

OP Yrityspankki Oyj:n
toimintakertomus ja
tilinpäätös 2022

Sisällysluettelo

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2022	4
OP Yrityspankki Oyj:n avainlukuja	5
Toimintaympäristö	6
OP Yrityspankin tulos	7
Vastuullisuus	8
Vakavaraisuus	9
Riskiprofiili	11
Segmenttien tulos	15
Yrityspankki ja pääomamarkkinat	15
Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike	17
Baltia	18
Ryhmätoiminnot	19
ICT-investoinnit	20
Henkilöstö ja palkitseminen	20
Hallinnointi ja johto	20
Yhteisvastuu	20
Tallettussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston suoja	21
Hallituksen esitys voitonjaosta	21
Vuoden 2023 näkymät	21
Keskeiset tuloslaskelma- ja tase-erät	22
Tulos vuosineljänneksittäin	23
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	23
Tunnuslukujen laskentakaavat	24
Vakavaraisuustaulukot	27
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	29
Tuloslaskelma	29
Laaja tuloslaskelma	29
Tase	30
Oman pääoman muutoslaskelma	31
Rahavirtalaskelma	32
Tilinpäätöksen liitetiedot	33
Liite 1. OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	35
Liite 2. OP Yrityspankki Oyj riskienhallinnan periaatteet	55
Liite 3. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset	79
Liite 4. Segmenttiraportointi	80
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	83
Liite 5. Korkokate	83
Liite 6. Nettopalkkiotuotot	84
Liite 7. Sijoitustoiminnan nettotuotot	85
Liite 8. Liiketoiminnan muut tuotot	85
Liite 9. Henkilöstökulut	86
Liite 10. Poistot ja arvonalentumiset	87
Liite 11. Liiketoiminnan muut kulut	88
Liite 12. Saamisten arvonalentumiset	88
Liite 13. Tuloverot	89
VAROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	90
Liite 14. Käteiset varat	90
Liite 15. Saamiset luottolaitoksilta	90
Liite 16. Johdannaissopimukset	91
Liite 17. Saamiset asiakkailta	99
Liite 18. Sijoitusomaisuus	99
Liite 19. Aineettomat hyödykkeet	100
Liite 20. Aineelliset hyödykkeet	101
Liite 21. Vuokrasopimukset	102
Liite 22. Muut varat	104
Liite 23. Verosaamiset ja -velat	104

VELKOJA JA OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	105
Liite 24. Velat luottolaitoksille	105
Liite 25. Velat asiakkaille	105
Liite 26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	106
Liite 27. Varaukset ja muut velat	111
Liite 28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	114
Liite 29. Oma pääoma	115
MUUT TASETTA JA TASEEN ULKOPUOLISIA ERIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	117
Liite 30. Annetut vakuudet	117
Liite 31. Saadut rahoitusvakuudet	117
Liite 32. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	117
Liite 33. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti	119
Liite 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä	123
Liite 35. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	135
Liite 36. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen netotusjärjestely	135
Liite 37. Rahavirtalaskelman liitetiedot	136
RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT	137
Liite 38. Luottotappioiden ja arvon alentumisten kehitys	137
Liite 39. Saadut vakuudet vakuuslajeittain	137
Liite 40. Varainhankinnan rakenne	137
Liite 41. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan	138
Liite 42. Likviditeettireservi	139
Liite 43. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan	140
Liite 44. Korke- ja markkinariskin herkkyysoanalyysi	141
MUUT LIITETIEDOT	142
Liite 45. Maakohtaiset tiedot	142
Liite 46. Lähipiiritapahtumat	143
Liite 47. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	145
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen ja allekirjoitukset sekä tilinpäätösmerkintä	146
Tilintarkastuskertomus	148

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2022

Tulos ennen veroja 1–12/2022	Tuotot yhteensä 1–12/2022	Luottokannan kasvu vuodessa	CET1- vakavaraisuus 31.12.2022
265 milj. €	-15 %	+7 %	11,9 %

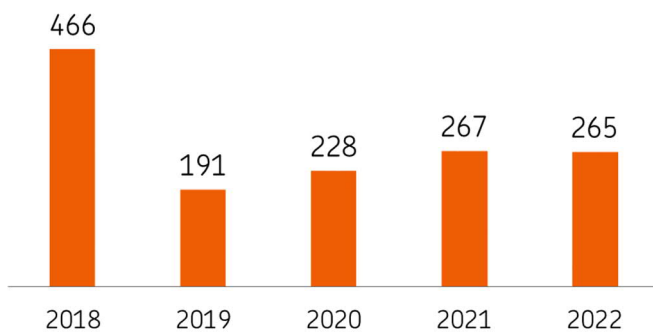
- OP Yrityspankki Oyj:n tulos ennen veroja oli 265 miljoonaa euroa (267).
- Tuotot yhteensä laskivat 15 prosenttia 564 miljoonaan euroon (661). Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 30 prosenttia 117 miljoonaan euroon (168). Korkokate laski 4 prosenttia 396 miljoonaan euroon (412). Vertailukaudella korkokatetta kasvatti erityisesti Euroopan keskuspankin pankeille tarjoaman TLTRO III -rahoituksen korkomarginaalin lisähyödyn tuloutuminen. Liiketoiminnan muut tuotot laskivat 17 miljoonaa euroa 32 miljoonaan euroon (49). Nettopalkkiotuotot laskivat 12 miljoonaa euroa 19 miljoonaan euroon (31).
- Kulut yhteensä laskivat 12 prosenttia 281 miljoonaan euroon (320). Vertailukauden kuluja kasvatti erityisesti TLTRO III -rahoituksen korkomarginaalin lisähyödyn välitys OP Ryhmän yhtiöille.
- Saamisten arvonalentumiset pienenevät 56 miljoonaa euroa 18 miljoonaan euroon (74).
- Luottokanta kasvoi vuodessa 7 prosenttia 28,2 miljardiin euroon (26,2). Talletuskanta laski 9 prosenttia 14,7 miljardiin euroon (16,1).
- Yrityspankki ja pääomamarkkinat -segmentin tulos ennen veroja laski 186 miljoonaan euroon (261). Tuotot yhteensä laskivat 25 prosenttia 313 miljoonaan euroon (420). Korkokate kasvoi 6 prosenttia 225 miljoonaan euroon (213). Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 23 prosenttia 130 miljoonaan euroon (167). Nettopalkkiotuotot olivat -49 miljoonaa euroa (-31). Liiketoiminnan muut tuotot laskivat 7 miljoonaan euroon (70). Vertailukaudella liiketoiminnan muita tuottoja kasvatti OP Säilytys Oy:n myyntivoitto sekä OP Yrityspankin keskuspankin TLTRO III -rahoituksen korkohyödyn välitys liiketoiminnoille. Kulut yhteensä kasvoivat 4 prosenttia 126 miljoonaan euroon (121). Saamisten arvonalentumiset olivat 1 miljoona euroa (38).
- Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike -segmentin tulos ennen veroja kasvoi 48 miljoonaa euroa 138 miljoonaan euroon (90). Tuotot yhteensä kasvoivat 11 prosenttia 256 miljoonaan euroon (231). Korkokate kasvoi 18 prosenttia 183 miljoonaan euroon (155) ja nettopalkkiotuotot 8 prosenttia 63 miljoonaan euroon (58). Kulut yhteensä kasvoivat 2 prosenttia 105 miljoonaan euroon (104). Saamisten arvonalentumiset olivat 12 miljoonaa euroa (37).
- Baltia-segmentin tulos ennen veroja kasvoi 24 miljoonaan euroon (20). Tuotot yhteensä kasvoivat 59 miljoonaan euroon (42). Korkokate kasvoi 48 prosenttia 49 miljoonaan euroon (33). Nettopalkkiotuotot olivat 10 miljoonaa euroa (9). Kulut yhteensä kasvoivat 7 miljoonaa euroa 29 miljoonaan euroon (22). Saamisten arvonalentumiset olivat 6 miljoonaa euroa (0).
- Ryhmätoiminnot-segmentin tulos ennen veroja oli -83 miljoonaa euroa (-105). Rahoitusasema ja maksuvalmius säilyivät vahvoina.
- OP Yrityspankki Oyj:n CET1-vakavaraisuus oli 11,9 prosenttia (15,4), joka ylittää sääntelyn edellyttämän minimitason 3,3 prosenttiyksiköllä. OP Ryhmä otti toisella vuosineljänneksellä käyttöön standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataason, joka käyttöönotto hetkellä laski OP Yrityspankin CET1-vakavaraisuutta 2,4 prosenttiyksikköä.
- OP Ryhmä jätti 30.9.2022 hakemuksen Euroopan keskuspankille standardimenetelmän käyttämiseksi vakavaraisuuslaskennassa sisäisten mallien (IRBA) ja käytössä olevan standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataason sijaan. Standardimenetelmään siirtymisellä ei arvioida olevan olennaista vaikutusta OP Yrityspankin vakavaraisuuteen ja riskiasemaan.

OP Yrityspankki Oyj:n avainlukuja

Tulos ennen veroja, milj. €	1-12/2022	1-12/2021	Muutos, %
Yrityspankki ja pääomamarkkinat	186	261	-28,7
Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike	138	90	53,8
Baltia	24	20	18,9
Ryhmätoiminnot	-83	-105	-
Yhteensä	265	267	-0,5
Oman pääoman tuotto (ROE), %	4,9	5,2	-0,3*
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,22	0,25	-0,03*
	31.12.2022	31.12.2021	Muutos, %
CET1-vakavaraisuus, %	11,9	15,4	-3,5*
Luottokanta, milj. €	28 178	26 236	7,4
Takauskanta, milj. €	3 412	3 475	-1,8
Muut vastuut, milj. €	6 354	5 731	-10,9
Talletukset, milj. €	14 683	16 089	-8,7
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	1,5	1,8	-0,3*
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takaukannasta, %	0,06	0,25	-0,19*

*Suhdeluvun muutos

Tulos ennen veroja, milj. €

Vuosien 2018–2019 lukuina esitetään OP Yrityspankki Oyj:n kansallisen lainsäädännön periaattein laskettu liikevoitto.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui selvästi vuonna 2022. Venäjän hyökkäyssodan seurauksena eurooppalaiset energiemarkkinat olivat epävakaat koko vuoden. Alkuvuodesta nopeasti nousseet raaka-aineiden hinnat laskivat vuoden puolivälin jälkeen. Lisäksi inflaation kiihtyminen korkeimmilleen sitten 1980-luvun varjosti talouksien kehitystä yleisesti. Euroalueen vahva kasvu lähes pysähtyi vuoden jälkipuoliskolla.

Korot nousivat rahoitusmarkkinoilla voimakkaasti, kun keskuspankit alkoivat kiristää politiikkaansa. Euroopan keskuspankki (EKP) aloitti rahapolitiikkaansa tiukentamisen kesällä ja nosti joulukuussa talletuskoron kahteen prosenttiin. Suomessa käytetyin asuntolainan viitekorko, 12 kuukauden euribor, nousi vuoden aikana 3,8 prosenttiyksikköä 3,3 prosenttiin.

Osakekurssit laskivat huomattavasti vuoden aikana ympäri maailmaa. Viimeisellä vuosineljänneksellä osakekurssit kääntyivät nousuun, kun pelot energiakriisistä ja korkojen noususta laantuivat.

Suomen hyvä talouskasvu hiipui vuonna 2022. Hidastumisesta huolimatta työllisyystilanne parani, ja yritysten kannattavuus pysyi hyvänä. Kulutus väheni vuoden aikana kiihtyneen inflaation heikentäessä ostovoimaa. Viitekorkojen jyrkkä nousu painoi asuntomarkkinoilla hinnat laskuun hyvän alkuvuoden jälkeen ja loppuvuoden aikana asuntokauppa väheni. Talouden näkymät ovat edelleen poikkeuksellisen epävarmat ja talouskehitys heikkenee edelleen vuoden 2023 aikana. Lyhyiden korkojen nousu vaimentaa yhä asuntomarkkinoiden kehitystä.

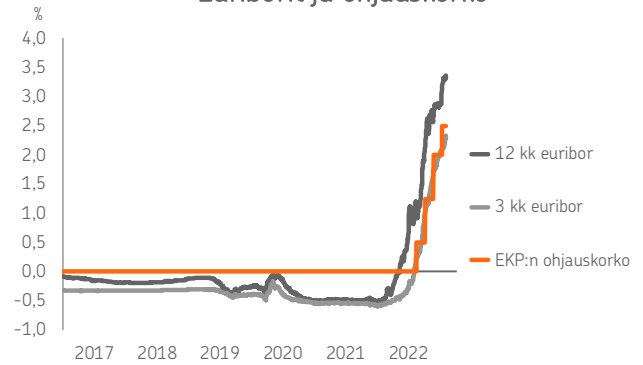
Talletusten vuosikasvu hidastui joulukuussa 0,7 prosenttiin vuoden 2021 lopun 5,0 prosentista. Yritystalletusten vuosikasvu oli 2,4 prosenttia ja kotitaloustalletusten 2,4 prosenttia.

Joulukuussa lainakanta oli 3,5 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Yritysluottojen vuosikasvu oli 4,5 prosenttia. Vastaava kasvu oli asuntoyhteisöillä 7,0 prosenttia ja kotitalouksilla 0,8 prosenttia. Kotitalouksien lainakasvu hidastui vuoden takaisesta 4,0 prosentin tasosta, kun asuntoluottojen vuotuinen kasvu vaimeni 0,5 prosenttiin. Kulutusluottojen vuosikasvu oli joulukuussa 3,1 prosenttia, kun viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla se oli 2,4 prosenttia.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen arvo laski vuoden 2021 ennätysellisestä 158,8 miljardista 134 miljardiin euroon. Vuonna 2022 pääomia lunastettiin yhteensä 4,4 miljardin euron edestä.

Vakuutuspalveluiden kysyntä pysyi vakaana. Koronapandemian rajoitusten päättymisen Suomessa ja yleinen kustannusten nousu lisäsivät korvauskuluja. Sijoitusmarkkinan alamäki heijastui osaltaan vakuutusyhtiöiden kannattavuuteen.

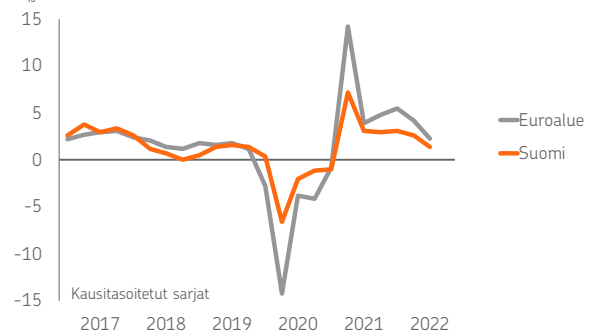
Euriborit ja ohjauskorko

Lähde: Suomen Pankki

BKT

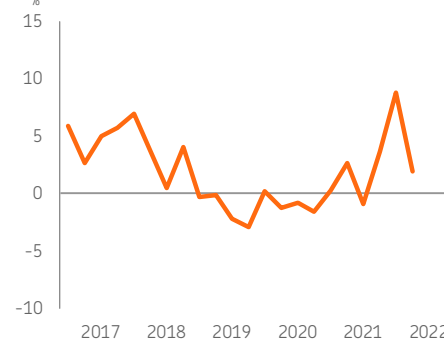
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit Suomessa

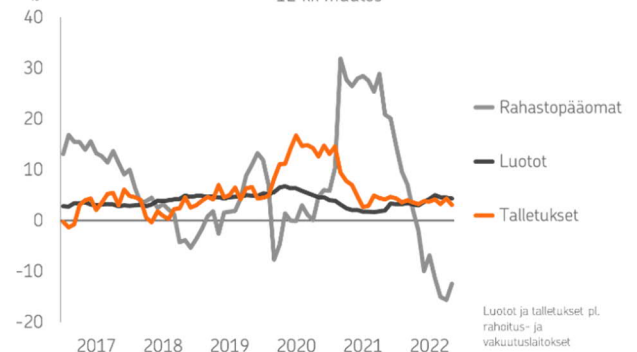
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

Finanssialan volyymikehitys

12 kk muutos

Lähteet: Suomen Pankki, Suomen Sijoitustutkimus Oy

OP Yrityspankin tulos

Milj. €	1–12/2022	1–12/2021	Muutos, %
Korkokate	396	412	-3,9
Nettopalkkiotuotot	19	31	-39,3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	117	168	-30,3
Liiketoiminnan muut tuotot	32	49	-35,2
Tuotot yhteensä	564	661	-14,6
Henkilöstökulut	76	72	4,7
Poistot ja arvonalentumiset	9	12	-28,6
Liiketoiminnan muut kulut	196	236	-16,7
Kulut yhteensä	281	320	-12,4
Saamisten arvonalentumiset	-18	-74	-75,2
Tulos ennen veroja yhteensä	265	267	-0,5

Tammi–joulukuu

OP Yrityspankki Oyj:n tulos ennen veroja oli 265 miljoonaa euroa (267). Tuotot yhteensä pienenevät 96 miljoonaa euroa 564 miljoonaan euroon. Korkokate laski 396 miljoonaan euroon (412). Vertailukauden korkokatetta kasvatti erityisesti Euroopan keskuspankin pankeille tarjotun TLTRO III -rahoituksen korkomarginaalin lisähyödyn tuloutuminen.

Nettopalkkiotuotot laskivat 12 miljoonaa euroa 19 miljoonaan euroon. Sijoitustoiminnan nettotuotot, 117 miljoonaa euroa, pienenevät 51 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot pienenevät 17 miljoonaa euroa 32 miljoonaan euroon. Vertailukauden liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyi OP Säilytys Oy:n osakkeiden myynnistä saatu myyntivoitto. Kulut yhteensä, 281 miljoonaa euroa, laskivat vertailukaudesta 40 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut, 196 miljoonaa euroa, olivat 39 miljoonaa euroa vertailukautta pienemmät. Vertailukaudella liiketoiminnan muita kuluja kasvatti erityisesti TLTRO III -rahoituksen korkohyöty, joka välitettiin OP Yrityspankin keskuspankkitoiminnasta OP Ryhmän yhtiöille. Saamisten arvonalentumiset heikensivät tulosta 18 miljoonaa euroa (74).

Korkokate laski 16 miljoonaa euroa 396 miljoonaan euroon. Vertailukaudella OP Yrityspankki tuloutti 103 miljoonan euron suuruisen TLTRO III -rahoitukseen liittyvän korkomarginaalin lisähyödyn. OP Yrityspankki maksoi TLTRO III -rahoitusta pois tilikauden aikana 4,0 miljardia euroa, ja tilikauden lopussa TLTRO III -rahoitusta oli yhteensä 12,0 miljardia euroa. TLTRO III -rahoituksen kustannus heikensi raportointikauden korkokatetta 10 miljoonaa euroa. Korkotuotot saamisista asiakkailta kasvoivat korkojen nousun sekä luottokannan kasvun vauhdittamana 137 miljoonaa euroa 518 miljoonaan euroon. OP Yrityspankin luottokanta kasvoi vuodessa 7,4 prosenttia 28,2 miljardiin euroon (26,2). Korkotuotot

saamisista luottolaitoksilta kasvoivat 122 miljoonaa euroa 159 miljoonaan euroon. Korkokulut veloista luottolaitoksille kasvoivat 105 miljoonaa euroa 162 miljoonaan euroon ja korkokulut veloista asiakkaille kasvoivat 45 miljoonaa euroa 34 miljoonaan euroon. Talletuskanta pienentyi vuodessa 8,7 prosenttia 14,7 miljardiin euroon (16,1). Korkokulut yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista kasvoivat vertailukaudesta 66 miljoonaa euroa 146 miljoonaan euroon. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä kasvoivat 25,2 miljardiin euroon (22,6). Senior non-preferred joukkovelkakirjalainojen määrä kasvoi vuodessa 0,4 miljardia euroa 4,3 miljardiin euroon. Korkokulut veloista, joilla on huonompi etuoikeus, pienentyivät vertailukaudesta 28 miljoonaa euroa 35 miljoonaan euroon. Huonomman etuoikeuden velat pienenevät tilikaudella 1,4 miljardiin euroon (2,0).

Nettopalkkiotuotot laskivat 12 miljoonaa euroa ja olivat 19 miljoonaa euroa. Palkkiotuotot laskivat 7 miljoonaa euroa ja palkkiokulut kasvoivat 6 miljoonaa euroa. Palkkiotuotot luotonannosta, maksuliikkeestä, arvopapereiden liikkeeseenlaskusta ja arvopapereiden välityksestä laskivat. Palkkiokuluja kasvattivat OP Ryhmän jäsenpankeille maksetut palkkiot.

Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 51 miljoonaa euroa 117 miljoonaan euroon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten tuotot laskivat 46 miljoonaa euroa 120 miljoonaan euroon. TLTRO III -rahoituksen suojauksen purkutulos heikensi sijoitustoiminnan nettotuottoja 9 miljoonaa euroa. OP Yrityspankin ja OP Ryhmän osuuspankkien välisten johdannaissopimusten korkoriskin suojauksen toimintamallia muutettiin raportointikauden lopussa. Muutoksen myötä OP Yrityspankin ja osuuspankkien välisten johdannaissopimusten markkinamuutoksista johtuvan arvomuutoksen tulosvaihtelu pienenee OP

Yrityspankissa. Tähän liittyvä arvostusoikaisu purettiin viimeisellä vuosineljänneksellä. Markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin (CVA) arvonmuutokset paransivat tulosta 4 miljoonaa euroa (15). Saamistodistusten myyntivoitot, 10 miljoonaa euroa, kasvoivat 6 miljoonaa euroa vertailukaudesta.

Liiketoiminnan muut tuotot laskivat 17 miljoonaa euroa 32 miljoonaan euroon. Vertailukaudella liiketoiminnan muita tuottoja kasvatti OP Säilytys Oyj:n osakkeiden myynnistä saatu myyntivoitto.

Kokonaiskulut, 281 miljoonaa euroa, laskivat 40 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat 3 miljoonaa euroa 76 miljoonaan euroon. Poistot ja arvonalentumiset laskivat 4 miljoonaa euroa 9 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut, 196 miljoonaa euroa, laskivat 39 miljoonaa euroa. Vertailukaudella liiketoiminnan muita kuluja kasvatti saadun TLTRO III -rahoituksen korkohyödyn, 54 miljoonaa euroa, välittäminen OP Ryhmän yhtiöille. Viranomaismaksut kasvoivat 8 miljoonaa euroa 36 miljoonaan euroon eurooppalaisten pankkien yhteiseen kriisinratkaisurahastoon maksettavan vakausmaksun kasvettua. ICT-kulut, 92 miljoonaa euroa, olivat vertailukauden tasolla.

Saamisten arvonalentumiset olivat 18 miljoonaa euroa (74). Ukrainan sodan välilliset vaikutukset kasvattivat saamisten arvonalentumisia ensimmäisellä vuosineljänneksellä, mutta vastaava kasvu ei enää jatkunut tämän jälkeen. Kolmannella vuosineljänneksellä saamisten arvonalentumisia pienensivät merkittävästi tiettyjen järjestämättömien saamisten takaisinmaksut. OP Yrityspankki kirjasi viimeisellä vuosineljänneksellä saamisten arvonalentumisiin johdon harkintaan perustuvan 2,5 miljoonan euron suuruisen lisävarauksen, joka kohdistui rakentamisen toimialaan. Lopullisia nettoluottotappioita kirjattiin raportointikaudella yhteensä 86 miljoonaa euroa (46). Tappiota koskeva vähennyserä oli tilikauden lopussa 272 miljoonaa euroa (339). Järjestämättömät saamiset olivat 1,5 prosenttia (1,8) vastuista. Saamisten arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,06 prosenttia (0,25) luotto- ja takaukskannasta.

Tilikauden laaja tulos oli 148 miljoonaa euroa (238). Käyvän arvon rahaston muutos, -71 miljoonaa euroa, pienensi tilikauden laajaa tulosta. Saamistodistusten ja rahavirran suojauksen käyvän arvon muutokset pienensivät käyvän arvon rahastoa 70 miljoonaa euroa. Käyvän arvon rahastosta siirrettiin tuloslaskelmalle saamistodistusten myyntivoittoja 10 miljoonaa euroa. Käyvän arvon rahastosta siirrettiin tuloslaskelman korkokatteeseen rahavirran suojauksesta 9 miljoonaa euroa. Vertailukaudella käyvän arvon rahaston muutos paransi laajaa tulosta 20 miljoonaa euroa.

Tilikauden keskeiset tapahtumat

OP Yrityspankki Oyj laski liikkeeseen uuden vihreän joukkovelkakirjalainan

OP Yrityspankki Oyj laski liikkeeseen 500 miljoonan euron vihreän joukkovelkakirjalainan päivitetyn Green Bond Framework -viitekehyksen mukaisesti. Lainalla tuetaan vihreää siirtymää, ja sen kautta hankitut varat kohdistetaan

kestävään yritysrahoitukseen. Kansainvälisille vastuullisille instituutiosijoittajille suunnattu laina on OP Yrityspankin ensimmäinen senior non-preferred -ehtoinen vihreä vakuudeton joukkovelkakirjalaina. Lainan määrä on 500 miljoonaa euroa ja laina-aika 5,5 vuotta. Sen kautta rahoitettavia toimialoja ovat uusiutuva energia, ympäristöystävällinen rakentaminen (green buildings) ja luonnonvarojen kestävä käyttö sisältäen maankäytön. Laina hinnoiteltiin 20.1.2022 ja laskettiin liikkeeseen 27.1.2022.

OP Ryhmä otti käyttöön standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataason vakavaraisuuslaskennassa

OP Ryhmä päätti 1.3.2022 ottaa käyttöön standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataason (SA-lattia) vakavaraisuuslaskennassaan vuoden 2022 toisella neljänneksellä. Päätöksen taustalla olivat lisääntyneet sääntelyn vaatimukset ja pankkivalvoja Euroopan keskuspankin kanssa käydyt keskustelut sisäisten luottoluokittelumenetelmien (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) soveltamisesta. SA-lattia laski toisella neljänneksellä OP Yrityspankin CET1-vakavaraisuutta 2,4 prosenttiyksikköä.

Hakemus Euroopan keskuspankille standardimenetelmän käyttämiseksi

OP Ryhmä jätti 30.9.2022 hakemuksen Euroopan keskuspankille (EKP) standardimenetelmän käyttämiseksi vakavaraisuuslaskennassa sisäisten mallien (IRBA) ja käytössä olevan standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataason sijaan. Standardimenetelmään siirtymisellä ei arvioida olevan olennaista vaikutusta OP Yrityspankin vakavaraisuuteen ja riskiasemaan. Hakemuksen taustalla ovat lisääntyneet sääntelyn vaatimukset ja pankkivalvoja Euroopan keskuspankin kanssa käydyt keskustelut sisäisten luottoluokittelumenetelmien soveltamisesta. Standardimenetelmän siirtymisen aikataulu riippuu hakemuksen käsittelystä EKP:ssa. OP Ryhmän arvion mukaan standardimenetelmään siirtyminen toteutuu vuoden 2023 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on kiinteä osa OP Ryhmän ja OP Yrityspankin liiketoimintaa ja strategiaa. Vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä. OP Ryhmä julkisti uuden vastuullisuusohjelmansa elokuussa 2022. Uusi vastuullisuusohjelma ja sen linjaukset toteuttavat OP Ryhmän strategiaa sekä ohjaavat sen vastuullisuustyötä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: ilmasto ja ympäristö, ihmiset ja yhteisöt sekä hyvä hallintotapa.

Vastuullisuusohjelma perustuu OP Ryhmän arvoihin, toimintaympäristön megatrendeihin sekä olennaisuusarvioon. Vastuullisuusohjelma ja sen tavoitteet on työstetty yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Ilmasto ja ympäristö - osiossa asetetaan tavoitteet kestävien rahoitus- ja

sijoitustuotteiden tarjoamisesta, luotto- ja sijoitussalkkujen päästövähennyksistä sekä luonnon monimuotoisuuden edistämisestä. Ihmiset ja yhteisöt -osiossa keskiössä on paikallisyhteisöjen hyvinvointi sekä oman talouden hallinnan sekä taloustaitojen tukeminen. Hyvä hallintotapa sisältää vastuullisuuden integroimisen liiketoimintaan ja sen riskinottoon sekä tavoitteen hallinnon monimuotoisuuden lisäämisestä.

OP Yrityspankki on osana OP Ryhmää sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita sekä YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteita. OP Ryhmä on allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet.

OP Ryhmä on sitoutunut kansainväliseen Partnership for Carbon Accounting Financials -yhteistyöhankkeeseen (PCAF), jonka tavoitteena on kehittää ja ottaa käyttöön yhtenäinen tapa arvioida ja raportoida lainoihin ja sijoituksiin liittyviä kasvihuonekaasupäästöjä.

OP Yrityspankki huomioi luottopäätöksissään ympäristöön, sosiaalsiin vaikutuksiin ja hyvään hallintoon liittyvät ESG-teemat ja -riskit Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) luotonantoa ja -valvontaa koskevan ohjeen mukaisesti. ESG-analyyseissä asiakkaita tarkastellaan toimialakohtaisesti olennaisten ESG-teemojen osalta.

OP Yrityspankki on sitoutunut yritysluottosalkkujensa hiilineutraaliuuteen vuoteen 2050 mennessä. OP Yrityspankki ei rahoita uusia kivihiihvoimalaitoksia tai -kaivoksia, eikä niiden rakentamista suunnittelevia yhtiöitä. OP Yrityspankki ei myöskään kehitä uusia yritysasiakkuuksia, joissa taloudellinen riippuvuus kivihiihien energiankäytöstä on yli 5 prosenttia liikevaihdolla mitattuna. Linjasta voidaan poiketa, jos yritysasiakas on sitoutunut siirtymään kohti vähähiilistä talousjärjestelmää ja esittämään konkreettisen suunnitelman kivihiihlestä irtautumiseen.

OP Yrityspankissa on kaksi kansainvälisten periaatteiden pohjalta kehitettyä vastuullisen yritysrahoituksen tuotetta: vihreä laina ja kestävyyskriteerilaina. Vihreissä lainoissa yritysasiakas sitoutuu käyttämään lainatut varat määriteltyihin kohteisiin. Kestävyyskriteerilainoissa yritysasiakas sitoutuu yhdessä valittaviin vastuullisuustavoitteisiin lainanmyönnön yhteydessä. Kestävyyskriteerilainan vastuullisuustavoitteet vaikuttavat lainan marginaaliin. Näiden lainojen ja limiittien yhteenlasketut vastuut olivat joulukuun lopussa 5,2 miljardia euroa (3,0).

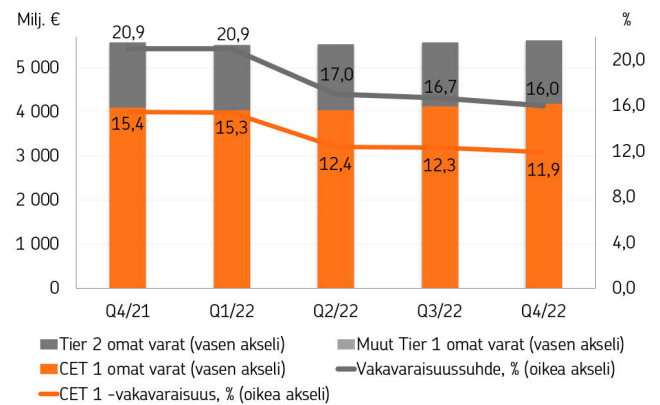
OP Yrityspankki Oyj laski vuoden 2022 tammikuussa liikkeeseen 500 miljoonan euron vihreän joukkovelkakirjalainan päivitetyn Green Bond Framework -viitekehyksen mukaisesti. Lainalla tuetaan vihreää siirtymää, ja sen kautta hankitut varat kohdistetaan kestäväan yritysrahoitukseen. Kansainvälisille instituutiosijoittajille suunnattu laina on OP Yrityspankin toinen vihreä joukkovelkakirjalaina ja ensimmäinen senior non-preferred -ehtoinen vihreä vakuudeton joukkovelkakirjalaina. Lainan määrä on 500 miljoonaa euroa ja laina-aika 5,5 vuotta. Sen

kautta rahoitettavia toimialoja ovat uusiutuva energia, ympäristöystävällinen rakentaminen (green buildings) ja luonnonvarojen kestävä käyttö sisältäen maankäytön.

Tarkemmat tiedot OP Yrityspankin vastuullisuudesta raportoidaan osana OP Ryhmän vastuullisuusraportointia. Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista vuodelta 2022 julkaistaan ryhmätasolla OP Ryhmän toimintakertomuksessa, joka julkaistaan viikolla 10. GRI-standardien mukainen vastuullisuusraportointi julkaistaan ryhmätasolla OP Ryhmän vuosikatsauksessa 2022, joka julkaistaan viikolla 10. Vastuullisuusraportointi sisältää lisäksi TCFD:n (Task-force on Climate related Financial Disclosure) viitekehyksen mukaisen tarkastelun.

Vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus

Luottolaitosvakavaraisuus

OP Yrityspankin CET1-vakavaraisuus oli tilikauden lopussa 11,9 prosenttia (15,4), joka ylittää sääntelyn edellyttämän minimitason 3,3 prosenttiyksiköllä. Toisella vuosineljänneksellä CET1-vakavaraisuus laski 2,4 prosenttiyksikköä standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiatason (SA-lattian) käyttöönoton myötä.

Luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on hyvä suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia, AT1-minimivaatimus, 1,5 prosenttia, nostaa CET1-minimin 6 prosenttiin. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa alarajan vakavaraisuussuhteelle 10,6 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 8,6 prosenttiin, ensisijaisen lisäpääoman (AT1) alijäämä huomioiden.

Ydinpääoma oli tilikauden lopussa 4,2 miljardia euroa (4,1). Ydinpääomaan vaikutti tilikauden tulos.

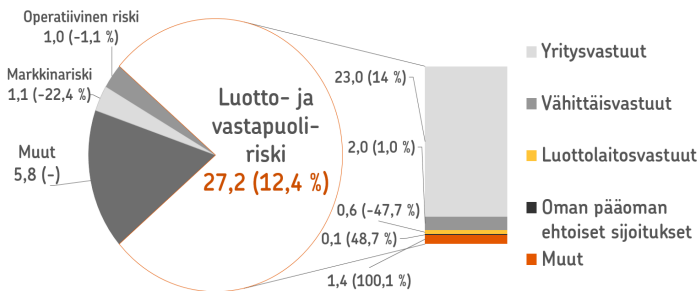
Kokonaisriski oli tilikauden lopussa 35,1 miljardia euroa (26,6) eli 32 prosenttia suurempi kuin viime vuodenvaihteessa. SA-lattia kasvatti kokonaisriskin määrää. OP Yrityspankki siirtyi vakavaraisuuslaskennassa standardimenetelmän käyttöön luottolaitosvastuille sekä tietyille vähäisille osille yritysvastuita kolmannen vuosineljänneksen aikana. Tällä muutoksella ei

ollut olennaista vaikutusta vakavaraisuuteen. Aikaisemmin näihin vastuihin on sovellettu sisäisten mallien IRBA-menetelmää.

OP Yrityspankki kuuluu OP Ryhmään, jonka vakavaraisuutta valvotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan. Osana OP Ryhmää OP Yrityspankki Oyj on EKP:n valvonnassa. OP Ryhmä esittää vakavaraisuutta koskevat tiedot tilinpäätöstiedotteessa sekä osa- ja puolivuosisikatsauksissa yhteenliittymälain mukaan. OP Ryhmä myös julkistaa Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot.

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti joulukuussa 2022 edelleen olla asettamatta pankeille syklistä vähentävää lisäpääomavaatimusta. Joulukuun 2022 makrovakauspäätöksessä Finanssivalvonta indikoi järjestelmäriskipuskurin asettamista vuoden 2023 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Kesäkuussa 2022 Finanssivalvonta teki vuosittaisen tarkistuksen pankkien lisäpääomavaatimuksiin, ja päätti korottaa OP Ryhmän O-SII puskuria 0,5 prosenttiyksikköä 1,5 prosenttiin 1.1.2023 alkaen. O-SII puskuri ja järjestelmäriskipuskuri eivät vaikuta OP Yrityspankin vakavaraisuusvaatimuksiin.

Kokonaisriski 31.12.2022, yhteensä 35 mrd. € (muutos vuoden alusta +32,0 %)

OP Ryhmä jätti 30.9.2022 hakemuksen Euroopan keskuspankille standardimenetelmän käyttämiseksi vakavaraisuuslaskennassa sisäisten mallien (IRBA) ja käytössä olevan standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataso sijaan. Standardimenetelmään siirtymisellä ei arvioida olevan olennaista vaikutusta OP Yrityspankin vakavaraisuuteen ja riskiasemaan. OP Ryhmän mukaan standardimenetelmään siirtyminen toteutuu vuoden 2023 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

EU:n vakavaraisuusasetuksen muutoksilla (CRR3), jotka implementoivat lopullisen Basel III -säätelyn EU:ssa, ei arvioida olevan olennaista vaikutusta OP Yrityspankki Oyj:n vakavaraisuuteen, muutosten arvioidaan tulevan voimaan vuonna 2025.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan säätelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on

oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin OP-yhteenliittymään ja kriisinratkaisutilanteessa muodostettavaan uuteen OP Yrityspankkiin.

Kriisinratkaisuviranomainen päivitti 21.2.2022 OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen MREL-vaateen (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities). Päivitetty MREL-vaade on 25,8 prosenttia kokonaisriskin (RWA) määrästä ja 9,9 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden (LRE) määrästä.

Osana MREL-vaadetta kriisinratkaisuviranomainen on asettanut OP Ryhmälle EU:n kriisinratkaisuasetuksen mukaisen subordinaatiovaateen. Subordinaatiovaateen perusteella määräytyy, kuinka suuri osa MREL-vaateesta on täytettävä omilla varoilla tai heikommassa etuoikeusasemassa olevilla veloilla. MREL-vaadetta täydentävä subordinaatiovaade on vuodesta 2022 alkaen 22 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 9,9 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä. Vuoden 2024 alusta alkaen subordinaatiovaade on 24 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 9,9 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä. Vaateisiin sisältyy 3,5 prosenttia lisäpääomavaatimuksia (CBR, Combined Buffer Requirement).

OP Ryhmän puskuri MREL-vaateeseen oli 9,0 miljardia euroa ja subordinaatiovaateeseen 1,9 miljardia euroa. OP Ryhmän liikkeeseen laskemien senior non-preferred (SNP) -ehtoisten joukkovelkakirjalainojen määrä oli 4,4 miljardia euroa. SNP-lainat kattavat subordinaatiovaadetta.

Luottoluokitukset

OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset 31.12.2022

Luokitus-laitos	Lyhyt varain-hankinta	Näkymä	Pitkä varain-hankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Global Ratings Europe Limitedistä ja Moody's Investors Service (Nordics) AB:stä. Yhtiön luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman.

Riskiprofiili

Riskinotossaan OP Yrityspankki korostaa maltillisuutta, vastuullisuutta ja huolellista toimintatapaa. Riskinottoa suunnataan ja rajataan toimivan johdon valmistelemilla ja OP Ryhmän ylimmän hallintoelimen hyväksymillä periaatteilla ja limiiteillä.

OP Yrityspankin menestys perustuu asiakkaiden ja muiden sidosryhmien luottamukseen, pääomien ja likviditeetin riittävyteen sekä monipuoliseen tietoon asiakkaista. Riskinotto perustuu siihen, että ymmärretään asiakkaiden tulevaan toimintaan ja menestykseen vaikuttavat seikat sekä nykyisen kaltaisessa toimintaympäristössä että tilanteissa, joissa toimintaympäristöön kohdistuu äkillinen shokki tai trendinomainen muutos.

Toimintaympäristöä analysoidaan osana jatkuvaa strategiaprosessia. Megatrendit ja tulevaisuudenkuvat strategian taustalla heijastavat muutosvoimia, jotka vaikuttavat OP Yrityspankin ja sen asiakkaiden arkeen, olosuhteisiin ja tulevaisuuteen. Tällaisia toimintaympäristöä muovaavia tekijöitä ovat tällä hetkellä muun muassa kestävä kehitys ja vastuullisuus (ESG), väestön demografinen muutos, geopoliittiset tekijät, energiakriisi Euroopassa, voimakkaasti kiihtynyt inflaatio, poikkeuksellisen nopeasti nousseet markkinakorot sekä ja teknologian nopea kehitys. Esimerkiksi ilmasto- ja ympäristömuutoksia sekä muita ulkoisen toimintaympäristön tekijöitä tarkastellaan huolellisesti, jotta ymmärretään niiden vaikutukset asiakkaiden tulevaan menestykseen. Neuvonnalla ja liiketoimintapäätöksillä rohkaistaan asiakkaita kehittämään tulevaisuuden kestävä ja menestyvä liiketoimintaa.

Taloudellisen toimintaympäristön ulkopuolelta tulevien yllättävien shokkien suorat ja epäsuorat vaikutukset OP Yrityspankin asiakkaiden menestykseen sekä OP Yrityspankin toimitiloihin, tietotekniseen infrastruktuuriin ja henkilökuntaan voivat olla moninaiset. Realisoituessaan ne voivat vaikuttaa riskiprofiiliin, pääomituksen, likviditeettiin ja päivittäisen toiminnan jatkuvuuteen useilla tavoilla. Tällaisten potentiaalisten shokkien vaikutuksia arvioidaan skenaariotyöskentelyn keinoin.

Ryhmätasolla operatiiviset riskit pysyvät hyvin hallinnassa, ja OP Yrityspankille ei aiheutunut toteutuneista operatiivisista riskeistä merkittäviä tappioita. Muiden riskien osalta riskiprofiilia käydään läpi tarkemmin liiketoimintasegmentti- ja Ryhmätoiminnot-segmenttikohtaisesti. OP Yrityspankin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja pääomamarkkinat, Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike sekä Baltia. Ryhmätoiminnot-segmentissä esitetään liiketoimintasegmentteihin kuulumatonta toimintaa.

Arvio Ukrainan sodan vaikutuksista OP Yrityspankin riskeihin

Venäjähyökkäyssota Ukrainassa voi vaikuttaa OP Yrityspankin tuottoihin ja riskeihin välillisesti asiakkaiden muuttuneiden toimintaedellytysten myötä ja suoraan yleisen finanssimarkkinatilanteen ja tekniseen infrastruktuuriin kohdistuvan haitanteon myötä. Vaikutukset voivat realisoitua muun muassa seuraavan kaltaisilla tavoilla:

- saamisten arvonalentumisten kasvuna
- sijoitusvarallisuuden arvojen laskuna
- kattavien pakotteiden ja vastapakotteiden vaikutuksina OP Yrityspankkiin tai sen asiakkaiden toimintaan
- tukkuvarainhankinnan saatavuusongelmina ja hinnan nousuna
- toiminnan jatkuvuusongelmina OP Yrityspankkiin tai sen asiakkaisiin kohdistuvien kyberhyökkäysten seurauksena.

Liiketoimintasegmentit

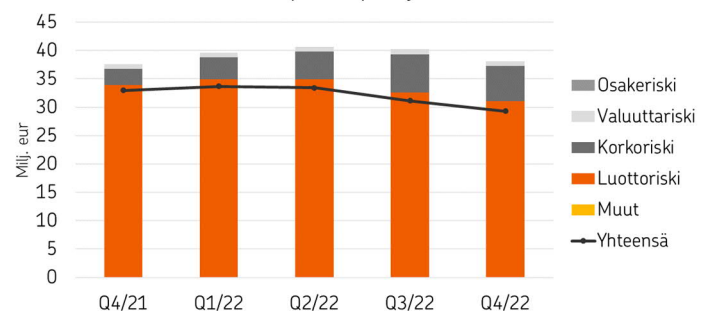
Liiketoimintasegmenttien keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariskit.

Liiketoimintasegmenttien luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena sekä luottokannan yleinen laatu hyvänä, mutta riski negatiiviselle kehitykselle on olemassa. Luottoriskiasemaan voi vaikuttaa negatiivisesti korkotason nousu.

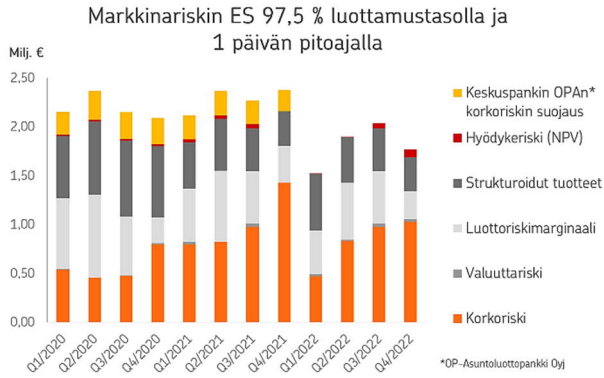
OP Yrityspankilla ei ole merkittäviä suoria vastuita Venäjälle. Ukrainan sodan vaikutukset luottoriskiasemaan syntyvät pääasiassa välillisesti yritysluottoihin erityisesti energian ja raaka-aineiden hintojen muutosten seurauksena sekä yksittäisistä asiakkuuksista.

Pitkäaikaisten sijoitusten markkinariskitaso on laskenut viimeisellä vuosineljänneksellä. Omaisuuslajijakaumaan ei tehty merkittäviä muutoksia tilikaudella. Sijoitusten markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli tilikauden lopussa 29 miljoonaa euroa (33). VaR-tunnusluku sisältää likviditeettireservin ja pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainasijoitukset sekä niiden korkoriskiä suojaavat johdannaiset.

Yrityspankin markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

Markets-toiminnan markkinariskit laskivat hieman, koska avoimeen luottoriskimarginaalin määrään tehtiin muutoksia. Tämä näkyy koko odotetun tappion (Expected Shortfall, ES) ja erityisesti luottoriskimarginaalin osuuden laskuna verrattuna edeltävään vuosineljännekseen.

Rahoitustaseen korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koron nousun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen oli 16 miljoona euroa (56) ja yhden prosenttiyksikön laskun vaikutuksena -16 miljoona euroa (59) keskimäärin vuodessa. Korkotuloriski lasketaan yhden vuoden aikaperiodille jakamalla kolmen seuraavan vuoden korkotuloriskin summa kolmella.

Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset

	Terveet lainanhoitojoustot (brutto)		Järjestämättömät saamiset (brutto)		Ongelmasaamiset (brutto)		Tappiota koskeva vähennyserä		Ongelmasaamiset (netto)	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Yli 90 pv erääntyneet saamiset, milj. €			69	178	69	178	44	92	25	86
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset, milj. €			336	310	336	310	100	89	236	221
Lainanhoitojoustosaamiset, milj. €	144	186	163	139	308	324	59	85	249	239
Yhteensä, milj. €	144	186	568	627	713	812	203	266	510	546

Tunnuslukuja

	31.12.2022	31.12.2021
Ongelmasaamiset vastuista, %	1,88	2,29
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	1,50	1,77
Terveet lainanhoitojoustosaamiset vastuista, %	0,38	0,52
Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	20,3	22,9
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	38,4	41,5

OP Yrityspankki Oyj:llä oli neljännen vuosineljänneksen lopussa 7 (7) suurta asiakasriskiä, ja niiden määrä oli yhteensä 3,6 miljardia euroa (3,5). Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaista yksittäisen asiakaskokonaisuuden vastuiden määrää, joka vähennyserien ja muiden luottoriskien vähentämistekniikoiden jälkeen ylittää kymmenen prosenttia asiakasriskiä kattavista omista varoista. Asiakasriskiä kattavilla omilla varoilla tarkoitetaan CRR II:n mukaisesti Tier 1 -omia varoja.

Baltia-segmentin vastuut olivat 4,2 miljardia euroa (3,7), joka oli 9,8 prosenttia (9,3) OP Yrityspankin vastuista.

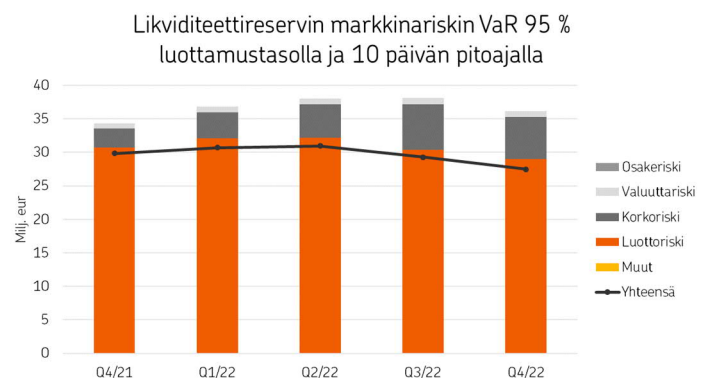
Tappiota koskevan vähennyserän jakautuminen toimialoitain esitetään ryhmätasolla OP Ryhmän tilinpäätöstiedotteessa sekä OP Ryhmän toimintakertomuksessa.

Ryhmätoiminnot

Ryhmätoiminnot-segmentin keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Merkittävin markkinariskitekijä on luottoriskimarginaalien muutosten vaikutus likviditeettireserviin sisältyvien saamistodistusten arvoon.

OP Ryhmän ja OP Yrityspankki Oyj:n rahoitusasema ja maksuvalmius on vahva.

Likviditeettireservin saamistodistusten markkinariski (VaR 95 %) laski tilikaudella. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Likviditeettireservin markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli tilikauden lopussa 27 miljoonaa euroa (30). VaR-tunnusluku sisältää likviditeettireservin pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainasijoitukset ja niiden korkoriskiä suojaavat johdannaissopimukset.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa OP Yrityspankin ylläpitämällä likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen

vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likviditeettistressi-skenaarioiden osalta.

OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 217 prosenttia (212) tilikauden lopussa.

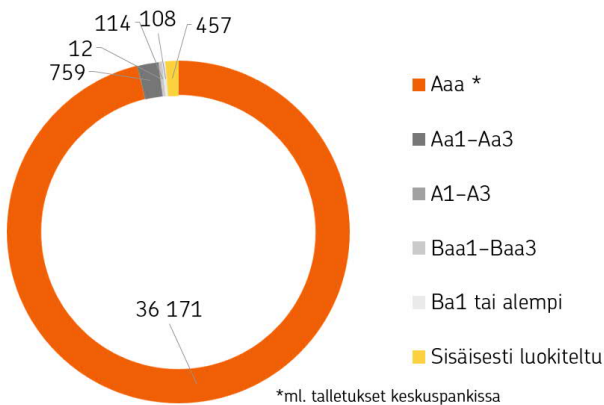
OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan NSFR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli 128 prosenttia (130) tilikauden lopussa.

Likviditeettireservi

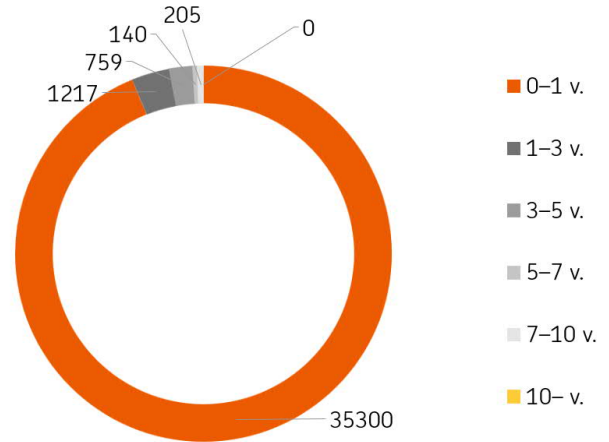
Mrd. €	31.12.2022	31.12.2021	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	34,8	32,6	6,7
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	2,1	4,0	-48,2
Yhteensä	36,9	36,7	0,7
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	0,7	1,0	-27,0
Likviditeettireservi markkina-arvoin	37,6	37,6	-0,1
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,2	-0,3	
Likviditeettireservi vakuusarvoin	37,4	37,3	0,3

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia ja arvopaperistettuja saamisia. Tilikaudella yritysluottojen keskuspankkivakuus-kelpoisuuden poistuminen alensi likviditeettireservin vakuusarvoa 4,0 miljardilla eurolla.

Likviditeettireservi luettavien rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma 31.12.2022, milj.€

Likviditeettireservi luettavien rahoitusvarojen maturiteettijakauma 31.12.2022, milj.€

OP Ryhmän keskusrahallitoksena toimivalle OP Yrityspankki Oyj:lle osuuspankit ja OP Osuuskunta tytäryhtiöineen ovat merkittävä asiakasryhmä. OP Yrityspankki Oyj:n vastuista 19,9 prosenttia muodostui OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen vastuista. Nämä vastuut kasvoivat tilikauden aikana 1 819 miljoonaa euroa. Luottokelpoisuudeltaan osuuspankkien ja OP Osuuskunnan vastuut ovat investointitasoa.

Segmenttien tulos

OP Yrityspankin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja pääomamarkkinat, Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike sekä Baltia. Ryhmätoiminnot-segmentissä (aiemmin Muu toiminta -segmentti) esitetään liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Yrityspankki ja pääomamarkkinat

- Tulos ennen veroja laski 186 miljoonaan euroon (261).
- Tuotot pienivät 25,5 prosenttia 313 miljoonaan euroon (420). Korkokate kasvoi 5,6 prosenttia 225 miljoonaan euroon (213). Sijoitustoiminnan nettotuotot pienivät 130 miljoonaan euroon (167). Markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin (CVA) arvonmuutokset paransivat tulosta 4 miljoonaa euroa (15).
- Kulut kasvoivat 3,8 prosenttia 126 miljoonaan euroon (121). Vakauserä kasvoi 4 miljoonaa euroa.
- Luottokanta kasvoi tilikaudella 6,2 prosenttia 16,2 miljardiin euroon (15,2).
- Saamisten arvonalentumiset olivat 1 miljoona euroa (38).

Avainlukuja

Milj. €	1-12/2022	1-12/2021	Muutos, %
Korkokate	225	213	5,6
Nettopalkkiotuotot	-49	-31	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot	130	167	-22,5
Liiketoiminnan muut tuotot	7	70	-90,0
Tuotot yhteensä	313	420	-25,5
Henkilöstökulut	36	36	2,1
Poistot ja arvonalentumiset	5	7	-33,9
Liiketoiminnan muut kulut	85	78	8,2
Kulut yhteensä	126	121	3,8
Saamisten arvonalentumiset	-1	-38	-
Tulos ennen veroja	186	261	-28,7
Kulu-tuotto-suhde, %	40,2	28,9	-11,4*
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,69	1,29	-0,60*
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonusia, %	0,69	1,29	-0,60*
	31.12.2022	30.9.2021	Muutos, %
Luottokanta, mrd. €	16,2	15,2	6,2

* Suhdeluvun muutos

Yrityspankki ja pääomamarkkinat -liiketoimintasegmentti tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus- sekä likviditeetin hallintapalveluja. Palvelutarjontaan kuuluvat myös velkaemissioiden järjestäminen, osake-, valuutta-, joukkovelkakirja-, rahamarkkina- ja johdannaistuotteet, strukturoidut sijoitustuotteet sekä sijoitustutkimus. Segmentti tarjoaa pääomamarkkinatuotteita ja -palveluja omien asiakkaidensa lisäksi osuuspankkien kautta yritys- ja henkilöasiakkaille.

Yrityspankin panostukset kestävä talouden edistämiseen kasvattivat kestävä rahoituksen sitoumuskannan 5,1 miljardiin euroon (3,0). Kestävyyssuhteiden määrä on kasvanut tilikauden aikana ja kasvu vertailukauteen on ollut merkittävä. Yrityspankki on myös vahvistanut rooliaan kestävä rahoituksen neuvonantajana asiakkaidensa kestävä rahoituksen viitekehysten valmistelutyössä.

Valuuttasuojauksia tekevien asiakkaiden määrä sekä asiakaskohtaiset volyymit ovat kasvaneet korkeana pysyneen inflaation, geopolittisten riskien ja epävarman taloustilanteen myötä.

Muuttuneeseen markkinaympäristöön on reagoitu tarjoamalla laaja-alaisesti pääomaturvattuja sekä korkoihin sidottuja strukturoituja tuotteita. Näiden tuotteiden kysyntä on kasvanut merkittävästi.

OP Yrityspankin suorat vastuut Venäjälle ovat pienet. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa kasvatti välillisesti saamisten arvonalentumisia ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Tilikauden tulos

Segmentin tulos ennen veroja oli 186 miljoonaa euroa (261). Tuotot pienenevät 25,5 prosenttia. Kulut kasvoivat 3,8 prosenttia. Kulu–tuotto–suhde heikkeni vertailukaudesta 40,2 prosenttiin (28,9) tuottojen laskettua.

Korkokate kasvoi 5,6 prosenttia 225 miljoonaan euroon (213). Segmentin luottokanta kasvoi tilikaudella 6,2 prosenttia ja oli 16,2 miljardia euroa (15,2). Nettopalkkiotuotot pienenevät -49 miljoonaan euroon (-31) OP Ryhmän sisäisten palkkiokulujen kasvettua.

Korkotason merkittävä nousu ja markkinaepävarmuuden kasvu heikensivät sijoitustoiminnan nettotuottoja. Tuotot pienenevät 130 miljoonaan euroon (167). OP Yrityspankin ja OP Ryhmän osuuspankkien välisten johdannaissopimusten korkoriskin suojauksen toimintamallia muutettiin vuoden 2022 lopussa. Muutoksen myötä OP Yrityspankin ja osuuspankkien välisten johdannaissopimusten markkinamuutoksista johtuvan arvonmuutoksen tulosvaihtelu pienenee OP Yrityspankissa.

Liiketoiminnan muut tuotot pienenevät 7 miljoonaan euroon (70). Liiketoiminnan muita tuottoja kasvatti vertailukaudella TLTRO III -rahoituksen lisämarginaali sekä OP Säilytys Oy:n myyntivoitto.

Kulut olivat 126 miljoonaa euroa (121). Henkilöstökulut kasvoivat 2,1 prosenttia 36 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 8,2 prosenttia 85 miljoonaan euroon (78) eurooppalaisten pankkien yhteiseen kriisinsuoritusrahastoon maksettavan vakaussuorituksen kasvettua. Vakausmaksu kasvoi 4 miljoonaa euroa 18 miljoonaan euroon.

Saamisten arvonalentumiset olivat 1 miljoona euroa (38). Järjestämättömien saamisten takaisinmaksut pienenevät arvonalentumisia tilikaudella.

Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike

- Tulos ennen veroja kasvoi 138 miljoonaan euroon (90).
- Tuotot kasvoivat 10,8 prosenttia 256 miljoonaan euroon (231). Korkokate kasvoi 17,9 prosenttia 183 miljoonaan euroon (155).
- Kulut kasvoivat 105 miljoonaan euroon (104).
- Luottokanta kasvoi tilikaudella 8,2 prosenttia 8,7 miljardiin euroon (8,0). Talletuskanta pieneni 14,8 prosenttia 12,7 miljardiin euroon (14,9).
- Saamisten arvonalentumiset olivat 12 miljoonaa euroa (37).
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat maksamisen järjestelmien kehittämiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1-12/2022	1-12/2021	Muutos, %
Korkokate	183	155	17,9
Nettopalkkiotuotot	63	58	7,9
Sijoitustoiminnan nettotuotot	0	0	-99,9
Liiketoiminnan muut tuotot	10	18	-43,3
Tuotot yhteensä	256	231	10,8
Henkilöstökulut	27	26	1,8
Poistot ja arvonalentumiset	1	2	-39,5
Liiketoiminnan muut kulut	78	76	2,7
Kulut yhteensä	105	104	1,8
Saamisten arvonalentumiset	-12	-37	-
Tulos ennen veroja	138	90	53,8
Kulu-tuotto-suhde, %	41,2	44,9	3,7*
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,23	1,10	0,13*
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonusia, %	1,23	1,10	0,13*
	31.12.2022	31.12.2021	Muutos, %
Luottokanta, mrd. €	8,7	8,0	8,2
Talletukset, mrd. €	12,7	14,9	14,8

* Suhdeluvun muutos

Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike -liiketoimintasegmentti tarjoaa asiakasrahoituspalveluja kuluttajille ja yrityksille, maksamisen ja likviditeetin hallinnan palveluja, ulkomaankaupan rahoituspalveluja sekä kohde- ja saatavavakuudellisia rahoituspalveluja.

Liiketoimintasegmentin merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat maksamisen perusjärjestelmien uudistamiseen. Lisäksi maksamisen ja rahoituksen asiointipalveluja uudistettiin ja parannettiin.

Luottokanta kasvoi tilikaudella 8,2 prosenttia 8,7 miljardiin euroon. Talletuskanta pieneni 14,8 prosenttia 12,7 miljardiin euroon. Laskua selittää OP Ryhmän yhtiöiden OP Yrityspankkiin tekemien talletusten lasku sekä yleinen markkinakehitys. Rahoituspalvelujen kysyntä on jatkunut hyvällä tasolla, mutta toimitusketjujen haasteet viivästyttävät asiakkaiden investointeja ja hankkeiden toteuttamista.

Vuoden 2022 lopussa OP Yrityspankki oli markkinajohtaja autorahoituksen henkilö- ja pakettiautojen rahoittajana. Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike -liiketoimintasegmentin suorat vastuut Venäjälle ovat pienet ja rajoittuvat trade finance -liiketoimintaan.

Tilikauden tulos

Segmentin tulos ennen veroja oli 138 miljoonaa euroa (90). Tuotot kasvoivat 10,8 prosenttia. Kulut kasvoivat 1,8 prosenttia. Kulu-tuotto-suhde vahvistui vertailukaudesta 41,2 prosenttiin (44,9).

Korkokate kasvoi 17,9 prosenttia 183 miljoonaan euroon. Korkokatetta kasvatti talletusliiketoiminnan korkokatteen kasvun lisäksi rahoitusyhtiötuotteiden luottokannan kasvu. Nettopalkkiotuotot kasvoivat 63 miljoonaan euroon (58). Liiketoiminnan muut tuotot, 10 miljoonaa euroa, laskivat vertailukaudesta (18). Saamisten arvonalentumiset olivat 12 miljoonaa euroa (37).

Kulut olivat 105 miljoonaa euroa (104). Henkilöstökulut kasvoivat 1,8 prosenttia 27 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 2,7 prosenttia 78 miljoonaan euroon.

Baltia

- Tulos ennen veroja kasvoi 24 miljoonaan euroon (20).
- Tuotot kasvoivat 59 miljoonaan euroon (42). Korkokate kasvoi 49 miljoonaan euroon (33).
- Kulut kasvoivat 29 miljoonaan euroon (22). Vakausmaksun osuus kasvusta oli 1 miljoona euroa.
- Luottokanta kasvoi tilikaudella 2,9 miljardiin euroon (2,4).
- Saamisten arvonalentumiset olivat 6 miljoonaa euroa (0).
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat maksuliikejärjestelmän kehitykseen.

Avainlukuja

Milj. €	1-12/2022	1-12/2021	Muutos, %
Korkokate	49	33	48,4
Nettopalkkiotuotot	10	9	11,7
Sijoitustoiminnan nettotuotot	0	0	-
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	-
Tuotot yhteensä	59	42	39,5
Henkilöstökulut	8	6	30,6
Poistot ja arvonalentumiset	2	2	-3,3
Liiketoiminnan muut kulut	19	14	35,1
Kulut yhteensä	29	22	30,5
Saamisten arvonalentumiset	-6	0	-
Tulos ennen veroja	24	20	18,9
Kulu-tuotto-suhde, %	49,4	52,8	3,4*
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,74	0,71	0,03*
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonusia, %	0,74	0,71	0,03*
	31.12.2022	31.12.2021	Muutos, %
Luottokanta, mrd. €	2,9	2,4	22,2
Talletukset, mrd. €	1,5	0,7	120,8

OP Yrityspankin Baltian tytäryhtiöt fuusioituivat vuoden 2021 lokakuussa OP Yrityspankkiin, mikä vaikuttaa lukujen vertailukelpoisuuteen.

* Suhdeluvun muutos

Baltia-segmentti tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus- ja likviditeetin hallintapalveluja sekä ulkomaankaupan rahoituspalveluja paikallisella asiantuntemuksella. OP Yrityspankki Oyj:llä on sivuliikkeet Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

Segmentin luottokanta kasvoi tilikaudella 22,2 prosenttia 2,9 miljardiin euroon (2,4). Talletuskanta kasvoi 120,8 prosenttia 1,5 miljardiin euroon (0,7).

Baltia-segmentin suorat vastuut Venäjälle ovat pienet. Asiakkaiden luottoriskiaseman seuranta on tehostettu Venäjän hyökättyä Ukrainaan.

Merkittävimmät kehityspanostukset vuonna 2022 kohdistuivat erityisesti maksuliikejärjestelmän parantamiseen ja siinä etenkin pikamaksujen kehittämiseen.

Tilikauden tulos

OP Yrityspankin Baltian tytäryhtiöt fuusioituivat vuoden 2021 lokakuussa OP Yrityspankkiin, mikä vaikuttaa lukujen vertailukelpoisuuteen.

Segmentin tulos ennen veroja oli 24 miljoonaa euroa (20). Tuotot kasvoivat 39,5 prosenttia. Kulut kasvoivat 30,5 prosenttia. Kulu-tuotto-suhde vahvistui vertailukaudesta 49,4 prosenttiin (52,8).

Korkokate kasvoi 49 miljoonaan euroon (33). Luottokanta kasvoi vuoden aikana 2,9 miljardiin euroon (2,4) ja talletuskanta kasvoi 1,5 miljardiin euroon (0,7). Nettopalkkiotuotot kasvoivat 10 miljoonaan euroon (9).

Saamisten arvonalentumiset heikensivät tulosta 6 miljoonaa euroa (0).

Kulut olivat 29 miljoonaa euroa (22). Henkilöstökulut kasvoivat 30,6 prosenttia 8 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 35,1 prosenttia 19 miljoonaan euroon (14). Vakausmaksu kasvoi 1 miljoona euroa 4 miljoonaan euroon.

Ryhmätoiminnot

- Tulos ennen veroja oli -83 miljoonaa euroa (-105).
- Rahoitusasema ja maksuvalmius säilyivät vahvoina.

Avainlukuja

Milj. €	1-12/2022	1-12/2021	Muutos, %
Korkokate	-61	11	-
Nettopalkkiotuotot	-5	-5	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-12	1	-
Liiketoiminnan muut tuotot	24	19	22,0
Tuotot yhteensä	-54	27	-
Henkilöstökulut	5	4	7,6
Muut kulut	25	127	-80,7
Kulut yhteensä	29	132	-77,8
Saamisten arvonalentumiset	0	0	0
Tulos ennen veroja	-83	-105	-
Saamiset ja velat yhteenliittymän keskusyhteisölle ja jäsenluottolaitoksille, nettorahoitusasema, mrd. €	-16,1	-13,1	-

Ryhmätoimintoihin on keskitetty OP Ryhmää tukevat toiminnot, kuten keskuspankki. Keskuspankin vastuulla on jäsenluottolaitosten ja keskusyhteisökonsernin rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta. Se vastaa myös OP Ryhmän tukkuvarainhankinnasta yhdessä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa. Liiketoiminnan tuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sen merkittävimmät riskilajit ovat markkinariskit ja luottoriski. Ryhmätoiminnoissa esitetään lisäksi ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu liiketoimintasegmenteille.

Tilikauden tulos

Ryhmätoiminnot-segmentin tulos ennen veroja oli -83 miljoonaa euroa (-105). Tulos ennen veroja käyvin arvo oli -147 miljoonaa euroa (-86).

Korkokate oli 61 miljoonaa euroa negatiivinen (11). Vertailukaudella korkokatetta kasvatti erityisesti Euroopan keskuspankin pankeille tarjoaman TLTRO III -rahoituksen korkomarginaalin lisäyhdyn tuloutuminen. TLTRO III -rahoitukseen ja sen suojaukseen liittyvien erien vaikutus oli tilikaudella -10 miljoonaa (103). Korkokatteeseen vaikutti positiivisesti erääntyneiden pääomalojen kustannusten poistuminen.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat -12 miljoonaa euroa (1). Sijoitustoiminnan nettotuotot sisälsivät saamistodistusten myyntivoittoja 9 miljoonaa euroa (3). Sijoitustoiminnan nettotuottoja heikensi erityisesti korkoriskin suojaukseen käytettyjen johdannaisten tulos. TLTRO III -rahoituksen suojauksen purkutulos heikensi sijoitustoiminnan nettotuottoja 9 miljoonaa euroa.

Tilikauden muita kuluja vertailukauteen nähden vähensi OP Ryhmän sisällä välitettävän TLTRO-rahoituksen EKP:n talletuskoron ylittävän marginaalin määrän pieneneminen yhteen miljoonaan euroon (106).

Senior- ja senior non-preferred -ehtoisen tukkuvarainhankinnan keskimarginaali oli joulukuun lopussa 36 korkopistettä (34). Vuonna 2022 tukkuvarainhankinnan hinta nousi luottoriskipreemioiden kasvettua toimintaympäristön muutosten johdosta.

OP Yrityspankilla oli joulukuun lopussa TLTRO III -rahoitusta yhteensä 12,0 miljardia euroa. TLTRO III -rahoituksen 23.6.2022-22.11.2022 välisen ajan korkoprosentti on kullekin lainaerälle kyseisen erän alkamispäivän ja 22.11.2022 välisen ajan EKP:n talletuskorkoprosentin keskiarvo ja sen jälkeen EKP:n talletuskorko.

OP Yrityspankki laski tammikuussa liikkeeseen vihreän 500 miljoonan euron senior non-preferred -ehtoisen joukkovelkakirjalainan 5,5 vuoden maturiteetilla. Touko-kesäkuussa laskettiin liikkeeseen 800 miljoonan euron senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina kahden vuoden maturiteetilla, kun huomioidaan lainan lisäerät, ja kesäkuussa laskettiin liikkeeseen 350 miljoonan Englannin punnan senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina 3,5 vuoden maturiteetilla. Syyskuussa laskettiin liikkeeseen 1,25 miljardin euron senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina 3,25 vuoden maturiteetilla ja lokakuussa 500 miljoonan euron senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina 4,5 vuoden maturiteetilla.

Tammi-joulukuussa OP Yrityspankissa laskettiin liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 4,8 miljardia euroa (3,1).

Yhteenliittymän keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten sijoitukset OP Yrityspankkiin olivat tilikauden päättyessä 16,1 miljardia euroa (13,1) suuremmat kuin niiden keskuspankista ottama rahoitus. Määrää kasvatti jäsenluottolaitosten OP Yrityspankkiin tekemien talletusten määrän kasvu.

OP Ryhmän ja OP Yrityspankki Oyj:n rahoitusasema ja maksuvalmius on vahva.

ICT-investoinnit

OP Yrityspankki investoi jatkuvasti toimintansa kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen. Palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ICT-investoinneista.

OP Yrityspankin kehittämismenot ja tuotannon ylläpitoon liittyvät ICT-kulut olivat yhteensä 92 miljoonaa euroa (92). Kehittämismenot sisältävät lisenssimaksuja, ostettuja palveluita, muita hankkeisiin liittyviä ulkoisia kustannuksia sekä omaa työtä. Kehittämismenot yhteensä olivat 19 miljoonaa euroa (17). Kehittämismenoja ei ole aktivoitu.

Yksityiskohtaisempaa tietoa OP Yrityspankin investoinneista sisältyy tämän toimintakertomuksen liiketoimintasegmenttikohtaisiin osioihin.

Henkilöstö ja palkitseminen

OP Yrityspankki Oyj:n palveluksessa oli tilikauden lopussa 820 henkilöä (767).

Henkilöstö tilikauden lopussa

	31.12.2022	31.12.2021
Yrityspankki ja pääomamarkkinat	304	290
Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike	342	312
Baltia	133	125
Ryhmätöiminnot	41	40
Yhteensä	820	767

OP Ryhmän ja OP Yrityspankin muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2022 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

Hallinnointi ja johto

OP Yrityspankki Oyj:n johtamisjärjestelmän perustan muodostavat liiketoimintasegmentit. OP Yrityspankin toimintaa johdetaan osana OP Ryhmän johtamisjärjestelmää.

OP Yrityspankki Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 2.3.2022 hallitukseen valittiin puheenjohtajaksi OP Ryhmän pääjohtaja Timo Ritakallio ja hallituksen muiksi jäseniksi OP Ryhmän talous- ja rahoitusjohtaja Mikko Timonen, OP Turun Seudun toimitusjohtaja Petteri Rinne, OP Keski-Suomen toimitusjohtaja Pasi Sorri ja Helsingin Seudun Osuuspankin toimitusjohtajana 31.7.2022 asti toiminut Jarmo Viitanen. Helsingin Seudun Osuuspankki fuusioitui Uudenmaan Osuuspankkiin 31.7.2022. Jarmo Viitanen toimi hallituksen jäsenenä 31.12.2022 asti.

OP Yrityspankin osakkeenomistajan, OP Osuuskunnan, päätöksellä OP Yrityspankin hallitukseen nimitettiin 1.1.2023

alkaen Uudenmaan Osuuspankin toimitusjohtaja Olli Lehtilä (MMM, eMBA) ja OP Osuuskunnan lakiasianjohtaja Tiia Tuovinen (OTK, LL.M. Eur.).

Tilintarkastajaksi tilikaudelle 2022 valittiin varsinaisessa yhtiökokouksessa tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. KPMG

Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Juha-Pekka Mylén.

OP Ryhmän Pankkitoiminnan yritys- ja instituutioasiakkaat -liiketoiminnasta vastaava johtaja, tekniikan lisensiaatti Katja Keitaanniemi on toiminut OP Yrityspankin toimitusjohtajana 6.8.2018 alkaen. Rahavirrat ja käyttöpääoma -liiketoiminta-alueen johtaja, oikeustieteen kandidaatti, VT, MBA Jari Jaulimo on toiminut toimitusjohtajan sijaisena 1.8.2020 alkaen.

Yhteisvastuu

OP Yrityspankki Oyj on talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön (OP Osuuskunta) jäsen ja kuuluu sanottuun yhteenliittymään.

Yhteenliittymään kuuluvat OP Yrityspankki Oyj:n ohella yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva OP Osuuskunta, muut keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset, keskusyhteisön jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet.

Yhteenliittymään kuuluvat jäsenluottolaitokset (108 osuuspankkia, OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj) ja keskusyhteisö ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitoksesta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset, mukaan lukien OP Yrityspankki Oyj, ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti.

Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Keskusyhteisö valvoo talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaisesti jäsenluottolaitosten toimintaa, vahvistaa niiden toiminnassa noudatettavaksi edellä tarkoitetun lain 5 §:ssä tarkoitetut toimintaperiaatteet sekä antaa jäsenluottolaitoksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston suoja

OP Yrityspankki Oyj kuuluu talletussuojarahastoon ja sijoittajien korvausrahastoon.

Talletussuojarahastoa koskevan lainsäädännön mukaan osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja (ml. OP Yrityspankki Oyj) pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan saamiset osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvilta talletuspankeilta yhteensä enintään 100 000 euroon asti.

Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan osuuspankkien yhteenliittymää pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina. Sijoittajalle korvataan saamiset enintään 20 000 euroon saakka. Rahasto ei korvaa arvopaperien kurssimuutoksista tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita. Korvausrahasto korvaa vain ei-ammattimaisten sijoittajien saamia.

Talletussuojasta vastaa valtiovarainministeriön alainen Rahoitusvakausvirasto.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaan yhtiön voitonjakokelpoiset varat, joihin sisältyy tilikauden voitto 210 882 275,47 euroa ja IFRS-tilinpäätökseen siirtymässä vuonna 2021 kirjatut verotusperusteiset varaukset 1 300 008 870,48 euroa, olivat yhteensä 2 943 922 131,76 euroa. Yhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 3 275 302 968,82 euroa.

Hallitus esittää, että tilikaudelta 2022 ei jaeta osinkoa, ja että tilikauden voitto kirjataan edellisten tilikausien voitto/tappio -tilille.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä.

Vuoden 2023 näkymät

Taloukasvu hidastui vuoden 2022 kuluessa, ja suhdannekyselyiden perusteella kehitys on yhä heikkenemässä. Yritysten kannattavuus säilyi viime vuonna edelleen hyvänä ja työllisyystilanne oli vahva. Korkea inflaatio heikensi kotitalouksien ostovoimaa, ja nousseet korot ja lisääntynyt epävarmuus vähensivät asuntokauppaa.

Talouden arvioidaan painuvan maltilliseen taantumaa, inflaation odotetaan laskevan hitaasti, ja lyhyiden korkojen ennustetaan yhä nousevan. Talouden näkymiin liittyy yhä poikkeuksellista epävarmuutta. Taloudellisten tekijöiden ohella energian hinta ja saatavuus sekä globaalien markkinoiden kehitys yhdessä geopoliittisen tilanteen kanssa voivat äkillisesti vaikuttaa talouden näkymiin.

Arvio vuoden 2023 tuloksen kehityksestä annetaan ainoastaan ryhmätasolla OP Ryhmän tilinpäätöstiedotteessa sekä osa- ja puolivuositiedotuksissa.

Tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät Ukrainan sodan ja inflaation myötä korko- ja sijoitusympäristön muutoksiin sekä saamisten arvonalentumisten kehitykseen. Lisäksi tulevaan tuloskehitykseen vaikuttavat markkinoiden kasvuvauhti ja kilpailutilanteen muutos.

Kaikki tässä toimintakertomuksessa esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön, OP Yrityspankki Oyj:n ja sen eri toimintojen kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Keskeiset tuloslaskelma- ja tase-erät

Keskeiset tuloslaskelmaerät, milj. €	2020	2021	2022
Korkokate	322	412	396
Nettopalkkiotuotot	23	31	19
Sijoitustoiminnan nettotuotot	150	168	117
Muut tuotot	29	49	32
Henkilöstökulut	62	72	76
Muut kulut	177	248	205
Saamisten arvonalentumiset	-53	-74	-18
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-	-
Tulos ennen veroja	228	267	265
Keskeiset tase-erät - vastaavaa, milj. €			
Käteiset varat	21 764	32 789	34 951
Saamiset luottolaitoksilta	11 248	13 419	12 978
Johdannaissopimukset	5 352	3 712	5 782
Saamiset asiakkailta	24 461	26 236	28 178
Sijoitusomaisuus	15 834	17 373	16 404
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	28	17	8
Muut erät	1 121	1 274	1 132
Vastaavaa yhteensä	79 809	94 820	99 433
Keskeiset tase-erät - vastattavaa, milj. €			
Velat luottolaitoksille	28 888	42 660	40 899
Johdannaissopimukset	4 274	2 669	5 739
Velat asiakkaille	16 403	18 357	19 014
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjalainat	21 931	22 630	25 209
Muut vieraan pääoman erät	4 293	4 208	4 208
Oma pääoma	4 020	4 296	4 364
Vastattavaa yhteensä	79 809	94 820	99 433

Tulos vuosineljänneksittäin

Milj. €	1-3/ 2022	4-6/ 2022	7-9/ 2022	10-12/ 2022	1-12/ 2022	1-12/ 2021
Korkokate	94	87	135	81	396	412
Nettopalkkiotuotot	3	5	5	6	19	31
Sijoitustoiminnan nettotuotot	7	6	-1	105	117	168
Liiketoiminnan muut tuotot	12	7	7	7	32	49
Tuotot yhteensä	116	104	146	198	564	661
Henkilöstökulut	18	20	16	22	76	72
Poistot ja arvonalentumiset	3	3	2	2	9	12
Liiketoiminnan muut kulut	70	39	39	48	196	236
Kulut yhteensä	91	62	56	72	281	320
Saamisten arvonalentumiset	-42	2	24	-2	-18	-74
Tulos ennen veroja	-17	45	114	124	265	267
Tuloverot	-3	8	23	27	54	52
Kauden tulos	-14	37	91	97	211	215

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2020	2021	2022
Oman pääoman tuotto (ROE), %	4,7	5,2	4,9
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin (ROE), %	4,6	5,5	3,2
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,3	0,2	0,2
Omavaraisuusaste, %	5,0	4,5	4,4
Kulujen osuus tuotoista, %	45,8	48,5	49,8
Henkilöstö keskimäärin	734	758	824
Osakekohtaiset tunnusluvut			
Oma pääoma/osake, euro	12,58	13,44	13,66
Osinko/osake, euro*	-	0,25	-
Osinko/tulos, %*	-	37,23	-
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa, kpl	319 551 415	319 551 415	319 551 415

* Hallituksen ehdotus 2022

OP Osuuskunta omistaa kaikki OP Yrityspankki Oyj:n osakkeet. Osakkeiden lukumäärä ei ole muuttunut tilikauden aikana.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Tunnusluku	Laskentakaava	Kuvaus
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana.
Oman pääoman tuotto (ROE), käyvin arvoin, %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt laajan tuloksen mukaista tuottoa tilikauden aikana
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon toimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tilikaudella tuottoa.
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on omaa pääomaa.
Oma pääoma /osake	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöksessä}}$	Tunnusluku kertoo osakekohtaisen oman pääoman.
Osinko/osake	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöksessä}} \times 100$	Osakekohtainen osinko kuvaa jaettavan osingon osuutta yhtä osaketta kohden.
Osinko / tulos, %	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$	Osinkosuhte kertoo, kuinka suuri jaettava osinko on suhteessa tilikauden tulokseen
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, mikä on kulujen osuus tuotoista. Mitä matalampi tunnusluku on, sitä parempi.
Luottokanta	Tase-erä Saamiset asiakkailta	Taseen erässä Saamiset asiakkailta esitetään luottokanta.
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Saamisten arvonalentumiset}}{\text{Luotto- ja takauskanta tilikauden lopussa}} \times 100$	
Talletukset	Tase-erän Velat asiakkaille sisältämät talletukset	Taseen erässä Velat asiakkaille esitetään talletukset
Tappiota koskevan vähennyserän kattavuusaste (coverage ratio), %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Saamiset asiakkailta (taseen ja taseen ulkopuoliset erät)}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa, paljonko odotettavissa olevien tappioiden määrä kattaa vastuun määrästä.
Maksukyvyttömyyden havainnointiaste (default capture rate), %	$\frac{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset, jotka olivat vaiheessa 2 vertailukaudella}}{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset tilikaudella}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa SICR-mallin (merkittävä luottoriskin kasvu) tehokkuutta, eli kuinka moni sopimus oli vaiheessa 2 ennen kuin se siirtyi vaiheeseen 3.

Erillislaskentaan perustuvat tunnusluvut

Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo omien varojen suhteen kokonaisriskin määrään.
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (Tier 1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo ensisijaisen pääoman suhteen kokonaisriskin määrään.
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo ydinpääoman suhteen kokonaisriskin määrään.
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Vastuiden määrä}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen velkaantuneisuutta ja kertoo ensisijaisen pääoman suhteen vastuiden kokonaisu määrään.
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	$\frac{\text{Likvidit varat}}{\text{Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisään virtaukset stressitilanteessa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiä, joka edellyttää pankilta riittäviä korkealaatuisia likvidejä varoja 30 päivää kestävästä akuutista stressikenaariosta selviämiseen.
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	$\frac{\text{Pysyvä varainhankinta}}{\text{Pysyvän varainhankinnan vaade}} \times 100$	Pysyvän varainhankinnan tunnusluku kuvaa pitkän aikavälin likviditeettiriskiä, joka edellyttää pankilta riittävää määrää vakaita rahoituslähteitä suhteessa vakaita rahoituslähteitä edellyttäviin eriin. Tavoitteena on turvata varojen ja velkojen kestävää maturiteettirakennetta vuoden aikahorisontilla ja rajoittaa turvautumista liiaksi lyhytaikaiseen tukkuvarainhankintaan.
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	$\frac{\text{Järjestämättömät saamiset (brutto)}}{\text{Vastuut tilikauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluvulla kuvataan vakavissa maksuongelmissa olevien asiakkaiden vastuuden osuutta koko vastuukannasta. Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää eräänntyneitä saamisia ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä tällaisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitojoustoja. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Järjestämättömät saamiset esitetään bruttomääräisinä, niistä ei ole vähennetty odotettavissa olevia luottotappioita.
Ongelmasaamiset vastuista, %	$\frac{\text{Ongelmasaamiset (brutto)}}{\text{Vastuut tilikauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluvulla kuvataan maksuongelmissa olevien asiakkaiden vastuuden osuutta koko vastuukannasta. Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää eräänntyneitä saamisia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä tällaisiin tai terveisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitojoustoja. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Järjestämättömien lainanhoitojoustojen lisäksi ongelmasaamisiin sisältyvät koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo aiheutuneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamisiksi. Ongelmasaamiset esitetään bruttomääräisinä, niistä ei ole vähennetty odotettavissa olevia luottotappioita.

Terveet lainanhoitajoustosaamiset vastuista, %	$\frac{\text{Terveet lainanhoitajoustosaamiset (brutto)}}{\text{Vastuut tilikauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa terveiden lainanhoitajoustosaamisten osuutta koko vastuukannasta. Terveitä lainanhoitajoustosaamia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitajousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitajoustosaamisiksi.
Terveet lainanhoitajoustosaamiset ongelmasaamisista, %	$\frac{\text{Terveet lainanhoitajoustosaamiset (brutto)}}{\text{Ongelmasaamiset tilikauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa terveiden lainanhoitajoustosaamisten osuutta ongelmasaamisista, joihin sisältyy terveiden lainanhoitajoustosaamisten lisäksi järjestämättömät saamiset. Terveitä lainanhoitajoustosaamia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitajousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitajoustosaamisiksi.
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä, joka kohdistuu tase-erään saamiset asiakkailta}}{\text{Ongelmasaamiset tilikauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa odotettavissa olevien tappioiden osuutta kaikista ongelmasaamisista. Ongelmasaamisiin sisältyvät järjestämättömät saamiset sekä terveet lainanhoitajoustosaamiset.
Luotto- ja takauskanta	Luottokanta + takauskanta	Tunnusluku kuvaa annettujen luottojen ja takausten yhteismäärää.
Vastuut	Luotto- ja takauskanta + korkosaamiset + käyttämättömät luottojärjestelyt	Ongelmasaamisten ja järjestämättömien saamisten suhteutusperusteena käytetään luotto- ja takauskannan, korkosaamisten sekä käyttämättömien luottojärjestelyiden (nostamattomat luotot ja nostovarajat) summaa.
Muut vastuut	Korkosaamiset + käyttämättömät luottojärjestelyt	Luotto- ja takauskannan lisäksi vastuuta muodostuu korkosaamisista sekä käyttämättömistä luottojärjestelyistä (nostamattomat luotot ja nostovarajat).

Vakavaraisuustaulukot

Luottolaitosvakavaraisuus

Omat varat, milj. €	31.12.2022	31.12.2021
OP Yrityspankki Oyj:n oma pääoma	4 364	4 296
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	26	1
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	4 390	4 297
Aineettomat hyödykkeet	-3	-12
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-75	-35
Ennakoitu voitonjako		-80
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-125	-72
Järjestämättömien vastuiden kattamisvaatimuksesta puuttuva määrä	-3	-1
Ydinpääoma (CET1)	4 184	4 098
Ensisijainen pääoma (T1)	4 184	4 098
Debentuurilainat	1 308	1 308
Debentuurilainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	91	141
ECL - odotetut tappiot ylijäämä	25	16
Toissijainen pääoma (T2)	1 424	1 464
Omat varat yhteensä	5 608	5 562
Kokonaisriski, milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Luotto- ja vastapuoliriski	26 861	23 853
Standardimenetelmä (SA)	6 070	3 118
Valtio- ja keskuspankkivastuut	91	40
Luottolaitosvastuut	627	5
Yritysvastuut	4 616	2 966
Vähittäisvastuut	45	52
Kiinteistövakuudelliset vastuut	99	
Maksukyvyttömät vastuut	16	16
Katetut joukkolainat	540	
Saamiset, joihin voidaan soveltaa lyhyen aikavälin luottoluokitusta	0	
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0	
Muut	34	39
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	20 791	20 735
Luottolaitosvastuut		1 194
Yritysvastuut	18 421	17 242
Vähittäisvastuut	1 967	1 940
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	93	63
Muut	309	297
Keskusvastapuolen maksukyvyttömyysrahaston riskit	0	
Arvopaperistetut erät	111	94
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 070	1 380
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 028	1 040
Vastuun arvonoikaus (CVA)	179	204
Muut riskit*	5 824	
Kokonaisriski yhteensä	35 074	26 570

* Standardimenetelmään perustuva riskipainotettujen erien lisäys

Kokonaisriski-taulukon esittämistapaa on muutettu. Vertailutiedot on muutosten osalta oikaistu vastaamaan uutta esittämistapaa.

Suhdeluvut, %	31.12.2022	31.12.2021
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	11,9	15,4
Tier1-vakavaraisuussuhde	11,9	15,4
Vakavaraisuussuhde	16,0	20,9
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöstä, %	31.12.2022	31.12.2021
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	11,9	15,4
Tier1-vakavaraisuussuhde	11,9	15,4
Vakavaraisuussuhde	15,7	20,4
Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Omat varat	5 608	5 562
Pääomavaatimus	3 720	2 792
Puskuri pääomavaatimukseen	1 888	2 770

Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

Milj. €	Liite	2022	2021
Korkokate	5	396	412
Nettopalkkiotuotot	6	19	31
Sijoitustoiminnan nettotuotot	7	117	168
Liiketoiminnan muut tuotot	8	32	49
Tuotot yhteensä		564	661
Henkilöstökulut	9	76	72
Poistot ja arvonalentumiset	10	9	12
Liiketoiminnan muut kulut	11	196	236
Kulut yhteensä		281	320
Saamisten arvonalentumiset	12	-18	-74
Tulos ennen veroja		265	267
Tuloverot	13	54	52
Tilikauden tulos		211	215

Laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liite	2022	2021
Tilikauden tulos		211	215
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	27	11	4
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää			
Käyvän arvon rahaston muutos			
Käypään arvoon arvostamisesta	29	-58	28
Rahavirran suojauksesta	29	-31	-4
Tuloverot			
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	23	-2	-1
tulosvaikutteiseksi			
Käypään arvoon arvostamisesta	29	12	-6
Rahavirran suojauksesta	29	6	1
Muut laajan tuloksen erät		-63	23
Tilikauden laaja tulos		148	238

Tase

Milj. €	Liite	31.12.2022	31.12.2021
Käteiset varat	14	34 951	32 789
Saamiset luottolaitoksilta	15	12 978	13 419
Johdannaissopimukset	16	5 782	3 712
Saamiset asiakkailta	17	28 178	26 236
Sijoitusomaisuus	18	16 404	17 373
Aineettomat hyödykkeet	19	3	12
Aineelliset hyödykkeet	20	5	5
Muut varat	22	1 132	1 274
Varat yhteensä		99 433	94 820
Velat luottolaitoksille	24	40 899	42 660
Johdannaissopimukset	16	5 739	2 669
Velat asiakkaille	25	19 014	18 357
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	26	25 209	22 630
Varaukset ja muut velat	27	2 509	1 874
Verovelat	23	316	339
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	28	1 384	1 994
Velat yhteensä		95 069	90 524
Oma pääoma	29		
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto		-29	42
Muut rahastot		1 019	1 019
Kertyneet voittovarot		2 947	2 807
Oma pääoma yhteensä		4 364	4 296
Velat ja oma pääoma yhteensä		99 433	94 820

Oman pääoman muutoslaskelma

Milj. €	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2021	428	22	1 019	2 551	4 020
Tilikauden laaja tulos		20		218	238
Tilikauden tulos				215	215
Muut laajan tuloksen erät		20		4	23
OP Yrityspankki Oyj:n osittaisjakautuminen 29.11.2021				-13	-13
Muut*				51	51
Oma pääoma 31.12.2021	428	42	1 019	2 807	4 296

* Baltian tytäryhtiöt OP Finance AS (Viro), OP Finance SIA (Latvia) ja AB OP Finance (Liettua) sulautuivat rajat ylittävällä sulautumisella emoyhtiönsä OP Yrityspankki Oyj:öön 31.10.2021. Fuusioerotus 51-miljoonaa euroa kirjattiin kertyneisiin voittovaroihin.

Milj. €	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2022	428	42	1 019	2 807	4 296
Tilikauden laaja tulos		-71		219	148
Tilikauden tulos				211	211
Muut laajan tuloksen erät		-71		9	-63
Voitonjako				-80	-80
Muut				0	0
Oma pääoma 31.12.2022	428	-29	1 019	2 947	4 364

Rahavirtalaskelma

Milj. €	Liite	2022	2021
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos		211	215
Oikaisut tilikauden tulokseen		286	497
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-1 980	-5 453
Saamiset luottolaitoksilta	15	782	-2 146
Johdannaissopimukset	16	-362	-68
Saamiset asiakkailta	17	-2 013	-1 088
Sijoitusomaisuus	18	-530	-1 977
Muut varat	22	142	-173
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		556	15 441
Velat luottolaitoksille	24	-752	13 275
Johdannaissopimukset	16	519	225
Velat asiakkaille	25	657	1 954
Varaukset ja muut velat	27	132	-13
Maksetut tuloverot		-62	-23
Saadut osingot		0	3
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		-988	10 680
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	19, 20	0	1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	19, 20	0	
B. Investointien rahavirta yhteensä		0	1
Rahoituksen rahavirrat			
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	28	-529	-290
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	26	3 809	833
Maksetut osingot		-80	0
Vuokrasopimusvelat	21	-1	-1
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä		3 200	541
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)		2 211	11 222
Rahavarat tilikauden alussa		32 891	21 842
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		292	-173
Rahavarat tilikauden lopussa		35 395	32 891

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sisällysluettelo

1. OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. OP Yrityspankki Oyj:n riskienhallinnan periaatteet
3. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset
4. Segmenttiraportointi

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5. Korkokate
6. Nettopalkkiotuotot
7. Sijoitustoiminnan nettotuotot
8. Liiketoiminnan muut tuotot
9. Henkilöstökulut
10. Poistot ja arvonalentumiset
11. Liiketoiminnan muut kulut
12. Saamisten arvonalentumiset
13. Tuloverot

Varoja koskevat liitetiedot

14. Käteiset varat
15. Saamiset luottolaitoksilta
16. Johdannaissopimukset
17. Saamiset asiakkailta
18. Sijoitusomaisuus
19. Aineettomat hyödykkeet
20. Aineelliset hyödykkeet
21. Vuokrasopimukset
22. Muut varat
23. Verosaamiset ja -velat

Velkoja ja omaa pääomaa koskevat liitetiedot

24. Velat luottolaitoksille
25. Velat asiakkaille
26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
27. Varaukset ja muut velat
28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
29. Oma pääoma

Muut tasetta ja taseen ulkopuolisia eriä koskevat liitetiedot

30. Annetut vakuudet
31. Saadut rahoitusvakuudet
32. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
33. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä
35. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
36. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen netotusjärjestely
37. Rahavirtalaskelman liitetiedot

Riskienhallinnan liitetiedot

- 38. Luottotappioiden ja arvonalentumisten kehitys
- 39. Saadut vakuudet vakuuslajeittain
- 40. Varainhankinnan rakenne
- 41. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan
- 42. Likviditeettireservi
- 43. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan
- 44. Korke- ja markkinariskin herkkyysanalyysi

Muut liitetiedot

- 45. Maakohtaiset tiedot
- 46. Lähipiiritapahtumat
- 47. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Liite 1. OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yleistä

OP Yrityspankki on yksi johtavista yrityspankeista Suomessa. OP Yrityspankilla on vakiintunut ja laaja yhtiöistä ja instituutioista koostuva asiakaskunta, jolle se tarjoaa kattavan valikoiman pankkipalveluita. Lisäksi OP Yrityspankki toimii myös keskuspankkina OP Ryhmän osuuspankeille.

OP Yrityspankki Oyj kuuluu OP Ryhmään, joka muodostuu 108 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän jäsenluottolaitoksiin kuuluvat OP Yrityspankki Oyj, OP Vähittäisasiakkaat Oyj ja OP Osuuskunnan jäsenosuuspankit.

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaisesti jäsenluottolaitokset, mukaan lukien OP Yrityspankki ja OP Osuuskunta vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että laissa määritellyt selvitystilan edellytykset täyttyvät, OP Osuuskunnalla on oikeus periä jäsenluottolaitoksiltaan ylimääräisiä maksuja viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlaskettujen loppusummien perusteella.

OP Yrityspankin kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity katuosoite on Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki. OP Yrityspankin rekisteröity postiosoite on PL 308, 00013 OP. Jäljennös OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä.

OP Yrityspankin emoyhtiö on OP Osuuskunta, jonka konsernitilinpäätökseen OP Yrityspankin tiedot yhdistellään.

Jäljennös OP Osuuskunnan tilinpäätöksestä on saatavissa käyntiosoitteessa Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki. OP Ryhmän tilinpäätös on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä osoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

OP Yrityspankin hallitus hyväksyi tilinpäätöstiedotteen julkaistavaksi 8.2.2023, ja hallitus hyväksyi tilinpäätöksen 8.2.2023.

1 Laatimisperusta

Tilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-standardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2022. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1606/2002 mukaisesti. OP Yrityspankin liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

OP Yrityspankki otti käyttöön vuonna 2022 seuraavat standardit ja tulkinnat:

- Standardeihin IAS 37, IAS 16 ja IFRS 9 tehdyt muutokset tulivat voimaan 1.1.2022. Muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta OP Yrityspankin tilinpäätökseen.

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia rahoitusvaroja, suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa (suojatun riskin osalta) ja johdannaissopimuksia. Lisäksi etuusperusteiset eläkejärjestelyt on käsitelty IAS 19 -standardin mukaisesti.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina. Liitetaulukoiden erissä esitetty numero nolla tarkoittaa sitä, että erä sisältää saldoa, mutta se pyöristyy nolnaan. Mikäli erässä ei esitetä mitään (tyhjä), erän saldo on nolla.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaiset Pilari 3 -vakavaraisuustiedot esitetään erillisessä OP Ryhmän riski- ja vakavaraisuusraportissa sekä OP-yhteenliittymän Pilari III -taulukoissa. OP Yrityspankin toimintakertomuksessa esitetään kooste OP Yrityspankin vakavaraisuudesta.

1.1 Tilikauden keskeiset tapahtumat

OP Yrityspankki Oyj laski vuoden 2022 tammikuussa liikkeeseen 500 miljoonan euron vihreän joukkovelkakirjalainan päivitetyn Green Bond Framework -viitekehyksen mukaisesti. Lainalla tuetaan vihreää siirtymää, ja sen kautta hankitut varat kohdistetaan kestäväan yritysrahoitukseen. Kansainvälisille instituutiosijoittajille suunnattu laina on OP Yrityspankin toinen vihreä joukkovelkakirjalaina ja ensimmäinen senior non-preferred -ehtoinen vihreä vakuudeton joukkovelkakirjalaina. Lainan määrä on 500 miljoonaa euroa ja laina-

aika 5,5 vuotta. Sen kautta rahoitettavia toimialoja ovat uusiutuva energia, ympäristöystävällinen rakentaminen (green buildings) ja luonnonvarojen kestävä käyttö sisältäen maankäytön.

1.2 Fuusiotulos

Baltian tytäryhtiöt OP Finance AS (Viro), OP Finance SIA (Latvia) ja AB OP Finance (Liettua) sulautuvat rajat ylittävällä sulautumisella emoyhtiönsä OP Yrityspankki Oyj:ön vertailukaudella 2021. Fuusioerotus, 51 miljoonaa euroa, kirjattiin vuonna 2021 kertyneisiin voittovaroihin. Fuusiossa oli kyse saman määräysvallan alaisten yhteisöjen yhdistymisestä emoyhtiöön, jolloin määräysvalta ei vaihtu, ja siten fuusiovoitto kirjattiin omaan pääomaan kertyneisiin voittovaroihin.

2 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tilinpäätöstä laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

2.1. Vastuullisuus

Vastuullisuus on kiinteä osa OP Yrityspankin ja OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa, ja vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä. OP Ryhmä julkisti uuden vastuullisuusohjelmansa elokuussa 2022. Uusi vastuullisuusohjelma ja sen linjaukset toteuttavat OP Ryhmän strategiaa sekä ohjaavat liiketoimintojen ja osuuspankkien vastuullisuustyötä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: Ilmasto ja ympäristö, Ihmiset ja yhteisöt sekä Hyvä hallintotapa.

Johto on arvioinut vastuullisuusteemojen vaikuttavan OP Yrityspankin tilinpäätöksessä seuraaviin osa-alueisiin:

- odotettavissa olevat luottotappiot (Liite 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä)
- vihreät joukkovelkakirjalainat (Liite 26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat)
- vihreät lainat ja kestävyyskriteerilainat (Liite 17. Saamiset asiakkailta)

2.2 Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskentamallien määrittämiseen liittyy useita johdon harkintaa edellyttäviä tekijöitä, muun muassa:

- Oikeiden ECL-mallien valinta niin, että mallit kuvaavat sopimuskannan odotettavissa olevia luottotappioita mahdollisimman hyvin.
- Malleissa tehdyt erilaiset oletukset ja asiantuntija-arviot.
- ECL-mallien parametrien estimointimenetelmien valinta.
- Sopimuksen maturiteetin määrittäminen eräpäivättömille luotoille (valmiusluotot).
- Käytävissä olevan mallinnusaineiston ja datan laatuun liittyvän malliriskin määrittäminen.
- Sopimusten oikea ryhmittely eri segmentteihin siten, että niiden ECL lasketaan oikealla mallilla.
- Makroekonomisten tekijöiden valinta niin, että niiden muutokset korreloivat sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kanssa.
- Makroekonomisten skenaarioiden ja niiden todennäköisyyksien ennustaminen tulevaisuuteen.
- Äkillisten kriisien kuten esimerkiksi koronaviruspandemian tai Venäjän hyökkäyssodan Ukrainassa takia tiettyyn toimialaan kohdistetut johdon harkintaan perustuvat lisävaraukset.
- Vakuuden maantieteellisen sijainnin perusteella tehdyt johdon harkintaan perustuvat vakuusarvon alennukset.

Johdon harkintaa on käytetty myös luottoriskin merkittävän kasvun arvioinnissa, muun muassa:

- Henkilöasiakkaiden suhteellisen luottoriskin muutoksen arvioinnissa käytetyssä asiantuntija-arviossa, jolla varmistetaan todenmukainen määrä sopimuksia siirtymään vaiheeseen 2 ennen siirtymistä vaiheeseen 3 (ns. default capture rate).
- Absoluuttisen rajan valinnassa, joka perustuu maksukyvyttömyyden historialliseen käyttäytymiseen sekä OP Ryhmän luottoriskiprosessiin.
- Sen ajanjakson pituuden määrittämisessä, jonka aikana asiakkaan on osoitettava hyvää maksukäyttäytymistä, jotta arvonalentumisvaihe voi parantua vaiheesta 3 vaiheeseen 2 ja 1.

Varsinainen ECL-lukujen laskenta suoritetaan ECL-malleja käyttäen, paitsi jos kyseessä on pääsääntöisesti vaiheessa 2 tai 3 ja tarkkailulistalla oleva suuri yritysvastuu, jolloin ECL lasketaan asiantuntija-arvioon perustuvalla kassavirtaperusteisella ECL-menetelmällä. Asiantuntija-arvioihin liittyy johdon harkintaa.

Johdon harkintaan perustuvat lisävaraukset (management overlay) suoraan ECL-lukuihin (ns. post model adjustments) ovat tarkoitettu vain väliaikaiseen käyttöön, kunnes varauksen aiheuttama ennakoimaton tapahtuma tai olosuhde on saatu huomioitua ECL-malleissa.

Nykyisissä ECL-malleissa huomioidaan kestävä kehitys Environmental, Social ja Governance ("ESG") riskejä. Niiden laskentaan on sisällytetty arvio talousvaikutuksista; makroskenaariossa, jossa fossiilisen energian käyttöä vähennetään siten, että hiilineutraalisuus saavutetaan 2035 mennessä.

Liitetiedossa 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä esitetään laskelmat tappiota koskevasta vähennyserästä ja laskentaan liittyvistä keskeisistä epävarmuustekijöistä. Liitetiedossa kerrotaan myös tehdyistä Ukrainaan sotaan, energiakriisiin ja yleisen taloudellisen tilanteen nopeaan muutokseen liittyvistä valinnoista odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Odotettavissa olevien luottotappioiden laatimisperiaatteet kuvataan kappaleessa 6.4.

2.3 Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon on lisäksi arvioitava, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio instrumentin käyvästä arvosta. Kun rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla, johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Siltä osin, kun mallien tuottamiin tuloksiin ei ole käytettävissä markkinoilta saatavia syöttötietoja, johdon on arvioitava, kuinka paljon käytetään muita tietoja (Liite 33. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti). Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti). Rahoitusinstrumenttien käypien arvojen laatimisperiaatteet kuvataan kappaleessa 6.

2.4 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan

Johto on arvioinut, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa voi vaikuttaa OP Yrityspankin tuottoihin ja riskeihin välillisesti asiakkaiden muuttuneiden toimintaedellytysten myötä sekä suoraan yleisen finanssimarkkinatilanteen ja tekniseen infrastruktuuriin kohdistuvan haitanteon vuoksi. Vaikutukset voivat realisoitua muun muassa seuraavan kaltaisilla tavoilla:

- saamisten arvonalentumisten kasvuna
- sijoitusvarallisuuden arvojen laskuna
- kattavien pakotteiden ja vastapakotteiden vaikutuksina OP Yrityspankkiin tai sen asiakkaiden toimintaan
- tukkuvarainhankinnan saatavuusongelmina ja hinnan nousuna
- toiminnan jatkuvuusongelmina OP Yrityspankkiin tai sen asiakkaisiin kohdistuvien kyberhyökkäysten seurauksena.

Liitteessä 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä kerrotaan tehdyistä Ukrainaan sotaan liittyvistä valinnoista odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa.

3 Ulkomaan rahan määräiset erät

Tilinpäätös laaditaan euroina, joka on yhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskipäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Ei-monetaariset tase-erät, jotka arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun, esitetään tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja monetaaristen tase-erien muuttamisesta euroiksi syntyvät kurssierot kirjataan valuuttakurssivoitoina tai -tappioiden tuloslaskelman erään Sijoitustoiminnan nettotuotot (Liite 7. Sijoitustoiminnan nettotuotot).

4 Yhteenveto tuloslaskelmaerien esittämisestä tilinpäätöksessä:

Korkokate	Korkoinstrumenttien saadut ja maksetut korot, jaksotettu nimellisarvon ja hankinta-arvon välinen erotus, korkojohdannaisten korot sekä arvonmuutos käyvän arvon suojauksessa. Palkkiot, joiden katsotaan olevan korvausta pankin ottamasta rahoitusinstrumenttiin liittyvästä riskistä ja joiden katsotaan kuuluvan kiinteäksi osaksi rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa.
Nettopalkkiotuotot	Palkkiotuotot luotonannosta, talletuksista, maksuliikkeestä, arvopapereiden välityksestä, arvopapereiden liikkeeseenlaskusta, rahastoista, omaisuudenhoidosta, lainopillista tehtävistä ja takauksista. Palkkiokulut luotonannosta, maksuliikkeestä, arvopapereiden välityksestä, arvopapereiden liikkeeseen laskusta, omaisuudenhoidosta, takauksista ja johdannaisista.
Sijoitustoiminnan nettotuotot	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot, korkotuotot, valuutta-arvostukset sekä arvonalentumiset ja niiden peruutukset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset sekä osingot ja osuudet. Lisäksi kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen korkotuotot ja -kulut.
Liiketoiminnan muut tuotot	Keskuspankkipalvelumaksut ja muut toimintatuotot.
Henkilöstökulut	Palkat, palkkiot, eläkekulut, henkilösivukulut.
Liiketoiminnan muut kulut	ICT-tuotanto- ja kehittämiskulut, viranomaismaksut, tilintarkastuskulut, Palvelumaksut OP Osuuskunnalle, tietoliikennekulut, ostetut palvelu, markkinointikulut, yhteiskuntavastuukulut, vakuutus- ja varmuuskulut sekä muut kulut.
Saamisten arvonalentumiset	Odotettavissa olevat luottotappiot asiakkailta, taseen ulkopuolisista eristä ja saamistodistuksista sekä lopulliset luottotappiot ja niiden palautukset.

5 Tuloutusperiaatteet

5.1 Korkotuotot

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron menetelmästä kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteiden kappaleessa 6.2.1 Jaksotettu hankintameno. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Saamisen hankintameno ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin. Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan lainan juoksuajalle korkotuottoihin ja -kuluihin.

Korkokatto- ja korkoputkiluottojen johdannaisehtojen asiakasmarginaali kertyy korkokatteeseen sitä mukaan, kun asiakas maksaa johdannaisehdon mukaista lisämarginaalia (Liite 5. Korkokate).

5.2 Nettopalkkiotuotot

Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin mukaisesti. IFRS 15 -standardin mukaiset palkkiotuotot tuloutetaan, kun palvelun sovitut suoriteveloitteet luovutetaan asiakkaalle ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Palkkiotuotot kirjataan siihen määrään, johon odotetaan olevan oikeutettu asiakkaalle luovutettavia luvattuja palveluja vastaan. Palkkiokulut kirjataan suoriteperusteella nettopalkkiotuottoihin.

Yrityspankki ja pääomamarkkinat -segmentissä palkkioita peritään yritys-, instituutio- ja henkilöasiakkailta sekä OP Ryhmän sisäisiltä toimijoilta. Palkkiotuotot koostuvat luotonannon palkkiotuotoista, arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseenlaskusta, sijoitustutkimuksesta ja takauksista. Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike -segmentissä palkkioita peritään henkilöasiakkailta sekä yritysasiakkailta. Palkkiotuotot koostuvat luotonannon palkkiotuotoista, maksuliikkeen palkkiotuotoista ja takauksista. Baltia-segmentissä palkkioita peritään Virossa, Latviassa ja Liettuassa henkilöasiakkailta sekä yritysasiakkailta. Palkkiotuotot koostuvat luotonannon palkkiotuotoista, maksuliikkeen palkkiotuotoista ja takauksista. Edellä mainitut palkkiotuottoerät koostuvat useasta erilaisesta palkkiotyypistä, joiden suoriteveloitteet täyttyvät palkkion luonteen mukaisesti joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana. Luotonannon, sijoitustutkimuksen ja takausten palkkioiden suoriteveloitteet täyttyvät pääosin ajan kuluessa, muiden palkkioiden yhtenä ajankohtana. Vastikemäärä on palveluissa pääosin listahinta tai sopimuksessa sovittu. Myyntituotot asiakassopimuksista segmenteittäin esitetään liitetiedossa 6. Nettopalkkiotuotot.

Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen. Osinkotuotot esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

6 Rahoitusinstrumentit

6.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa (Liite 33. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti).

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerausten avulla, tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa (esim. OTC-johdannaiset), niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskorjoista, ennakaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten niiden käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Epälikvideille tuotteille on tyypillistä, että hinnoittelumallilla laskettu hinta poikkeaa toteutuneesta kauppahinnasta. Toteutunut kauppahinta on kuitenkin paras osoitus tuotteen käyvästä arvosta. Toteutuneen kauppahinnan ja markkinahintoja käyttävän hinnoittelumallin avulla lasketun hinnan erotuksena saatu tulos (Day 1 profit/loss) jaksetaan tuloslaskelmaan sopimuksen voimassaoloajalle tai sitä lyhemmälle ajalle ottaen huomioon tuotteen rakenne ja vastapuoli. Jaksottamatta oleva osuus tuloutetaan kuitenkin heti, mikäli tuotteelle on saatavilla aito markkinahinta tai markkinoille muodostuu vakiintunut hinnoittelukäytäntö. OP Yrityspankin taseessa ei ole merkittävää määrää epälikvidejä rahoitusvaroja.

6.2 Rahoitusvarat- ja velat

OP Yrityspankin rahoitusvarat esitetään liitetiedoissa 14. Käteiset varat, 15. Saamiset luottolaitoksilta, 16. Johdannaispimukset, 17. Saamiset asiakkailta, 18. Sijoitusomaisuus ja 22. Muut varat. Rahoitusvelat esitetään liitetiedoissa 24. Velat luottolaitoksille, 25. Velat asiakkaille, 26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, 27. Varaukset ja muut velat ja 28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.

6.2.1. Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisätyn tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiviisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 -standardin mukaisesti, ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät palkkiot.

Arviointeihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroilta, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin, kun kyseessä ovat:

- a) Ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuon.
- b) Rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuon (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

6.2.2. Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

6.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

OP Yrityspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL - Fair Value Through Profit or Loss)
- käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (FVOCI - Fair Value Through Other Comprehensive Income)
- jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat.

6.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- OP Yrityspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella OP Yrityspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän, ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois

taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Efektiviisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.

- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien saamistodistusten ja johdannaisten korkotuotot ja -kulut esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten OP Yrityspankki hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen kerryttämiseksi. OP Yrityspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan OP Yrityspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi OP Yrityspankin myöntämiä yritysluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi. Lisäksi OP Yrityspankin likvideettireservisalkun liiketoimintamallin tavoitteena on kerätä sopimukseen perustuvia rahavirtoja sekä rahoitusvarojen myynti.

Liiketoimintamallin muutos

Liiketoimintamallin muutoksia odotetaan tapahtuvan harvoin sisäisten tai ulkoisten muutosten seurauksena, ja niiden täytyy olla OP Yrityspankin toiminnan kannalta merkittäviä. Liiketoimintamallin muutoksista päättää OP Osuuskunnan hallitus. Liiketoimintamalli muuttuu silloin, kun OP Yrityspankki hankkii tai luovuttaa jonkin liiketoiminta-alueen tai lopettaa sen toiminnan. Liiketoimintamallin muutos dokumentoidaan asianmukaisesti ko. liiketoimintayksikön toimesta, ja se käsitellään Taloudessa ja Riskienhallinnassa sen kirjanpito vaikutusten selvittämiseksi (ml. vaikutukset ECL:ään). Yhteisön liiketoimintamallin tavoitteen muutos täytyy toteuttaa ennen luokittelun muutospäivää.

Luokittelun muutosta sovelletaan prospektiivisesti luokittelun muutospäivästä eteenpäin. Luokittelun muutospäivä on seuraavan raportointikauden ensimmäinen päivä, jota ennen päätös luokittelun muutoksesta on tehty. Aikaisempia raportointikausia ei oikaista takautuvasti.

OP Yrityspankissa ei ole ollut liiketoimintamallin muutoksia vuosina 2021–2022.

Seuraavassa taulukossa esitetään erilaisten luokittelujen muutosten kirjanpitoaikutukset:

Alkuperäinen arvostusluokka	Uusi arvostusluokka	Kirjanpitoaikutus
Jaksotettu hankintameno	FVTPL	Käypä arvo määritellään luokittelun muutospäivänä. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän aikaisemman jaksotetun hankintamenon ja käyvän arvon välisestä erosta mahdollisesti aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.
FVTPL	Jaksotettu hankintameno	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi bruttomääräinen kirjanpitoarvo. Efektiivinen korko määritellään luokittelun muutospäivän käyvän arvon perusteella.
Jaksotettu hankintameno	FVOCI	Rahoitusvaroihin kuuluvan erän aikaisemman jaksotetun hankintamenon ja käyvän arvon välisestä erosta mahdollisesti aiheutuva voitto tai tappio kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Efektiivistä korkoa ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrää ei oikaista luokittelun muutoksen seurauksena.
FVOCI	Jaksotettu hankintameno	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi jaksotettu hankintameno. Aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt voitto tai tappio kuitenkin poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan oikaisemaan rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypää arvoa luokittelun muutospäivänä. Efektiivistä korkoa ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrää ei oikaista luokittelun muutoksen seurauksena.
FVTPL	FVOCI	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi kirjanpitoarvo. Efektiivinen korko määritellään luokittelun muutospäivän käyvän arvon perusteella.
FVOCI	FVTPL	Luokittelun muutospäivän käyvästä arvosta tulee uusi kirjanpitoarvo. Aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt voitto tai tappio siirretään luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi luokittelun muutospäivänä.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun OP Yrityspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, OP Yrityspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa OP Yrityspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

OP Yrityspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI-testi ilman lisätutkimuksia (palautteena pass/fail) tai tutkitaan rahavirtaominaisuudet OP Ryhmän sisäisen ohjeistuksen mukaisella tavalla ennen luokittelupäätöstä (palautteena "further review required"). Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä, jotka vaikuttavat siihen, täytyykö SPPI-määrittely.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta, vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

6.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

6.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitajoustopiksi, joka on tyypillisesti esimerkiksi lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Lisäksi lainan luokittelu lainanhoitajoustopiksi siirtää lainan vähintään arvonalentumisvaiheeseen 2 ja koko voimassaoloajalta laskettavan odotettavissa olevan luottotappion piiriin vähintään kahdeksi vuodeksi, kunnes asiakkaan maksukyky on tervehtynyt.

Lainanhoitajoustopon tervehtymisen edellytyksenä on myös, että vähintään kahden vuoden koeajan jälkeen:

- Vähintään puolet saamisen koeajasta asiakas on suorittanut säännöllisiä ja oikea-aikaisia maksuja ja tämän myötä on maksettu huomattava kokonaisuus pääomasta tai korosta.
- Yksikään asiakkaan vastuista ei ole ollut erääntyneenä yli 30 päivää edellisen kolmen kuukauden aikana.

Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä kuvaavana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, OP Yrityspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. OP Yrityspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun OP Yrityspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirtä täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

6.4 Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista (Liite 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä). Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä, ja ne kuvastavat:

1. vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulemien vaihtelualue
2. rahan aika-arvoa ja
3. järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

6.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.

- Vaihe 3: vuonna 2021 järjestämättömät sopimukset (vuonna 2020 maksukyvyttömät sopimukset), joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

OP Yrityspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Yrityspankin sisäisellä maksukäyttämiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 prosenttia) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvyttömän viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Järjestämättömän (non-performing) vastuun määritelmä

Järjestämättömän vastuun määritelmä sisältää aiemmin käytetyn maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisten vastuiden lisäksi järjestämättömien lainanhoitojoustollisten saamisten koeajat, ennen kuin ne voidaan luokitella terveiksi (performing). Järjestämätön vastuu määritellään Vakavaraisuusasetuksen (EU) N:o 575/2013 47a artiklan mukaisesti. OP Yrityspankki käyttää järjestämättömän vastuuta arvonalentumisvaiheen 3 luokittelun kriteerinä.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sopimuskohtaisesti sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojoustoa ja siihen rinnastettavaa kovenanttirikkomusta pidetään laadullisena kriteerinä luottoriskin merkittävästä lisääntymisestä ja siten siirroille arvonalentumisvaiheeseen 2.

OP Yrityspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD-lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- ja yritysasiakkailla. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan senhetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää: jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL-laskentaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin (E+, E, E-, 9,0, 9,5 ja 10,0) sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää.

OP Yrityspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

OP Yrityspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

6.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD-menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL-laskentamenetelmää.

6.4.2.1 PD/LGD-menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevasta luottotappiosta raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa. Yritysvastuiden lifetime PD -mallissa makrotaloudellisina selittävinä tekijöinä käytetään BKT:n muutosta ja reaalikorkoa. Henkilöasiakkaiden lifetime PD -mallissa makrotaloudelliset tekijät on jaettu tarkemmin segmentteittäin ja esimerkiksi asuntoluotoissa käytetään BKT:n muutosta ja euribor 12 kk korkoa, josta on poistettu BKT:n ja inflaation vaikutus, ja valmiusluotoissa BKT:n muutosta ja euribor 3 kk reaalikorkoa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista:

1. maksukyvyttömyystilan toipumistodennäköisyydestä
2. vakuudellisesta palautusosuudesta
3. vakuudettomasta palautusosuudesta.

Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetyypistä, toimialasta (yritykset), vakuustyyppistä ja ajasta, kuinka kauan sopimus on ollut maksukyvyttömänä.

Henkilöasiakasvastuilla maksukyvyttömyyden toipumistodennäköisyys on estimoitu tuoteluokkatasolla, kun taas yritysasiakasvastuiden osalta estimaatit ovat toimialakohtaisia. Vakuudellinen palautusosuus kuvaa kuinka paljon vakuuksista saatavat kassavirrat kattavat jäljellä olevasta vastuun määrästä. Vakuudellinen palautusosuus lasketaan vakuuksien markkina-arvon aliarvostuksen (ns. "haircut") avulla. Markkina-arvon aliarvostukset on estimoitu vertaamalla vakuuslajeittain vakuuksien realisointihintoja suhteessa vakuuksien käypiin arvoihin huomioiden lisäksi vakuuden haltuunotosta ja myymisestä aiheutuvat suorat kulut. Lopuksi markkina-arvon aliarvostusestimaatteihin on lisätty varovaisuusmarginaali vakuusdataan ja estimointiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi. Vakuudeton palautusosuus kuvaa kassavirtoja, jotka on estimoitu tuoteluokkatasolla jäljellä olevalle vastuumäärälle, jota vakuudellinen palautusosuus ei kata.

Arvon alentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit ovat ajasta riippuvaisia siten, että ne laskevat maksukyvyttömyys- tai perintäajan kasvaessa.

Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennakaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennakaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät), mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot (esim. luottokortit) ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia, ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta, ja se on keskimäärin noin 13 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Yrityspankin ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OP Yrityspankin taloudellisessa suunnittelussa. Makrotaloudelliset ennusteet kattavat 2–3 vuotta taloudellisten skenaarioiden perusurasta. Tämän jälkeen skenaario konvergoituu kohti talouden pitkän aikavälin tasapainoa. Pitkän aikavälin tasapainossa BKT ja osa muista muuttujista lasketaan tuotantofunktiomenetelmällä. Vaihtoehtoiset skenaariot perusuran uran ympärillä määritellään käyttämällä vektoriautoregressiivisiä malleja, jossa muuttujien yhteistodennäköisyysjakaumasta ratkaistaan kunkin muuttujan urat halutuilla todennäköisyyksillä. Muuttujien todennäköisyysjakauma perustuu historiassa havaittuihin taloudellisiin sokkeihin ja muuttujien välisiin korrelaatioihin. Vaihtoehtoisia skenaarioita määriteltäessä huomioidaan myös OP Yrityspankin talousennusteen ennustevirheet. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos, 12 kk euribor - korko ja 3 kk euribor - reaalikorko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. OP Yrityspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat OP Yrityspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

Makrotaloudelliset ennusteet ja ESG

Makrotaloudellisissa skenaarioissa huomioidaan ilmastomuutoksesta, siihen liittyvästä talouden muutoksesta ja sopeutumisesta johtuvia vaikutuksia talouteen. Makroskenaarioiden laskennassa on tehty arvio talousvaikutuksista, jossa fossiilisen energian käyttöä vähennetään siten, että hiilineutraalisuus 2035 mennessä saavutetaan. Tässä skenaariossa Suomen BKT:n kasvuaste on keskimäärin 0,3 %-yksikköä perusskenaariota hitaampaa usean vuoden ajan. Laskelma voi kuitenkin yliarvioida talouskasvun hidastumista, jos talouden sopeutumiskyky osoittautuu tavanomaista paremmaksi. Tämän vuoksi kielteinen vaikutus sisältyy heikompaan skenaarioon.

Ilmastomuutoksen talousvaikutuksia koskevia arvioita tullaan tarkentamaan sitä mukaa, kun vaikutuksista kertyy uutta tutkimustietoa, jota voidaan soveltaa skenaariolaskelmiin niiden kattamalla ajanjaksolla.

6.4.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL-menetelmä

Asiantuntija ECL -testausmenetelmällä arvioitavien asiakkaiden kohdejoukkona on tarkkailulistalla R-ratingmallin piirissä olevat yritysastapuolet, joiden vastuut ovat lähtökohtaisesti päätyneet ECL-laskennan vaiheeseen 2 tai 3. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalytiikan laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja rating-esitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko), ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD-mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL-laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on rating-prosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu "terveeksi" vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD-mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

6.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja oikaisemaan käyvän arvon rahastoa.

OP Yrityspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisten luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta, mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata, johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteutuneita sijoitus-/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond -status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija- tai

sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD- ja LGD-komponenttien välillä.

6.4.3.1 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten, että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

6.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin OP Yrityspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi valmiusluottoihin, kuten luottokortteihin ja luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi OP Yrityspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona OP Yrityspankista tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain OP Yrityspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, joissa OP Yrityspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

6.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä OP Yrityspankin ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

6.4.6 Johdon harkintaan perustuvat arvonalentumisen lisävaraukset (management overlay)

OP Yrityspankki voi tehdä epätavallisissa tilanteissa (esimerkiksi nopeasti eskaloituneissa maailmanlaajuisissa kriiseissä, kuten pandemia tai sota) johdon arvioon perustuvan ECL-varauksen. Varaus on tilapäinen ja voimassa niin kauan, kunnes ECL-laskennassa käytettävät riskiparametrit on päivitetty kuvaamaan muuttunutta tilannetta. Tehtyihin johdon harkintaan perustuviin arvonalentumisen lisävarauksiin sovelletaan tiukkoja seurantakriteerejä ja niistä raportoidaan ylimmälle johdolle neljännesvuosittain.

6.4.7 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Vuoden 2022 alusta lähtien OP Yrityspankissa on kirjattu kertymättä jäävä osuus osaluottotappiona jo siinä vaiheessa, kun velkajärjestelyn tai yrityssaneerauksen maksuohjelma on vahvistettu, eikä luotossa ole muita osallisia tai realisoitavaa omaisuutta. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

6.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta (Liite 14. Käteiset varat).

6.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuun efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös velvoite toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

OP Yrityspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos OP Yrityspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintamenu uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenuun muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. OP Yrityspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

6.7 Netotus

Taseessa netotetaan sellaiset rahoitusvarat ja -velat, joissa OP Yrityspankilla on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuitausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä laiminlyönti-, maksukyvyttömyys- ja konkurssitapaauksissa, ja se aikoo toteuttaa suoritukset nettomääräisesti (Liite 36. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen netotusjärjestely).

6.8 Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset luokitellaan suojaaviin ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin ja ne sisältävät korkojohdannaiset, valuuttajohdannaiset, osakejohdannaiset ja luottojohdannaiset. Johdannaiset arvostetaan aina käypään arvoon (Liite 16. Johdannaissopimukset).

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing Housen kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli (CCP). Selvitystapana käytetään ns. clearing brokerista riippuen joko settled-to-market (STM) tai collateralised-to-market (CTM) käytäntöä. Molemmissa käytännöissä netotetaan keskusvastapuolen kanssa johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan käteissuorituksella johdannaisten käyvän arvon muutos (variation margin). STM-käytännössä päivittäinen suoritus on sopimusperusteisesti määritetty lopulliseksi maksuksi ja osaksi johdannaissopimuksen rahavirtoja. Päivittäinen suoritus kirjataan tulosvaikutteisesti käyvän arvon muutokseksi. Tällöin johdannaissopimukselle ei jää muuta käyvän arvon muutosta kuin OP:n ja CCP:n välinen arvostusero. Ero kirjataan taseeseen johdannaismarkkinoihin tai -velkoihin. CTM-käytäntö poikkeaa STM-käytännöstä siten, että päivittäistä suoritusta ei ole sopimusperusteisesti määritetty lopulliseksi maksuksi vaan vakuudeksi. Se kuitenkin netotetaan taseessa johdannaisten käyvän arvon kanssa. Muut johdannaiset esitetään taseessa bruttoperiaatteella, jolloin positiiviset arvonmuutokset esitetään johdannaismarkkinoita ja negatiiviset arvonmuutokset johdannaismarkkinoita.

6.8.1 Suojaavat johdannaiset

OP Yrityspankissa on laadittu suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määrittellä suojaavaksi. Suojausperiaatteiden mukaisesti OP Yrityspankissa voidaan suojautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta. OP Yrityspankissa suojattavat riskikategoriat ovat käyvän arvon ja rahavirran korkoriskit sekä valuutariski.

Sopimuksia ei käsitellä suojauslaskennan sääntöjen mukaisesti kirjanpidossa, mikäli IAS 39:n edellyttämä suojausinstrumentin ja siihen liittyvän suojauskohteen välinen suojaussuhde ei täytä standardin kriteerejä. OP Yrityspankissa tehdään myös johdannaissopimuksia, joilla tosiasiaa suojaudutaan taloudellisilta riskeiltä, mutta jotka eivät täytä näitä kriteerejä.

Suojauslaskenta lopetetaan ei-takautuvasti, jos suojausinstrumentti erääntyy, myydään, sopimus puretaan tai toteutetaan tai suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen kriteereitä tai suojauksen määrittäminen perutaan. Tässä yhteydessä suojausinstrumentin korvaaminen tai jatkaminen toisella suojausinstrumentilla ei ole erääntymistä tai purkamista, jos tällainen korvaaminen tai jatkaminen on osa yhteisön dokumentoitua suojausstrategiaa. Suojausinstrumentti ei myöskään tässä yhteydessä eräänny tai purkaudu, jos johdannainen korvataan säädösten tai määräysten seurauksena niin että yksi tai useampi selvitysvastapuoli korvaa alkuperäisen

vastapuolensa niin, että siitä tulee kunkin osapuolen uusi vastapuoli. Tässä yhteydessä selvitysvastapuoli on yhteisö, joka toimii vastapuolena keskusvastapuoliselvityksen tekemiseksi.

6.8.2 Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä koronavaihtosopimuksista saatujen ja niistä maksettujen korkojen erotus merkitään tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuottoihin ja niitä vastaavat siirtyvät korot taseen Johdannaissopimuksiin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään sijoitustoiminnan nettotuotot. Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan varoiksi erään johdannaissopimukset, varat ja negatiiviset erään johdannaissopimukset, velat.

6.9 Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojauksen tehokkuus osoitetaan. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tehoketkellä ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan instrumentin ja suojattavan erän käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai position käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia. Kuitenkin viitekorkouudistuksesta johtuen, jos retrospektiivisen tehokkuustestin todellinen tulos on kyseessä olevien rajojen ulkopuolella, arvioidaan voiko suojauslaskenta jatkua vai tuleeko se lopettaa. Tämä sisältää muun muassa sen, että suojauksen odotetaan edelleen olevan prospektiivisesti tehokas ja että suojaussuhteen tehokkuus voidaan laskea luotettavasti. Prospektiivisessä tehokkuustestauksessa arviotaessa onko suojaus edelleen erittäin todennäköinen viitekorkoa ei muuteta viitekorkouudistuksen vuoksi. Tehokkuustestauksen yhteydessä arvioidaan myös viitekorkouudistuksen myötä mahdollisia markkinaosapuolista johtuvia vaikutuksia OP Yrityspankin suojaussuhteisiin. OP Yrityspankki lopettaa soveltamasta muutoksia suojaussuhteiden tehokkuustesteihin silloin, kun viitekorkouudistuksesta johtuva epävarmuus lakkaa vaikuttamasta suojattavan erän tai suojaavan johdannaisten viitekorkoihin perustuviin rahavirtoihin tai kun suojaussuhde lopetetaan. OP Yrityspankki soveltaa IAS 39 mukaista suojauslaskentaa ja siihen liittyviä viitekorkouudistuksen tuomia muutoksia.

OP Ryhmässä on viitekorkotyöryhmä, jonka tehtävänä on seurata viitekorkojen uudistusprosessin etenemistä ja vaikutuksia OP Ryhmälle sekä raportoida kehityksestä johdolle säännöllisesti. OP Ryhmässä on tehty vertailuarvoasetuksen edellyttämä jatkuvuus suunnitelma, jossa määritellään varakorko sopimuksille, jos nyt käytettäviä viitekorkoja ei olisi enää saatavilla, ja jossa tunnistetaan olemassa olevat sopimusehdot tuotteittain ja arvioidaan vaikutuksia liiketoiminnan eri osiin. OP Yrityspankki ottaa käyttöön uudistettuja viitekorkoja markkinakäytännön mukaan uusissa sopimuksissa. Vanhan sopimuskannan osalta muutokset toteutetaan ottamalla käyttöön markkinoilla sovellettavia käytäntöjä IBOR-korkojen korvaamiselle.

6.9.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pitkäaikaisiin, kiinteäkorkoisiiin velkoihin (kuten keskuspankkivelat, omat emissiot ja eräät määräaikaistalletusten emissiot), yksittäisiin joukkovelkakirjalaina- ja luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. EU carve-out - version mukaista käyvän arvon portfoliosuojausmallia sovelletaan tiettyjen luottojen johdannaistehtojen suojaukseen ja kiinteäkorkoisten avista- ehtoisten käyttö- ja säästötilien korkoriskin suojaukseen. Näiden suojaussuhteiden osalta suojattuun erään liittyvä ennaikainen takaisinmaksuoption aiheuttaa vain harvoin tehottomuutta. Suojausinstrumentteina käytetään korko-optioita, koronavaihtosopimuksia sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia (OTC swap -sopimuksia).

Johdannaissopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauksen aikana suojatun riskin osalta käypään arvoon, ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Käyvän arvon suojauslaskennassa suojaavan instrumentin ja suojattavan erän arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman korkokatteeseen ja sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Suojaussuhteesta aiheutuva mahdollinen tehottomuus voi aiheutua suojaavan instrumentin ja suojattavan erän rahavirtojen ajallisesta eriaikaisuudesta ja se kirjataan vastaavasti edellä mainittuihin eriin.

Lopetettaessa suojauslaskenta, suojattavasta riskistä johtuva käyvän arvon oikaisu sellaisen suojattavan rahoitusinstrumentin kirjanpitoarvoon, johon sovelletaan efektiivisen koron menetelmää, on jaksotettava tulosaikutteisesti rahoitusinstrumentin eräpäivään mennessä. Oikaisu jaksotetaan uudelleen laskettuun efektiiviseen korkoon perustuen tai portfoliosuojausissa tasaeriin perustuen. Kuitenkin jos suojauksen lopetuksen yhteydessä suojattu erä kirjataan pois taseesta, kirjataan myös kertynyt käyvän arvon oikaisu välittömästi tulokseen.

Euribor-koron laskentaperiaatteet muuttuivat 2019 aikana. Heinäkuussa 2019 Belgian finanssiviranomainen (FSMA) ja Markkinaviranomainen (Markets Authority) myönsivät Euriboriin liittyvän valtuutuksen European Union Benchmark Regulation nojalla. Tämä mahdollisti sen, että markkinaosapuolet voivat jatkaa Euriborin käyttöä 1.1.2020 jälkeen sekä nykyisille että uusille sopimuksille. OP Ryhmä odottaa, että Euribor tulee pysymään viitekorkona myös tulevaisuudessa, koska Euribor-paneelia on saatu vahvistettua. Euribor-korkoa hallinnoiva EMMI (European Money Market Institute) on alkanut julkaista Q4/2022 aikana €STR-johdannaismarkkinoilta lasketun eteenpäin katsovaa EFTERM -viitekorkoa (Euro forward-looking term rate) käytettäväksi Euriborin varakorkona. Eoniaikorko (Euro Over Night Index Average) lakkasi 3.1.2022 ja sen korvasi EKP:n julkaisema euromääräisten markkinoiden lyhyt korko (€STR).

6.9.2 Rahavirran suojauslaskenta

Rahavirran suojauksella suojataan vaihtuvakorkoisten velkakirjalainojen tai muiden vaihtuvakorkoisten varojen ja velkojen korkorahavirtoja. Lisäksi rahavirran suojausta käytetään korkosidonnaisuuksittain määritellyn luottokannan tulevien korkovirtojen suojaukseen. Suojaavina instrumentteina käytetään mm. koronvaihtosopimuksia.

Johdannaispimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksesta tehokkaan suojauksen osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Suojaussuhteesta aiheutuva mahdollinen tehottomuus voi aiheutua suojaavan instrumentin ja suojattavan erän rahavirtojen eriaikaisuudesta ja se kirjataan tuloslaskelman korkokatteeseen. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tulokseen sille tilikaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat.

Jos suojattujen rahavirtojen ei enää odoteta toteutuvan, suojausinstrumentista kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi. Peruutettujen suojausten määritysten osalta, jos suojattujen rahavirtojen odotetaan edelleen toteutuvan, kertyneet käyvän arvon muutokset jäävät omaan pääomaan erilliseksi eräksi, kunnes suojatut rahavirrat vaikuttavat tuloslaskelmaan, jos rahavirtojen odotetaan vaikuttavan useaan raportointikauteen, jaksotetaan kertynyt määrä tasaeriin perustuen.

OP Yrityspankki on arvioinut missä määrin rahavirran suojaukset ovat riippuvaisia viitekorkouudistukseen liittyvästä epävarmuudesta raportointipäivänä. Suojattavat erät ja suojaavat johdannaiset jatkavat indeksointia viitekorkoon, jota ei muuteta ja jonka noteeraukset jatkuvat päivittäin ja jonka rahavirrat vaihdetaan vastapuolten kanssa kuten ennenkin. USD-LIBOR-koron käyttö lakkaa 06/2023 ja korvaantuu uudella viitekorolla. Siirtymään liittyy vielä epävarmuutta, joka voi myöhemmin vaikuttaa suojaussuhteen tehokkuuteen tai erittäin todennäköinen -ehdon arviointiin. Rahavirran suojausten osalta OP Yrityspankki ei näe viitekorkouudistuksen aiheuttavan epävarmuutta ajoitukseen tai Euribor-rahavirtoihin raportointipäivänä 31.12.2022. OP Yrityspankki on valmistautunut USD LIBOR -koron lakkaamiseen niin että uusia USD LIBOR-sidonnaisia sopimuksia ei tehdä. OP Yrityspankissa USD LIBOR -sidonnaisia tase-eriä on vähäinen määrä ja sopimuksissa USD-libor tullaan korvaamaan uusilla viitekorolla. Johdannaismarkkinoilla USD LIBORin päättymisessä toimitaan markkinakäytännön mukaisesti.

7 Aineettomat hyödykkeet

Taseen aineettomien hyödykkeiden ryhmässä esitetään tietojärjestelmät. (Liite 19. Aineettomat hyödykkeet).

7.1 Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmät arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuun. Ohjelmistojen ja lisenssien osalta poisto aika on pääsääntöisesti 4 vuotta ja muiden aineettomien hyödykkeiden osalta 5 vuotta.

Sisäisesti aikaansaatu aineettomien hyödykkeiden (ohjelmistot) kehittämisestä johtuvat menot aktivoidaan siitä lähtien, kun ne ovat luotettavasti määritettävissä, hyödykkeen valmiiksi saaminen on teknisesti toteutettavissa ja pystytään käyttämään hyödykettä tai myymään se sekä on todettu, että ohjelmistosta saadaan tulevaisuudessa taloudellista hyötyä. Aktivoitaviin menoihin sisältyvät mm. lisenssimaksut, ostetut palvelut, muut hankkeisiin liittyvät ulkoiset kustannukset sekä omaa työtä. Hyödykettä poistetaan siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, arvioidaan vuosittain arvonalentumisen varalta. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

7.2 Pilvipalvelu

Pilvipalveluissa eli SaaS (Software as a Service), PaaS (Platform as a Service) tai IaaS (Infrastructure as a Service) ohjelmistotoimittajalla on määräysvalta osittain tai kokonaan kyseiseen ohjelmistoon tai palveluun, eikä OP Yrityspankki aktivoi toimittajan määräysvallassa olevista ohjelmistoista tai palveluista suoritettavia maksuja aineettomiksi hyödykkeiksi.

Pilvipalveluiden kehittämisestä, ennen palvelun käyttöönottoa, johtuvat menot kirjataan muiden varojen ennakkomaksuihin. Ennakkomaksuihin aktivoitava määrä on käyttöönottoprojektiin liittyvät ja palvelun kustomointiin kohdistuvat menot, jotka tehdään palveluntoimittajan toimesta ennen kuin palveluntoimittaja pystyy tuottamaan palvelua OP Yrityspankille. Ennakkomaksuihin aktivoitavat

menot ovat kiinteä osa palvelua, eivätkä ne ole erotettavissa itse palvelusta. Ennakkomaksua puretaan sopimuksen ajan kuluessa siitä lähtien, kun palvelu on valmis käytettäväksi.

8 Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon. Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä (Liite 20. Aineelliset hyödykkeet).

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Rakennukset	20–50 vuotta
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
ICT-laitteistot	3–5 vuotta
Autot	5–6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Aineelliset hyödykkeet romutetaan kirjanpidosta, kun ne on poistettu käytöstä.

8.1 Aineellisen ja aineettoman omaisuuden arvonalentumiset

Jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, onko omaisuuden arvonalentumisesta viitteitä. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin arvio sen tulevaisuudessa kerryttämästä rahamäärästä, ylittävä osa kirjataan kuluksi.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla (nettomyyntihinta) tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kerrytettävissä oleva rahamäärä pyritään lähtökohtaisesti määrittämään omaisuuserän nettomyyntihinnan kautta. Jos nettomyyntihintaa ei voida määrittää, omaisuuserälle määritellään käyttöarvo. Käyttöarvo on niiden vastaisten rahavirtojen nykyarvo, jonka omaisuuserän odotetaan kerryttävän.

Mikäli omaisuuserälle ei voida määrittää nettomyyntihintaa eikä se kerrytä itsenäistä, muista eristä riippumatonta rahavirtaa, määritellään arvonalentumistarve sen rahavirtaa tuottavan yksikön eli liiketoimintasegmentin tai siihen kuuluvan yrityksen kautta, johon omaisuuserä kuuluu. Tällöin verrataan yksikköön sisältyvien omaisuuserien kirjanpitoarvoja koko rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumisen kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

9 Vuokrasopimukset

OP Yrityspankki arvioi sopimuksen syntymisajankohtana onko sopimus vuokrasopimus tai sisältääkö se vuokrasopimuksen. Kyseessä on IFRS 16:n mukaisesti käsiteltävä vuokrasopimus, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät kaikilta osin:

- Sopimus perustuu yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan niin, että OP Yrityspankilla tai sen työntekijöillä on oikeus päättää omaisuuserän käytöstä koko vuokrakauden aikana silloin, kun OP Yrityspankki on vuokralle ottajana, ja asiakkaalla tai sen konserniin kuuluvilla yhtiöillä on päätäntävalta kohteen käytöstä silloin, kun OP Yrityspankki on vuokralle antajana.
- Sopimuksella sovitaan oikeuksista ja velvollisuuksista ja niihin liittyvistä maksuista.
- Sopimuksella yksilöity omaisuuserä on vain OP Yrityspankin ja sen työntekijöiden käytössä silloin, kun OP Yrityspankki on vuokralle ottajana, ja asiakkaan tai sen konserniin kuuluvien yhtiöiden käytössä silloin, kun OP Yrityspankki on vuokralle antajana.

9.1 Vuokralle annettujen hyödykkeiden kirjaaminen

OP Yrityspankki luokittelee vuokralle annetut hyödykkeet sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasialisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle

olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on operatiivinen vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntyamisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet kirjataan taseeseen saamisina asiakkailta. Saaminen kirjataan määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimuksen nettosijoitus. Sopimuksesta saatava rahoitustuotto kirjataan korkotuottoihin siten, että se tuottaa vuokralle antajan jäljellä olevalle nettosijoitukselle kultakin tilikaudelta samansuuruisen tuottoasteen.

Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan tasapoistoin vuokra-ajan kuluessa. Vuokratuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, ja ne kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokralle annettujen sopimusten vuokra-ajaksi määritetään sopimuksessa määritetty kiinteä kesto, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota.

9.2 Vuokralle otettujen käyttöoikeusomaisuuserien kirjaaminen

Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa ja niiden korkokulut korkokatteessa. Vuokrasopimuksiin liittyvät palvelukorvaukset, jotka erotetaan vuokranmäärästä, esitetään liiketoiminnan muissa kuluissa. Palvelukorvauksen erottaminen tehdään käyttöoikeusomaisuuseräluokakohtaisesti.

OP Yrityspankki määrittelee vuokralle otettujen sopimusten vuokra-ajaksi sopimuksen:

- kiinteän keston, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota, tai
- johdon arvion mukaan korkeintaan 3 vuotta, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Jos sopimus on ensin kiinteä ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana kuten edellä kuvattiin, on vuokra-aika näiden yhdistelmä. Kun tällainen sopimus on irtisanottu, vuokra-ajaksi määritellään irtisanomisaika. OP Yrityspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että toimitiloissa ollaan pidempään, koska toimitilasopimusten kohteet ovat sijainniltaan keskeisiä eikä vastaavia korvaavia tiloja ole välttämättä saatavilla.
- vuokralle antajan irtisanomisajan, jos kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva muu kuin toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Sopimuksen vuokra-aikaa jatketaan aina irtisanomiskauden päätyttyä uudella irtisanomisajalla, ellei sopimusta ole irtisanottu. OP Yrityspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty pidemmäksi ajaksi, koska tällaisten sopimusten jatkuva päättäminen ja uusiminen ei olisi taloudellisesti kannattavaa, tai vuokrakohteen käyttöä, jos se on lyhempi kuin edellä mainituilla tavoilla määritetyt vuokra-ajat.

Vuokrasopimusvelan laskennassa OP Yrityspankki käyttää yleensä vuokralle ottajan lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään OP Yrityspankin keskuspankin noteeraamaa korkoa, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille ja OP Ryhmän tytäryrityksille.

OP Yrityspankki soveltaa vuokralle ottajalle sallittuja kirjaamista koskevia helpotuksia. Arvoltaan vähäisistä ja lyhytaikaisista vuokrasopimuksista tilikauden kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Näihin vuokrasopimuksiin sisältyy kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia ja pienempiä koneita ja laitteita sekä kertaluonteisesti vuokrattuja koneita ja laitteita.

OP Yrityspankki soveltaa IAS 36 -standardia Omaisuuserien arvon alentumisen sen määrittämiseen, onko käyttöoikeusomaisuuserän arvo alentunut. OP Yrityspankki arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä onko jotain viitteitä siitä, että omaisuuserän arvo on alentunut. Jos tällaisia viitteitä esiintyy, OP Yrityspankki arvioi omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Omaisuuserän arvo on alentunut silloin, kun sen kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää.

OP Yrityspankin vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen, työsuhdeautojen ja turvalaitteiden vuokrasopimuksia (Liite 21. Vuokrasopimukset).

10 Työsuhde-etuudet

10.1 Eläke-etuudet

OP Yrityspankin työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa. OP Yrityspankki on järjestänyt työntekijöilleen lisäeläketurvan joko OP-Eläkesäätiön tai vakuutusyhtiön kautta.

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa hoidetut eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Vakuutusyhtiöissä hoidetut lisäeläkejärjestelyt voivat olla joko etuus- tai maksupohjaisia. OP-Eläkesäätiössä hoidetut järjestelyt ovat kokonaan etuusperusteisia.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään henkilöstökulut. Maksupohjaisissa järjestelyissä vakuutusmaksut maksetaan vakuutusyhtiölle ja kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä ei ole muita maksuveloitteita. Etuus pohjaisen eläkejärjestelyn supistuminen, veloitteen täyttyminen tai muuttaminen kirjataan tulosvaikutteisesti tapahtumahetkellä.

Etuuspohjaiset järjestelyt vakuutusyhtiöissä ja OP-Eläkesäätiössä rahoitetaan suorituksilla, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien veloitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä OP-Eläkesäätiön ja hyväksyttävien vakuutusten järjestelyihin kuuluvien varojen käyväällä arvolla.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu käyttäen ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkeveloitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttaus korko on määritelty yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Eläkeveloitteen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa uudelleen määrittämisestä johtuvia eriä muihin laajan tuloksen eriin, ei näitä eriä enää siirretä tulosvaikutteisesti myöhemmillä tilikausilla.

10.2 Lyhytaikaiset työsuhte-etuudet

Yhtiössä on käytössä lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella siihen kuuluvat henkilöt voivat saada palkitsemista joko pelkästään rahana tai OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna ja rahan yhdistelmänä. Palkkiota maksetaan ansaintavuoden aikana tehdyistä työsuorituksista. Palkitsemisjärjestelmän arvioitu maksimimäärä lasketaan järjestelmän myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksetaan henkilöstökuluihin ja siirtovelkoihin oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

Saavutettujen tavoitteiden mukaista toteutuneen palkkion määrä tarkistetaan neljännesvuosittain. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdolliset vaikutukset kirjataan henkilöstökuluna tuloslaskelmaan, ja vastaava oikaisu tehdään siirtovelkoihin.

OP Ryhmällä on henkilöstörahas to. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan (Liite 9. Henkilöstökulut).

11 Varaukset ja ehdolliset velat

Veloitteen perusteella kirjataan varaus, mikäli veloite perustuu aiempaan tapahtumaan ja sen toteutuminen on todennäköistä, mutta toteutumisajankohta tai toteutuva määrä on epävarma. Lisäksi veloitteen pitää perustua joko tosiasialliseen tai oikeudelliseen veloitteeseen ulkopuolista kohtaan. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. (Liite 27. Varaukset ja muut velat).

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen veloite, jonka olemassaolo varmistuu vasta yhtiön määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva veloite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti.

12 Tuloverot

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät OP Yrityspankin tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallinen verokulu tai -tuotto. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassa olevan verokannan perusteella ja laskennalliset verot voimassa olevan verokannan tai tilinpäätöspäivään mennessä hyväksytyin, tulevia vuosia koskevan verokannan perusteella.

Laskennallinen verovelka lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertyminen on todennäköistä siten, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan. Laskennallista verosaamista ei kirjata siltä osin, kun ei todennäköisesti synny verotettavaa tuloa, jota vastaan verotuksellisia tappioita taikka hyvityksiä

voidaan hyödyntää. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoitaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa (Liite 23. Verosaamiset ja -velat).

13 Viranomaismaksut

OP Yrityspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin (Liite 11. Liiketoiminnan muut kulut).

13.1 Vakausmaksu

Vakauseräyksiä kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakauseräyksiä määrätä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

13.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa, kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakauseräystä määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta. Talletussuojamaksusta ei tullut OP Yrityspankille kuluvaikutusta vuosina 2021 ja 2022.

13.3 Rahoitusvakauseräyksen hallintomaksu

Rahoitusvakauseräyksen hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

13.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

13.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

OP Yrityspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa.

14 Julkiset avustukset

Julkiset avustukset ovat julkista tukea, joka toteutetaan siirtämällä voimavaroja yhteisölle, joka on saamansa tuen vastikkeeksi noudattanut tai noudattaa tulevaisuudessa tiettyjä sen liiketoimintaa koskevia ehtoja. Hyötyä, joka saadaan julkisen vallan markkinakorkoa alemmalla korolla myöntämästä lainasta, käsitellään julkisena avustuksena. Markkinakorkoa alemmalla korolla myönnetystä lainasta saatava hyöty on määritettävä lainan alkuperäisen kirjanpitoarvon ja saatujen maksujen erotuksena. Julkinen avustus kirjataan kuitenkin vasta kun on kohtuullisen varmaa, että yhteisö täyttää siihen liittyvät ehdot ja että avustus tullaan saamaan. Tuottoihin liittyvät avustukset vähennetään tilinpäätöksessä niitä vastaavista kuluista ja kirjataan tulosvaikutteisesti niillä kausilla, joilla kulut kirjataan menoiksi, joita avustus on tarkoitettu kattamaan.

15 Tulevat standardimuutokset

Standardeihin IAS1, IAS 8 ja IAS 12 tehdyt muutokset tulivat voimaan 1.1.2023. Muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta OP Yrityspankin tilinpäätökseen.

Liite 2. OP Yrityspankki Oyj:n riskienhallinnan periaatteet

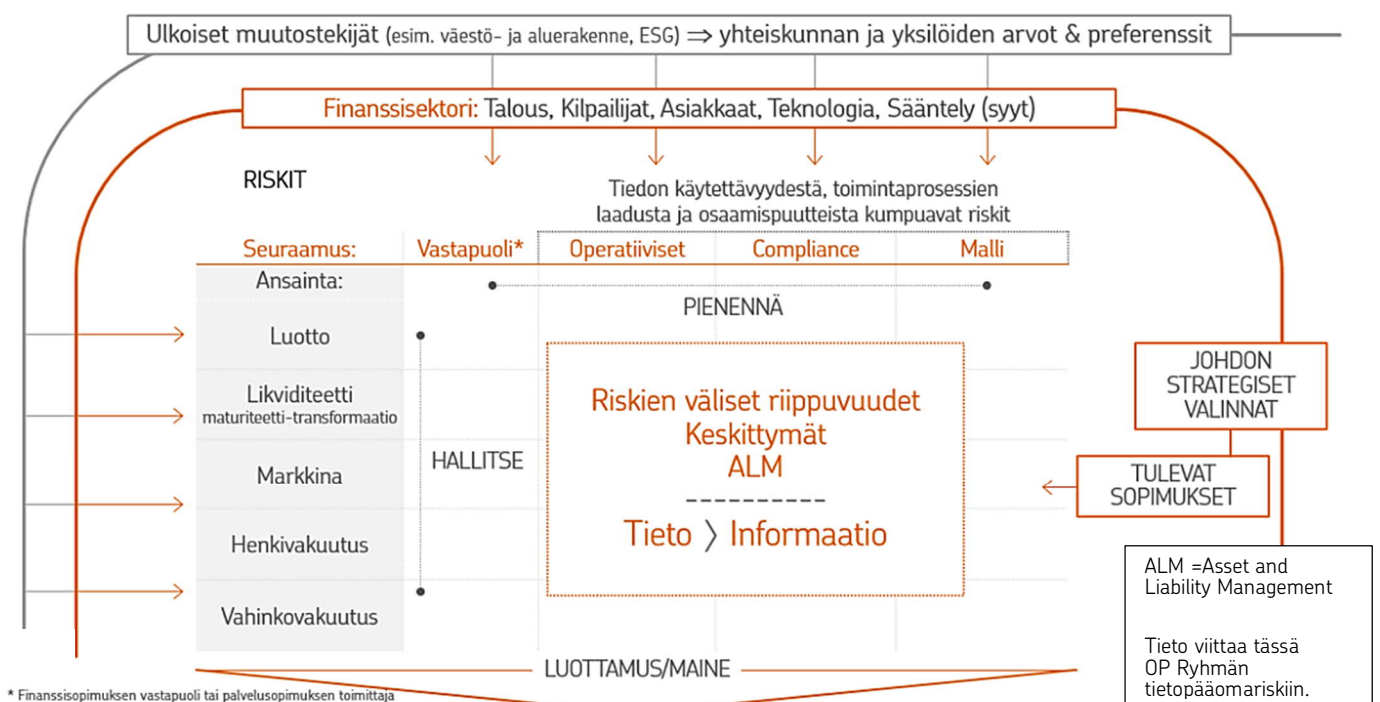
1 OP Yrityspankin merkittävät riskit – yleiskatsaus

OP Yrityspankin riippumaton riskienhallintatoiminto on organisatorisesti osa OP Ryhmän keskitettyä riskienhallintatoimintoa. OP Ryhmässä riskinoton ja riskienhallinnan yleiset periaatteet laaditaan kaikkia toimintoja koskeviksi, ja riskienhallinnan yleisiä periaatteita tarkennetaan vielä ansaintalogiikoittain (tuote- ja palvelukokonaisuuksittain). Ansaintalogiikkakohtaisia kokonaisuuksia muodostettaessa lähtökohtia ovat asiakkaille tarjottavat palvelut, palvelujen tuottamisessa ja toiminnan analysoinnissa ja raportoinnissa tarvittavat prosessit sekä se, mitä riskejä OP Ryhmälle näiden palvelujen tarjoamisesta aiheutuu.

OP Ryhmän liiketoiminnan ja toimialan ominaispiirteiden vuoksi riskeillä on kaksi toisistaan poikkeavaa peruseriaatetta: OP Ryhmä voi hankkia ansaintaa riskeillä (ansaintariskit) tai riskit voivat olla seurausta jostakin (seuraamusriskit). Koska ansaintariskien tarkastelu edellyttää OP Ryhmän kriittisten menestystekijöiden tarkastelua liiketoiminnan kannalta, ansaintariskien lähteitä ja hallintaa ryhmitellään merkittävien riskien tarkemmissa kuvauksissa ansaintalogiikoittain lukuun ottamatta ryhmätasoisia riskejä, jotka koskevat kaikkia ansaintalogiikoita. Koska suurin osa seuraamusriskeistä on ryhmätasoisia ja koska seuraamusriskeissä keskeisenä tarkastelun kohteena on riskin mahdollisen toteutumisen negatiivisten vaikutusten pienentäminen, näitä riskejä ryhmitellään merkittävien riskien tarkemmissa kuvauksissa ryhmätasolla. Alla olevassa kuvassa esitetään yhteenvetona OP Ryhmän merkittävät riskit ja niiden lähteet. Kuvan taulukon ulkokehillä harmaalla ja oranssilla esitetään merkittävien riskien lähteet ja juurisyyt. Vastaavasti taulukon ulkopuolella on myös kuvattu riskien mahdollisen toteutumisen negatiivinen vaikutus OP Ryhmän luottamukseen ja maineeseen.

Kuvan taulukossa on keskeistä huomata seuraavaa:

- Ansaintariskien ottamisella voidaan aikaansaada seuraamusriskejä OP Ryhmän ulkoisten riskien lähteiden ja syiden lisäksi.
- Ansainta- ja seuraamusriskien yhteisvaikutuksesta voi syntyä uusia ryhmätasoisia riskejä muun muassa riskien välisten keskittymien ja riippuvuuksien vuoksi.
- Ansainta- ja seuraamusriskien erilaisten tarkoitusten vuoksi ansaintariskejä pyritään ensi sijassa hallitsemaan, kun taas seuraamusriskejä pyritään ensi sijassa pienentämään.

Pankkitoiminta-ansaintalogiikkakokonaisuus sisältää OP Ryhmän tasolla sekä Vähittäispankki- että Yrityspankki-liiketoimintasegmentin. Pankkitoiminta-ansaintalogiikkakokonaisuus ryhmitellään riskienhallinnassa kolmeen ansaintalogiikkaan: Pankkitoiminta taseen kautta, Markets ja Varainhoito. Pankkitoiminta taseen kautta -ansaintalogiikka jaetaan edelleen OP Ryhmän liiketoimintasegmenttijaottelun mukaisesti yrityspankkitoimintaan, vähittäispankkitoimintaan sekä keskuspankkitoimintaan, joka OP Ryhmän segmenttijaottelussa sisältyy muuhun toimintaan. Henki- ja vahinkovakuutus-ansaintalogiikat kuuluvat Vakuutus-liiketoimintasegmenttiin.

OP Ryhmän riskienhallinta ja sääntelymukaisuuden varmistaminen (compliance) perustuu kolmen puolustuslinjan periaatteelle. Ensimmäisen puolustuslinjan muodostavat liiketoiminnot, toisen puolustuslinjan liiketoiminnoista riippumattomat riskienhallintatoiminto ja compliance sekä kolmannen puolustuslinjan sisäinen tarkastus. Jokaisella puolustuslinjalla on oma roolinsa riskienhallintaprosessin tehokkaassa toteuttamisessa.

OP Ryhmässä riskienhallinnan ensimmäinen ja toinen puolustuslinja tekevät jatkuvaa yhteistyötä. Näin varmistetaan, että käytössä on etukäteen kaikki toiminnan kehittämiseen ja hallintaan tarvittava osaaminen. Puolustuslinjat rakentavat yhdessä riskienhallintaprosessin, jossa on otettu huomioon OP Ryhmän toiminnan erityispiirteet. Ensimmäisen ja toisen puolustuslinjan vastuut on selkeästi jaettu.

- Liiketoiminnot toteuttavat OP Ryhmän strategiaa, vastaavat toimintansa suunnittelusta, tehokkaasta ja laadukkaasta toimeenpanosta sekä sisäisestä valvonnasta. Vain liiketoiminta tekee liiketoimintapäätöksiä vastaten asiakaspalvelun laadusta, toimintansa jatkuvuudesta sekä tuloksestaan ja riskeistään.
- Toinen puolustuslinja valmistelee ryhmän johdon päätettäväksi riskienhallintakehikon, jonka asettamisessa puitteissa ensimmäinen puolustuslinja toteuttaa riskinottoa ja päivittäiseen liiketoimintaan liittyvää riskienhallintaa. Toinen puolustuslinja tukee ensimmäistä puolustuslinjaa konsultoimalla ja rakentavasti haastamalla etenkin omaan erityisosaamiseensa kuuluvissa asioissa. Toinen puolustuslinja myös valvoo sääntelyn ja OP Ryhmän ohjekehikon noudattamista ja tekee riippumatonta analyysia tuloksen, riskien ja puskureina toimivien pääoman ja likviditeetin tasapainosta sekä toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta myös häiriötilanteissa.
- Kolmantena puolustuslinjana toimii muista puolustuslinjoista riippumaton sisäinen tarkastus.

2 OP Yrityspankin merkittävät riskit – lähteet ja hallinta

2.1 Merkittävien riskien määritelmät ja lähteet

Alla on kuvattu yhteenvetona OP Yrityspankin merkittävien riskien määritelmät ja lähteet.

Luottoriskit	Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että rahoitusinstrumentin sopimusosapuoli ei pysty täyttämään sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan ja aiheuttaa täten toiselle osapuolelle taloudellisen tappion.
Likviditeettiriskit	Likviditeettiriski on riski siitä, että maksuvalmiuden taso tai rahoituksen saatavuus vaikeuttaa strategian mukaisen liiketoiminnan toteuttamista. Likviditeettiriski aiheutuu sisään tulevien ja ulos maksettavien kassavirtojen ajoituksen ja/tai määrien epätasapainosta. Likviditeettiriskeihin sisältyvät keskittymäriski, markkinoiden likvidiysriski ja jälleenrahoitusriski. Keskittymäriski aiheutuu rahoituksen ajallisesta sekä vastapuoli- tai instrumenttikohtaisesta keskittymisestä. Markkinoiden likvidiysriski on riski siitä, että markkinatransaktiota ei saada toteutettua halutussa ajassa ja/tai arvioituun hintaan tai pankin omistuksessa olevien likvidien varojen määrä pienenee. Jälleenrahoitusriski tarkoittaa riskiä siitä, että rahoitusta ei markkinoilta saada uusittua.
Markkinariskit	Markkinariskillä tarkoitetaan sopimuksen arvoon tai sopimuksen ansaintaan kohdistuvaa epäedullista muutosta, joka aiheutuu rahoitusmarkkinoilla havaittavien hintojen muutoksista. Markkinariskeihin kuuluvat taseen ja taseen ulkopuolisten erien korko-, valuutta-, volatilititeetti-, luottospread-, osake-, kiinteistöriski ja mahdolliset muut hintariskit.
Vastapuoliriskit	Vastapuoliriskillä tarkoitetaan mahdollisuutta, että johdannaisopimuksen, repo-sopimuksen, kaupankäynnin tai jälleenvakuutusopimuksen sopimus-kumppani ei täytä taloudellisia velvoitteitaan ja vastaavan sopimuksen uudelleen hankinnasta aiheutuu riski kustannusten kasvusta. Vastapuoliriskin erityispiirre on riskin määrän muuttuminen sopimuksen markkina-arvon mukana, minkä seurauksena riski voi myös kasvaa sopimuksen solmimisen jälkeen.
Operatiiviset riskit	Operatiivista riskiä aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta, ja se voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. OP Ryhmässä operatiivisiin riskeihin kuuluvat myös ICT- ja turvallisuusriskit. Tietopääomaan liittyvillä operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan mahdollista tappiota, maineen menetystä tai toiminnan heikentymistä aiheutuen tietoon ja siitä johdettuun informaatioon kohdistuvasta epävarmuudesta päätöksenteossa, johtamisessa ja raportoinnissa.
Compliance-riskit	Riski, joka aiheutuu ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen, asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen tai eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä.
Malliriskit	Malliriskillä tarkoitetaan mahdollista tappiota tai maineen menetystä aiheutuen sellaisista mallien tulosten perusteella tehdyistä päätöksistä, joissa syynä on mallien kehittämisen, täytäntöönpanon tai käytön virheet. Mallilla tarkoitetaan kvantitatiivista menetelmää, jolla lähtötiedot muunnetaan matematiikan, tilastotieteen tai asiantuntija-arvioiden pohjalta liiketoimintapäätöksiä ohjaavaksi tai taloudellista tai riskiasemaa koskevaksi kvantitatiiviseksi tiedoksi.

Maineriskit	Riski maineen tai luottamuksen heikkenemisestä, joka on ensiasiasa seurausta jonkin yksittäisen riskin tai usean riskin samanaikaisesta toteutumisesta tai johtuu muusta negatiivisesta julkisuudesta.
Keskittymäriskit	Riskit, joita voi syntyä liiketoiminnan liiallisesta keskittymisestä yksittäisille asiakkaille, tuotteille, toimialoille, maturiteettijakoille tai maantieteellisille alueille. Keskittymäriski voi syntyä myös palveluntarjoajien tai prosessien muodostamista keskittymistä.
Tulevan liiketoiminnan riskit	Riski siitä, millä ehdoin ja volyymin solmitaan uusia joko nykyisenkaltaisia tai kokonaan uudenlaisia sopimuksia. Tähän sisältyy myös riski, joka syntyy puutteellisesta sisäisestä reagoinnista ja joustamattomuudesta liiketoiminta- ja kilpailuympäristössä tai asiakkaiden arvoissa ja teknologiassa tapahtuneisiin muutoksiin.

Tulevan liiketoiminnan riskejä ei käsitellä omana kokonaisuutenaan, koska tulevan liiketoiminnan riskit voivat ilmetä eri merkittävien riskien muodossa, ja vastapuoliriskit ilmenevät eri riskilajien yhteydessä.

Asiakaskäyttätymisriski voi toteutua useassa eri riskilajissa (asiakkaiden käyttäytymisen muutoksen vaikutus esimerkiksi talletusten määrään tai sopimusten ennakaisiin takaisinmaksuihin).

Jäännösriski on jäljelle jäävä riski, jota ei voida tai haluta poistaa tai jää jäljelle mahdollisten riskinpienennystoimenpiteiden jälkeen. Jäännösriski-sanaa voidaan pitää synonyymina riskille. Jäännösriski ei siten ole rinnasteinen käsite yllä luetuille merkittävillä riskeillä, vaan jäännösriskin voidaan katsoa koskevan mitä tahansa yllä lueteltua merkittävää riskiä.

ESG-tekijöiden integrointi riskienhallintaan

Toimintaympäristön muutostekijät, kuten ilmastonmuutos ja muut kestävyys- eli ESG-tekijät vaikuttavat asiakkaiden ja muun yhteiskunnan tarpeisiin ja preferensseihin. ESG-tekijät ovat ulkoisia megatrendejä eli esimerkkejä OP Ryhmän riskikartan juurisista. Riskien tunnistamisprosessissa nämä määritellään eri riskilajeihin vaikuttavina muutostekijöinä eikä erillisinä riskeinä.

OP Ryhmässä näitä ulkoisia muutostekijöitä tarkastellaan, jotta ymmärretään niiden vaikutuksia omaan sekä asiakkaiden toimintaan ja tulevaan menestykseen lyhyellä ja pidemmällä tähtäimellä. Toimintaympäristön muutostekijät kanavoituvat erilaisten vaikutusketjujen kautta taloudellisiksi riskeiksi ryhmän pankki- ja vakuutusliiketoiminnalle. Vaikutukset voivat toteutua suoraan tai välillisesti mm. luotto-, markkina-, operatiivisina ja maineriskeinä.

ESG-tekijät sisältyvät riskien merkittävyyden arviointiin kuten muutkin toimintaympäristön muutokset ja riskitekijät. Taloudellisten vaikutusten lisäksi tulee arvioida muun muassa riskien aiheuttamat mahdolliset ympäristö- ja mainevaikutukset.

Mainevaikutus voi kohdistua OP Ryhmään tai koko finanssialaan, esim. muuttuneiden kansalaismielipiteiden tai kuluttajien mieltymysten seurauksena. OP Ryhmän omasta toiminnasta aiheutuvaan mainevaikutukseen vaikuttaa hyvä hallintotapa ja ohjeiden noudattaminen. OP Ryhmän vastuullinen toimintatapa edistää omalta osaltaan myönteistä julkisuuskuvaa.

ESG-tekijöiden riskiarvioinnissa painottuu toistaiseksi ilmasto- ja ympäristötekijöistä aiheutuvien tapahtumien ja vaikutusten arviointi. Ilmastonmuutos ja ympäristön tilan heikkeneminen aikaansaavat fyysisiä riskitekijöitä:

- Akuutteja riskitekijöitä ovat sään ääri-ilmiöihin, kuten kuivuuteen, tulviin ja myrskyihin liittyvät tapahtumat tai esim. yksittäinen ympäristöönnettomuus.
- Pitkävaikuttaiset muutokset etenevät hitaammin: esim. ilmaston lämpeneminen, merenpinnan nousu, luonnon monimuotoisuuden väheneminen, vesistöjen ja maaperän saastuminen, elinympäristöjen tuhoutuminen.

Siirtyminen kohti vähähiilisempää ja ympäristön kannalta kestävämpää taloutta tuo mukanaan suoria ja välillisiä vaikutuksia: esimerkiksi ilmasto- tai ympäristöpoliittiset päätökset, tekniikan kehitys, markkinoiden luottamus ja asiakkaiden valinnoissa tapahtuvat muutokset.

Fyysiset ja siirtymäriskitekijät vaikuttavat OP Ryhmän liiketoimintaan ja taloudelliseen menestykseen erityisesti sidosryhmien kautta. Realisoituessaan riskit voivat vaikuttaa riskiprofiiliin, pääomitukseseen, likviditeettiin ja päivittäisen toiminnan jatkuvuuteen useilla tavoilla. Tällaisten potentiaalisten shokkien vaikutuksia tulee tehdä näkyviksi skenaariotyöskentelyn keinoin.

ESG-tekijöiden integrointi kaikkeen riskinottoon, riskienhallintaan sekä pääomien ja likviditeetin riittävyyden arviointiprosesseihin (ICAAP, ORSA, ILAAP) edellyttää laaja-alaista kehitystyötä liiketoiminnoissa ja varmentavissa toiminnoissa. Johdon riskiraportointiin ESG-tekijät kytketään vaiheittain hakien synergioita ulkoisen kestävyysraportoinnin kanssa. ESG-tekijöiden kuten muidenkin OP Ryhmän riskien ja riskitekijöiden sisällyttäminen limitointijärjestelmään arvioidaan vähintään vuosittain osana OP Ryhmän riskinoton periaatteiden ja riskipolitiikojen päivittämistä. Näin täytetään riskinoton ja riskienhallinnan periaatteiden ohella myös OP Ryhmän vastuullisuusohjelman riskinottoon ja riskienhallintaan liittyviä tavoitteita.

Aihealueen nopeasti kehittyvässä sääntelyssä mukana pysyminen voi olla haasteellista, jolloin kasvaa riski siihen, että sääntelyä ei pystyttäisi noudattamaan aikataulussa. Kehitystyössä otetaan mahdollisimman ennakoivasti huomioon tarkentuva sääntely ja valvojien odotukset. Lisähaasteena on tutkimustiedon nopea kehittyminen ja tässä kehityksessä mukana pysyminen.

Operatiivisten riskien hallinta

OP Ryhmän kaikkien yritysten tulee noudattaa yhteisiä operatiivisten riskien hallinnan menettelyjä, joita sovelletaan myös menettelytapa- (compliance) ja malliriskien hallintaan. ESG-tekijät ovat kiinteä osa operatiivisten riskien tunnistamista ja arviointia, mikä mahdollistaa OP Ryhmän operatiivisten riskien riskiprofiilin seurannan myös eri ESG-tekijöihin ja näistä johtuviin riskeihin jaoteltuna.

ESG-tekijät ja niiden aiheuttamat operatiiviset riskit tunnistetaan ja arvioidaan operatiivisten riskien hallinnan menettelyissä, riskitapahtumissa, riskikartoituksissa, uusien ja muutettujen tuotteiden riskiarvioinneissa, jatkuvuuden ja ulkoistusten hallinnassa. Riskien tunnistamisen ja arvioinnin keskiössä on riskeihin liittyvien syiden ja seurausten tunnistaminen. Samalla tunnistetaan riskien aiheuttamien taloudellisten vaikutusten lisäksi mahdolliset ympäristö- ja mainevaikutukset.

Jatkuvuuden hallinnassaan OP Ryhmän liiketoimintojen tulee varautua myös ilmaston ja ympäristön aiheuttamien fyysisten riskien toteutumiseen turvatakseen asiakkaille palvelujen saatavuus näissäkin tilanteissa. Osa liiketoiminnan jatkuvuuden varmistamisesta on toimintoprosessien tehokkuus ja systemaattisuus, mihin kuuluu myös ulkoistusten hallinta ja palveluntarjoajien tunteminen.

Operatiivisten riskien stressitestaus ja skenaariot täydentävät riskien kokonaiskuvaa ja varmistavat taloudellisen pääomatarpeen riittävyyttä. Skenaarioiden avulla ennakoitaan ja varaudutaan erilaisiin tilanteisiin. Skenaariot täydentävät operatiivisten riskien hallinnan kokonaisuutta erityisesti tilanteissa, joissa käytettävissä olevaa historiadataa ei voida käyttää ennustamaan tulevaa, esim. ilmastonmuutosta.

ESG-tekijöistä aiheutuvat taloudelliset seuraukset sisältyvät olemassa oleviin operatiivisten riskien limiitteihin.

ESG-tekijöiden, niiden syiden ja seurausten tunnistamisen varmistamiseksi operatiivisten riskien hallinnassa panostetaan liiketoiminnan osaamisen syventämiseen mm. koulutuksella. Erittäin tärkeää on, että myös siirtymäriskit tunnistetaan ja niihin reagoidaan ennakoivasti.

Tiedon hallinta

ESG-tekijöistä johdetut vaatimukset tiedonhallinnalle ja datalle implementoidaan osaksi OP Ryhmän nykyisiä malleja ja toimintatapoja. ESG-tekijöistä johdetut vaatimukset integroidaan osaksi käytänteitä sekä asiakaspalvelu- ja toimintoprosesseja siten, että ne ovat luonteva osa ryhmän toimintaa. ESG-tekijöistä johdetut vaatimukset datan hallinnalle ja hankinnalle tunnustetaan, ja nämä muutokset integroidaan osaksi olemassa olevia toimintamalleja ja palveluita.

Luottoriskien hallinta

Luottoriskien hallinnassa keskeistä on arvioida ilmasto- ja ympäristötekijöiden sekä muiden ESG-tekijöiden vaikutusta asiakkaiden toimintaan ja menestykseen sekä luotonhoitokykyyn.

Sen lisäksi, että ulkoiset muutostekijät voivat vaarantaa joidenkin toimialojen toiminnan edellytykset, ne voivat myös tarjota mahdollisuuksia. Ilmastonmuutos voi esimerkiksi aiheuttaa jollakin alalla heikentyvää kannattavuutta asiakaskäyttäytymisen muutoksen myötä, vakuuksien arvojen alentumista tietyillä alueilla sekä sääntelyyn liittyvien kustannusten ennakoitua suurempaa kasvua. Toisaalta muutos voi myös parantaa joidenkin asiakkaiden toimintaedellytyksiä ja suhteellista kilpailukykyä.

Asiakastasolla riskejä hallitaan neuvomalla asiakkaita ja seuraamalla asiakkuuden kehittymistä. Hinnoittelu on riskiperusteista. Rahoitettavien ESG-hankkeiden ja/tai -sijoitusten tulee olla taloudellisesti kestäviä. Asiakkaiden tulevasta menestyksestä huolehtiminen varmistaa, että ryhmän liiketoiminta säilyy kannattavana myös pitkällä tähtäimellä ja että toimintaa varten tarvittavat riskipuskurit pääoman ja likviditeetin osalta ovat riittävät. Asiakkaita neuvomalla halutaan tuottaa lisäarvoa, joka näyttäytyy asiakkaiden entistä parempana taloudellisena asemana ja hyvinvointina.

Yritysassiakkaat luokitellaan niiden toimialalle tyypillisille ESG-tekijöille altistumisen perusteella ESG-luokkiin. Mikäli ESG-luokka ja asiakaskokonaisuuden vastuiden kokonaismäärä ovat merkittäviä, tehdään lisäksi ESG-analyysi. ESG-analyysitarve tarkistetaan aina, kun ollaan myöntämässä asiakkaalle uutta vastuuta, tekemässä muutosesitystä olemassa olevaan vastuuseen tai muuta rahoituspäätökseen rinnastettavaa esitystä. Tietoja käytetään luottopäätöksissä ja dokumentoidaan, sekä valmistaudutaan raportoimaan asiakaskannan ja päätösten altistumisesta ESG-tekijöille.

Luottoriskin stressitestausten menetelmiä tulee kehittää siten, että makroshokkien vaikutusten analysointi tuottaa konkreettisia johtopäätöksiä asiakasyrityksen taloudellisen tilanteen (mm. käyttökatteen ja omavaraisuuden) kehityksestä huomioiden ilmasto- ja ympäristötekijät, kuten energian käyttö. Lisäksi muodostetaan asiakaskohtaisia herkkyyksianalyseja pohjautuen asiakkaan tuloslaskelmaan sekä vakuuskohteiden sijaintiin. Näin toimien mahdollistetaan asiakasyritysten luottoluokituksen uudelleenlaskenta sekä stressin vaikutusten raportointi koko yritysluottokannasta pohjautuen asiakaskohtaiseen analysointiin. Näin täydennetään taloudellisen pääomatarpeen ja saamisten vakuuskelpoisuuden arviointia ottamaan huomioon ilmasto- ja ympäristömuutosten vaikutus.

Rahoitustaseen korkoriskin ja likviditeettiriskien hallinta

ESG-tekijät voivat vaikuttaa markkinakorkoihin ja luottoriskimarginaaleihin. Rahoitustaseen korkoriskin ja likviditeettiriskien hallinnan osalta riskienhallinnallinen tarkastelu kohdistuu ensisijaisesti likviditeettireserviin. Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan säännöllisin skenaarioin, joissa huomioidaan myös ilmasto- ja ympäristötekijät. Vaikutusten ei ole arvioitu olevan merkittäviä niihin saamistodistuksiin, joita salkkuun ostetaan.

Likviditeettireservin sijoitustoimintaa ohjaa sijoitussuunnitelma, jonka mukaisesti salkuille oli vuoden 2022 loppuun asti asetettu oma vastuullisten sijoituskohteiden allokaatiotavoite. Jatkossa vastuullisille sijoituksille ei ole erillistä allokaatiotavoitetta, vaan vastuullisuutta toteutetaan siten, että OP Varainhoidossa käyttöönotetut työkalut, menetelmät ja toimintatavat integroidaan osaksi likviditeettireservin sijoitusprosessia. Vastuullisuutta toteutetaan sijoittamalla varoja joukkolainoihin, jotka saavat vihreän luokituksen (sustainability bonds, social bonds, green bonds). Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa esimerkiksi sitä, että sijoitettavalla kohteella on positiivisia sosiaalisia vaikutuksia, esimerkiksi energiatehokas ja ympäristönäkökulmat huomioiden rakennettu sairaala (sustainability bonds). Ilmasto- ja ympäristötekijöiden huomioiminen tarkoittaa esimerkiksi sitä, että rahoitettava toimiala on energiatehokkaat asuinrakennukset (green buildings). Näiden sijoitusten täytyy täyttää lisäksi kaikki muut likviditeettireservin sijoituksille asetetut vaatimukset.

Yrityspankin joukkovelkakirjasalkku nojautuu Yrityspankin tekemiin ESG-analyysiin. Salkussa sijoitetaan lähtökohtaisesti yrityksiin, jotka ovat merkittäviä OP Yrityspankille ja näistä on tehty luotto- ja ESG-analyysit. Salkun sijoituspäätöksissä noudatetaan OP Yrityspankin vastuullisuusperiaatteita.

Markets

Marketsin ylläpitämässä joukkovelkakirjasalkussa pyritään nopeaan kiertoon, ja salkun koostumukseen vaikuttaa kunkin hetken asiakaskysyntä. Tavallisesti suuri osa salkusta koostuu pohjoismaisten yritysten joukkovelkakirjalainoista. ESG-tekijät voivat vaikuttaa joukkovelkakirjalainojen luottoriskimarginaaleihin, vaikkakaan vaikutuksen ei nähdä olevan merkittävä.

Markets käy kauppaa valuutoilla ja voi pitää niissä avointa riskiasemaa, jonka osuus on vähäinen. ESG-tekijöillä ei nähdä olevan merkittävää vaikutusta valuuttariskiin.

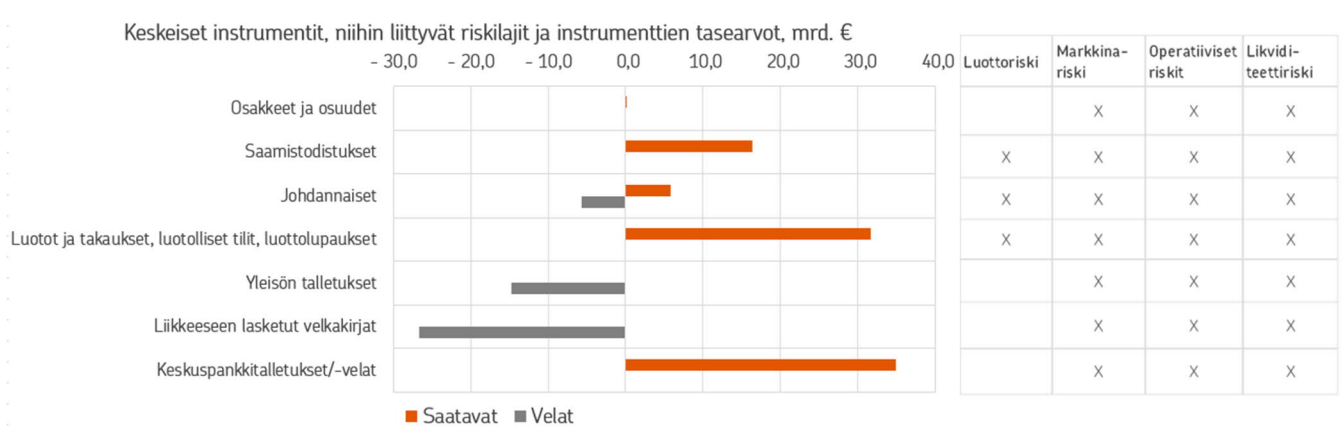
Markets tuottaa strukturoituja sijoitustuotteita, joita tarjotaan ryhmän myyntikanavissa. Tuotteisiin liittyy olennaisena osana kohde-etuuden valinta. Kohde-etuuksien valinnassa noudatetaan Varainhoidon poissulkulistaa eli poissulkulistalla olevia yrityksiä ei käytetä kohde-etuutena.

Marketsin asiakkaat solmivat johdannaisia etupäässä suojaustarkoituksiin, jolloin keskeisin riskitekijä on markkinakorot. Kohde-etuudellisten johdannaisten palvelu on välityskauppaa, josta ei jää normaalitilanteessa markkinariskiä ja jonka aiheuttama vastapuoliriski on vähäistä. Hyödykejohdannaisten riskit katetaan markkinoilta. ESG-tekijöillä ei ole tunnistettu olevan vaikutusta johdannaisten markkinariskeihin.

Marketsin toiminnan osalta taloudellista pääomatarvetta ESG-tekijöiden näkökulmasta tulee arvioida stressitesteissä ensisijaisesti koronmuutoksiin ja tarvittaessa luottoriskimarginaalien muutoksiin.

Keskeiset instrumentit ja riskilajit

Alla oleva kaavio kuvaa keskeisiin rahoitusinstrumentteihin liittyvät riskilajit sekä havainnollistaa riskilajien merkittävyyttä kunkin rahoitusinstrumentin tasearvojen (31.12.2022) avulla.

2.2 Luottoriskit

OP Ryhmässä luottoriskiä hallitaan ryhmätason ohjeilla ja linjauksilla sekä määrällisillä riskilimiiteillä. Niitä tarkennetaan Pankkitoiminnan riskipolitiikassa riskinoton linjauksilla, limiiteillä ja seurantarajoilla, laadullisilla ja määrällisillä tavoitteilla sekä asiakasvalintaa, vakuuksia ja kovenantteja koskevilla periaatteilla. Määrälliset ja laadulliset tavoitetasot tasapainottavat liiketoimintatavoitteita ja maltillista riskinottohalukkuutta keskenään. Limiitit ja seurantarajat asettavat riskinotolle ylärajat. Niiden avulla varmistetaan luottosalkun riittävä hajautuminen ja vältetään liian suurien riskikeskittymien syntyminen.

Luottoriskin hallinta perustuu huolelliseen asiakasvalintaan, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, asiakkaan hyvään tuntemiseen, vahvaan ammattitaitoon ja kattavaan dokumentointiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu. Luottoriskiä hallitaan myös tuotevalikoiman ja -ehtojen valinnalla. Uusluotonannon riskiä hallitaan harkitulla asiakasvalinnalla ja riskikeskittymien välttämällä, minkä lisäksi luottoriskin vähentämistekniikoita (vakuudet, takaukset) sekä kovenantteja hyödynnetään aktiivisesti. Luottosalkun riskiä hallitaan hyvällä asiakkuuksien johtamisella ja ongelmatilanteiden ennakoivalla ja johdonmukaisella hoidolla.

Kaiken luotonmyönnön perusedellytys on asiakkaan riittävä velanhoitokyky. Asiakaskokonaisuuden muodostaminen oikein luo perustan luottoriskien hallinnalle. Ilman selkeää kuvaa siitä, mistä osallisista kokonaisuus muodostuu, millainen on kokonaisuuden rakenne ja mistä sen velanhoitokyky muodostuu, ei rahoitettavasta kokonaisuudesta voi saada oikeaa kuvaa ja ymmärtää sitä riskiä, mikä sen rahoittamisesta syntyy. Liiketoiminta tunnistaa asiakaskokonaisuudet ja niiden sisällä olevat riippuvuudet ja kuvaa ne OP Ryhmän järjestelmiin.

Kaikista luottoriskiä synnyttävistä asiakkaista on kerättävä riittävästi ajantasaista tietoa luottokelpoisuuden arviointia varten. Luottokelpoisuus muodostuu sekä asiakkaan maksuhalusta että maksukyvyystä, joilla molemmilla on vaikutus asiakkaan luottoluokkaan. Riittäväillä ja oikeilla perustiedoilla varmistetaan, että asiakas saadaan luokiteltua oikealla luottoluokittelumallilla ja että luottoluokka antaa oikean kuvan asiakkaan luottokelpoisuuteen liittyvästä riskistä. Liiketoiminta huolehtii siitä, että asiakkaiden luottoluokat ovat jatkuvasti voimassa ja ajan tasalla, sekä tarvittaessa päivittää luottoluokkaa asiakkaan tilanteen muuttuessa. Näin sekä pankin että koko OP Ryhmä -tason luottosalkkua voidaan seurata ajantasaisesti.

Vakuushallinta perustuu riippumattomaan vakuusarviointiin, panttausten pätevyyteen ja vakuuksien realisoitavuuteen, jotta voidaan jatkuvasti ylläpitää realistinen näkymä saatavia turvaavista vakuuksista. Saatavien vakuudeksi pantattujen kohteiden arvojen on annettava oikea ja ajantasainen kuva niin yksittäisen asiakkaan kuin koko luottosalkun vakuusasemasta. Epälikvidien vakuuksien arvostamisessa on huomioitava vakuuskohteen omistajan taloudellinen asema. Mitä heikompi kohteen omistajan taloudellinen asema on, sitä suurempi realisaatioarvon painoarvon tulee olla vakuuskohteen arvostamisessa.

Rahoituspäätöksenteko pohjautuu eriyttämisen periaatteeseen, jossa rahoituksen valmistelija ei voi tehdä rahoituspäätöstä yksin. Rahoituspäätökset ovat päätöksiä riskin ottamisesta, ja siksi päätöksentekijöillä on oltava päätöstä tehdessään tiedossa kaikki päätöksentekoon olennaisesti vaikuttava tieto. Kaikki luottoriskinottoa koskevat päätökset ovat liiketoimintaperusteisia. Päätöksentekoa ohjaa OP Ryhmän riskiottohalu ja riskipolitiikassa määritetty tavoiteriskiprofiili. Päätökset, jotka poikkeavat riskipolitiikassa määritellystä tavoiteriskiprofiilista, pitää perustella laajemmin. Keskusyhteisön riskienhallinta arvioi merkittävimpien rahoitushankkeiden riskipolitiikan mukaisuutta ja raportoi tilannekuvaa riskipolitiikan noudattamisesta luotonannossa OP Ryhmän ja pankkitoimintaa harjoittavien yhteisöjen johdolle.

OP Yrityspankin toimiva johto ja hallinto seuraavat tarkasti OP Yrityspankin luottoriskipositiota. OP Yrityspankin johdolla on vastuu pitää hallinto ajan tasalla pankin operatiivisessa riskinotossa tapahtuvista mahdollisista poikkeamista suhteessa hallinnon vahvistamaan riskipolitiikkaan, jotta hallitus voi roolinsa mukaisesti valvoa pankin riskiposition kehittymistä ja tarvittaessa ohjata operatiivista johtoa riskinottamisen suhteen.

OP Yrityspankin näkökulmasta luottoriski realisoituu tilanteessa, jossa asiakas ajautuu maksukyvyttömäksi eikä selviydy luottovelvoitteistaan ilman, että pankki ryhtyy toimenpiteisiin, kuten vakuuksien realisoimiseen. Tämän takia on tärkeää, että asiakkaat, joiden velanhoitokyky on heikentynyt tai joiden velanhoitokykyyn kohdistuu merkittävä uhka, tunnistetaan viivytyksettä niin rahoitus- kuin asiakkuudenhoitoprosesseissa.

Asiakkaat, jotka ovat OP Yrityspankin kannalta merkittävimpiä, ja joiden riski maksukyvyttömyydestä on selvästi kasvanut tai joiden velanhoitokykyyn liittyy muu merkittävä uhka, on siirrettävä erityisseurantaan. Näiden asiakkaiden osalta pankin on laadittava toimintasuunnitelma siitä, millä toimin asiakkaan tilanne pyritään pankin näkökulmasta ratkaisemaan ja pankille mahdollisesti realisoituva riski minimoimaan. Merkittävien potentiaalisten tai varsinaisten ongelma-asiakkaiden seuranta ja dokumentointi on riskittömämpiä asiakkaita tiiviimpää ja kattavampaa, jotta asiakkaan tilanteesta tapahtuvista muutoksista ollaan aktiivisesti tietoisia ja muuttuneeseen tilanteeseen pystytään reagoimaan välittömästi.

Luottoriskin mittaus

Luottoriskiä mitataan OP Ryhmä -tasolla luottoriskin taloudellisen pääomatarpeen osuudella vastuiden määrästä maksukyvyttömyyshetkellä, järjestämättömien saamisten osuudella luotto- ja takauskannasta sekä odotettavissa olevien luottotappioiden osuudella luotto- ja takauskannasta. Lisäksi mitataan yritysvastuiden osuutta eri luottoluokkakoreissa sekä yritysvastuiden keski-ratingia. Näille mittareille on asetettu riskipolitiikassa limiitit. Lisäksi luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain, toimialoittain ja maittain. Myös luottokannan ja luottoriskin taloudellisen pääomatarpeen kasvueroa mitataan kasvun ja riskinoton tasapainon varmistamiseksi. Pankkitoimintaa harjoittaville liiketoimintasegmenteille on asetettu ryhmätasoisista limiiteistä johdettuja limiittejä.

Riskipolitiikassa asetettuja limiittejä voidaan täydentää segmenttien toimintaohjeistuksessa asetetuilla laadullisilla tavoitteilla, jotka voivat olla segmentti- tai yhteisökohtaisia. Tavoitteita voidaan asettaa koko luottosalkulle tai erikseen henkilö- tai yritysasiakasrahoitukselle. Lisäksi voidaan asettaa luottoriskiprosessin laatua mittaavia tavoitteita.

Luottoportfolion riittävän hajautuksen ja tehokkaan pääoma-allokaation varmistamiseksi luottoportfolion ohjaamisessa hyödynnetään asiakassegmentointia. Asiakassegmentit on määritelty siten, että yksittäinen asiakassegmentti sisältää luottoriskiltään homogeenisia saamisia ja on siten ohjattavissa riskipolitiikassa kokonaisuutena. Segmentointia ja luottoluokkakorikohtaista jaottelua hyödyntäen esitetään riskipolitiikassa luottosalkun tavoitetila, mikä ei ole liiketoimintaa sitova, mutta liiketoiminnan tulisi ohjata luottoriskin ottoa siten, että tavoitetila saavutetaan.

Riskien arvioinnissa OP Ryhmä hyödyntää sisäisiä luottoriskimalleja. Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD, Probability of Default) arviointimallien lisäksi luottoriskin mittaamisessa käytetään tappio-osuuden ja vastuun määrän ennustemalleja. Vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, Exposure at Default) on ennuste pankin saatavan määrästä maksukyvyttömyyden alkaessa. Taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä maksukyvyttömyyshetkellä määräytyy luottovasta-arvokertoimien (CF, Conversion Factor) perusteella. Tappio-osuus (LGD, Loss Given Default) on arvio pankille aiheutuvasta taloudellisesta tappiosta, osuutena EAD:sta maksukyvyttömyyden toteutuessa. Luottoriskin arvioinnissa käytettäviin malleihin sovelletaan malliriskien hallinnan mukaisia menettelyjä.

OP Ryhmän sisäinen luottoluokittelujärjestelmä

Luottoluokittelulla tarkoitetaan malleja ja menetelmiä, prosesseja, valvontaa, tietojen keruuta ja tietotekniikkajärjestelmiä, joilla tuetaan luottoriskien hallintaa, luottoriskin arviointia, vastuiden luokittamista luokkiin tai ryhmiin sekä tietyntyyppisille vastuille kehitettyjen maksukyvyttömyys- ja tappioestimaattien määrittelyä. OP Ryhmän luottoluokittelujärjestelmä on ryhmätasoinen. OP Osuuskunnan hallitus hyväksyy luottoluokitusjärjestelmän periaatteet osana Riskienhallinnan periaatteet -asiakirjaa.

Henkilöasiakkaiden sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä arvioidaan sisäisellä 16-portaisella asteikolla A–F, joista luokassa F on maksukyvyttömät sopimukset. Kaikkien henkilöasiakkaiden sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyys arvioidaan kuukausittain luottokannan luokittelumallilla. Luottokannan luokittelu perustuu asiakkaan perustietoihin, maksukäyttäytymiseen ja muihin asiointihistoriatietoihin. Kullekin luottoluokalle on johdettu keskimääräiset maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yhden vuoden aikaperiodille.

Luottopäätöksentekoa, luottoriskin arviointia ja uusluotonannon hinnoittelua tuetaan toistaiseksi hakemusvaiheen luokittelumalleilla. Osuuspankeille, ryhmän rahoitusyhtiötuotteille ja vakuudettomille kulutusluotoille on käytössä omat hakemusvaiheen mallit.

Yritysassiakkaiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä arvioidaan 20-portaisella asteikoilla 1,0–12,0, joista luokkiin 11–12 luokitellaan maksukyvyttömät asiakkaat.

Keskisuurten ja suurten yritysasiakkaiden R-luokittelu perustuu yrityksen taloudellisiin tunnuslukuihin ja laadullisiin taustatietoihin, joiden pohjalta tilastollinen malli tuottaa luokitusehdotuksen. Asiakkaaseen perehtynyt asiantuntija tekee rating-esityksen mallin tuottaman luokitusehdotuksen ja muun käytettävissä olevan tiedon pohjalta. Mahdolliset tulevaisuuden näkymiin liittyvät muutokset ja epävarmuudet otetaan huomioon varoitusmerkkeinä ja mallin antamaan luokitteluun tehtävinä poikkeuksina. Luottoluokka päätetään keskusyhteisön riippumattomassa riskienhallinnassa rating-esityksen pohjalta vähintään vuosittain, heikkojen asiakkaiden osalta puolivuositain.

Pienten yritysasiakkaiden A-luokittelun perustana on Suomen Asiakastiedon automaattiluokittelumalli Rating Alfa. Rating Alfa muuttujina on yrityksen ja sen vastuuhenkilöiden maksuhäiriö- ja maksutapatietoja, tilinpäätöstunnuslukuja ja asiakkaan perustietoja. Rating Alfa riskipisteistä ja maksukyvyttömyyteen johtavista OP Ryhmän sisäisistä maksukäyttäytymistä kuvaavista tiedoista muodostetaan OP Ryhmän luottoluokat, joita tarvittaessa muutetaan asiantuntija-arvioiden perusteella. A-luokiteltujen asiakkaiden luottoluokan oikeellisuus on arvioitava vähintään vuosittain; heikkojen luottoluokkien ja tarkkailulista-asiakkaiden osalta arviointi on tehtävä puolivuositain. Vastuu arvioinnista on vastuupankilla. Arvioitu luottoluokka hyväksytään keskusyhteisön riskienhallinnassa merkittävimpien A-luokiteltujen asiakkaiden osalta.

Yritysassiakkaat, joilla on vähäiset vastuut, luokitellaan pienten vastuiden luokittelumallilla (P). Luokittelumalli on kuukausittain laskettava automaattiluokittelu, joka muodostetaan asiakkaan perustietojen, asiointitietojen ja maksukäyttäytymistietojen perusteella.

2.3 Likviditeettiriskit

Likviditeettiriskien tunnistaminen

OP Ryhmän keskuspankki ja muut liiketoimintayksiköt sekä riskienhallinta tunnistavat ja arvioivat jatkuvasti varainhankintaan ja liiketoimintaan sekä muuhun toimintaympäristöön sisältyviä riskejä. Uusien tuotteiden, palvelujen, toimintamallien, prosessien ja järjestelmien riskiarvioinnissa liiketoiminnan tulee ottaa huomioon myös likviditeettiriskit. Vähintään vuosittain riskienhallinta yhteistyössä liiketoimintojen edustajien kanssa tekee kattavan likviditeettiriskien kartoituksen sen varmistamiseksi, että likviditeetin riittävyyden arviointimenettelyt (ILAAP) ovat asianmukaiset ja riittävät suhteessa ryhmän likviditeettiriskeihin.

Arviointi ja mittaus

Saamisten, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten tulevia kassavirtoja arvioidaan sopimuksen eräpäivän tai lyhennysohjelman mukaisesti, asiantuntija-arviolla tai asiakaskäyttötymisen historiaan perustuvilla tilastollisilla malleilla.

Rakenteellista rahoitusriskiä mitataan sisään tulevien ja ulos maksettavien kassavirtojen erotuksena eri aikaluokissa. Lisäksi lasketaan sääntelyn mukaista pysyvän varainhankinnan vaatimuksen tunnuslukua (NSFR, Net Stable Funding Ratio), joka määrittelee, miten paljon pitää olla vakaita, yli yhden vuoden pituisiksi arvioituja rahoituslähteitä suhteessa pysyvää varainhankintaa edellyttäviin eriin.

Maksuvalmiusriskiä mitataan viranomaisnäkökulmasta maksuvalmiusvaatimuksen (LCR, Liquidity Coverage Ratio) mukaisella tunnusluvulla. Maksuvalmiusvaatimuksen ajallista riittävyyttä arvioidaan erääntyvällä taseella, jolloin sopimuksia ei uusita niiden erääntyessä vaan ne päättyvät eräpäivänään. Taloudellisen näkökulman perusteella mitataan stressitestaukseen pohjautuvaa likviditeettireservin riittävyyttä.

Varainhankinnan keskittymäriskiä mitataan laskemalla liukuvan 12 kuukauden ja liukuvan 3 kuukauden aikana erääntyvä pitkäaikainen joukkovelkakirjalainamuotoinen varainhankinnan määrä. Alle vuoden aikahorisontissa mitataan lyhyen ja pitkän tukkuvarainhankinnan muodostaman kokonaistukkuvarainhankinnan määrä 3 kuukauden aikana. Talletusvarainhankinnan osalta seurataan suurimpien talletusvolyyymien muodostamaa keskittymää. Lisäksi seurataan vastapuoli- ja instrumenttikohtaisia keskittymiä.

Taseen sitoutuneisuutta mitataan suhteuttamalla taseen kiinnitettyjä varoja taseen varojen ja vakuuksien yhteenlaskettuun määrään.

Likviditeettireservin sijoitustoiminnan riskien arviointi- ja mittausmenetelmiä kuvataan markkinariskien yhteydessä.

Likviditeetin stressitestausta

OP Ryhmän likviditeettireservin ja varautumiserien riittävyyttä arvioidaan erilaisten skenaarioiden avulla. Stressiskenaarioina käytetään niin OP Ryhmä -kohtaista kuin markkinakohtaisia skenaarioita sekä niiden yhdistelmää. Skenaarioiden tulee kattaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin stressitilanteita. Jäsenpankkikohtaisen rakenteellisen rahoitusriskin mittauksessa huomioidaan pankkikohtaisesti viranomaisen stressiskenaarioon perustuva maksuvalmiusvaade maksuvalmiustalletuksena keskuspankkiin. Ryhmän elvytysuunnitelman yhteydessä hyödynnetään käännteistä stressitestiä. Toimiva johto vahvistaa käytettävät skenaariot, stressitestausten tulosten käytön ja raportoinnin.

Varainhankintasuunnitelma

OP Ryhmän varainhankintasuunnitelmassa määritellään suuntaviivat seuraavien vuosien tukkuvarainhankinnalle. OP Ryhmän varainhankintasuunnitelmassa tulee ottaa huomioon jäsenpankkien arvio tulevien vuosien rahoitustarpeesta. Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja sitä päivitetään vuoden aikana tarpeen mukaan. Talletusvarainhankintaa tehdään ensisijaisesti liiketoimintastrategian ja -suunnitelman pohjalta. Varainhankintasuunnitelmassa määritellään tukkuvarainhankinnan lähteet ja esitetään, miten ryhmän rahoitustarve

tärkeimpien tukkurahoituslähteiden osalta katetaan huomioiden markkinoiden syvyys ja riittävä hajautus sekä määritellään päätöksentekovaltuudet. Varainhankintasuunnitelman pitää ottaa huomioon myös usean vuoden epäsuotuisat skenaariot ja keskeisten varainhankintaerien äkilliset muutokset.

Valuuttamääräisen likviditeetin hallinta

OP Ryhmässä valuuttamääräistä varainhankintaa tehdään varainhankinnan lähteiden hajauttamisen vuoksi. Koska ryhmän saamiset ovat lähes kokonaan euromääräisiä, valuuttamääräinen varainhankinta muunnetaan pääsääntöisesti johdannaisilla liikkeeseenlaskun yhteydessä euroiksi.

Likviditeettisääntelyn mukaan valuutta on merkittävä, jos velat tietyssä valuutassa ylittävät 5 prosenttia yhteenliittymän taseen loppusummasta. Merkittäviä valuuttoja seurataan valvojalle muodostettavan likviditeettiraportoinnin yhteydessä kuukausittain. Valuuttojen osuus taseesta on pieni ja toimintamallista johtuen valuutan saatavuudesta johtuva likviditeettiriski on minimoitu.

Päivänsisäisen likviditeetin hallinta

OP Ryhmän keskuspankki seuraa päivänsisäisesti käytössä olevia rahoituslähteitä sekä ennakoi ja seuraa päivänsisäisesti tapahtuvien maksujen toteutumista. Päivänsisäisiä rahoituslähteitä pidetään sen verran, että pankkipäivän aikana toteutuviista maksuista suoriudutaan.

Likviditeetin hallinnan varautumissuunnitelman mukaisesti voidaan valmiustasoa tarvittaessa nostaa myös päivänsisäisen likviditeetin häiriytyessä. Tällä varmistetaan tehokas toiminta kriisin uhan kasvaessa.

Likviditeettireservi

Taloudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna likviditeettireservi koostuu talletuksista Suomen Pankkiin sekä sitomattomista OP Yrityspankin hallussa olevista keskuspankkivakuuskelpoisista saamistodistuksista. Lisäksi siihen kuuluvat muut OP Yrityspankin hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset saamistodistukset ja sitomattomat keskuspankkivakuuskelpoiset yritysluotot.

Viranomaisnäkökulmasta tarkasteltuna OP Ryhmän likviditeettireservi koostuu maksuvalmiusvaatimusta koskevan säännösten kriteerit täyttävästä likviditeettireservistä (LCR-reservi).

Ryhmän keskuspankki vastaa sijoitussuunnitelman laatimisesta vähintään vuosittain. Siihen sisältyvät keskuspankin hallussa olevat likviditeettireservin joukkolainasijoitukset. OP Yrityspankin hallitus hyväksyy suunnitelman. Sijoitussuunnitelma noudattaa OP Ryhmän riskinoton periaatteissa (RAS) sekä riskipolitiikassa asetettuja rajoitteita ja tavoitteita markkinariskille, luottoriskille ja maksuvalmiusriskille. Sijoitussuunnitelmassa luodaan soveltuvilta osin puitteet saamistodistusten likvidiyden testaukselle.

Sijoituksia hajautetaan sekä sisäisen riskinottohalukkuuden että ulkoisen sääntelyn vaatimukset huomioiden muun muassa tuotteittain, vastapuolittain ja maittain.

Vakuuksien hallinta ja varojen sitoutuneisuus

Vakuuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä OP Ryhmän varoja, joita käytetään vakuutena likviditeettitarpeista suoriutumiseen joko normaali- tai stressitilanteessa. Ryhmän keskuspankki seuraa keskitetysti vakuuksia ja vastaa vakuuksien käytöstä ja niiden siirrosta.

OP Yrityspankissa sitoutuneisuutta aiheuttavat pääasiassa keskuspankkioperaatiot ja johdannaisliiketoiminta. Likviditeettitarpeisiin varautumisen näkökulmasta varojen sitoutuneisuutta rajoitetaan määrällisellä limiitillä riskipolitiikassa.

Likviditeettipotentialin kasvattamiseksi on oleellista tunnistaa taseen saatavien kelpoisuus rahoituksen vakuutena ja kehittää valmiuksia saatavien käyttämiseksi rahoituksen vakuutena.

Likviditeetin turvaaminen stressitilanteissa

OP Ryhmän likviditeetin varautumissuunnitelmalla luodaan viitekehys, jolla turvataan ryhmän kyky selvitä maksuvelvoitteistaan myös maksuvalmiuskriisin aikana. Suunnitelma luo selkeät operatiiviset ohjeet ja toimintamallit lisääntyneen likviditeettiriskin havaitsemiseen sekä ohjaa oikea-aikaisiin ja oikein mitoitettuihin toimenpiteisiin likviditeettiriskin vähentämiseksi varmistamalla tehokas organisoituminen ja toiminta kriisin uhan kasvaessa. Varautumissuunnitelma määrittelee kullekin maksuvalmiuden valmiustasolle ohjaus- ja seurantamenettelyt, jotka tiukentuvat valmiustason noustessa.

Lisäksi OP Ryhmän elvytysuunnitelma sisältää likviditeetin hallinnan elvytystoimet.

Likviditeettiriskien raportointi

OP Ryhmän keskusyhteisön johdolle raportoidaan likviditeettiriskeistä säännöllisesti, ja maksuvalmiustilanteen valmiustason noston myötä siirrytään tarvittaessa viikoittaiseen tai päivittäiseen tilanneraportointiin. OP Ryhmän yritykset raportoivat likviditeettiriskeistä hallituksille säännöllisesti vähintään asetettujen limiittien tasolla. OP Ryhmän riskianalyyssissä riskienhallinta raportoi neljännesvuosittain keskusyhteisön hallituksen riskivaliokunnalle likviditeettiriskeistä.

Likviditeetin hallinta ja ohjaus yhteenliittymässä

Likviditeettisääntelyä ei sellaisenaan sovelleta yhteenliittymän yrityksiin, vaan EKP:n luvalla OP Ryhmän keskusyhteisö voi myöntää jäsenpankeilleen luvan poiketa likviditeettisääntelystä. OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on myöntänyt jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, johon nojaten jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on se, että keskusyhteisö antaa ohjeet yhteenliittymän yrityksille maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittavasta riskienhallinnasta ja muista laadullisista vaatimuksista ja valvoo näiden ohjeiden noudattamista.

Keskusyhteisön toimiva johto vastaa OP Ryhmän keskitetystä likviditeettiriskin hallinnan järjestämisestä likviditeettistrategian linjausten mukaisesti. Sen on huolehdittava, että yhteenliittymän likviditeetin hallinta ja sen valvonta ovat jatkuvasti sopusoinnussa liiketoiminnan laajuuden ja laadun kanssa sekä täyttävät sääntelyn vaatimukset. Otto- ja antolainauksen myynnin ohjauksessa johto kiinnittää huomiota kasvu- ja kannattavuustavoitteiden lisäksi tuotteiden likviditeettiominaisuuksiin. Asiakaspalveluun liittyvän tuotekehityksen avulla on pyrittävä myös siihen, että likviditeetti- ja rahoitusrakenteen riskejä saadaan vähennettyä.

OP Ryhmän likviditeetti- ja tukkuvarainhankintasuunnitelman sekä valtuutukset varainhankinnan toteuttamiseksi pääomamarkkinoilla hyväksyvät OP Yrityspankin ja OP-Asuntoluottopankin hallitukset. Keskusyhteisön toimiva johto hyväksyy Likviditeetin varautumissuunnitelman, joka sisältää valmiustasopohjaisen maksuvalmiustilanteen ohjaus- ja valvontamenettelyt sekä rahoituslähteet.

OP Ryhmän keskuspankkina toimiva OP Yrityspankki Oyj turvaa niin koko ryhmän kuin kunkin osuuspankin tai muun ryhmään kuuluvan yrityksen maksuvalmiuden. Ryhmän keskuspankin Suomen Pankissa olevalle sekkitalille kerätään ryhmän yhteisöjen likviditeetti. Näin ollen koko ryhmän maksuvalmiusasema hoidetaan aina keskitetysti sekkitalin kautta. OP Ryhmän keskuspankki vastaa ryhmän tukkuvarainhankinnasta, hallitsee ryhmän lyhytaikaista likviditeettiä ja ylläpitää maksuvalmiusreserviä, hoitaa keskitetysti ryhmän vähimmäisvarantovelvoitteen sekä vastaa päivänsisäisen likviditeettiriskin hallinnasta. OP Yrityspankki hoitaa keskitetysti ryhmän vieraan pääoman ehtoisen ja oman pääoman ehtoisen tukkuvarainhankinnan, ja OP-Asuntoluottopankki Oyj asuntolainavakuudellisen tukkuvarainhankinnan.

Hallituksen tai sen valtuuttaman toimielimen päätöksellä keskuspankki voi hyödyntää normaalitilanteessa koko OP Ryhmässä olevia vakuuksia. Raha- ja pääomamarkkinoiden häiriöistä tai muista syistä johtuvassa vakavassa

maksuvalmiuskriisissä tai siihen varautumisessa keskusyhteisön hallitus tai sen valtuuttama toimielin velvoittaa yhteenliittymän jäsenpankit joko myymään luottoja OP-Asuntoluottopankki Oyj:hin tai asettamaan luottokantaansa OP-Asuntoluottopankki Oyj:n liikkeeseen laskeman katetun joukkovelkakirjalainan vakuudeksi väliluoton kautta. Tarvittavien luottojen määrä pohjautuu ryhmätasoiseen tarpeeseen ja määritellään pankkikohtaisesti. Päätös voidaan panna toimeen keskusyhteisön hallituksen tai sen valtuuttaman toimielimen päätöksellä. Jäsenpankit sitoutuvat toteuttamaan päätökseen liittyvät toimenpiteet välittömästi.

Likviditeettiriskin kustannusten allokointi yhteenliittymässä

Tukkuvarainhankinnan ja likviditeettireservin ylläpidon kustannukset jaetaan jäsenpankeille keskusyhteisön toimivan johdon hyväksymän aiheuttamisperiaatteen pohjalta. Maksuvalmiuden ylläpidosta aiheutuvat kustannukset allokoidaan maksuvalmiustalletuksen kautta ja tukkuvarainhankinnan kustannukset OP-luottojen/-talletusten pohjakoron päälle lisättävällä marginaalilla tai jollakin muulla menettelyllä.

2.4 Markkinariskit

Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan strategia

Rahoitustaseen korkoriski syntyy asiakastransaktioiden lopputulemana ja riskin suuruuteen vaikuttaa asiakkaiden luottojen ja talletusten kehitys. Rahoitustaseen korkoriski on määritelty OP Ryhmän merkittäväksi riskiksi.

Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan yleiset periaatteet ovat seuraavat:

- Toimiva johto vastaa OP Ryhmän pankkitoiminnan rahoitustaseen korkoriskien hallinnan järjestämisestä korkoriskin hallinnan strategian linjausten mukaisesti siten, että käytännöt ovat perusteltuja, vankkoja ja dokumentoituja. Menettelyillä on varmistettava, että rahoitustaseen korkoriskin realisaatio pysyy ryhmätasolla ja pankeittain asetetuissa rajoissa ja että sääntelymukaisuus toteutuu rahoitustaseen korkoriskin hallinnan (IRRBB) osalta.
- Rahoitustaseen korkoriskilimiiteillä korkoriskin suuruus asetetaan kunkin jäsenpankin riskinkantokyvyn puitteisiin ottaen huomioon kunkin pankin talletusvarainhankinnan rakenne. Näin on oltava varsinkin silloin, jos korkokatetta pyritään lisäämään hyödyntämällä pitkän ja lyhyen koron välistä korkoeroa.
- Yhteenliittymän jäsenpankit hallinnoivat rahoitustaseensa korkoriskiä riskipolitiikan linjausten ja rajausten, keskusyhteisön antaman muun ohjeistuksen ja tavoiteasetannan sekä tili-, talletus- ja luottoehtojen määrittämässä puitteissa. Jäsenpankkien on ymmärrettävä korkoliikkeiden ja asiakaskäyttäytymisen vaikutukset korkokatteeseen ja niillä on oltava riittävä osaaminen johdannaisten käytöstä, jotta ne voivat hallita korkoriskiään ryhmän keskuspankin tarjoamilla tuotteilla. Jäsenpankit laativat vuosisuunnittelun yhteydessä tasehallintasuunnitelman, joka sisältää myös rahoitustaseen korkoriskin hallintasuunnitelman.
- Rahoitustaseen korkoriskiä seurataan kokonaisuutena ryhmän keskuspankin toimesta ja pankkitoiminnan tasehallintatoimikunta voi antaa jäsenpankeille suosituksia korkoriskin hallintaan. Suositukset voivat olla myös sitovia.
- Keskusyhteisön on varmistettava korkoriskinsiirron liiketoiminnan luonnetta vastaava kuvautuminen ryhmän ja sen keskeisten yritysten tilinpäätöksiin keskitetyllä suojauslaskennalla.
- Korkotuloriskimittarilla arvioidaan korkokatteen muutosta ja nykyarvoriskimittarilla taseen ja taseen ulkopuolisiin erien arvonmuutoksia koko sopimusten oletetuille juoksuajoille. Korkojen kehityksen osalta on arvioitava sekä korkojen yleisen tason että korkokäyrän muodon muutosten vaikutusta korkokatteeseen ja tase-erien nykyarvoon.
- Varoihin ja velkoihin sisältyvät optionaalisuudet on otettava korkoriskiä mitattaessa huomioon niin, että niiden vaikutus näkyy tulevissa kassavirroissa. Mallien toimivuus varmistetaan malliriskien hallinnan periaatteiden mukaisesti.
- Korkoriskiä mitattaessa oman pääoman erät – osakepääoma, osuuspääoma ja kertyneet voittovarot – ovat korottomia velkaeria ja ne asetetaan aikajanalle niiden päätetyn aikarakenteen mukaisesti. Omiin varoihin luettavat pääomalainat käsitellään riskilaskennassa niiden sopimusehtojen mukaisesti ja tuotto-osuuksien osalta kassavirtojen määrittelyssä lähtökohtana on pidettävä kulloistakin asiakaslupausta.
- Korkoriskin stressitestejä on suoritettava säännöllisesti. Tällöin testataan erityisesti asiakaskäytöksen muutosta suhteessa siihen, miten luotot, talletukset ja tuotto-osuudet ovat historiassaan käyttäytyneet portfoliona. Lisäksi on testattava muidenkin keskeisten toimintaoletuksien muutoksia kuten viitekorkojen nollalattian poistumista.
- OP Ryhmän uusien tuotteiden, palvelujen, toimintamallien, prosessien ja järjestelmien riskiarviointimenettelyllä on varmistettava, että korkoriskin hallinnan vaatimukset ovat asianmukaisesti kuvattu ja otettu huomioon asiakasliiketoimintaa kehitettäessä.
- Rahoitustaseen korkoriskille varataan taloudellista pääomaa suhteessa korkorisktiin.

Tasepankkitoiminnan muiden markkinariskien hallinta

Pankkitoiminta taseen kautta -ansaintalogiikan muut markkinariskit syntyvät lähinnä OP Ryhmän likviditeettireservin hoidosta sekä OP Yrityspankin joukkovelkakirjalainasalkusta.

OP Yrityspankin keskuspankkitoiminto hallinnoi OP Ryhmän pankkitoiminnan likviditeettireserviä. Sääntelyn mukainen maksuvalmiusvaatimus (LCR) määrittää reunaehdot likviditeettireservin koolle ja allokaatiolle. Likviditeettireserviin kuuluu keskuspankkitalletuksen ohella likviditeettireservisalkku, johon kuuluvien erien on täytettävä sääntelyn luottokelpoisuus- ja likvidiysvaateet. Tämän vuoksi salkku sisältää arvopapereita, joista luottotappioiden realisoituminen on erittäin epätodennäköistä. Nämä arvopaperit ovat useimmiten kiinteäkorkoisia eli niiden arvo elää markkinakorkojen ja luottospreadien liikkeiden myötä.

Likviditeettireservisalkkua seurataan ja hallinnoidaan markkinariskin hallinnan keinoin:

- Pankkitoiminnan riskipolitiikka määrittelee riskien mittaamenetelmät ja riskinoton limiitit ja muut rajoitteet.
- Sijoitussalkulle laaditaan sijoitussuunnitelma, jossa kuvataan sijoitustoiminnan tavoitteet ja salkunhoidossa noudatettavat periaatteet. OP Yrityspankin hallitus hyväksyy sijoitussuunnitelman.
- Salkun riittävä hajautus varmistetaan liikkeeseenlaskijakohtaisilla rajoituksilla.

Lisäksi OP Yrityspankki sijoittaa yritysten joukkolainoihin. Yrityspankin joukkovelkakirjalainasalkku on OP Yrityspankin kannalta luotonannon vastine. Salkulle laaditaan sijoitussuunnitelma, jossa kuvataan sijoitustoiminnan tavoitteet ja salkunhoidossa noudatettavat periaatteet.

Pankkitoiminnan osake- ja kiinteistöriskiä hallitaan ensisijaisesti ohjeistuksella, jossa riskinotto on tarkkaan rajattua. Kiinteistöriski muodostuu lähinnä osuuspankkien omassa käytössä olevista kiinteistöistä. Pankkitoiminnan nykyisiin liiketoimintamalleihin ei kuulu osake- tai kiinteistöriskin kasvattaminen.

Mikäli osuuspankin asiakasliiketoiminnassa syntyy likviditeettiylijäämää, se ohjataan ryhmän keskuspankin tarjoamiin sijoitustuotteisiin tukemaan koko OP Ryhmän perustehtävän toteutusta. Osuuspankkien perustehtävään ei kuulu sijoitustoiminta. Osuuspankit voivat yhteisöllisessä roolissa sijoittaa toimialueellaan paikallisiin pääomasijoitusrahastoihin. Sijoituksillaan pankit tukevat osuustoiminnallisten arvojensa mukaisesti alueensa menestystä ja alueensa sekä pankin asiakkaiden taloudellista toimeliaisuutta.

Autokaupan rahoituksessa voidaan tarjota tuotteita, joissa riski auton jälleenmyyntiarvosta sopimuskauden lopussa on OP Yrityspankilla. Jos toteutunut myyntihinta alittaa sopimuksen hinnoittelussa käytetyn arvion, ansainta jää tavoitellusta tai syntyy tappiota. Riskin hallitsemiseksi on tärkeää rajata rahoitettavat kohteet sellaisiksi, että niiden hintakehitys on ennustettavaa ja realisointi sujuvaa.

Markets-toiminnan riskienhallinta

OP Ryhmän kaupankäynti pääomamarkkinatuotteilla on keskitetty OP Yrityspankin Markets-toiminnalle. Tähän kuuluvat osuuspankkien ja OP Yrityspankin myöntämiin lainoihin tehtyjen korkosuojaustuotteiden hinnoittelu ja suojaaminen markkinoille, erilliset korkosuojaukset, valuuttakauppa, strukturoidut sijoitustuotteet, kaupankäynti joukkovelkakirjalainoilla sekä hyödykejohtannaiset. Otettuja riskejä ovat markkinariskeistä korkoriski eri valuutoissa, valuuttariski, optioiden volatilitteettiriski, luottomarginaaliriski sekä luottoriskeistä vastapuoli- ja liikkeeseenlaskijariski. Strukturoitujen sijoitustuotteiden takaisinostoista syntyy myös jonkin verran osakeriskiä. Markets vastaa ryhmän valuuttaposition hoidosta ja tekee tarpeen mukaan valuuttakauppoja markkinoille. Marketsin riskiasemia hallitaan käymällä aktiivista kauppaa markkinoilla. Marketsin riskin ja tuloksen seuranta on päivittäistä. Lisäksi riskienhallintatoiminto raportoi Marketsin riskeistä hallituksen riskivaliokunnalle ja toimivalle johdolle osana OP Ryhmän riskianalyysejä.

Markets-toiminta altistuu sekä maksuvalmiuteen että markkinalikviditeettiin liittyville likviditeettiriskeille. Maksuvalmiuteen liittyvä riski johtuu vakuudellisten johdannaisopimusten markkina-arvoriippuvaisista vakuusvaateista, ja sitä hallitaan osana muuta keskuspankin likviditeetin hallintaa. Joidenkin markkinoiden ja tuotteiden alhainen markkinalikviditeetti, yleinen markkinalikviditeetin heikkeneminen tai keskusvastapuolen tekninen toimintahäiriö voi aiheuttaa sen, ettei tarvittavaa transaktioita voida toteuttaa oletettuun hintaan tai valitun suojausstrategian noudattaminen ei ole mahdollista. Markkinoiden likviditeetin liittyvien riskien osalta on huolehdittava, että asiakkaita on informoitu mahdollisista poikkeavien markkinatilanteiden seurauksista jo ennakoivasti. Lisäksi asiakasliiketoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi on luotava valmius käyttää tarvittaessa vaihtoehtoista keskusvastapuolta.

Marketsin markkinariskejä riskejä mitataan expected shortfall -mittareilla sekä erilaisilla tuote- ja positiokohtaisilla herkkyyks- ja nimellisarvomittareilla. Toiminnan kannalta merkityksellisten markkinaliikkeiden vaikutuksia arvioidaan stressitestauksella, jotta ymmärretään harvinaisten ja vaikutukseltaan suurten markkinamuutosten riskit. Marketsin markkinariskeille lasketaan taloudellinen pääomatarve. Riskipolitiikka asettaa liiketoimintamalleille limiitit ja rajaukset. Riskipolitiikka laaditaan niin, että riskit ovat näkyvissä liiketoimintamalleittain ja että liiketoimintamallien ulkopuolinen riskinotto on tarkkaan rajattua.

Johdannaissopimusten solmimisesta aiheutuu vastapuoliriskiä, jota rajoitetaan asiakaskohtaisilla limiiteillä. Limiiteistä päätetään OP Yrityspankin luottopäätösten prosessissa. Johdannaisten vastapuoliriski sisältyy luottoriskin taloudelliseen pääomatarpeeseen. Riskin huomioimiseksi johdannaisten arvostuksia korjataan luottoriskin arvostusoikaisulla (CVA ja DVA). Arvostusoikaisun suuruuteen vaikuttaa johdannaisten luottoriskitön arvostus, korkotaso, valuuttakurssit, korko-optioiden volatilitiitti ja luottoriskin markkinahinta. Luottoriskin arvostusoikaisun korkotason vaihtelusta johtuvaa heiluntaa vähennetään tekemällä johdannaissopimuksia.

Joukkovelkakirjojen ja rahamarkkinapapereiden omistuksesta aiheutuu liikkeeseenlaskijariskiä, jota rajoitetaan liikkeeseenlaskijakohtaisilla limiiteillä tai Markets-toiminnan täydentävien limiittien allokaatiolimiiteillä.

Osa luottoihin kytketyistä korkosuojista syntyvistä riskeistä siirretään Marketsiin, joka kattaa ne markkinoille. Toimintaan liittyviä riskejä ovat korko- ja volatilitiittiriski. Joissakin tuotteissa asiakkaiden ennustetulla käyttäytymisellä on merkittävä vaikutus tuotteen hinnoitteluun ja riskin suojaamiseen. Jos asiakkaiden käytös kokonaisuutena poikkeaa merkittävästi ennustetusta, toteutunut asiakkuustuotto voi olla odotettua pienempi tai suurempi sekä riskipositio yli- tai alisuojattu. Asiakaskäyttäytymisriski poikkeaa markkinariskeistä siinä, että riskiä ei voi suojata pankkien välisillä markkinoilla. Riskin hallinta perustuu asiakassuhteen hoitoon osuuspankeissa, asiakaskäyttäytymisen ajantasaiseen seurantaan sekä kertyneen tiedon hyödyntämiseen ennustemallien kehityksessä.

2.5 Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on ns. seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä.

OP Yrityspankissa operatiivisiin riskeihin luetaan mm. ICT- ja turvallisuusriskit sekä tietopäähään liittyvät riskit. Lisäksi operatiivisia riskejä ovat compliance- ja malliriskit, jotka on luokiteltu niiden erityispiirteiden vuoksi omiksi merkittäviksi riskilajeikseen.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. OP Yrityspankin johto on vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden.

Operatiivisten riskien hallinnalla yrityksen johto varmistaa, ettei riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

Operatiivisten riskien hallinnan järjestämisessä keskeisiä osa-alueita liiketoiminnassa ovat muun muassa.:

- Selkeät organisaatorakenteet ja määritetyt vastuut.
- Prosessit, joiden omistajat on nimetty ja joiden omistajat vastaavat prosessin tehokkuudesta ja laadusta sekä sääntelynmukaisuudesta prosessin omistajan tehtävien ja vastuiden mukaisesti.
- Henkilöstö, jolla on työtehtäviensä vaatima riittävä osaaminen ja pätevyys sekä vastuut ja tavoitteet, jotka on asetettu ja kuvattu selkeästi ja joista on tiedotettu asianmukaisesti. Henkilöstön (ml. ulkoinen työvoima) luotettavuudesta varmistutaan ja sitä arvioidaan sisäisen valvonnan keinoin.
- Turvallisuusriskien hallinnassa suunnitelmallinen sisäisten ja ulkoisten vaatimusten täyttäminen (torju, havaitse, reagoi)
- Sellaiset käyttöoikeudet ja -valtuudet tietoihin ja ICT-järjestelmiin, jotka perustuvat työtehtäviin ja jotka on rajattu ainoastaan työntekijän tehtäviensä suorittamiseen tarvitsemiin tietoihin ja ICT-järjestelmiin. Käyttöoikeushallinnan ja -valvonnan vastuu on OP Yrityspankin johdolla. Tähän sisältyy myös mahdollisten vaarallisten työyhdistelmien määrittelemine ja niiden välttäminen.
- Tieto- ja kyberturvallisuuden riittävyyden ja ajantasaisuuden varmistaminen. Tätä liiketoiminnassa toteutetaan mm. valvonnalla, systemaattisilla teknisillä järjestelyillä, päivittäisillä valvontatoimenpiteillä sekä kohdistetuilla tietoturva-auditoinneilla.
- Kaikkien tietojen oikeellisuuden todentaminen. Yrityksen johto vastaa tiedon käytettävyydestä, eheydestä, luottamuksellisuudesta ja saatavuudesta teknisten ja hallinnollisten toimenpiteiden avulla sekä tiedon suojaamisesta asiattomalta pääsylvä ja laittomalta tai vahingossa tapahtuvalta tietojenkäsittelyltä.
- Tietovarantojen tunnistaminen ja luokittelu niiden kriittisyyden mukaan, ottaen huomioon tiedon luottamuksellisuus, eheys ja saatavuus. Tietovarannon omistajan vastuulla on luokittelu ja tarvittavat suojaustoimenpiteet. Tietovaranto on tiettyä käyttötarkoitusta varten muodostettu joukko tietoja, kuten esimerkiksi sovellus tietokantoihin tai analytiikkaa varten muodostettu datasetti tai taulu.

Operatiivisten riskien hallinta perustuu jatkuvalla riskien tunnistamisella ja arvioinnilla. Riskien tunnistamisessa huomioidaan myös liiketoiminnan tulevia ja kehittymässä olevia riskejä, ilmasto- ja ympäristövaikutuksia, turvallisuuteen kohdistuvia uhkia ja ulkoisia vaatimuksia sekä suunnitellaan tarvittavat hallintakeinot riskiperusteisesti. Operatiivisten riskien tunnistamisessa arvioidaan myös riskien taloudelliset sekä muut haitalliset seuraukset kuten mainevaikutukset. OP Yrityspankin johto on vastuussa siitä, että liiketoimintaprosesseihin, palveluihin ja tuotteisiin sekä niihin kuuluviin ICT-järjestelmiin liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan ja että riskeille toteutetaan tarvittavat kontrollit hyväksyttävän

riskitason saavuttamiseksi ja prosessien toimivuuden sekä tehokkuuden varmistamiseksi. Tavoitteena on automatisoida toteutettavat kontrollit.

Toteutuneiden riskitapahtumien ja lähellä piti -tilanteiden sekä toimintaan liittyvien riskien sekä niiden syiden ja vaikutusten jatkuva seuranta on tärkeä osa operatiivisten riskien hallintaa. Operatiivisten riskien stressitestaus ja skenaariot täydentävät operatiivisten riskien hallintaa ja pääomien riittävyden arviointia.

OP Yrityspankissa uudet ja merkittävästi muutettavat tuotteet, palvelut, toimintamallit ja prosessit ja järjestelmät sekä ulkoistukset riskiarvioidaan ennen käyttöönottoa OP Ryhmän keskusyhteisön riskienhallintatoiminnon hyväksymien menettelytapojen mukaisesti. Riskiarviointimenettelyn toteuttaminen on liiketoiminnan vastuulla. Toisen puolustuslinjan toiminnot voivat eskaloida käyttöönoton päätöksenteon korkeariskisissä, periaatteellisesti tärkeissä ja uusia riskejä sisältävissä hankkeissa. OP Yrityspankissa tarjotaan asiakkaille vain ryhmätasolla hyväksytyjä tuotteita, palveluja ja liiketoimintamalleja.

Finanssialan keskeisten toimintojen jatkuvuus on välttämätöntä myös yhteiskunnan toimintaa vaarantavissa tilanteissa, minkä vuoksi OP Yrityspankin jatkuvuuden hallinnan ensisijaisena tavoitteena on varmistaa yhteiskunnan huoltovarmuuteen kuuluvien toimintojen jatkuvuus erilaisissa häiriötilanteissa. Nämä toiminnot ovat merkittäviä yhteiskunnan toimivuuden lisäksi myös OP Yrityspankin toiminnalle. Jokainen keskeisistä toiminnoista vastaava on vastuussa toimintonsa jatkuvuuden hallinnan riittävydestä ja ajantasaisuudesta.

Toimintojen ulkoistamisen tavoitteena on parantaa OP Ryhmän strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista sekä kilpailukykyä. Ulkopuolisen palveluntarjoajan toimintatapojen on oltava yhdenmukaiset OP Ryhmän arvojen ja eettisten periaatteiden kanssa. OP Ryhmän keskeisten menestystekijöiden turvaamiseksi johdon päätöksentekoa, keskeisten prosessien suunnittelua ja kehittämistä, vaatimusten määrittelyä ja sääntelyn edellyttämien ryhmän sisällä tehtävien toimintojen suorittamista ei ulkoisteta OP Ryhmän ulkopuolelle. Merkittävien toimintojen ulkoistuksissa ulkoistavan yrityksen on säilytettävä keskeinen osaaminen, jotta ulkoistettu toiminto voidaan asianmukaisessa ajassa siirtää toiselle palveluntarjoajalle, takaisin suoritettavaksi OP Ryhmässä tai keskeyttää ulkoistus.

Vastuu ulkoistetusta toiminnosta säilyy aina ulkoistavalla yrityksellä. OP Ryhmässä ulkoistava yritys vastaa ulkoistusta koskevien lainsäädännöllisten, valvovan viranomaisen vaatimusten sekä ryhmän menettelytapojen noudattamisesta ja ulkoistetun toiminnon johtamisesta ja valvonnasta. Ulkoistusten hallinta OP Ryhmässä -politiikka ja siitä johdetut ohjeet tarkentavat ulkoisten hallintaa.

Määrämuotoisten operatiivisten riskien hallinnan menettelytapojen ja yksittäisten riskien hallintakeinojen ohella OP Ryhmän yritykset voivat siirtää toteutuneen operatiivisen riskin vaikutuksia yrityksen ja OP Ryhmän ulkopuolelle vakuuttamalla.

OP Ryhmässä operatiivisten riskien hallinnan viitekehys jakautuu taaksepäin katsoviin (esim. operatiiviset riskitapahtumat), tilannetta arvioiviin ja ennakoiviin menettelytapoihin (riskikartoitukset, jatkuvuuden hallinta, uusien tuotteiden riskiarviointi). Keskusyhteisön riskienhallintatoiminto vastaa OP Ryhmän operatiivisten riskien hallinnan viitekehyksestä, sen ylläpitämisestä ja kehittämisestä sekä antaa tarkemmat ohjeet OP Ryhmässä noudatettavista operatiivisten riskien hallinnan menettelytavoista. Riskienhallintatoiminto ylläpitää OP Ryhmässä käytettävää operatiivisten riskien riskikirjastokokonaisuutta ja katselee säännöllisesti sen ajantasaisuuden ja kattavuuden varmistamiseksi.

OP Ryhmän turvallisuuden ohjausta, vastuita, valvontaa ja kehittämistä hallitaan OP Osuuskunnan hallituksen hyväksymillä Yritysturvallisuusperiaatteilla, joka mahdollistaa ryhmätasoisien yhtenäisen turvallisuustyön. Periaatteet ja siitä johdetut ohjeet muodostavat yritysturvallisuuden johtamis- ja hallintamallin.

Turvallisuusriskien hallinnan ja turvallisuustyön tavoitteena on koko organisaation turvallisuuskulttuurin kasvattaminen, tarvittavan turvallisuustason kehittäminen ja ylläpitäminen painottuen ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin sekä tehokkaaseen uhka- ja häiriötilanteiden hallintaan. Uhkatilanteissa henkilöturvallisuuden varmistaminen on aina ensisijainen tavoite ja omaisuuden sekä tiedon turvaaminen toissijainen.

ICT-riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa ICT-infran sekä keskeisiin liiketoimintoprosesseihin kuuluvien ja niitä tukevien järjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien turvallisuus, saatavuus ja nopea toipuminen häiriötilanteessa. Jokaisen toiminnon vastuulla on huolehtia edellä mainittujen tavoitteiden toteutuminen myös ulkoistettujen ICT-palveluiden osalta.

OP Ryhmässä kyberturvallisuutta johdetaan, valvotaan ja raportoidaan keskitetyllä kyberturvallisuuden hallintamallilla. Kyberturvallisuusorganisaatio antaa tarkemmat menettelytapa- ja toimintaohjeet ryhmän tietoturvallisuuden toimeenpanosta, varmistamisesta sekä mahdollisten tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinnasta. Kyberturvallisuuden toimintaohjeet ovat linjauksia, jotka ohjaavat ryhmän toimintaa ja joita tulee noudattaa kaikessa tekemisessä, niin uusien järjestelmien ja ratkaisujen kehittäessä kuin niitä hankittaessa. OP Ryhmän kyberturvallisuus vastaa näistä ohjeista tehtyjen poikkeuksien hallinnan prosessista sekä ohjeistuksesta. Keskusyhteisökonsernin kyberturvallisuusorganisaatio tuottaa OP Ryhmän ylimmälle johdolle säännönmukaista raportointia ryhmän tietoturvallisuutta ja -suojaavaa vaarantaneista tilanteista.

Tietopääomariski

OP Ryhmän tietopääoma sisältää kaiken ryhmän hallussa olevan tiedon eri muodoissaan. Tietopääoman arvo perustuu sen liiketoiminnalliseen hyödynnettävyyteen ja tehokkaaseen riskienhallintaan sekä viime kädessä sen tuottavuuteen finanssiliiketoiminnassa. Tietopääomaan liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan osana operatiivisten riskien hallintaa ja sen menettelyitä.

Riskienhallintaprosessien luotettavuus on riippuvainen liiketoimintaprosessien tuottamasta tiedosta, koska riskianalyysit, tunnusluvut ja skenaariot tuotetaan osittain tai kokonaan tämän tiedon pohjalta. Täten tieto ja siitä tuotettu informaatio ovat kaiken finanssiliiketoiminnan erottamaton ja monitasoinen tuotantotekijä, jota kutsutaan tietopääomaksi. Tietopääomaan liittyvä riski koskettaa yhtäläisesti jokaista riskialuetta.

Tietopääomariski realisoituu, kun liiketoimintaa joudutaan johtamaan epävarmuutta sisältävän tiedon perusteella. Tällöin liiketoimintariskiin varautuminen saattaa olla tarpeettoman suurta, mikä voi johtaa rahalliseen tappioon. Esimerkiksi huonon tiedonlaadun vuoksi korotettu pääomavaade voi sitoa muuhun käyttöön hyödyllistä pääomaa. Operatiivisella tasolla haasteet asiakaspalvelu- tai muissa prosesseissa eivät johda parhaaseen mahdolliseen asiakas- ja työntekijätyytyväisyyteen.

Tietopääomaan liittyvän riskin hallinta tuottaa selkeää liiketoimintahyötyä, kun OP Yrityspankin päätöksenteko, johtaminen ja raportointi perustuvat oikeelliseen ja kattavaan tietoon. Lisäksi tietopääomariskin hallinnalla osana tehokkaita riskienhallintaprosesseja varmistetaan OP Yrityspankin sääntelymukaisuuden riittävyttä.

Tietopääomariskien hallintaa varten OP Ryhmässä on olemassa ryhmätasoiset OP:n tiedonhallintamalli sekä OP:n tiedon laadun viitekehys. Nämä antavat raamit, joiden mukaan tietoa tulee hallita ja käsitellä. Tiedonhallintamallin ja tiedon laadun viitekehysten lisäksi ryhmässä käytössä olevat laadulliset vaatimukset ovat määritetty toteuttamaan ja tukemaan hyvien tiedonhallinnan ja tiedon laadun käytäntöjen noudattamista ryhmätasoisesti.

OP Yrityspankin tulee soveltaa OP Ryhmän taseisia tiedonhallinnan linjauksia ja oman toimintansa kautta osallistua niiden kehittämiseen.

Johdon vastuulla tietopääoman hallinnassa on muun muassa:

- Edistää tiedonlaadun riskien tunnistamista, arviointia ja hallintaa. Tähän kuuluu niiden viitekehysten, joiden noudattamisella minimoidaan tietopääomariskiä eli varmistetaan tiedon hyvä laatu, katselmointi ja hyväksyminen.
- Huolehtia siitä, että viitekehysten edellyttämät toimintatavat tulevat noudatetuiksi. Noudattaminen edellyttää selkeää tilannekuvaa tiedon määrittelyn, keräämisen ja prosessoinnin hallittavuuden tilasta sekä näiden teknisistä ja laillisista edellytyksistä.
- Sisällyttää tietoon liittyvien kyvykkyyksien edistäminen ja erityisesti puutteiden korjaaminen ICT-infrastruktuuriin liittyvään strategiaan osiin.
- Huolehtia, että kriittistä tietopääomaa sisältävien järjestelmien kehittämisessä on riittävä määrä taloudellisia ja inhimillisiä resursseja.

- Huolehtia riskiraportoinnin riittävästä määrittelyistä ja ymmärtää, millaisia rajoitteita tiedon laadun tila riskiraportoinnille aiheuttaa. Johdon tulee asettaa tavoitteet riskiraporttien oikeellisuudelle ja täsmällisyydelle sekä normaali- että kriisitilanteessa. Näiden vaatimusten tulee heijastaa päätösten kriittisyyttä, joita raportoinnin perusteella tehdään.
- Olla tietoinen OP Ryhmän sääntelymukaisuuden tilasta tiedon hallintaa ja tiedon laatua koskevan sääntelyn osalta. Johdolla on oltava käsitys toimenpiteistä, joita tämän eteen on tehty tai joita tulevaisuudessa tarvitaan sääntelymukaisuuden parantamiseksi.

Malliriskit

Mallien käyttöön liittyvällä riskillä, malliriskillä, tarkoitetaan mahdollista tappiota tai maineen menetystä aiheutuen mallien tulosten perusteella tehdyistä päätöksistä. Malliriski on täten toiminnan laatuun ja kyvykkyyksiin liittyvä ns. seuraamusriski. Mallien käyttöön liittyvä riski on operatiivinen riski, joka voi aiheutua esimerkiksi puutteellisista tai epäselvistä mallien hallinnan vastuista mallin elinkaaren eri vaiheissa tai puutteellisesta dokumentaatiosta.

OP Ryhmän määritelmän mukaisesti malleihin sisältyy erityyppisiä kvantitatiivisia menetelmiä, kuten:

- Omassa hallinnassa olevaan tietoon perustuvia tilastollisia/matemaattisia malleja, joiden avulla saadaan perustietojen historia-aineistoista edelleen johdettuja tietoja.
- Mallinnuksen avulla johdettuja omaan tai ulkoiseen tietoon perustuvia syötetietoja, joita hyödynnetään kaavoissa, laskennassa, luokittelussa tai säännöstoissa.
- Finanssiliikeyrityksissä vakiintuneita matemaattisia kaavoja, joihin parametrien arvot saadaan markkinoilta.

Koska mallit ovat ansaintalogiikoiden kriittisiä onnistumisen tekijöitä, OP Ryhmällä on oltava vankka mallien hallinta. Mallien käytön tulee olla asianmukaista ja tämän varmistamiseksi eri sovelluskohteissa noudatetaan ryhmätasoisia linjauksia ja näitä tarkentavaa ohjeistusta. Tarkoituksenmukaisen malliympäristön varmistamiseksi riskienhallintatoiminto pitää yllä ryhmätasoisia rekisteriä malleista (malli-inventaari).

Malliriskien lähteet voidaan jakaa kolmeen kategoriaan:

- mallien kehitysvaiheen puutteisiin
- mallien täytäntöönpanon puutteisiin ja
- mallien käytön puutteisiin.

Näihin kaikkiin liittyy yhteisiä riskilähteitä, kuten puutteet tiedossa tai sen laadussa, matemaattisten menetelmien ja mallien välisten riippuvuuksien riittämätön tuntemus sekä puutteet liiketoiminnan, riskimittauksen ja sääntelyn tuntemisessa.

Mallien ja malliriskien hallinnalla varmistetaan, että mallit kuvaavat ko. ilmiötä riittävän tarkasti ja niiden käyttö on asianmukaisesti järjestetty. Käyttöön liittyviltä riskeiltä ei voida täysin suojautua. Riskienhallinnan tavoitteena on, että mallien käyttöön liittyvät riskit tunnistetaan ja tähän liittyvä riskitaso on hyväksyttävä.

Toimiva johto vastaa malliriskien hallinnan järjestämisestä seuraavat edellytykset huomioon ottaen:

- Malliriskejä hallitaan selkeillä roolituksilla ja vastuiden määrittelyllä. Kaikilla malleilla on omistaja.
- Malliriskit tunnistetaan ja arvioidaan osana operatiivisten riskien hallintaa ja sen menettelyitä.
- Mallien kehittäminen ja ylläpito varmistetaan riittävällä kvantitatiivisten menetelmien osaamisella ja resursoinnilla.
- Mallia käytetään vain käyttötarkoitukseen, johon se on kehitetty ja hyväksytty. OP Ryhmässä otetaan käyttöön vain malleja, joiden toimivuus ja toteutus on varmistettu riittävällä tavalla.
- Malleja arvioidaan niiden kehityksestä ja toteutuksesta riippumattomasti.
- Malleille järjestetään toimiva käytön seuranta.
- Malleille toteutetaan niiden elinkaaren mukaista riskienhallintaa dokumentointivaateet huomioiden.

OP Ryhmän malliriskien hallintakehikko määrittelee mallien ja malliriskien hallinnan roolit ja vastuut sekä mallin elinkaaren aikana noudatettavat toimintatavat. Mallin elinkaari koostuu mallin kehittämisestä, tuotantototeutuksesta ja käytöstä sekä mallin ylläpidosta tai sen käytöstä poistumisesta.

Mallin omistajuuteen kuuluu yksikäsitteinen vastuu ymmärtää kaikki yksittäiset seikat tai muuttujat, jotka vaikuttavat ko. liiketoiminnan kannattavuuteen, ja ymmärtää näiden muuttujien väliset riippuvuudet. Mallin omistajan vastuulla on myös seurata, miten nämä muuttujat ja niiden riippuvuudet muuttuvat ajassa. Mallin omistajan tehtävänä on huolehtia, että käytössä olevat mallit ovat ajantasaisia ja käyttötarkoitukseen sopivia.

Mallit luokitellaan ottaen huomioon niiden liiketoimintakriittisyys, mallin kehittämisessä ja ylläpidossa tarvittava aineisto sekä käytetyn menetelmän vakiintuneisuus. Kunkin luokan malleille sovelletaan yhtenäisiä mallien hallinnan menettelyjä. Malleja hyödynnetään liiketoiminnan tukena hinnoittelussa ja sopimusten arvostuksessa kirjanpitoa varten silloin, kun hintaa/arvoa ei ole saatavissa suoraan markkinoilta. Riskien mittaamisessa kvantitatiivisilla malleilla ja menetelmillä haetaan mahdollisimman tarkkaa arviota riskistä taloudellisen pääomatarpeen laskennassa sekä omien varojen vähimmäisvaateen laskennassa.

Mallien vakiintuneisuus käyttökohteissaan vähentää niiden kriittisyyttä. Vakiintuneiden markkinakäytäntöjen mukaisten mallien käytön riskit liittyvät pääosin niiden implementoinnin oikeellisuuteen. Omaan tietopääomaan perustuvat itse kehitetyt mallit sisältävät eniten riskiä ilmiön mallinmuutoksen ja mallin virheellisuuden suhteen.

Mallien kehittäminen vaatii ensisijaisesti omaa, laadukkaaksi todettua historia-aineistoa tarvittavasta tiedosta, oikein kvantifioitua riskiposition määrää ja omaisuus- tai velkaerän arvostamiseen soveltuvaa markkinainformaatiota. Mallin on sovellettava mallinnettavan ilmiön tarkasteluun. Yleisesti käytettyjä ja hyväksi todettuja mallinmuutoksia ja malleja käytetään aina, kun tällaisia on saatavilla. Mallien kehittämisessä pyritään tunnistamaan mallin puutteet sekä tilanteet, joissa malli toimii heikosti. Siltä osin, kun malleja ei voida toteuttaa kuvattavan ilmiön luonteen vaatimalla tavalla, on kuvattava puutteet sekä ratkaisut, joilla näitä on pyritty mallinmuutoksessa korjaamaan. Sääntely ja riskienhallinnalliset näkökulmat on otettava huomioon mallin kehittämisessä.

Mikäli eri käyttötarkoituksiin on käytettävä eri tavoin määriteltyjä parametrien arvoja, on valinnat tarkoin perusteltava ja dokumentoitava. Mallin käytön laajennus uuteen sovelluskohteeseen edellyttää aina uuden päätöksen. Mallin tuloksiin vaikuttavat tuoreemman aineiston perusteella tehtävät mallien parametrien päivitykset tunnistetaan erikseen varsinaisista mallimuutoksista. Päätös käyttöönotosta dokumentoidaan relevantin toimielimen pöytäkirjaan ja toimitetaan tiedoksi malliriskienhallinnasta vastaavalle yksikölle riskienhallintatoiminnossa.

Mallien käytön jatkuvassa arvioinnissa käytetään määrämuotoista ja säännöllistä monitorointia. Monitoroinnin laajuuden, yksityiskohtaisuuden ja frekvenssin on oltava oikeassa suhteessa mallin merkittävyyteen. Monitoroinnin toteutuksessa otetaan huomioon sääntelystä tulevat vaatimukset. Mikäli monitorointi osoittaa mallin toimivuuden heikentyneen tai vuosittainen riskientunnistamisprosessi nostaa esille trendinomaisia tai rakenteellisia muutoksia toimintaympäristössä, niin tällöin on suoritettava validointi etenkin, jos mallilla arvioidaan merkittäväksi arvioituja riskejä.

Mallien toimivuus arvioidaan säännöllisellä määrällisellä ja laadullisella tarkastelulla eli validoinnilla. Validointivaade koskee myös liiketoiminnan implementoimia malleja eikä pelkästään riippumattoman toiminnon implementoimia malleja. Validoinneissa noudatetaan ennalta määriteltyjä menettelyjä, tarkasteluja ja testejä. Arvioinnissa otetaan huomioon mallin käyttötarkoitus ja sen merkittävyys.

Mallin elinkaaren jokaisessa vaiheessa kiinnitetään huomiota myös riittävään dokumentointiin ja dokumentoinnille asetettujen sääntelyvaateiden toteutumiseen. Riskienhallintatoiminto vastaa yhtenäisen dokumentointirakenteen kehittämisestä ja ylläpidosta.

Johdon raportointiin sisällytetään tietoa mallien toiminnasta ja niiden merkittävyydestä, eri osa-alueiden parannustarpeista sekä edistymisestä aiemmin havaittujen puutteiden korjaamisesta ja malleja koskevista muutoksista. Lisäksi johdon on tiedettävä, mikäli mallien avulla liiketoimintaa ei kyetä kvantifioimaan riittävän hyvin, ja mistä kvantifioinnin puutteet johtuvat.

Compliance-riskit

Compliance-riski on osa operatiiviseen toimintaan liittyvää riskiä, ja compliance-riskien hallinta on osa sisäisen valvonnan kokonaisuutta. OP Ryhmän tasoinen compliance-toiminnan tavoitteena on varmistaa, että OP Ryhmän kaikissa yhteisöissä noudatetaan lakeja, viranomaisten määräyksiä sekä OP Ryhmän ja yhteisöjen allekirjoittamia sitoumuksia ja sisäisiä toimintaperiaatteita ja ohjeita. Compliance-toiminnalla varmistetaan myös, että asiakassuhteissa noudatetaan sääntelyn vaatimia asianmukaisia ja eettisesti hyväksyttäviä periaatteita ja toimintatapoja.

Compliance-riskiä hallitaan seuraamalla lainsäädännön kehitystä, ohjeistamalla, kouluttamalla ja tukemalla organisaatiota sääntelymukaisten toimintatapojen noudattamisessa sekä valvomalla organisaation menettelytapojen sääntelymukaisuutta. Compliancen antaman tuen tavoitteena on ennakoida tulevia sääntelymuutoksia, osallistua compliance-toimialueen puitteissa keskusteluihin OP Ryhmän kannalta olennaisten sääntelyvaateiden tulkinnasta sekä seurata ja tukea sääntelyn implementointihankkeita. Riskiperusteisella compliance-valvonnalla varmistetaan ensimmäisen puolustuslinjan kontrollien toimivuus sekä sääntelyn ja ohjeistusten mukainen toiminta. Liiketoiminta vastaa prosesseihin liittyvien sisäisen valvonnan tehtävien toteuttamisesta.

Compliance-riskin toteutuminen voi taloudellisen menetyksen lisäksi aiheuttaa myös muita haitallisia seuraamuksia, kuten sanktioita. Tällaisia sanktioita ovat esimerkiksi erilliset velvoitteiden rikkomisesta seuraavat rikemaksut, seuraamusmaksut, laiminlyöntimaksut, viranomaisen antamat varoitukset ja huomautukset sekä äärimmillään yhteisösakko. Compliance-riskin seurauksena voi olla myös maineen tai luottamuksen heikkeneminen tai menettäminen.

Vastuu sääntelyn noudattamisesta ja noudattamisen valvonnasta OP Ryhmän yhteisöissä on ylimmällä ja toimivalla johdolla sekä kaikilla esihenkilöillä. Jokainen OP Ryhmän yhteisöjen palveluksessa oleva henkilö vastaa omalta osaltaan sääntelyn ja sisäisten ohjeiden noudattamisesta.

Compliance-organisaatio raportoi compliance-riskeistä ja sisäisen valvonnan havainnoista keskusyhteisössä ja osuuspankeissa säännöllisesti hallituksen riskivaliokunnalle, yhteisöjen hallituksille ja johtokunnan ohjaus- ja compliance-toimikunnalle. Riskivaliokunta valvoo liiketoiminnan sisäisen valvonnan, riippumattoman riskienhallinnan ja compliancen riittävyyttä, toiminnan tehokkuutta ja luotettavuutta sekä niitä koskevien periaatteiden noudattamista.

Keskittymäriskit

Keskittymistä aiheutuva tuloksen ja tase-erien arvojen vaihtelu ei ole itsessään oma riskilajinsa. Keskittymäriskin taustalla on joko kumuloitunut altistuma yksittäisen riskitekijän muutokselle tai tietyille tulevaisuusskenaariolle, jonka realisaatio voi aiheuttaa odotuksia suurempia tulosvaihteluja. Näin voi tapahtua etenkin, jos keskittymien identifioinnissa ja niiden rajoittamisessa ei olla onnistuttu.

Keskittymien tunnistaminen ja hallinnointi kaikilla toiminnan tasoilla on siten tärkeää. OP Ryhmässä keskittymäriskien tunnistamista ja niiden hallintaa järjestettäessä on otettava huomioon seuraavat näkökulmat:

1. Yksittäisen riskin kumulaation tunnistaminen ja hallinta järjestetään **ansaintalogiikkakokonaisuuksittain**. Riskipolitiikan rakenteen on edistettävä kumulaatioiden tunnistamista, ja limiiteillä rajataan niiden suuruutta. Ansaintalogiikkojen kumulaatioista esimerkkejä ovat mm.:
 - yksittäisen velallisen kumulaatio tai saamiskumulaatiot (esim. efektiivinen toimiala tai maantieteellinen alue)
 - yksittäiseen vakuutuskohteeseen tai vakuutettuun liittyvä riski tai samalle tapahtumalle altistuneiden kohteiden kumulaatio esim. maantieteellisen sijoittumisen kautta
 - tase-erien erääntymis- ja uudelleenhinnoittelukeskittymät ajan yli tai vastapuoliryhmittäin.
2. Eri **ansaintalogiikkojen yli kumuloituvat yksittäiset riskit**, joiden hallitsemiseksi on luotava tehokkaat sekä mahdolliset eturistiriitatilanteet huomioon ottavat hallintomenettelyt. Tällaisista kumuloituvista altistumista esimerkkejä ovat:
 - yksittäisten velallisten tai toimialakohtaisten saamisten kumulaatio OP Ryhmän yhtiöiden yli
 - OP Ryhmän yhtiöiden riippuvuus yksittäisestä palveluntarjoajasta (esim. arvopaperiselvitys, tietotekniikka).

3. Usean eri riskitekijän yhtäaikaisesti aiheuttamaa ja ansaintalogiikkojen yli kumuloituvaa tulospainetta on hallittava mahdolliset eturistiriitatilanteet huomioon ottavien hallintomenettelyjen avulla. Alla on esimerkkejä tällaisista kumulaatioista:
- OP Ryhmällä voi olla keskittymä yhdestä vastapuolesta useiden tuotealueiden ja yhtiöiden yli. Pankkitoiminta voi olla rahoittanut yhtiöitä, joiden osakkeita ryhmän vakuutusyhtiöt omistavat. Samalla Pohjola Vakuutus voi olla yhtiön päävakuuttaja, ja OP-Henkivakuutus hoitaa yhtiön ryhmähenkivakuutusta. Näiden lisäksi sama yhtiö voi tarjota OP Ryhmälle teknologiapalveluja.
 - Itsenäiseen valtioon liittyvät riskit (esim. riski poliittisista päätöksistä ja paikallisista katastrofeista eli yhdessä ”maariski”) voivat vaikuttaa samansuuntaisesti ko. maassa toimivien tahojen toimintaedellytyksiin, ja siten ko. maassa toimivien tahojen kanssa olevista sopimuksista syntyvä tulokset ovat vahvasti korreloituneita.

Ryhmätasoisien riskienhallintaprosessin tulee luoda mekanismit, joilla työnohjauksen päätösten avulla ennaltaehkäistään liian suurten suorien ja epäsuorien riskikeskittymien synty OP Ryhmän tasolla. Riskienhallintatoiminnon tulee luoda mekanismit ryhmätasoisien suorien ja epäsuorien kumulaatioiden tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallinnoimiseksi.

Riskienhallinnan periaatteiden ansaintalogiikkakohtaisissa riskienhallintaprosessien linjauksissa ja niitä tarkentavissa riskipolitiikoissa keskittymäriskien hallinnan on oltava kiinteä osa riskienhallinnan käytäntöjä ja toiminnan rajoituksia.

Maariskejä hallitaan määrittämällä eri maille maalimiitit, joiden avulla seurataan, ohjataan ja ennaltaehkäistään ryhmän maariskikeskittymiä ansaintalogiikoittain. Limiittejä asetettaessa huomioidaan muun muassa maan ulkoinen luottokelpoisuus sekä alttius luonnonkatastrofeille.

Palveluostojen keskittämisellä voidaan saavuttaa merkittäviä etuja. Toimivan johdon on kuitenkin järjestettävä toiminta keskittymäksi identifioitujen palveluntarjoajan kanssa äärimmäisen huolellisesti ko. tilanteeseen sopivin tavoin ja luotava toimintasuunnitelma oman toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi palveluntarjoajan mahdollisten ongelmien varalta.

Maineriskit

Maineriskiä hallitaan ennakoivasti ja pitkäjänteisesti noudattamalla sääntelyä, finanssialan hyviä käytäntöjä ja OP Ryhmän hyvän liiketavan periaatteita sekä korostamalla toiminnan ja siitä viestimisen avoimuutta. Maine ja luottamus ovat finanssitoiminnan perusta, minkä vuoksi ne on otettava huomioon kaikessa tekemisessä. Liiketoiminnalla on tärkeä rooli tunnistaa toimintansa positiiviset ja negatiiviset vaikutukset OP Ryhmän maineeseen sekä toteuttaa tarvittaessa korjaavat toimenpiteet.

Aktiivinen ja läpinäkyvä viestintä rakentaa vahvaa yrityskuvaa ja vahvistaa mainetta sekä luottamusta. Keskusyhteisön Viestintä-toiminto seuraa aktiivisesti ryhmän ja toimialan julkisuutta mediassa ja sosiaalisessa mediassa sekä ajankohtaisia puheenaiheita. Alan sekä ryhmän julkisuuskuva analysoidaan viikoittain myös osana likviditeetinhallinnan varautumissuunnitelmaa. Ryhmässä tulee olla valmiina viestinnän toimintamalleja ja suunnitelmia kriisitilanteiden varalta sekä maineriskien toteutumisen ehkäisemiseksi.

Suunnitelmallisen viestinnän lisäksi OP Ryhmä vahvistaa mainettaan ennakoivasti ryhmän vastuullisuusohjelmaa toteuttamalla. Ryhmässä on käytössä hyvän liiketavan periaatteet (Code of Business Ethics). Ryhmässä noudatetaan kansainvälisiä taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun periaatteita sekä kansainvälisiä sitoumuksia.

Liite 3. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset

1. TLTRO III -rahoituksen efektiivinen korko

OP Yrityspankilla oli joulukuun lopussa TLTRO III -rahoitusta yhteensä 12 miljardia euroa (16). TLTRO III -rahoituksen 23.6.2022-22.11.2022 välisen ajan korkoprosentti on kullekin lainaerälle kyseisen erän alkamispäivän ja 22.11.2022 välisen ajan EKP:n talletuskorkoprosentin keskiarvo, ja sen jälkeen EKP:n talletuskorko. TLTRO III -rahoitukseen ja sen suojaukseen liittyvien erien vaikutus oli katsauskaudella -10 miljoonaa (103).

Efektiivinen korko on laskettu TLTRO-rahoitukselle huomioimalla kaikki lainan sopimusehdot sekä johdon arviot odotetuista maksuista. Jos lainan sopimusehtoihin tai johdon arvioon tulee myöhemmin muutoksia, käsitellään ne lainan kirjanpitoarvon muutoksina. Lainan bruttomääräinen kirjanpitoarvo lasketetaan uudelleen siten, että se vastaa uudelleen arvioitujen rahavirtojen nykyarvoa, joka on määritetty diskonttaamalla käyttäen lainan alkuperäistä efektiivistä korkoa. Tästä syntyvä oikaisu kirjataan tulosvaikutteisesti.

2. Vuoden 2023 tuloslaskelmakaavan muutokset

OP Yrityspankki muutti esitettävää tuloslaskelmakaavaa 1.1.2023 alkaen. Keskeiset muutokset esitystavassa ovat seuraavat:

- Tuotot yhteensä ja Kulut yhteensä rivit poistuvat.
- Korkokatteen ja Nettopalkkiotuottojen alarivit (korkotuotot, korkokulut, palkkiotuotot ja palkkiokulut) esitetään eriteltynä.
- Saamisten arvonalentumiset on siirretty tuloslaskelman lopusta korkokatteen jälkeen liiketoiminnan eriin.
- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot esitetään omana rivinään erillään Sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sijoitustoiminnan nettotuotot sisältävät käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot.
- Liiketoiminnan kuluerät Henkilöstökulut, Poistot ja arvonalentumiset ja Liiketoiminnan muut kulut esitetään kuten nykyisin osoittaen OP Yrityspankin kulut.
- Uutena rivinä tuloslaskelmaan lisätään liikevoitto.

Milj. €	Selitys kaavamuutoksesta:
Korkotuotot	b) Uusi erittelyrivi
Korkokulut	b) Uusi erittelyrivi
Korkokate	Ei muutosta
Saamisten arvonalentumiset	c) Vaihdettu kaavassa paikkaa
Palkkiotuotot	b) Uusi erittelyrivi
Palkkiokulut	b) Uusi erittelyrivi
Nettopalkkiotuotot	Ei muutosta
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot	d) Uusi rivi
Sijoitustoiminnan nettotuotot	d) Erän sisältö on muuttunut
Liiketoiminnan muut tuotot	Ei muutosta
Henkilöstökulut	Ei muutosta
Poistot ja arvonalentumiset	Ei muutosta
Liiketoiminnan muut kulut	Ei muutosta
Liiketoiminnan kulut	e) Uusi rivi
Liikevoitto (-tappio)	g) Uusi rivi
Tulos ennen veroja	Ei muutosta
Tuloverot	Ei muutosta
Kauden tulos	Ei muutosta

Liite 4. Segmenttiraportointi

OP Yrityspankin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja pääomamarkkinat, Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike sekä Baltia. Ryhmätoiminnot-segmentissä (aiemmin Muu toiminta -segmentti) esitetään liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenttiraportointi noudattaa OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenttijako ja esittämistapa perustuvat johdon raportointiin. Segmenttien tulosta ja kannattavuutta seurataan tulos ennen veroja tasolla.

Yrityspankki ja pääomamarkkinat

Yrityspankki ja pääomamarkkinat -liiketoimintasegmentti tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus- ja pääomamarkkinapalveluita. Palvelutarjontaan kuuluvat myös velkaemissioiden järjestäminen, osake-, valuutta-, joukkovelkakirja-, rahamarkkina-, johdannaistuotteet, strukturoidut sijoitustuotteet sekä sijoitustutkimus. Segmentti tarjoaa pääomamarkkinatuotteita ja -palveluja omien asiakkaidensa lisäksi osuuspankkien kautta yritys- ja vähittäisasiakkaille. Segmentin liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta, sijoitustoiminnan nettotuotoista ja nettopalkkiotuotoista. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja ICT-kuluista. Liiketoiminnan merkittävimmät riskilajit ovat luottoriski ja markkinariski.

Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike

Rahoitusyhtiöpalvelut ja maksuliike -liiketoimintasegmentti tarjoaa asiakasrahoituspalveluja kuluttajille ja yrityksille, maksamisen ja likviditeetin hallintapalveluja, ulkomaankaupan rahoituspalveluja sekä kohde- ja saatavavakuudellisia rahoituspalveluja. Segmentin liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja palkkiotuotoista. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja ICT-kuluista. Liiketoiminnan merkittävin riskilaji on luottoriski.

Baltia

Baltia-liiketoimintasegmentti tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus- ja likviditeetin hallintapalveluja sekä ulkomaankaupan rahoituspalveluja. Virossa, Latviassa ja Liettuaissa OP Yrityspankki Oyj:llä on sivukonttorit.

Segmentin liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja palkkiotuotoista. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja ICT-kuluista. Liiketoiminnan merkittävin riskilaji on luottoriski.

Ryhmätoiminnot

Ryhmätoiminnot-segmenttiin on keskitetty OP Ryhmää ja sen liiketoimintaa tukevat toiminnot kuten keskuspankki ja likviditeettireservi. Ryhmätoiminnot-segmentin vastuulla on myös jäsenluottolaitosten ja keskusyhteisökonsernin rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta. Se vastaa myös ryhmän tukkuvarainhankinnasta yhdessä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sen merkittävimmät riskilajit ovat markkinariskit ja luottoriski. Ryhmätoiminnoissa esitetään lisäksi ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu liiketoimintasegmenteille.

Segmenttiraportoinnin laatimisperiaatteet

Segmenttiraportointi noudattaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenteille on kohdistettu ne tuotot, kulut, varat ja velat, joiden on katsottu välittömästi kuuluvan ja olevan järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Segmenttien väliset erät raportoidaan sarakkeessa "Segmenttien väliset erät".

Segmenttikohtaiset tiedot

Tulos tammi-joulukuun 2022, milj. €	Yrityspankki ja pääoma- markkinat	Rahoitusyhtiö- palvelut ja maksuliike	Baltia	Ryhmä- toiminnot	Segmenttien väliset erät	Yhteensä
Korkokate	225	183	49	-61		396
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-48	14	-1	35		
Nettopalkkiotuotot	-49	63	10	-5		19
Sijoitustoiminnan nettotuotot	130	0	0	-12		117
Liiketoiminnan muut tuotot	7	10	0	24	-9	32
Tuotot yhteensä	313	256	59	-54	-9	564
Henkilöstökulut	36	27	8	5		76
Poistot ja arvonalentumiset	5	1	2	1		9
Liiketoiminnan muut kulut	85	78	19	23	-9	196
Kulut yhteensä	126	105	29	29	-9	281
Saamisten arvonalentumiset	-1	-12	-6	0		-18
Tulos ennen veroja	186	138	24	-83		265

Tulos tammi-joulukuun 2021, milj. €	Yrityspankki ja pääoma- markkinat	Rahoitusyhtiö- palvelut ja maksuliike	Baltia	Ryhmä- toiminnot	Segmenttien väliset erät	Yhteensä
Korkokate	213	155	33	11		412
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	21	-30	1	9		
Nettopalkkiotuotot	-31	58	9	-5		31
Sijoitustoiminnan nettotuotot	167	0	0	1		168
Liiketoiminnan muut tuotot	70	18	0	19	-58	49
Tuotot yhteensä	420	231	42	27	-58	661
Henkilöstökulut	36	26	6	4		72
Poistot ja arvonalentumiset	7	2	2	1		12
Liiketoiminnan muut kulut	78	76	14	126	-58	236
Kulut yhteensä	121	104	22	132	-58	320
Saamisten arvonalentumiset	-38	-37	0	0		-74
Tulos ennen veroja	261	90	20	-105		267

Tase 31.12.2022, milj. €	Yrityspankki ja pääoma-markkinat	Rahoitusyhtiö-palvelut ja maksuliike	Baltia	Ryhmä-toiminnot	Segmenttien väliset erät	Yhteensä
Käteiset varat	11	131	12	34 797		34 951
Saamiset luottolaitoksilta	22	298	0	12 658		12 978
Johdannaispimukset	5 612			169		5 782
Saamiset asiakkailta	16 189	8 699	2 914	375		28 178
Sijoitusomaisuus	299			16 105		16 404
Aineettomat hyödykkeet	1	2	0	0		3
Aineelliset hyödykkeet	0	1	2	1		5
Muut varat	309	263	11	549		1 132
Verosaamiset	0	0	0	0		
Varat yhteensä	22 444	9 393	2 940	64 656		99 433
Velat luottolaitoksille	3	4	0	40 892		40 899
Johdannaispimukset	5 295			443		5 739
Velat asiakkaille	0	12 694	1 464	4 856		19 014
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 672			23 537		25 209
Varaukset ja muut velat	5		854	1 649		2 509
Verovelat	1	0	1	314		316
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	9			1 375		1 384
Velat yhteensä	6 986	12 696	2 321	73 067		95 069
Oma pääoma						4 364

Tase 31.12.2021, milj. €	Yrityspankki ja pääoma-markkinat	Rahoitusyhtiö-palvelut ja maksuliike	Baltia	Ryhmä-toiminnot	Segmenttien väliset erät	Yhteensä
Käteiset varat	11	124	48	32 606		32 789
Saamiset luottolaitoksilta	-2	133	-3	13 291		13 419
Johdannaispimukset	3 441			271		3 712
Saamiset asiakkailta	15 240	8 041	2 385	570		26 236
Sijoitusomaisuus	487	0	0	16 886		17 373
Aineettomat hyödykkeet	5	3	2	1		12
Aineelliset hyödykkeet	1	1	3	1		5
Muut varat	307	321	-97	743		1 274
Verosaamiset	0	0	0	0		
Varat yhteensä	19 490	8 622	2 338	64 370		94 820
Velat luottolaitoksille	-40	151	0	42 549		42 660
Johdannaispimukset	2 553			117		2 669
Velat asiakkaille	-1	14 894	663	2 801		18 357
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 406			21 225		22 630
Varaukset ja muut velat	747	0	-4	1 131		1 874
Verovelat	1	0	2	336		339
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla				1 994		1 994
Velat yhteensä	4 665	15 045	661	70 153		90 524
Oma pääoma						4 296

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liite 5. Korkokate

Milj. €	2022	2021
Korkotuotot		
Saamiset luottolaitoksilta	159	36
Saamiset asiakkailta		
Lainat	476	356
Rahoitusleasingsaamiset	42	24
Yhteensä	518	381
Saamistodistukset		
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0	0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	66	52
Jaksotettu hankintameno	3	-12
Yhteensä	69	40
Johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus	-41	-109
Rahavirran suojaus	9	0
Muut	3	5
Yhteensä	-28	-105
Velat luottolaitoksille		
Negatiiviset korot	-2	203
Velat asiakkaille		
Negatiiviset korot	25	41
Muut	12	7
Yhteensä	752	604
Korkokulut		
Velat luottolaitoksille	162	57
Velat asiakkaille	34	-11
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	146	80
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		
Pääomalainat		0
Muut	35	62
Yhteensä	35	63
Johdannaissopimukset		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		
Käyvän arvon suojaus	-103	-152
Muut	-39	-35
Yhteensä	-142	-187
Saamiset luottolaitoksilta		
Negatiiviset korot	90	181
Muut	14	5
Yhteensä	339	187
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	413	417
Suojaavat johdannaiset	-565	-72
Suojauskohteiden arvonmuutokset	549	68
Korkokate yhteensä	396	412

Efektiviisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot olivat yhteensä 699 (661) miljoonaa euroa.

TLTRO III-rahoitukseen ja sen suojaukseen liittyvien erien vaikutus korkokatteeseen oli katsauskaudella -10 miljoonaa. Vertailukaudella korkokatetta kasvatti 103 miljoonalla eurolla TLTRO III -rahoituksen EKP:n talletuskoron ylittävä -0,5 % lisämarginaali.

Liite 6. Nettopalkkiotuotot

Tammi-joulukuu 2022, milj. €	Yrityspankki ja pääoma- markkinat	Rahoitusyhtiö- palvelut ja maksuliike	Baltia	Ryhmä- toiminnot	Segmenttien väliset erät	Yhteensä
Palkkiotuotot						
Luotonanto	27	17	4	0		48
Talletukset	0	0	3	0		3
Maksuliike	0	32	1	0		33
Arvopapereiden välitys	22					22
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	5			0		6
Rahastopalkkiot	0	0		0		0
Omaisuu denhoito	2	0				2
Lainopilliset palvelut	0					0
Takaukset	1	9	3	0		13
Muut	0	7	0			8
Yhteensä	57	66	10	0		134
Palkkiokulut						
Luotonanto	0	1		0		2
Maksuliike	1	2	0	0		3
Arvopapereiden välitys	3			0		3
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	4			0		4
Omaisuu denhoito	0			4		4
Takaukset			0			0
Muut*	99	0		1		99
Yhteensä	106	3	0	5		115
Nettopalkkiotuotot yhteensä	-49	63	10	-5		19
Tammi-joulukuu 2021, milj. €						
	Yrityspankki ja pääoma- markkinat	Rahoitusyhtiö- palvelut ja maksuliike	Baltia	Ryhmä- toiminnot	Segmenttien väliset erät	Yhteensä
Palkkiotuotot						
Luotonanto	31	17	3	0		50
Talletukset	0	0	3	0		3
Maksuliike	0	35	0	0		35
Arvopapereiden välitys	28					28
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	6					6
Rahastopalkkiot	0	0		0		0
Omaisuu denhoito	2	0				2
Lainopilliset palvelut	0	0				0
Takaukset	2	9	2	0		13
Muut	0	1	0	0		2
Yhteensä	69	62	9	0		140
Palkkiokulut						
Luotonanto	0	1		0	0	1
Maksuliike	1	3	0	0		3
Arvopapereiden välitys	4			0		4
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	2			1		3
Omaisuu denhoito	0			4		4
Takaukset			0			0
Muut*	93	0	0	1		94
Yhteensä	100	4	0	5		109
Nettopalkkiotuotot yhteensä	-31	58	9	-5		31

* Vuonna 2022 erä sisältää 96 miljoonaa euroa (89) jäsenpankeille maksettuja palkkiokuluja johdannaiskaupasta.

Liite 7. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	2022	2021
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot		
Saamistodistukset		
Muut tuotot ja kulut	0	0
Myyntivoitot ja -tappiot	10	4
Yhteensä	10	4
Osakkeet ja osuudet		
Yhteensä	10	4
 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Arvostusvoitot ja -tappiot	-24	-5
Korkotuotot ja -kulut	4	3
Yhteensä	-20	-2
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	7	-3
Osingot ja voitto-osuudet	0	3
Yhteensä	7	0
Johdannaiset		
Arvostusvoitot ja -tappiot*	126	151
Korkotuotot ja -kulut	-6	15
Yhteensä	120	166
Yhteensä	107	164
Yhteensä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	107	164
 Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	 117	 168

* Suojaavien johdannaisten nettotulos oli 11,0 miljoonaa euroa (-22,0).

Liite 8. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2022	2021
Leasingsopimukset	0	0
ICT-tuotot	2	1
OP Ryhmän sisäiset tuotot	29	29
Muut*	1	18
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	32	49

* Vertailukaudella muut tuotot sisältävät OP Säilytys Oyj:n osakkeiden myynnistä saadun myyntivoiton 18 miljoonaa euroa.

Liite 9. Henkilöstökulut

Milj. €	2022	2021
Palkat ja palkkiot	52	48
Muuttuva palkitseminen	11	13
Maksupohjaiset järjestelyt	9	8
Etuuspohjaiset järjestelyt*	0	0
Muut henkilösivukulut	3	4
Henkilöstökulut yhteensä	76	72

* Liite 27.

Henkilöstörahasto

OP Ryhmän henkilöstörahastoon kuuluvat OP Yrityspankin koko henkilöstö pois lukien johtajat ja Baltian toimintoihin kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2022 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: OP Ryhmän tuottojen ja kulujen kasvuo 50 %:n painolla ja keskittäjäasiakkaiden määrän nettokasvu 50 %:n painolla. Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2022 on noin 1,5 % (2,8 %) rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2022 kirjattiin palkkioita yhteensä 0,7 miljoonaa euroa (1,3).

Tulospalkkiojärjestelmä

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmät perustuvat vuosisuunnitelmasta johdettuihin yritys-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattavat koko OP Yrityspankin henkilöstön.

Palkkio on porrastettu vaatavuusluokan mukaan ja palkkiomaksimit vastaavat 1–10 kuukauden palkkaa vuositasolla. Kiinteän ja muuttuvan palkkion suhde on siten 8–83 % riippuen palkkiomaksimista.

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintamittarit vuonna 2022

OP Yrityspankissa tavoitteen saavuttamisen perusteena muodostuneeseen palkkioon sovelletaan kerrointa, joka perustuu Keskusyhteisökonsernin tulokseen ennen veroja. Erikseen määritellyissä tehtävissä palkkion kokonaismäärä perustuu OP Yrityspankin tulokseen ennen veroja. Tulokorteilla olevat vuosisuunnittelusta johdetut tavoitteet päätetään liiketoiminnoissa/toiminnoissa. OP Yrityspankin kaikille johtajille yhteiset ryhmätasoiset mittarit olivat OP Ryhmän tuottojen ja kulujen kasvuo 20 %:n painolla ja keskittäjäasiakkaiden määrän nettokasvu 20 %:n painolla.

Tulospalkkion ansaintamittareiden toteuman lisäksi lopulliseen palkkion maksuun vaikuttaa laadullinen arviointi, jossa esihenkilö arvioi henkilön ohjeiden ja sääntelyn mukaista toimintaa. Tarkastelussa huomioidaan myös kestävyysriskit niiden henkilöiden ja roolien osalta, joille kestävyysriskien huomiointi on olennainen osa työtehtäviä. Tulospalkkiota leikataan rikkeiden kriittisyyden ja määrän perusteella kertoimella 0–1.

Muuttuvan palkitsemisen maksamisen edellytykset vuonna 2022

Palkkion maksun edellytyksenä on, että OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus on maksuhetkellä yli CET1 tason, jonka ylittämällä ei tule voitonjakorajoitteita + 2 % ja LCR-tunnusluku on palkkion maksua edeltävän vuoden tilinpäätöksessä yli 110 %. Lisäksi edellytetään, että henkilö ei ole irtisanoutunut OP Ryhmän palveluksesta ennen maksuhetkeä ja OP Yrityspankin tulos on voitollinen.

Mikäli jälkikäteen huomataan, että henkilölle on maksettu palkkiota vastoin tulospalkkiojärjestelmän ehtoja, yhtiön hallituksella on oikeus päättää muuttuvan palkkion jättämisestä maksamatta joko kokonaan tai osittain tai maksetun palkkion takaisinperinnästä, mikäli palkkion maksaminen olisi vastoin voimassa olevaa sääntelyä tai OP Ryhmän sisäisiä ohjeita.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

OP Osuuskunnan hallitus päättää OP Ryhmän tulospalkkiojärjestelmän ehdot, vaatavuusluokkien mukaiset palkkiomaksimit sekä rakenteellisen viitekehikon, jonka puitteissa ryhmään kuuluvat yritykset voivat valita järjestelmän mittarit ja asettaa näille tavoitteita.

Muuttuvan palkitsemisen maksamisen viivästäminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty mm. laissa Luottolaitostoiminnasta (233/2021), vakuutusyhtiöitä koskevassa komission delegoidussa asetuksessa (2015/35) ja sijoituspalvelulaisissa (213/2012). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Yrityspankissa mm. toimitusjohtaja ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

Mikäli riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkiot ansaintavuodelta ylittävät 50.000 € tai muodostavat vähintään kolmasosan (luottolaitoksissa ja vakuutusyhtiöissä) tai neljäsosan (sijoituspalveluyhtiöissä, kiinteistösijoituksessa ja rahastoyhtiössä) vuotuisista yhteenlasketuista palkkioista, maksetaan palkkiosta ansaintavuotta seuraavana vuonna 60 % ja loppuosa 40 % palkkiosta maksetaan seuraavien neljän vuoden aikana neljässä yhtä suuressa erässä niin, että maksusuoritusten välillä on vähintään vuosi. Mikäli riskipositioon kuuluvan henkilön muuttuva palkitseminen ansaintavuodelta on erityisen suuri eli vastaa vähintään 8 kuukauden palkkaa ja on vähintään 200 000 euroa, maksetaan palkkiosta ansaintavuotta seuraavana vuonna 40 % ja loppuosa (60 %) palkkiosta maksetaan seuraavien neljän (johtokunnan jäsenillä viiden) vuoden aikana neljässä (johtokunnan jäsenillä viidessä) yhtä suuressa erässä niin, että maksusuoritusten välillä on vähintään vuosi.

Muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallituksen päättämän viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen. Viiteinstrumenttina käytetään luottolaitoksissa ja vakuutusyhtiöissä tuotto-osuuteen sidottua synteettistä instrumenttia ja sijoituspalveluyhtiöissä, kiinteistösijoituksessa sekä rahastoyhtiössä OP Private Strategia 50 -rahaston tuottoa synteettisenä instrumenttina.

Valvontatoimissa työskentelevien henkilöiden palkitseminen

Riippumattomissa valvontatoiminnoissa, kuten riskienhallinnassa, sisäisessä tarkastuksessa sekä compliance- ja aktuaaritoiminnoissa työskentelevien henkilöiden palkitsemisen tavoitteet eivät saa vaarantaa tehtävän riippumattomuutta. Muuttuvan palkkion tulee muodostua valvottavasta liiketoiminnasta riippumatta eikä riskienhallintajohtajan mittareissa saa olla suoria myynnillisiä tavoitteita. Suosituksena on myös, että tuloskortille valitaan jokin valvontatoimen suorittamista mittaava laadullinen mittari.

OP Ryhmän palkitsemisen seuranta

OP Ryhmä seuraa kokonaispalkitsemisen markkinaehtoisuutta säännöllisesti eri palkkatutkimusten avulla.

OP Osuuskunnan hallitus seuraa vuosittain, miten maksetut palkkiot suhteutuvat OP Ryhmän menestykseen suhteessa vertailuyhtiöihin ja suhteessa asiakkaille maksettuihin palautuksiin. Myös ryhmätason sisäistä vertailua palkitsemisesta ja rakenteista tehdään säännöllisesti.

Muuttuvasta palkitsemisesta kirjatut kulut*

Milj. €	2022	2021
Henkilöstörahasto	0	1
Tulospalkkiot	12	12
Yhteensä	12	14

* Ilman sosiaalikulua.

Lisätietoja palkitsemisjärjestelmistä on saatavilla www.op.fi > OP Ryhmä > Hallinnointi > Palkitseminen

Liite 10. Poistot ja arvonalentumiset

Milj. €	2022	2021
Poistot		
Rakennukset		0
Koneet ja kalusto	0	0
Tietojärjestelmät ja muut	9	13
Käyttöoikeusomaisuuserät	1	1
Vuokralle annettu omaisuus	-1	-1
Yhteensä	9	12
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	9	12

Liite 11. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2022	2021
ICT-kulut		
Tuotanto	72	75
Kehittäminen	19	17
Toimitilat	0	0
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut*	37	29
Palvelumaksut OP Osuuskunnalle	18	22
Ostetut palvelut	21	13
Tietoliikenne	2	2
Markkinointi	2	2
Yhteiskuntavastuu	0	0
Vakuutus- ja varmuuskulut	11	3
Muut**	15	72
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	196	236

* OP Yrityspankki Oyj maksoi tilintarkastajille vuonna 2022 palkkioita tilintarkastuksesta 264 000 euroa (283 000), tilintarkastuslain 1 luku 1 §:n ensimmäisen momentin 2 kohdassa tarkoitetuista toimeksiannoista 2 000 euroa (0), veroneuvonnasta 127 000 euroa (139 000) ja muista palveluista 81 000 euroa (62 000). KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut olivat yhteensä 183 000 euroa (201 000) (ei sis. ALV). Suluisissa on esitetty vuoden 2021 tiedot.

** Vertailukaudella liiketoiminnan muita kuluja kasvatti 54 miljoonalla eurolla vuonna 2021 käynnistynyt TLTRO III-rahoituksen EKP:n talletuskoron ylittävän marginaalin välittäminen OP Ryhmän sisällä.

Kehittämismenot

Milj. €	2022	2021
Kehittämisen ICT-kulut	19	17
Oman työn osuus	0	0
Kehittämismenot yhteensä	19	17
Poistot ja arvonalentumiset	8	11

Kehitysinvestoinneilla varmistetaan nykyisen liiketoiminnan kilpailukykyisyys ja jatkuvuus sekä toiminnan säädösten mukaisuus ja luodaan edellytyksiä uusille asiakaslähtöisille liiketoimintamalleille.

Liite 12. Saamisten arvonalentumiset

Milj. €	2022	2021
Luotto- ja takaustappioina poistetut saamiset	-86	-46
Palautukset poistetuista saamisista	1	1
Odotettavissa olevat luottotappiot* (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	68	-28
Odotettavissa olevat luottotappiot* (ECL) saamistodistuksista	0	0
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-18	-74

* Tappiota koskeva vähennyserä on eritelty liitetiedossa 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä.

Liite 13. Tuloverot

Milj. €	2022	2021
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	55	52
Aikaisempien tilikausien verot	-1	-1
Laskennalliset verot	0	1
Tuloslaskelman verot	54	52
Yhteisön tuloveroprosentti	20,0	20,0
Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin		
Tulos ennen veroja	265	267
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	53	53
Edellisten tilikausien verot	-1	-1
Verovapaat tuotot	0	-4
Vähennyskelvottomat kulut ja Ky-muotoisten yhtymien tulo-osuudet	0	0
Veron oikaisut	2	4
Muut erät	0	0
Tuloslaskelman verot	54	52

Varoja koskevat liitetiedot

Liite 14. Käteiset varat

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Kassa	131	124
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa		
OP Yrityspankki Oyj:n vähimmäisvarantotalletus	882	863
Shekkitilit*	33 938	31 802
Käteiset varat yhteensä	34 951	32 789

* Shekkitilille sisältyy johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen käteisvaroja yhteensä -471 miljoonaa euroa (-11).

Eurojärjestelmän vähimmäisvarantojärjestelmän mukaisesti luottolaitokset joutuvat pitämään vähimmäisvarantoja (varantotalletus) kansallisissa keskuspankeissa. Varantotalletus on Euroopan keskuspankin ilmoittaman veloitteprosentin mukainen osuus varantopohjasta. Varantopohjaan luetaan talletukset (laaja) sekä enintään kahden vuoden velkapaperit. Talletuksia toisilta varantovelvollisilta ei lueta varantopohjaan. Varantotalletus on tällä hetkellä yksi prosentti varantopohjasta. OP Ryhmässä luottolaitokset tekevät varantotalletuksen OP Yrityspankki Oyj:hin. OP Yrityspankki Oyj huolehtii ryhmän luottolaitosten valtuuttamana välittäjänä koko ryhmän talletusvelvollisuudesta Suomen Pankkiin.

Liite 15. Saamiset luottolaitoksilta

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	443	102
Muut	0	2
Yhteensä	443	104
Luotot ja muut saamiset		
Vaadittaessa maksettavat		
Muilta luottolaitoksilta	0	0
Muut		
OP Ryhmän yhteisöiltä	12 458	13 127
Muilta luottolaitoksilta	79	189
Yhteensä	12 537	13 316
Tappiota koskeva vähennyserä*		
Muilta luottolaitoksilta	-2	-1
Yhteensä	-2	-1
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	12 978	13 419

* Tappiota koskeva vähennyserä on eritelty liitetiedossa 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä.

Liite 16. Johdannaissopimukset

Varat

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		
Korkojohdannaiset	4 939	3 036
Valuuttajohdannaiset	704	400
Osake- ja indeksijohdannaiset	0	0
Luottojohdannaiset	0	
Hyödykejohdannaiset	42	7
Yhteensä	5 685	3 444
Suojaavat johdannaissopimukset*		
Käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	36	29
Valuuttajohdannaiset	61	239
Yhteensä	97	268
Johdannaissopimukset yhteensä	5 782	3 712

* Tase-erä sisältää johdannaissopimusten positiiviset arvonmuutokset ja maksetut preemiot.

Velat

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		
Korkojohdannaiset	4 647	2 154
Valuuttajohdannaiset	694	396
Luottojohdannaiset		0
Muut	39	29
Yhteensä	5 379	2 579
Suojaavat johdannaissopimukset*		
Käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	220	90
Valuuttajohdannaiset	135	0
Rahavirran suojaus		
Korkojohdannaiset	4	0
Yhteensä	359	91
Johdannaissopimukset yhteensä	5 739	2 669

* Tase-erä sisältää johdannaissopimusten negatiiviset arvonmuutokset ja saadut preemiot.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset 31.12.2022

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset, josta	18 883	55 239	69 635	143 756	2 566	2 108
Keskusvastapuoliselvitetävät	14 541	35 327	44 533	94 400	155	141
Settled-to-market (STM)	10 085	27 030	38 669	75 783	123	123
Collateralised-to-market (CTM)	4 456	8 298	5 864	18 617	31	19
Korkotermiinit						
OTC-korko-optiot						
Call ja capit						
Ostetut	2 389	10 231	6 625	19 245	1 396	37
Asetetut	660	5 563	17 724	23 947	50	1 449
Put ja floorit						
Ostetut	1 018	8 546	6 494	16 058	495	295
Asetetut	1 082	7 120	2 097	10 299	22	393
OTC-korkojohdannaiset yhteensä	24 031	86 699	102 575	213 305	4 529	4 281
Korkofutuurit	838	1 050		1 888	0	0
Pörssijohdannaiset yhteensä	838	1 050		1 888	0	0
Korkojohdannaiset yhteensä	24 869	87 749	102 575	215 193	4 529	4 281
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinit	51 465	604	4	52 072	697	686
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	91	2 826	401	3 318	185	175
Valuuttaoptiot						
Call						
Ostetut	192	1		193	3	0
Asetetut	190	1		191	0	3
Put						
Ostetut	187			187	2	2
Asetetut	208			208	1	2
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	52 332	3 431	405	56 169	889	868
Valuuttajohdannaiset yhteensä	52 332	3 431	405	56 169	889	868
Luottojohdannaiset						
Luottoriskinvaihtosopimukset	34	63	13	110	1	34
Luottojohdannaiset yhteensä	34	63	13	110	1	34
Muut						
Muut termiinit	102	57		159	10	5
Muut swap-sopimukset	286	816	26	1 128	79	75
Muut OTC-johdannaiset yhteensä	387	873	26	1 287	89	80
Muut futuurit	52	16		68	1	2
Muut johdannaiset yhteensä	439	889	26	1 355	91	82
Kaupankäynnin johdannaiset yhteensä	77 675	92 131	103 020	272 826	5 509	5 264

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset 31.12.2021

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot*	
	< 1 v	1-5 v	> 5 v		Varat	Velat
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset, josta	24 352	40 399	63 172	127 923	1 761	1 169
Keskusvastapuoliselvitettävät	6 606	23 805	38 098	68 509	9	11
Settled-to-market (STM)	5 774	21 888	35 745	63 407	8	10
Collateralised-to-market (CTM)	832	1 916	2 353	5 101	0	1
OTC-korko-optiot						
Call ja capit						
Ostetut	3 591	10 651	7 769	22 012	511	173
Asetetut	2 333	6 158	4 868	13 359	59	224
Put ja floorit						
Ostetut	903	7 853	5 181	13 937	296	50
Asetetut	1 235	8 500	2 057	11 793	46	156
OTC-korkojohdannaiset yhteensä	32 414	73 561	83 048	189 023	2 673	1 772
Korkofuuturit	517	950		1 467	0	0
Pörssijohdannaiset yhteensä	517	950		1 467	0	0
Korkojohdannaiset yhteensä	32 931	74 511	83 048	190 490	2 673	1 772
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinit	38 930	1 354	3	40 288	397	394
Koron- ja valuuttanvaihto-sopimukset	568	2 937	403	3 908	151	182
Valuuttaoptiot						
Call						
Ostetut	111			111	1	0
Asetetut	138			138	0	2
Put						
Ostetut	132			132	1	0
Asetetut	101			101	0	1
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	39 982	4 291	406	44 679	551	579
Valuuttajohdannaiset yhteensä	39 982	4 291	406	44 679	551	579
Osake- ja indeksijohdannaiset						
Osakeindeksi-optiot						
Call						
Ostetut	2			2	0	
OTC-osake- ja indeksijohdannaiset yhteensä	2			2	0	
Osake- ja indeksijohdannaiset yhteensä	2			2	0	
Luottojohdannaiset						
Luottoriskinvaihtosopimukset	34	62		95	2	35
Luottojohdannaiset yhteensä	34	62		95	2	35
Muut						
Muut termiinit	36	44		81	3	24
Muut swap-sopimukset	196	500	28	724	101	19
Muut OTC-johdannaiset yhteensä	233	544	28	805	104	43
Muut johdannaiset yhteensä	260	544	28	832	104	43
Kaupankäynnin johdannaiset yhteensä	73 208	79 408	83 481	236 098	3 329	2 430

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2022

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset, josta	7 104	22 838	11 166	41 107	36	54
Keskusvastapuoliselvitetävät	7 104	22 788	11 068	40 960	35	46
Settled-to-market (STM)	1 450	8 165	544	10 158	3	11
Collateralised-to-market (CTM)	5 654	14 624	10 524	30 801	32	35
Korkotermiinit						
OTC-korko-optiot						
Put ja floorit						
Ostetut		43	150	193	3	2
Asetetut		5 703	994	6 697	67	74
Korkojohdannaiset yhteensä	7 104	28 585	12 309	47 998	105	130
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset		1 872	681	2 553	11	166
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä		1 872	681	2 553	49	176
Valuuttajohdannaiset yhteensä		1 872	681	2 553	49	176
Käyvän arvon suojauksen johdannaiset yhteensä	7 104	30 456	12 991	50 550	154	306

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset - rahavirran suojaus 31.12.2022

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset, josta	500	2 600		3 100	3	4
Keskusvastapuoliselvitetävät		2 600		2 600		4
Collateralised-to-market (CTM)	500	2 600		3 100		4
OTC korkojohdannaiset yhteensä	500	2 600		3 100	3	4
Korkojohdannaiset yhteensä	500	2 600		3 100	3	4
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinit	3 735			3 735	12	125
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset						
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	3 735			3 735	12	125
Valuuttajohdannaiset yhteensä	3 735			3 735	12	125
Rahavirran suojauksen johdannaiset yhteensä	4 235	2 600		6 835	16	129
Suojauksen johdannaiset yhteensä	11 338	33 056	12 991	57 385	170	435

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2021

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset, josta	3 800	13 990	13 916	31 706	29	7
Keskusvastapuoliselitettävät	3 720	13 990	13 768	31 478	2	2
Settled-to-market (STM)	381	2 714	1 566	4 662	0	0
Collateralised-to-market (CTM)	3 339	11 276	12 202	26 817	2	2
OTC korkojohdannaiset yhteensä	3 800	15 348	14 229	33 378	33	35
Korkojohdannaiset yhteensä	3 800	15 348	14 229	33 378	33	35
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	730	1 217	351	2 297	63	83
OTC valuuttajohdannaiset yhteensä	730	1 217	351	2 297	81	84
Valuuttajohdannaiset yhteensä	730	1 217	351	2 297	81	84
Käyvän arvon suojauksen johdannaiset yhteensä	4 530	16 565	14 580	35 675	114	119

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - rahavirran suojaus 31.12.2021

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		Velat
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset, josta		500		500	0	0
Keskusvastapuoliselitettävät		500		500		0
Collateralised-to-market (CTM)		500		500		0
OTC korkojohdannaiset yhteensä		500		500	0	0
Korkojohdannaiset yhteensä		500		500	0	0
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinit	3 978			3 978	158	0
OTC-valuuttajohdannaiset yhteensä	3 978			3 978	158	0
Valuuttajohdannaiset yhteensä	3 978			3 978	158	0
Rahavirran suojauksen johdannaiset yhteensä	3 978	500		4 478	158	0
Suojauksen johdannaiset yhteensä	8 508	17 065	14 580	40 153	272	119

Johdannaiset yhteensä 31.12.2022

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	32 473	118 934	114 884	266 291	4 638	4 416
Keskusvastapuoliselvitettävät	22 144	60 716	55 600	138 460	190	191
Settled-to-market (STM)	11 535	35 194	39 212	85 941	126	134
Collateralised-to-market (CTM)	10 609	25 521	16 388	52 519	64	58
Valuuttajohdannaiset	56 067	5 303	1 086	62 456	950	1 169
Luottojohdannaiset	34	63	13	110	1	34
Muut johdannaiset	439	889	26	1 355	91	82
Johdannaiset yhteensä	89 014	125 188	116 010	330 211	5 679	5 700

Johdannaiset yhteensä 31.12.2021

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	36 731	90 360	97 277	224 368	2 706	1 808
Keskusvastapuoliselvitettävät	10 327	38 295	51 866	100 487	11	13
Settled-to-market (STM)	6 155	24 603	37 311	68 069	9	11
Collateralised-to-market (CTM)	4 171	13 692	14 554	32 418	2	3
Valuuttajohdannaiset	44 689	5 508	757	50 954	790	662
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	2			2	0	
Luottojohdannaiset	34	62		95	2	35
Muut johdannaiset	260	544	28	832	104	43
Johdannaiset yhteensä	81 716	96 473	98 061	276 251	3 602	2 549

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka taseessa esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoutettu taseesta.

Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset netotetaan taseesta. Netotuksen vaikutukset on esitetty liitteessä 36. Muut johdannaissopimukset esitetään taseesta bruttomääräisenä.

Suojauslaskennassa olevien korkojohdannaissopimusten keskikorot - käyvän arvon suojaus 31.12.2022

	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä
Korkojohdannaiset				
Keskusvastapuoliselvitettävät	0,862	0,510	0,461	0,557
OTC korkojohdannaiset		3,086	3,006	3,040
Korkojohdannaiset yhteensä	0,862	0,516	0,477	0,565

Suojauslaskennassa olevien korkojohdannaissopimusten keskikorot - käyvän arvon suojaus 31.12.2021

	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä
Korkojohdannaiset				
Keskusvastapuoliselvitettävät	1,243	0,249	0,167	0,325
OTC korkojohdannaiset	3,362		3,040	3,169
Korkojohdannaiset yhteensä	1,291	0,249	0,192	0,343

Suojauslaskennassa olevien koron- ja valuutanvaihtosopimusten keskikorot merkittävistä valuutoista 31.12.2022

	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä
AUD			2,440	2,440
GBP		2,151		2,151
HKD		2,959		2,959
JPY		0,700	1,300	1,000
SEK			4,432	4,432
NOK		4,454		4,454
USD	2,328	1,675	3,611	2,538

Suojauslaskennassa olevien koron- ja valuutanvaihtosopimusten keskikorot merkittävistä valuutoista 31.12.2021

	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä
AUD			2,440	2,440
GBP	2,500	1,326	0,880	1,569
HKD		2,959		2,959
JPY			1,300	1,300
NOK			3,800	3,800
USD	1,943	1,954	3,611	2,783

Suojauslaskennassa olevien valuuttajohdannaisten keskihinnat merkittävistä valuutoista 31.12.2022

	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinit				
Average EUR:AUD	1,490			1,490
Average EUR:CHF	0,970			0,970
Average EUR:GBP	0,862			0,862
Average EUR:USD	1,064			1,064

Suojauslaskennassa olevien valuuttajohdannaisten keskihinnat merkittävistä valuutoista 31.12.2021

	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinit				
Average EUR:CHF	1,077			1,077
Average EUR:GBP	0,893			0,893
Average EUR:SGD	1,625			1,625
Average EUR:USD	1,200			1,200

Suojauslaskennan vaikutukset taloudelliseen asemaan ja tulokseen

Milj. €	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2022	31.12.2021
Käyvän arvon suojaukset		
Suojattujen saamisten kirjanpitoarvo*	19 190	15 967
- josta suojausoikaisujen kertynyt määrä**	-1 540	93
Suojattujen velkojen kirjanpitoarvo***	24 915	14 331
- josta suojausoikaisujen kertynyt määrä	1 962	140
Jäljellä oleva suojausoikaisujen määrä ei-jatkuvista suojauksista	3	53

* Esitetty taseen erässä Saamiset asiakkailta ja Sijoitusomaisuus.

** Luvussa huomioidaan myös suojauslaskentaan liittyvät käyvän arvon rahaston ja tuloslaskelman väliset oikaisut.

*** Esitetty taseen erässä Velat asiakkalle, Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ja Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.

Milj. €	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2022	31.12.2021
Käyvän arvon suojaukset		
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	-565	-72
Suojauskohteen arvon muutos, jota käytetään perustana kirjattaessa suojauksen tehottomuutta kaudella	549	68
Tuloslaskelmassa esitetty suojauksen tehottomuus	-16	-4

Milj. €	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2022	31.12.2021
Rahavirran suojaukset		
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	-37	2
Suojauskohteen arvon muutos, jota käytetään perustana kirjattaessa suojauksen tehottomuutta kaudella	36	-2
Tuloslaskelmassa esitetty suojauksen tehottomuus	0	0
Rahavirran suojausrahaston muutos jatkuvista suojauksista	-38	2

Liite 17. Saamiset asiakkailta

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille	26 185	24 426
Rahoitusleasingsaamiset*	2 228	2 124
Takaussaamiset	1	2
Yhteensä	28 414	26 552
Tappiota koskeva vähennyserä**	-236	-316
Saamiset asiakkailta yhteensä	28 178	26 236

* Rahoitusleasingsaamiset on eritelty liitetiedossa 21.

** Tappiota koskeva vähennyserä on eritelty liitetiedossa 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä.

OP Yrityspankissa on kaksi kansainvälisten periaatteiden pohjalta kehitettyä vastuullisen yritysrahoituksen tuotetta: vihreä laina ja kestävyyskriteerilaina. Vihreissä lainoissa yritysasiakas sitoutuu käyttämään lainatut varat määriteltyihin kohteisiin. Kestävyyskriteerilainoissa yritysasiakas sitoutuu yhdessä valittaviin vastuullisuustavoitteisiin lainanmyönnön yhteydessä. Kestävyyskriteerilainan vastuullisuustavoitteet vaikuttavat lainan marginaaliin. Näiden lainojen ja liittien yhteenlasketut vastuut olivat joulukuun lopussa 5,2 miljardia euroa (3,0).

Liite 18. Sijoitusomaisuus

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Saamistodistukset	295	331
Osakkeet ja osuudet	26	18
Yhteensä	322	349
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	11 755	13 171
Osakkeet ja osuudet	0	0
Yhteensä	11 755	13 171
Jaksotettu hankintameno		
Saamistodistukset	4 328	3 853
Yhteensä	4 328	3 853
Sijoitusomaisuus yhteensä	16 404	17 373

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien ja jaksotettuun hankintamenoan arvostettavien erien odotettavissa olevista luottotappioista on kerrottu liitetiedossa 34.

Liite 19. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomien hyödykkeiden muutokset, milj. €	Tieto- järjestelmät	Kehitettävät tietojärjestelmät	Muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2022	61	0	0	61
Lisäykset	0		0	0
Vähennykset	-23			-23
Siirrot erien välillä	0	0		
Hankintameno 31.12.2022	38	0	0	39
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2022	-49		0	-49
Tilikauden poistot	-9		0	-9
Vähennykset	22			22
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2022	-35		0	-36
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	3	0	0	3

Aineettomien hyödykkeiden muutokset, milj. €	Tieto- järjestelmät	Kehitettävät tietojärjestelmät	Muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2021	99	2	0	101
Lisäykset	0		0	0
Vähennykset	-40		0	0
Siirrot erien välillä	2	-2		
Hankintameno 31.12.2021	61	0	0	61
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2021	-77		0	-77
Tilikauden poistot	-13		0	-13
Vähennykset	40		0	41
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2021	-49		0	-49
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	11	0	0	12

Liite 20. Aineelliset hyödykkeet

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Maa- ja vesialueet	0	0
Koneet ja kalusto	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	2	2
Käyttöoikeusomaisuuserät	2	3
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	5	5

Aineellisten hyödykkeiden muutokset, milj. €	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2022	1	1	2	4
Lisäykset		0		0
Vähennykset		0	0	0
Hankintameno 31.12.2022	1	0	2	4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2022	-1	0	0	-1
Tilikauden poistot		0		0
Vähennykset		0		0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2022	-1	0	0	-1
Käyttöoikeusomaisuuserät*				2
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	0	0	2	5

Aineellisten hyödykkeiden muutokset, milj. €	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2021	1	0	1	3
Lisäykset		0	0	1
Vähennykset		0	0	0
Hankintameno 31.12.2021	1	1	2	4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2021	-1	0	0	-1
Tilikauden poistot		0	0	0
Vähennykset		0		0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2021	-1	0	0	-1
Käyttöoikeusomaisuuserät*				3
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	0	0	2	5

* Liite 21. Vuokrasopimukset

Liite 21. Vuokrasopimukset

Käyttöoikeusomaisuuserät, milj. €	Toimitilat	Muut	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2022	2	1	3
Lisäykset	0	0	0
Vähennykset		0	0
Tilikauden poistot	0	0	-1
Tilikauden arvon muutokset	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	2	0	2

Käyttöoikeusomaisuuserät, milj. €	Toimitilat	Muut	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	3	1	4
Lisäykset		0	0
Vähennykset		0	0
Tilikauden poistot	0	0	-1
Tilikauden arvon muutokset	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	2	1	3

Vuokrasopimusvelat, milj. €	31.12.2022	31.12.2021
* Kirjanpitoarvo	2	3
Sopimuksiin perustuvat maturiteetit		
< 1 vuotta	1	1
1-2 vuotta	0	1
2-3 vuotta	0	0
3-4 vuotta	0	0
4-5 vuotta	0	0
yli 5 vuotta	0	1

* Liite 27. Varaukset ja muut velat

Tuloslaskelmaan merkityt erät, milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Korkokulut	0	0
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-1	-1
Myynti- ja takaisinvuokraustapahtumista syntyvät voitot tai tappiot;	0	0
Lyhytaikaisten ja arvoltaan vähäisten vuokrasopimusten kulut	-1	-1
Vuokrasopimuksista lähtevä rahavirta yhteensä	-1	-1

Rahoitusleasingsaamiset

OP Yrityspankki Oyj rahoittaa Suomessa rahoitusleasingilla irtainta käyttöomaisuutta, kiinteistöjä ja muita tiloja. Lisäksi OP Yrityspankin sivuliikkeet Virossa, Latviassa ja Liettuaissa vuokraavat rahoitusleasingilla irtainta käyttöomaisuutta.

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Rahoitusleasingsopimusten vuokrasaamisten maturiteettijakauma		
< 1 vuotta	763	666
1-2 vuotta	590	569
2-3 vuotta	390	380
3-4 vuotta	294	220
4-5 vuotta	138	170
yli 5 vuotta	216	202
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimukseen	2 391	2 207
Kertymätön rahoitustuotto (-)	-162	-83
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	2 229	2 124
Vähimmäisvuokrasaamisten nykyarvo		
< 1 vuotta	707	637
1-2 vuotta	552	550
2-3 vuotta	366	369
3-4 vuotta	280	213
4-5 vuotta	131	167
yli 5 vuotta	192	189
Yhteensä	2 229	2 124
Tuloslaskelmaan merkityt erät, milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Korkotuotot rahoitusleasingsaamisista	35	19
Rahoitusleasingsopimuksista kertynyt myyntivoitto/-tappio	1	1

Liite 22. Muut varat

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Maksujenvälityssaamiset	159	249
Eläkevarat	17	8
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		
Korot	317	305
Korot johdannaissaamisista	26	21
Muut	27	22
Johdannaissaamiset, keskusvastapuoliselvitys	47	5
Johdannaissopimusten CSA saamiset	353	488
Arvopaperisaamiset	0	4
Muut saamiset	185	172
Yhteensä	1 132	1 274

Liite 23. Verosaamiset ja -velat

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Tuloverovelat	10	17
Laskennalliset verovelat	306	322
Verovelat yhteensä	316	339
Laskennalliset verosaamiset	31.12.2022	31.12.2021
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	1	
Rahavirran suojauksesta	6	0
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	12	13
Muista väliaikaisista eroista	6	6
Netotettu laskennallisista verovelosta	-26	-19
Yhteensä	0	0
Laskennalliset verovelat	31.12.2022	31.12.2021
Verotuksellisista varauksista	326	325
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	0	11
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	5	4
Muista väliaikaisista eroista		1
Netotettu laskennallisista verosaamisista	-26	-19
Yhteensä	306	322
Laskennallinen verosaaminen (+)/-velka (-), netto	-306	-322
Laskennallisten verojen muutokset	31.12.2022	31.12.2021
Laskennalliset verosaamiset / -velat 1.1.	-322	-315
Kirjattu tuloslaskelmaan		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		0
Muut	0	-1
Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan		
Käyvän arvon rahasto		
Käyvän arvon arvostukset	12	-6
Rahavirran suojaukset	6	1
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	-2	-1
Laskennalliset verosaamiset yhteensä 31.12., (+)/-velka (-), netto	-306	-322
Tuloverosaamiset, (+)/-velka (-), netto	-10	-17
Verosaamiset yhteensä, (+)/-velka (-), netto	-316	-339

Velkoja ja omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Liite 24. Velat luottolaitoksille

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Velat keskuspankeille	11 977	16 000
Velat luottolaitoksille		
Vaadittaessa maksettavat		
Talletukset		
OP Ryhmän yhteisöille	1 817	1 420
Muille luottolaitoksille	219	550
Muut velat		
OP Ryhmän yhteisöille	0	0
Yhteensä	2 037	1 971
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Talletukset		
OP Ryhmän yhteisöille*	26 818	24 621
Muille luottolaitoksille	69	68
Yhteensä	26 886	24 689
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille yhteensä	40 899	42 660

* Erä sisältää jäsenluottolaitosten maksuvalmiustalletukset (LCR-talletukset).

Euroopan keskuspankin neuvosto muutti vuonna 2020 TLTRO III -rahoituksen ehtoja edistääkseen pankkien luotonantoa tahoille, joihin koronaviruspandemia on vakavimmin vaikuttanut. Muutettujen ehtojen mukaan korko aikavälillä 24.6.2020–23.6.2022 voi olla EKP:n talletuskorko (raportointihetkellä -0,50 %) miinus 0,50 % ja tämän jälkeiselle lainan maturiteetille parhaimmillaan EKP:n talletuskorko. Alennettu korko on ehdollinen nettoluotonannon kasvukriteerien täyttymiselle. Korko aikavälille 24.6.2020–23.6.2021 määrytyi 31.3.2021 umpeutuneen nettoluotonannon tarkastelujakson perusteella ja korko aikavälille 24.6.2021–23.6.2022 määrytyi 31.12.2021 päättyneen tarkastelujakson perusteella. Suomen Pankki on vahvistanut, että OP Yrityspankki on täyttänyt nettoluotonannon kasvukriteerit korkojakson 24.6.2020–23.6.2021 sekä korkojakson 24.6.2021–23.6.2022 osalta. TLTRO III -rahoituksen 23.6.2022–22.11.2022 välisen ajan korkoprosentti on kullekin lainaerälle kyseisen erän alkamispäivän ja 22.11.2022 välisen ajan EKP:n talletuskorkoprosentin keskiarvo, ja sen jälkeen EKP:n talletuskorko. OP Yrityspankilla oli joulukuun lopussa TLTRO III -rahoitusta yhteensä 12 miljardia euroa (16).

Liite 25. Velat asiakkaille

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat		
Yksityiset	17	18
Yritykset ja julkisyhteisöt	13 816	15 701
Yhteensä	13 834	15 719
Muut		
Yksityiset	0	0
Yritykset ja julkisyhteisöt	850	370
Yhteensä	850	370
Talletukset yhteensä	14 683	16 089
Muut rahoitusvelat		
Vaadittaessa maksettavat		
Yritykset ja julkisyhteisöt	7	1
Yhteensä	7	1
Muut		
Yritykset ja julkisyhteisöt	4 323	2 267
Yhteensä	4 323	2 267
Muut rahoitusvelat yhteensä	4 330	2 268
Velat asiakkaille yhteensä	19 014	18 357

Liite 26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Joukkovelkakirjalainat	10 595	10 927
Muut		
Sijoitustodistukset	1 083	297
Yritystodistukset	9 287	7 539
Huonomman etuoikeuden luokan joukkovelkakirjalainat (SNP)	4 306	3 926
Kaupankäynnissä omaan salkkuun sisältyvät (-)*	-63	-58
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	25 209	22 630

* OP Yrityspankki Oyj:n hallussa olevat omat joukkovelkakirjalainat on netotettu velkaa vastaan.

OP Yrityspankki on laskenut liikkeeseen Green Bond Framework -viitekehysten mukaisesti kaksi kansainvälisille vastuullisille instituutiosijoittajille suunnattua vihreää joukkovelkakirjalainaa; 27.1.2022 liikkeeseen laskettu 500 miljoonan euron senior non-preferred -ehtoinen vihreä vakuudeton joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on 5,5 vuotta sekä vuonna 2019 liikkeeseen laskettu 500 miljoonan euron senior-ehtoinen vakuudeton vihreä joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on viisi vuotta. Lainoilla tuetaan vihreää siirtymää, ja lainojen kautta hankitut varat kohdistetaan kestävään yritysrahoitukseen. Lainojen kautta rahoitettavia toimialoja ovat uusiutuva energia, ympäristöystävällinen rakentaminen (green buildings) ja luonnonvarojen kestävä käyttö sisältäen maankäytön.

Rahoituksen rahavirtojen velkojen muutosten täsmäytys taseen eriin

Milj. €	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Tasearvo 1.1.2022	22 630	1 994
Rahoituksen rahavirtojen muutokset		
Joukkovelkakirjojen lisäykset	5 090	
Sijoitustodistusten lisäykset	1 194	
Yritystodistusten lisäykset	12 443	
Debentuurit lisäykset		6
Lisäykset yhteensä	18 727	6
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-3 816	
Sijoitustodistusten vähennykset	-407	
Yritystodistusten vähennykset	-10 695	
Debentuurit vähennykset		-534
Vähennykset yhteensä	-14 918	-534
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	3 809	-529
Arvostukset	-1 231	-82
Tasearvo 31.12.2022	25 209	1 384

Milj. €	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Tasearvo 1.1.2021	21 931	2 309
Rahoituksen rahavirtojen muutokset		
Joukkovelkakirjojen lisäykset	3 144	
Sijoitustodistusten lisäykset	371	
Yritystodistusten lisäykset	8 145	
Debentuurit lisäykset		21
Lisäykset yhteensä	11 660	21
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-2 526	
Sijoitustodistusten vähennykset	-348	
Yritystodistusten vähennykset	-7 953	
Debentuurit vähennykset		-311
Vähennykset yhteensä	-10 827	-311
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	833	-290
Arvostukset	-133	-24
Tasearvo 31.12.2021	22 630	1 994

Pitkäaikaiset lainat ja korkosidonnaisuudet	Kirjanpitoarvo	Käypäarvo	Korko-%
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Instruments due 29 Aug 2023 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	492,3	Kiinteä 0,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0.55 per cent. Instruments due 5 Oct 2023 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	9,8	Kiinteä 0,550 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500 Million Floating Rate Senior Unsecured Notes Due January 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	506,8	EUB3 + 1,000 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 1.097 per cent. Instruments due 16 February 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,0	19,5	Kiinteä 1,097 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Instruments due 26 February 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	483,1	Kiinteä 0,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 800,000,000 Floating Rate Note due 17 May 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	800,0	807,6	EUB3 + 1,000 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 15,000,000 Fixed Rate Notes due 14 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	15,0	14,4	Kiinteä 0,780 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Senior Non-Preferred Instruments due 19 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	475,9	Kiinteä 0,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0,725 per cent. Instruments due 20 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	10,0	9,6	Kiinteä 0,725 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.125 per cent. Unsubordinated Instruments due 1 July 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1000,0	953,1	Kiinteä 0,125 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 0,55 per cent. Instruments due 30 Aug 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	20,0	19,0	Kiinteä 0,550 %
OP Corporate Bank plc Issue of AUD 200,000,000 Floating Rate Senior Non-Preferred Instruments due 25 November 2024 under the AUD 3 000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	127,4	127,4	BBSW + 1,150 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 57,000,000 1.07 per cent. Notes due 2025 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	57,0	57,0	Kiinteä 1,070 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 1.00 per cent. Instruments due 22 May 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	500,0	470,5	Kiinteä 1,000 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.500 per cent. Unsubordinated Instruments due 12 August 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1000,0	923,0	Kiinteä 0,500 %
OP Corporate Bank plc Issue of HKD 1,270,000,000 3.001 per cent Fixed Rate Notes due 4 September 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	152,7	145,0	Kiinteä 3,001 %
OP Corporate Bank plc Issue of JPY 10 000 000 000,00 due 17 Nov 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	71,1	70,7	Kiinteä 0,700 %
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 50,000,000 Floating Rate Notes due 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	56,4	56,4	SONIA + 1,020 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,250,000,000 due 15 Dec 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1250,0	1222,5	Kiinteä 2,875 %
OP Corporate Bank plc Issue of SEK 1,000,000,000 New Senior Preferred FRN issue in SEK due 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	89,9	89,1	SES3 + 0,640 %

OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 0.91 per cent. Fixed Rate Notes due 14 January 2026 under the EUR 20,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,0	18,3	Kiinteä 0,910 %
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 350,000,000 Fixed Rate Senior Preferred Instruments due 14 Jan 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	394,6	373,7	Kiinteä 3,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of HKD 663,000,000 2.88 per cent. Instruments due 21 January 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	79,7	75,0	Kiinteä 2,880 %
OP Corporate Bank plc Issue of SEK 500,000,00 FRN due 16 Feb 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	45,0	44,9	Kiinteä 0,000 %
OP Corporate Bank plc Issue of 5yr EUR 500 000 000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 24 March 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	442,1	Kiinteä 0,250 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 0.25 per cent. Fixed Rate Notes due 1 July 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	44,1	Kiinteä 0,250 %
OP Corporate Bank plc Issue of Short 5yr GBP 400,000,000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 4 September 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	451,0	387,2	Kiinteä 1,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of SEK 700,000,00 due 23 Oct 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	62,9	62,9	Kiinteä 4,454 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.600 per cent. Senior Non-Preferred Instruments due 18 January 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	434,0	Kiinteä 0,600 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 Fixed Rate Senior Preferred Instruments due 18 April 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	507,9	Kiinteä 4,125 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.058 per cent. Instruments due 18 May 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	8,9	Kiinteä 1,058 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 35,000,000 Senior Preferred Fixed Rate Notes due 25 May 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	35,0	32,4	Kiinteä 1,873 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500 000 000 Fixed Rate Green Senior Non-Preferred Instruments due 27 July 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	424,2	Kiinteä 0,625 %
OP Corporate Bank plc Issue of SEK 750 000 000,00 New senior preferred FRN issue in SEK due 19 Aug 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	67,4	66,7	SES3 + 0,920 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 3.086 per cent. Instruments due 23 August 2027 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	48,3	Kiinteä 3,086 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 25,000,000 1.00 per cent. Notes due 2027 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	25,0	25,0	Kiinteä 1,000 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.100 per cent. Instruments due 16 November 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1000,0	839,6	Kiinteä 0,100 %
OP Corporate Bank plc Issue of USD 60,000,000 3.692 per cent. Instruments due 15 Jun 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	56,3	52,5	Kiinteä 3,692 %
OP Corporate Bank plc Issue of 7yr EUR 500 000 000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 16 June 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	404,7	Kiinteä 0,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.30 per cent. Instruments due 23 Oct 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	8,6	Kiinteä 1,300 %

OP Corporate Bank plc Issue of USD 100,000,000 3.901 per cent. Instruments due 7 Dec 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	93,8	88,0	Kiinteä 3,901 %
OP Corporate Bank plc Issue of 7.25yr EUR 500 000 000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 8 December 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	396,3	Kiinteä 0,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.310 per cent. Fixed Rate Instruments due 24 January 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	8,5	Kiinteä 1,310 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 19,000,000 1.005 per cent. Fixed Rate Instruments due 6 March 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	19,0	19,0	Kiinteä 1,005 %
OP Corporate Bank plc Issue of NOK 900,000,000 FXD Senior Preferred Note, due 25 May 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	85,6	84,0	Kiinteä 3,755 %
OP Corporate Bank plc Issue of AUD 65,000,000 Floating Rate Note Due 25 May 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	41,4	40,4	BBSW + 1,300 %
OP Corporate Bank plc Issue of NOK 200,000,000 3.80 per cent. Instruments due 27 May 2029 under the EUR 15,000,000,000 Programme for Debt Instruments	19,0	18,6	Kiinteä 3,800 %
OP Corporate Bank plc Issue of AUD 197,000,000 2.440% per cent. Instruments due 17 July 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	125,5	125,5	Kiinteä 2,440 %
OP Corporate Bank plc Issue of USD 50,000,000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 17 July 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	46,9	41,0	Kiinteä 2,933 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.625 per cent. Senior Non-Preferred Instruments due 12 November 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	386,5	Kiinteä 0,625 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0.53 per cent. Fixed Rate Instruments due 15 November 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	7,9	Kiinteä 0,530 %
OP Corporate Bank plc Issue of NOK 1,000,000,000 FXD Senior Preferred Note, due 5 December 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	114,1	114,1	Kiinteä 4,400 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 1.70 per cent. Notes due 2030 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	30,0	Kiinteä 1,700 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 2.045 per cent. Instruments due 18 November 2030 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	43,1	Kiinteä 2,045 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.865 per cent. Instruments due 27 January 2031 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	8,4	Kiinteä 1,865 %
OP Corporate Bank plc Issue of 10yr EUR 300 000 000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 24 March 2031 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	300,0	221,6	Kiinteä 0,750 %
OP Corporate Bank plc Issue of NOK 850,000,000 FXD Senior Preferred Note, due 11 November 2032 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	80,8	83,4	Kiinteä 5,010 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 Fixed Rate Note Due 23 Nov 2032 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	50,0	Kiinteä 4,148 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 1.706 per cent. Unsubordinated Instruments due 12 December 2033 (the "Instruments") under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	50,0	38,9	Kiinteä 1,706 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 3.068 per cent. Instruments due 21 March 2034 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	26,8	Kiinteä 3,068 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 Fixed Rate Notes due 2034 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	27,3	Kiinteä 3,015 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 40,000,000 Fixed Rate Notes due 2034 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	40,0	35,5	Kiinteä 3,000 %

Pohjola Bank plc Issue of EUR 40,000,000 1.40 per cent. Instruments due 16 March 2035 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	40,0	29,2	Kiinteä 1,400 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 2.155 per cent. Instruments due 20 November 2035 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	23,8	Kiinteä 2,155 %
OP Corporate Bank plc Issue of JPY 2,500,000,000 1.30 per cent. Instruments due 27 November 2035 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	17,8	17,8	Kiinteä 1,300 %

Korkoprosentti on liikkeeseenlaskuvaluutan mukainen korko. Eurovasta-arvot on laskettu käyttäen tilinpäätöspäivän EKP:n keskipursua. OP Yrityspankki Oyj:n liikkeeseen laskemien strukturoitujen joukkovelkakirjalainojen nimellismäärä oli 1 621 miljoonaa euroa (1 138). Lainojen korko määräytyy korko-, osake-, osakeindeksi tms. kohde-etuuksien perusteella. Lainojen mahdollinen lisätuotto sijoittajalle on suojattu vastaavanlaisella johdannaisrakenteella.

Liite 27. Varaukset ja muut velat

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Varaukset		
Tappiota koskeva vähennyserä	29	20
Uudelleenjärjestelyvaraus	1	
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	868	779
Siirtovelat		
Korkovelat	174	135
Korkovelat johdannaisista	20	-2
Muut siirtovelat	46	84
Johdannaisten CSA-velat	1 290	807
Eläkevelat	5	6
Vuokrasopimusvelat	2	3
Arvopapereiden ostovelat	6	4
Ostolaskuvelat	3	2
Muut	66	36
Varaukset ja muut velat yhteensä	2 509	1 874

Varausten muutokset

Milj. €	Tappiota koskeva vähennyserä		Muut	Yhteensä
	Uudelleenjärjestely			
1.1.2022	20			20
Varausten lisäykset	9	1		10
Käytetyt varaukset	0	0		0
31.12.2022	29	1		30

Milj. €	Tappiota koskeva vähennyserä		Muut	Yhteensä
	Uudelleenjärjestely			
1.1.2021	27	0		27
Varausten lisäykset	0			0
Käytetyt varaukset	-8	0		-8
31.12.2021	20			20

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

OP Yrityspankki Oyj:n eläkejärjestelyt on hoidettu vakuutusyhtiöissä ja OP-Eläkesäätiössä. Etuuspohjaisina järjestelyinä on käsitelty lisäeläkkeisiin liittyvät järjestelyt eläkesäätiössä ja vakuutusyhtiöissä. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisissa hoidettu lakisääteinen eläketurva on käsitelty maksupohjaisena järjestelynä.

Lisäeläkkeet OP-Eläkesäätiössä ja vakuutusyhtiöissä

OP-Eläkesäätiö hoitaa OP Yrityspankin henkilöstölleen järjestämää lisäeläketurvaa. Eläkesäätiön tarkoituksena on myöntää eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluville työntekijöille vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä ja sairausavustusta sekä perhe-eläkettä heidän edunsaajilleen ja hautausavustusta. Lisäksi eläkesäätiö voi myöntää toimintapiiriin kuuluville kuntoutukseen liittyviä etuuksia. Lisäeläketurvan järjestäminen on vapaaehtoista. Eläkesäätiön tarjoama lisäeläketurva on kokonaan rahastoitu.

OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluu jokainen 20 vuotta täyttänyt henkilö, joka on yhtäjaksoisesti ollut kaksi vuotta TyEL:n mukaisessa työsuhteessa eläkesäätiöön kuuluvaan työnantajaan ja jonka työsuhte on alkanut ennen 1.7.1991. Eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika alkaa siitä ajankohdasta, jona hän työnantajan palveluksessa ollessaan täytti 23 vuotta. Eläkkeen perusteena olevalla palkalla tarkoitetaan samaan työsuhteeseen perustuvaa 31.12.2006 saakka voimassa olleen TEL:n mukaista eläkepalkkaa. OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden eläkeikä vaihtelee 60–65 vuoden välillä riippuen siitä, mihin henkilöryhmään työntekijä eläkesäätiön sääntöjen mukaan kuuluu.

Toiminnan merkittävin riski liittyy siihen, että toteutunut sijoitusomaisuuden tuotto jäisi alle vähimmäistuottotavoitteen. Riskin toteutuessa useampana vuotena peräkkäin johtaisi se kannatusmaksujen perintään.

OP-Eläkesäätiön keskeisimmät vakuutusmatemaattiset riskit liittyvät korko- ja markkinariskiin, eliniän systemaattiseen pitenemiseen sekä inflaatoriskiin. Eläkevelvoitteen diskonttauksessa käytettävän korkotason muutoksella on olennainen vaikutus eläkevelvoitteen määrään.

Sijoitustoiminnasta vastaa eläkesäätiön hallitus, joka hyväksyy eläkelaitokselle sen varojen sijoittamista koskevan sijoitussuunnitelman. Eläkelaitoksen vastuullinen aktuaari laatii vuosittain ennusteen vastuuvelan ja eläkemenojen kehityksestä. Tämän pohjalta sijoitusomaisuuden allokaatiosta otetaan huomioon vastuuvelan luonteeseen asettamat vaatimukset sijoitustoiminnalle turvaavuuden, tuottavuuden ja likviditeetin osalta sekä eläkesäätiön riskinkantokyky.

Lisäeläkkeitä on järjestetty myös henkivakuutusyhtiöissä. Pääsääntöisesti vakuutetuilla henkilöillä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle iässä 63. Lisäksi vakuutetuilla on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen sekä kuoleman jälkeen edunsaajilla on oikeus hautausavustukseen ja perhe-eläkkeeseen. Vakuutusmaksuja peritään eläkeiän 65 mukaisena. Työnantaja maksaa kertamaksuna kattamattoman osan eläkkeestä henkilön jäädessä eläkkeelle luvatussa eläkeiässä 63. Maksettavat etuudet on sidottu TyEL-indeksiin. Työnantajalta peritään vuosittain lisämaksua, jos vakuutusyhtiön oma indeksihyvitys on pienempi kuin etuuksille annettava indeksi.

Raportoitaessa luvattuja etuuksia IAS 19-standardin mukaisesti keskeisimmät riskit liittyvät tilinpäätöshetken inflaatio-odotukseen, palkka-inflaatio-odotukseen ja korkotasoon. Näissä järjestelyissä merkittävin riski on inflaatio-olettama, joka vaikuttaa etuuksien korotusoletuksen kautta eläkevelvoitteeseen. Käytetty korkotaso vaikuttaa eläkevelvoitteen ohella myös velvoitetta vastaavien varojen arvoon pienentäen mahdollisten muutosten vaikutusta kirjattavaan nettoeläkevelkaan.

Etuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot, milj. €	Etuspohjaiset eläkevelvoitteet		Eläkevarojen käyvät arvot		Nettovelat (-varat)	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Avaava tase 1.1.	56	56	-58	-53	-2	3
Tuloslaskelmaan kirjatut etuspohjaiset eläkekulut						
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	0	0			0	0
Korkokulu (-tuotto)	1	0	-1	0	0	0
Järjestelyn supistamisen, muuttamisen, velvoitteen täyttämisen tai aiempaan työsuorituksen perustuvan menon vaikutus					0	
Hallintokulut			0	0	0	0
Yhteensä	1	1	0	0	0	0
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut uudelleen määrittämisestä aiheutuvat tappiot (-voitot)						
Taloudellisten odotusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset tappiot (voitot)	-14	2			-14	2
Väestötilastollisten odotusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset tappiot (voitot)		0			0	0
Kokemuseräiset tarkistukset	0	0			0	0
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta etuspohjaisen nettovelan (-varan) nettokorkoon sisältyvää määrää (-)			3	-7	3	-7
Yhteensä	-14	2	3	-7	-11	-4
Muut						
Työnantajan suorittamat maksut			0	0	0	0
Maksetut etuudet	-2	-2	2	2	0	0
Yhteensä	-2	-2	2	2	0	0
Päättävä tase 31.12.	41	56	-53	-58	-12	-2
Taseeseen kirjatut velat ja varat, milj. €					31.12.2022	31.12.2021
Nettovelat/-varat (Eläkesäätiö)					-17	-8
Nettovelat (Vakuutusyhtiöiden lisäeläkejärjestelyt)					5	6
Nettovelat yhteensä					5	6
Nettovarat yhteensä					-17	-8

Eläkesäätiön varojen ryhmittely 31.12.2022, milj. €	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	9
Joukkovelkakirjalainat	10
Kiinteistöt	1
Sijoitusrahastot	26
Johdannaiset	0
Muut varat	3
Yhteensä	49

Eläkesäätiön varojen ryhmittely 31.12.2021, milj. €	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet	9
Joukkovelkakirjalainat	16
Kiinteistöt	1
Sijoitusrahastot	24
Johdannaiset	0
Muut varat	3
Yhteensä	53

Eläkejärjestelyn varoihin sisältyy, milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Muita saamia OP Ryhmään kuuluvilta yrityksiltä	3	3
Yhteensä	3	3

Vuonna 2023 suoritettavien maksujen määrä etuusperusteisen eläkejärjestelyyn arvioidaan olevan 0,4 miljoonaa euroa.

Etuusperusteisen eläkevelvoitteen duraatio 31.12.2022 oli eläkesäätiössä 12,3 vuotta ja muissa järjestelyissä 12,3 vuotta.

Käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12.2022	Eläkesäätiö	Vakuutusyhtiöt
Diskonttaus korko, %	3,6	3,4
Tuleva palkankorotusolettama, %	3,3	3,3
Tulevat eläkkeiden korotukset, %	2,7	2,7
Vaihtuvuus, %	0,0	0,0
Inflaatio, %	2,5	2,5
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika vuosina	6,0	5,0
Eliniän odote 65-vuotiaille henkilöille		
Miehet	21,4	21,4
Naiset	25,4	25,4
Eliniän odote 45-vuotiaille henkilöille 20 vuoden kuluttua		
Miehet	23,7	23,7
Naiset	28,1	28,1

Käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12.2021	Eläkesäätiö	Vakuutusyhtiöt
Diskonttaus korko, %	0,9	1,0
Tuleva palkankorotusolettama, %	2,9	3,0
Tulevat eläkkeiden korotukset, %	2,3	2,3
Vaihtuvuus, %	0,0	0,0
Inflaatio, %	2,1	2,2
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika vuosina	6,0	6,0
Eliniän odote 65-vuotiaille henkilöille		
Miehet	21,4	21,4
Naiset	25,4	25,4
Eliniän odote 45-vuotiaille henkilöille 20 vuoden kuluttua		
Miehet	23,7	23,7
Naiset	28,1	28,1

Herkkyyshanalyysi keskeisistä vakuutus- matemaattisista oletuksista 31.12.2022	Eläkesäätiö Etuuspohjaisen eläkevastuun muutos		Vakuutusyhtiöiden lisäeläkejärjestelyt etuuspohjaisen nettoeläkevastuun muutos	
	Milj. €	%	Milj. €	%
Diskonttauskorko				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	-2	-5,5	0	-6,9
0,5 prosenttiyksikön lasku	2	6,1	0	7,7
Eläkkeiden korotukset				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	2	5,8	0	34,1
0,5 prosenttiyksikön lasku	-2	-5,5	0	-32,0
Kuolevuus				
Eliniän odotuksen 1 vuoden kasvu	1	3,2	0	3,3
Eliniän odotuksen 1 vuoden lasku	-1	-3,1	0	-3,2

Herkkyyshanalyysi keskeisistä vakuutus- matemaattisista oletuksista 31.12.2021	Eläkesäätiö Etuuspohjaisen eläkevastuun muutos		Vakuutusyhtiöiden lisäeläkejärjestelyt etuuspohjaisen nettoeläkevastuun muutos	
	Milj. €	%	Milj. €	%
Diskonttauskorko				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	-3	-7,0	0	-8,3
0,5 prosenttiyksikön lasku	4	7,9	0	9,4
Eläkkeiden korotukset				
0,5 prosenttiyksikön kasvu	3	7,2	0	29,1
0,5 prosenttiyksikön lasku	-3	-6,7	0	-27,1
Kuolevuus				
Eliniän odotuksen 1 vuoden kasvu	2	3,9	0	4,1
Eliniän odotuksen 1 vuoden lasku	-2	-3,7	0	-4,0

Liite 28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Muut		
Debentuurit	1 384	1 994
Velat, joilla on huonompi etuoikeus yhteensä	1 384	1 994

Debentuurit

- Debentuurilaina 10 miljardia Japanin jeniä (eurovasta-arvo 77 miljoonaa), joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 3.7.2025. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennakaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on vaihtuva JPY Libor + 0,735%.
- Debentuurilaina 100 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 25.9.2025. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennakaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on kiinteä 2,405% p.a.
- Debentuurilaina 3 250 miljoonaa Ruotsin kruunua (eurovasta-arvo 317 miljoonaa), joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 3.6.2030. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennakaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on vaihtuva 3mStibor + 2,300%.
- Debentuurilaina 1 000 miljoonaa euroa, joka on 10 vuoden bullet-laina, erääntyy 9.6.2030. Lainaehdoissa on liikkeeseenlaskijalla mahdollisuus ennakaiseen takaisinlunastukseen tilanteessa, jossa lainan pääomaa ei voida enää lukea pankin toissijaisiin omiin varoihin. Lainan korko on kiinteä 1,625% p.a.

Lainat 1–4 on laskettu liikkeeseen kansainvälisillä pääomamarkkinoilla.

OP Yrityspankki Oyj:llä ei ole lainasopimusten ehtoja koskevia rikkomuksia pääoman, koron eikä muiden ehtojen osalta. Lainojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon ero johtuu käyvän arvon suojauksen korkoriskiarvostuksesta.

Liite 29. Oma pääoma

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Osakepääoma	428	428
Rahastot		
Sidotut rahastot		
Ylikurssirahasto	524	524
Vararahasto	164	164
Käyvän arvon rahasto		
Rahavirran suojauksesta	-26	-1
Käypään arvoon arvostamisesta		
Saamistodistuksista	-5	41
Tappiota koskeva vähennyserä saamistodistuksista	2	1
Muut sidotut rahastot		
Vapaat rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	308	308
Muut vapaat rahastot	23	23
Kertyneet voittovarot		
Edellisten kausien voitto (tappio)	2 736	2 593
Kauden voitto (tappio)	211	215
Oma pääoma yhteensä	4 364	4 296

Osakepääoma ja osakkeet

Osakkeiden lukumäärä pysyi muuttumattomana 319 551 415 kpl. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,34 euroa (ei tarkka arvo). Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Esitetty osingonjako

Hallitus esittää, että tilikaudelta 2022 ei jaeta osinkoa, ja että tilikauden voitto kirjataan edellisten tilikausien voitto/tappio -tilille. Vertailukaudelta jaettiin osinkoa 0,25 euroa osakkeelta eli yhteensä 80 miljoonaa euroa.

Rahastot

Ylikurssirahasto

Rahasto on muodostunut ennen 1.9.2006 voimassa olleiden säännösten aikana. Rahastoon kirjattuja eriä ovat olleet uusmerkinnässä osakkeista maksettu vasta-arvon ylittävä määrä sekä optio-oikeuteen perustuvasta osakemerkinnästä maksettu osakkeen vasta-arvon ylittävä määrä.

Ylikurssirahastoa voidaan alentaa noudattaen osakepääoman alentamista koskevia säännöksiä ja sitä voidaan käyttää osakepääoman korottamiseen. Syyskuussa ja marraskuussa 2006 optioilla merkittyjen osakkeiden kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osa merkintähinnasta kirjattiin ylikurssirahastoon, koska yhtiökokouksen päätös optio-oikeuksien antamisesta oli tehty ennen uuden osakeyhtiölain voimaantuloa. Muutoin 1.9.2006 alkaen ylikurssirahastoa ei ole voinut enää kartuttaa.

Vararahasto

Vararahasto on muodostunut sinne aikaisempina kausina siirretyistä voittovaroista sekä vuonna 1990 vararahastoon siirretyistä luottotappiovarauksista. Vararahastoa voidaan käyttää sellaisten tappioiden kattamiseen, joihin vapaa oma pääoma ei riitä. Vararahastoa voidaan käyttää myös osakepääoman korottamiseen ja sitä voidaan alentaa samalla tavoin kuin osakepääomaa. 1.9.2006 alkaen vararahastoa ei ole voinut enää kartuttaa.

Käyvän arvon rahasto

Rahastoon merkityt erät realisoituvat tuloslaskelmaan, kun arvopaperista luovutaan tai kirjataan arvonalennus. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan lisäämään käyvän arvon rahastoa. Rahastoon on kirjattu myös rahavirran suojaussuhteessa olevien korkojohdannaisten tehokkaaksi todennettu laskennallisilla veroilla oikaistu arvomuutosnetto. Arvonmuutokset realisoituvat tuloslaskelmaan sille tilikaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat.

Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Milj. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
	Saamistodistukset	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2021	20	2	22
Käyvän arvon muutokset	30	-4	27
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-2		-2
Laskennalliset verot	-6	1	-5
Päättävä tase 31.12.2021	43	-1	42

Milj. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
	Saamistodistukset	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2022	43	-1	42
Käyvän arvon muutokset	-48	-22	-70
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-10		-10
Siirrot korkokatteeseen		-9	-9
Laskennalliset verot	12	6	18
Päättävä tase 31.12.2022	-3	-26	-29

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli tilikauden lopussa -37 miljoonaa euroa (52) ja siihen liittyvä laskennallinen verosaaminen/-velka oli 7 miljoonaa euroa (-10). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä katsauskauden aikana oli käyvän arvon rahastossa 0 miljoonaa euroa (0).

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen, myyntitappioiden ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Muut sidotut rahastot

Rahastot on muodostettu aikaisempien tilikausien voittovaroista perustuen yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin, joissa on määritelty myös niiden käyttötarkoitus.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vuonna 2009 toteutetulla osakeannilla kerätyt varat merkittiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muut vapaat rahastot

Rahastot on muodostettu aikaisempien tilikausien voittovaroista perustuen yhtiökokouksen päätöksiin.

Kertyneet voittovarot

Kertyneet voittovarot sisältävät IFRS-siirtymässä siirtyneet veroperusteiset varaukset ja etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/tappiot laskennallisella verolla vähennettynä.

Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelpoiset varat

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma		
Sidottu oma pääoma	1 086	1 157
Vapaa oma pääoma	3 278	3 139
Oma pääoma yhteensä	4 364	4 296
Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Jakokelpoiset varat		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	308	308
Muut vapaat rahastot	23	23
Voittovarot, etuus pohjaiset järjestelyt	-64	-73
Edellisten tilikausien voittovarot	1 500	1 366
IFRS-siirtymässä siirtyneet veroperusteiset varaukset	1 300	1 300
Tilikauden tulos	211	215
	3 278	3 139
Aktivoidut kehittämismenot	-3	-11
Jakokelpoiset varat yhteensä	3 275	3 127

Muut tasetta ja taseen ulkopuolisia eriä koskevat liitetiedot

Liite 30. Annetut vakuudet

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Muut	13 908	18 320
Annetut vakuudet yhteensä*	13 908	18 320
Vakuudelliset johdannaisvelat	701	744
Vakuudelliset muut velat	12 000	16 004
Yhteensä	12 701	16 748

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 1,5 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,0 miljardia euroa on päivän sisäisen limitiin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 31. Saadut rahoitusvakuudet

OP Yrityspankki on vastaanottanut rahoitusvakuuslain mukaisia vakuuksia, jotka se voi myydä tai pantata edelleen.

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Saatujen vakuuksien käyvät arvot		
Muut	1 228	678
Yhteensä	1 228	678

Johdannaisista aiheutuvaa luottoriskiä vähennetään vakuuksien avulla, jolloin käytössä on ISDA- yleissopimukseen liitettävä ISDA Credit Support Annex -sopimus (CSA). Vakuusjärjestelmässä vastapuoli toimittaa saatavan vakuudeksi arvopapereita tai käteistä. CSA-sopimuksiin liittyvien, käteisenä saatujen vakuuksien määrä oli tilinpäätöshetkellä 1 228 miljoonaa euroa (678). Vakuudeksi saatuja arvopapereita ei tilinpäätöshetkellä ollut.

Liite 32. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Varat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Käteiset varat	34 951						34 951
Saamiset luottolaitoksilta	12 978						12 978
Johdannais sopimukset			5 685		97		5 782
Saamiset asiakkailta	28 178						28 178
Saamistodistukset	4 328	11 755	295				16 378
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	26				26
Muut rahoitusvarat	1 132						1 132
Rahoitusvarat							99 425
Muut kuin rahoitusvarat							8
Yhteensä 31.12.2022	81 567	11 755	6 006		97		99 433

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

Varat, milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		Kaupan- käynti- tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulos- vaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	32 789						32 789
Saamiset luottolaitoksilta	13 419						13 419
Johdannaissopimukset				3 444		268	3 712
Saamiset asiakkailta	26 236						26 236
Saamistodistukset	3 853	13 171		331			17 355
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	0	0		18			18
Muut rahoitusvarat	1 274						1 274
Rahoitusvarat							94 803
Muut kuin rahoitusvarat							17
Yhteensä 31.12.2021	77 571	13 171		3 792		268	94 820

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		40 899		40 899
Johdannaissopimukset	5 379		359	5 739
Velat asiakkaille		19 014		19 014
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		25 209		25 209
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 384		1 384
Muut rahoitusvelat		2 393		2 393
Rahoitusvelat				94 637
Muut kuin rahoitusvelat				431
Yhteensä 31.12.2022	5 379	88 899	359	95 069

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		42 660		42 660
Johdannaissopimukset	2 579		91	2 669
Velat asiakkaille		18 357		18 357
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		22 630		22 630
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 994		1 994
Muut rahoitusvelat		1 748		1 748
Rahoitusvelat				90 059
Muut kuin rahoitusvelat				465
Yhteensä 31.12.2021	2 579	87 389	91	90 524

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuon. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo joulukuun lopussa oli noin 1 164 miljoonaa euroa (190) kirjanpitoarvoa pienempi (suurempi). Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenua pienemmät, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 33. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.12.2022, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		21	5	26
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	38	206	51	295
Johdannaissopimukset	5	5 699	77	5 782
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	9 193	1 769	793	11 755
Rahoitusinstrumentit yhteensä	9 237	7 695	926	17 858
Sijoituskiinteistöt			0	0
Yhteensä	9 237	7 695	926	17 858

Varojen käyvät arvot 31.12.2021, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		13	5	18
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	77	60	193	331
Johdannaissopimukset	1	3 604	106	3 712
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	10 269	2 376	527	13 171
Rahoitusinstrumentit yhteensä	10 347	6 053	832	17 232
Sijoituskiinteistöt			0	0
Yhteensä	10 347	6 053	832	17 232

Velkojen käyvät arvot 31.12.2022, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	7	5 638	94	5 739
Yhteensä	7	5 638	94	5 739

Velkojen käyvät arvot 31.12.2021, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	2	2 637	30	2 669
Yhteensä	2	2 637	30	2 669

Käypään arvoon arvostus

Johdannaiset

Listattujen johdannaisten hinta saadaan suoraan markkinoilta. OTC-johdannaisten arvostuksessa käytetään markkinoilla yleisesti käytössä olevia malleja ja menetelmiä, jotka sopivat parhaiten kyseisen rahoitusinstrumentin arvostamiseen. Näitä tarvitaan mm. korko ja -valuuttakäyrien ja volatiliiteettipintojen muodostamiseen sekä optioiden arvostukseen. Yleisesti näiden mallien syöttötiedot voidaan johtaa markkinoilta. Kuitenkin joidenkin sopimusten arvostuksessa joudutaan käyttämään malleja, joiden syöttötietoja ei voida havaita markkinoilta vaan ne joudutaan arvioimaan. Nämä sopimukset on luokiteltu tasolle 3.

Middle Office vastaa pankkitoiminnan johdannaisten käyvän arvon arvostuksista, ml. tason 3 arvostuksista, ja niissä käytetyin markkinadatan, arvostuskäyrien ja volatiliiteettipintojen laadusta ja luotettavuudesta osana päivittäistä arvostusprosessia. Middle Office vertaa sopimustasolla arvostushintoja säännöllisesti CSA-vastapuolten ja keskusvastapuolen toimittamiin arvostuksiin ja selvittää tarvittaessa mahdolliset merkittävät arvostuserot.

Riskienhallinnan ohjaus on vastuussa uusien arvostusmallien ja menetelmien hyväksymisestä sekä arvostusprosessin valvonnasta. Arvostusten varmennus perustuu mm. arvostamiseen käyttäen vaihtoehtoisia lähteitä sekä markkinahinnoille, että muille syöttötiedoille. Varmennusprosessissa arvostushintoja voidaan verrata CSA-vastapuolten ja keskusvastapuolen toimittamiin hintoihin. Lisäksi on mahdollista käyttää myös kolmansien osapuolten tarjoamia arvostuspalveluja.

Pankkitoimintaan liittyvissä OTC -johdannaisten arvostuksessa huomioidaan kaupan osapuolten luottoriski ja luottoriskipreemioiden ylittävät rahoituskustannukset. Luottoriskiä oikaistaan vastapuoliriskikorjauksella (ns. Credit Valuation Adjustment "CVA") sekä omalla luottoriskikorjauksella (ns. Debit Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- ja DVA -arvostusoikaisu lasketaan vastapuolikohtaisesti. CVA- ja DVA-oikaisu lasketaan vastapuolikohtaisesti simuloimalla johdannaisten markkina-arvoja ja maksukyvyttömyystilanteita perustuen pääsääntöisesti markkinoilta saataviin tietoihin. Maksukyvyttömyystodennäköisyyksien arvioinnissa hyödynnetään vastapuolten rating-informaatiota, likivejä luottoriski-indeksejä sekä markkinadatoimittajien luottoriskikorkikäyriä. OTC-johdannaisten rahoituskustannusten vaikutusta arvostukseen arvioidaan muokkaamalla arvostuksessa käytettäviä diskonttokäyriä pääomallisten ja pääomattomien luottoriski-instrumenttien luottoriskipreemioiden tilastollisten erojen avulla.

Käyvän arvon hierarkia

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki Oyj:n OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen tasoryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot.

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

OP Yrityspankin liiketoiminnan kannalta tärkeitä johdannaisia ovat koronvaihtosopimukset ja korko-optiot. Koronvaihtosopimukset arvostetaan johtamalla markkinoilla havaittavien koronvaihtosopimusten ja muiden korkojohdannaisten hinnoista arvostuskäyrät. Arvostuskäyriä käytetään ennustamaan tulevia rahavirtoja ja määrittämään rahavirtojen nykyarvot myös sellaisilla koronvaihtosopimuksilla, joiden hinta ei ole suoraan markkinoilta havaittavissa. Korko-optioiden arvostuksessa toimitaan vastaavalla tavalla. Koronvaihtosopimuksiin verrattuna käytetään myös markkinoilta havaittavia korko-optioiden hintaa kuvaavia volatiliiteetteja.

Monirakenteisten johdannaisten, esimerkiksi osakerakenteiden, arvostamisessa käytetään mallia, jossa simuloidaan markkinahintojen kehitystä ja lasketaan johdannaisten toteutunut arvo kussakin simulaatiossa. Johdannaisten hinta saadaan laskemalla simulaatioiden keskiarvo.

Tason 2 syöttötietoihin kuuluvat muun muassa: vastaavanlaisten erien noteeratut hinnat toimivilla markkinoilla ja samanlaisten erien noteeratut hinnat muilla kuin toimivilla markkinoilla, markkinakorot, implisiittiset volatiliiteetit ja luottoriskimarginaalit.

Tason 3 syöttötiedot ovat syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa arvostettavalle erälle. Tason 3 syöttötietoihin kuuluvat muun muassa: historiallisen volatiliiteetin käyttö option arvostamisessa, sellaiset pitkät korot, joita vastaavia sopimuksia ei ole markkinoilla havaittavissa.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Johdannais-sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2022	198	106	527	832
Tuloslaskelman nettotuotot	-188	-30		-218
Siirrot tasoon 3	46		473	519
Siirrot tasosta 3			-207	-207
Päättävä tase 31.12.2022	56	77	793	926

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Johdannais-sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2021	239	61	283	583
Tuloslaskelman nettotuotot	-233	45		-188
Siirrot tasoon 3	193		376	569
Siirrot tasosta 3			-132	-132
Päättävä tase 31.12.2021	198	106	527	832

Rahoitusvelat, milj. €	Johdannais-sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2022	30	30
Tuloslaskelman nettotuotot	63	63
Päättävä tase 31.12.2022	94	94

Rahoitusvelat, milj. €	Johdannais-sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2021	42	42
Tuloslaskelman nettotuotot	-11	-11
Päättävä tase 31.12.2021	30	30

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2022

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-188			-188
Realisoitumattomat nettotuotot	-93			-93
Nettotuotot yhteensä	-281			-281

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2021

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-233			-233
Realisoitumattomat nettotuotot	57			57
Nettotuotot yhteensä	-177			-177

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaissopimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisten arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkän maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2022 aikana.

Herkkyyshanalyysi epävarmuutta sisältävistä laskentaparametreista 31.12.2022

Instrumenttityyppi, milj. €	Saamiset	Velat	Nettosaldo	Herkkyyshanalyysi	Jokseenkin mahdollinen käyvän arvon muutos
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					
Pääomarahastot*	51		51	5,1	10 %
Kiinteistöpääomarahastot***	5		5	1,0	20 %
Johdannaiset					
Indeksilainojen suojat ja strukturoidut johdannaiset sekä pitkän maturiteetin johdannaiset**	77	-94	-17	-1,9	11 %
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					
Joukkolainasijoitukset	793		793	79,3	10 %

Herkkyyshanalyysi epävarmuutta sisältävistä laskentaparametreista 31.12.2021

Instrumenttityyppi, milj. €	Saamiset	Velat	Nettosaldo	Herkkyyshanalyysi	Jokseenkin mahdollinen käyvän arvon muutos
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					
Pääomarahastot*	193		193	19,3	10 %
Kiinteistöpääomarahastot***	5		5	1,0	20 %
Johdannaiset					
Indeksilainojen suojat ja strukturoidut johdannaiset sekä pitkän maturiteetin johdannaiset**	106	-30	76	8,4	11 %
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat					
Joukkolainasijoitukset	527		527	52,7	10 %

* Pääomarahastojen arvo riippuu pääasiassa kohdeyritysten tuloskehityksestä ja vastaavien listattujen yhtiöiden PE-kertoimista. Pääomarahastojen käyvän arvon kehitystä seurataan Total Value per Pid-in (TVPI) -kertoimella, joka on muuttunut keskimäärin 10 %.

** Seuraavien stressiskenaarioiden: osakkeiden volatilitietin (30%), osakkeiden osinkojen (30%), luottoriskipreemioiden (30%) ja merkittävien korrelaatiomuutosten yhteenlaskettu arvonmuutos.

*** Kiinteistöpääomarahastojen arvostuksessa käytetään pääsääntöisesti tuottoarvomenetelmää, jonka pääkomponentit ovat tuottovaade ja nettovuokrataso. Tuottovaateen muutos +/- 1 %-yksiköllä johtaa keskimäärin noin 20 %:n muutokseen käyvässä arvossa.

Liite 34. Saamisten ja saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä

Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

OP Yrityspankin luottoriskin muodostumista ja hallintaa on kuvattu liitteessä 2 kappaleessa 2. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan periaatteet on kuvattu liitteessä 1 kappaleessa 6.4 Arvonalentuminen.

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan jaksotettuun hankintamenuon arvostettaville saamisille sekä käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattaville saamistodistuksille (sijoitukset joukkovelkakirjalainoihin). Saamisia OP Yrityspankissa ovat luotot, valmuisluotot (esim. luotolliset tilit), leasing- ja factoringsaamiset. Lisäksi odotettavissa olevia luottotappioita lasketaan taseen ulkopuolisille erille kuten luottolupauksille, rahoituslimiiteille ja pankkitakauksille. Saamistodistukset sen sijaan ovat sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin. Odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappioita koskeva vähennyserä taseeseen, tai kun kyseessä on saamistodistukset, muun laajan tuloksen eriin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrään vaikuttavat useat tekijät mm: vastuun määrä, vastuun voimassaoloaika, asiakkaan luottoluokka ja vakuuden arvo sekä tulevaisuuteen suuntautuva informaatio.

Seuraavassa taulukossa esitetään saamiset, jotka ovat alttiina luottoriskille ja joille lasketaan odotettavissa oleva luottotappio. Siinä taseen ja taseen ulkopuoliset vastuut kuvaavat myös luottoriskille alttiina olevan vastuuden enimmäismäärää ottamatta huomioon vakuuksia tai muita luoton laatua parantavia järjestelyitä. Taseen ulkopuolinen vastuu edustaa pankkia sitovaa vastuun määrää tai takauksen määrää.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2022

Vastuut	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä		Vastuut yhteensä
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yrityspankki	26 588	2 518	109	2 627	451	29 666
Saamiset asiakkailta yhteensä	26 588	2 518	109	2 627	451	29 666
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit						
Yrityspankki	8 351	493	29	521	71	8 944
Nostovarot ja limiitit yhteensä	8 351	493	29	521	71	8 944
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yrityspankki	6 943	448		448	72	7 462
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	6 943	448		448	72	7 462
Saamistodistukset						
Ryhmätoiminnot	12 982	73		73		13 055
Saamistodistukset yhteensä	12 982	73		73		13 055
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	54 864	3 531	137	3 669	595	59 127

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2022

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Yrityspankki	-30	-23	-5	-28	-182	-240
Saamiset asiakkailta yhteensä	-30	-23	-5	-28	-182	-240
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yrityspankki	-3	-2		-2	-24	-29
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-3	-2		-2	-24	-29
Saamistodistukset***						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1		-2
Saamistodistukset yhteensä	-1	-1		-1		-2
Yhteensä	-35	-25	-5	-31	-206	-272

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2022	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Yrityspankki	41 882	3 459	137	3 596	595	46 072
Tappiota koskeva vähennyserä						
Yrityspankki	-33	-25	-5	-30	-206	-269
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Yrityspankki	-0,08 %	-0,71 %	-3,81 %	-0,83 %	-34,69 %	-0,58 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	41 882	3 459	137	3 596	595	46 072
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-33	-25	-5	-30	-206	-269
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,08 %	-0,71 %	-3,81 %	-0,83 %	-34,69 %	-0,58 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Ryhmätoiminnot	12 982	73		73		13 055
Tappiota koskeva vähennyserä						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1		-2
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Ryhmätoiminnot	-0,01 %	-1,18 %		-1,18 %		-0,02 %
Saamistodistukset yhteensä	12 982	73		73		13 055
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-1	-1		-1		-2
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,01 %	-1,18 %		-1,18 %		-0,02 %

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2021

Vastuut	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yrityspankki	24 673	1 058	247	1 304	508	26 486
Saamiset asiakkailta yhteensä	24 673	1 058	247	1 304	508	26 486
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit						
Yrityspankki	4 279	190	88	278	75	4 631
Nostovarot ja limiitit yhteensä	4 279	190	88	278	75	4 631
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yrityspankki	7 196	121		121	78	7 396
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	7 196	121		121	78	7 396
Saamistodistukset						
Ryhmätoiminnot	13 160	31		31		13 191
Saamistodistukset yhteensä	13 160	31		31		13 191
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	49 309	1 399	335	1 733	661	51 704

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2021

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Yrityspankki	-23	-23	-2	-25	-269	-317
Saamiset asiakkailta yhteensä	-23	-23	-2	-25	-269	-317
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yrityspankki	-3	-3		-3	-14	-20
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-3	-3		-3	-14	-20
Saamistodistukset***						
Ryhmätoiminnot	-2	-1		-1		-2
Saamistodistukset yhteensä	-2	-1		-1		-2
Yhteensä	-28	-26	-2	-28	-283	-339

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2021	Vaihe 1	Vaihe 2		Vaihe 3		
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Yrityspankki	36 149	1 368	335	1 703	661	38 513
Tappiota koskeva vähennyserä						
Yrityspankki	-26	-25	-2	-27	-283	-337
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Yrityspankki	-0,07 %	-1,85 %	-0,63 %	-1,61 %	-42,84 %	-0,88 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	36 149	1 368	335	1 703	661	38 513
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-26	-25	-2	-27	-283	-337
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,07 %	-1,85 %	-0,63 %	-1,61 %	-42,84 %	-0,88 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Ryhmätoiminnot	13 160	31		31		13 191
Tappiota koskeva vähennyserä						
Ryhmätoiminnot	-2	-1		-1		-2
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Ryhmätoiminnot	-0,01 %	-2,00 %		-2,00 %		-0,02 %
Saamistodistukset yhteensä	13 160	31		31		13 191
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-2	-1		-1		-2
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,01 %	-2,00 %		-2,00 %		-0,02 %

Alla olevassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvien vastuiden muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2022 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen- ja taseen ulkopuoliset erät 1.1.2022	36 149	1 703	661	38 513
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset	-2 493	2 358		-135
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset	-186		155	-31
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset	399	-466		-67
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset		-102	92	-10
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset	26		-32	-6
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset		18	-27	-9
Vaihe pysynyt samana, ml. lyhennykset	9 684	300	37	10 021
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-6 615	-278	-181	-7 073
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	4 916*	63*	-33	4 954
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut			-85	-85
Saamiset asiakkailta; taseen- ja taseen ulkopuoliset erät 31.12.2022	41 882	3 596	588	46 072

* Vaihe 1 ja 2 positiivinen nettomuutos liittyy taseen ulkopuolisten limiittien korotuksiin.

Tappiota koskevan vähennyserän muutokset tilikauden aikana

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2022 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Arvonalentumisvaiheet on selostettu liitteessä 1 kohdassa 6.4.1.

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa-oloaika	Koko voimassa-oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2022	26	27	283	337
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-2	15		13
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-3		50	47
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-5		-4
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-5	21	16
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0		-4	-4
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1		0	-5	-5
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	13	6	12	30
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-6	-8	-60	-74
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	5	-1	-6	-3
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	0	0	1	1
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilien pienentymiset			-85	-85
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	7	2	-77	-68
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2022	33	30	206	269

Siirroissa vaiheesta 1 vaiheeseen 3 verrataan rahoitusvaran nykyistä vuoden lopun vaihetta 3 vuoden alun tilanteeseen. Näistä kuitenkin noin 76 prosenttia (ks. default capture rate -tunnusluku alla) on raportoitu vaiheessa 2 vuoden 2022 aikana, joten sopimukset ovat pääsääntöisesti siirtyneet vaiheeseen 3 vaiheen 2 kautta. Sopimus voi siirtyä suoraan vaiheeseen 3 ulkoisen maksuhäiriön takia.

Siirroissa vaiheesta 3 vaiheisiin 2 tai 1 verrataan vuoden alun vaihetta 3 vuoden lopun vaiheeseen kaksi tai yksi. Siirrot ovat tapahtuneet kuitenkin pääsääntöisesti vuoden 2022 sisällä kuukauden viiveellä ja stagen 2 kautta.

Suurin osa luotoista on siirtynyt vaiheeseen 2 OP:n suhteellisen SICR-mallin perusteella kaikissa luottoluokissa. Maksujen erääntyminen yli 30 päivää aiheuttaa siirron vaiheeseen 2 useimmin keski- ja heikomman tason luottoluokissa. Lainanhoitajastot aiheuttavat siirron vaiheeseen 2 yritysasiakkailta useimmin keski- ja heikomman tason luottoluokissa, kun taas henkilöasiakkaissa ne vaikuttavat siirtoihin vaiheeseen 2 kaikissa luottoluokissa. Heikoimmat luottoluokat luokitellaan vaiheeseen 2 absoluuttisen luottoluokkarajan perusteella. Erityisesti heikoimmissa luottoluokissa on useampia syitä siirroille vaiheeseen 2. Maksukyvyyttömyys tunnistetaan ajantasaisesti ja se aiheuttaa välittömän siirron vaiheeseen 3.

Järjestämättömät saamiset (non-performing) luokitellaan vaiheeseen 3 eli sen määritelmä on sama kuin IFRS 9 standardin mukainen luottoriskin jodosta arvoltaan alentuneet rahoitusvaroihin kuuluvat erät (credit impaired).

OP Yrityspankki päivitti kesäkuussa 2022 lifetime EAD -mallit ja maturiteettimallin. Mallimuutokset lisäsivät OP Yrityspankin odotettavissa olevia luottotappioita 1 miljoonaa euroa, mikä raportoidaan yllä olevassa taulukossa rivillä "muutokset mallioletuksissa ja metodologiassa". Lifetime EAD -malleja käytetään IFRS 9 ECL-laskennassa estimoimaan sopimuksen taseessa olevat vastuut maksukyvyyttömyyshetkellä koko sopimuksen elinajalle. Maturiteettimallia käytetään IFRS 9 ECL-laskennassa estimoimaan sopimuksen elinajaa niille henkilö- ja yritysastuiden valmiusluotoille, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi ja joille siten ECL lasketaan koko sopimuksen elinajalta (vaihe 2). Maturiteettimallia käytetään henkilö- ja yritysastuiden valmiusluotoille, sillä näillä ei ole sopimuksen mukaista päättymispäivää.

OP Yrityspankki on päivittänyt arvioitaan Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan aiheuttamista taloudellisista vaikutuksista asiakkaidensa luottoriskiin. Vaikutuksia odotettiin syntyvän mm. liiketoiminnan päättymisestä sekä energian, raaka-aineiden ja muiden tuotantokustannusten noususta, mutta ne ovat toteutuneet arvioitua vaimeampina koska kohonneita tuotantokustannuksia on pystytty siirtämään hintoihin ja etenkin energiasektoriin on ohjattu valtion tukitoimia. Ukrainan sodan vaikutuksiin Q1 2022 tehty johdon harkintaa sisältävä ns. "management overlay" -varaus 7 miljoonaa euroa, joka kohdistui riskillisimpiin toimialoihin eli rakentamiseen, energiaan ja kuljetukseen, on edellä mainituista syistä kokonaan purettu.

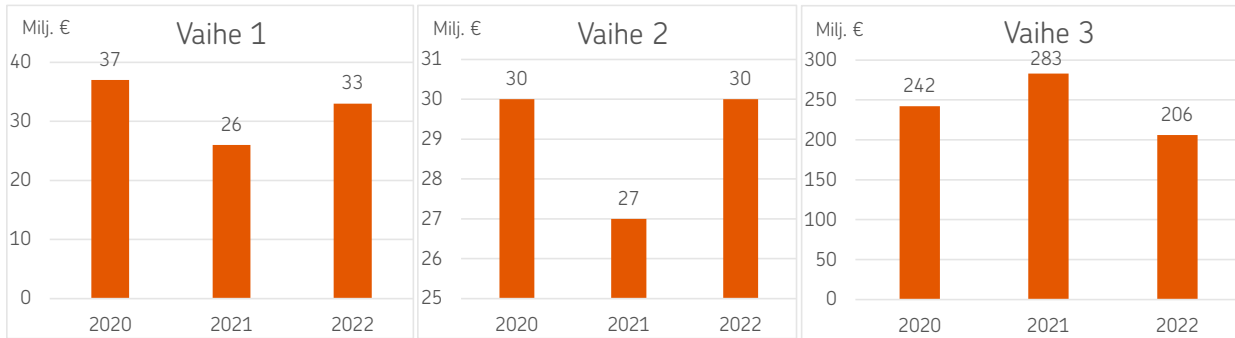
Vuoden 2021 lopussa OP Yrityspankki teki 6 miljoonan euron suuruisen ECL-lisävarauksen kohdistuen lähinnä vaiheessa 3 oleviin liikekiinteistövuokaudellisiin saataviin. Varauksella ennakoitiin riskillisimpien liikekiinteistöjen vakuusarvoihin päivityksestä aiheutuvaa ECL:n kasvua ja todennäköisiä maksukyvyyttömyyksiä. Varaus on purettu kokonaan vuoden 2022 aikana, koska päivitykset ko. sopimusten vakuusarvoihin ja maksukyvyyttömyyksiin on tehty.

Viimeisellä vuosineljänneksellä rakentamisen toimialaan tehtiin OP Yrityspankin analyysin perusteella 2,5 miljoonan euron johdon harkintaan perustuva ("management overlay") ECL-varaus. Analyysi katsottiin tarpeelliseksi toimialan heikentyneiden näkymien vuoksi. Se tehtiin stressitestinä olettaen, että toimialan liikevaihto laskee 10 prosenttia, kustannusinflaatio kasvaa 8 prosenttia ja korkotasoa kasvaa 3 prosenttia.

Seuraavassa taulukossa esitetään ECL ennen harkinnanvaraisia management overlay varauksia, edellä kuvatut management overlay varaukset ja raportoidun ECL:n yhteismäärä 31.12.2022.

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2022, milj. €	OP Yrityspankki
ECL ennen harkinnanvaraisia varauksia	267
Harkinnanvaraiset management overlay varaukset	
Rakentaminen toimiala	3
Harkinnanvaraiset management varaukset yhteensä	3
Raportoitu ECL yhteensä	269

Seuraavissa kaavioissa havainnollistetaan asiakassuhteiden odotettavissa olevien luottotappioiden kehitystä arvonalentumisvaiheittain viime vuosina. Kaavioissa näkyy niiden kasvu koronapandemian aikana ja kasvun tasaantuminen.

ECL-laskennassa makroekonomiset tekijät päivitetään kvartaaleittain. ECL lasketaan kolmen eri skenaarion painotettuna keskiarvona. Skenaariopainot ovat olleet normaalilla tasolla eli heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %. Vuoden 2022 aikana makroekonomisten ennusteiden päivitykset kasvattivat hieman odotettavissa olevien luottotappioiden määrää.

Saamistodistukset, milj. €

	Vaihe 1 12 kk	Vaihe 2 Koko voimassa- oloaika	Vaihe 3 Koko voimassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2022	2	1		2
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0			0
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0			0
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0		0
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	0	0		0
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2022	2	0		2

Tappiota koskevan vähennyserän muutokset vuoden 2021 aikana

Alla olevassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvien vastuiden muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2021 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen- ja taseen ulkopuoliset erät 1.1.2021	33 197	2 021	682	35 900
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset	-913	857		-57
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset	-92		73	-19
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset	549	-613		-64
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset		-134	115	-20
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset	11		-14	-3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset		25	-28	-2
Vaihe pysynyt samana, ml. lyhennykset	-1 097	-47	-95	-1 240
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	11 579	231	50	11 861
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-7 085	-634	-81	-7 800
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut		-3	-40	-43
Saamiset asiakkailta; taseen- ja taseen ulkopuoliset erät 31.12.2021	36 149	1 703	661	38 513

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2021 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa-oloaika	Koko voimassa-oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2021	36	29	243	308
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	6		5
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		13	13
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	1	-4		-4
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-7	32	25
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		2	-3	-1
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-2	-2
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	10	5	8	25
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-17	-6	-25	-48
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	-3	1	46	44
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	1	1		2
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilien pienentymiset		0	-30	-30
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	-10	-2	40	28
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2021	26	27	283	337

Siirroissa vaiheesta 1 vaiheeseen 3 verrataan rahoitusvaran nykyistä vuoden lopun vaihetta 3 vuoden alun tilanteeseen. Näistä kuitenkin noin 81 prosenttia (ks. default capture rate -tunnusluku alla) on raportoitu vaiheessa 2 vuoden 2021 aikana, joten sopimukset ovat pääsääntöisesti siirtyneet vaiheeseen 3 vaiheen 2 kautta. Sopimus voi siirtyä suoraan vaiheeseen 3 ulkoisen maksuhäiriön takia.

Siirroissa vaiheesta 3 vaiheisiin 2 tai 1 verrataan vuoden alun vaihetta 3 vuoden lopun vaiheeseen kaksi tai yksi. Siirrot ovat tapahtuneet kuitenkin pääsääntöisesti vuoden 2021 sisällä kuukauden viiveellä ja vaiheen 2 kautta.

Suurin osa lutoista on siirtynyt vaiheeseen 2 OP:n suhteellisen SICR-mallin perusteella kaikissa luottoluokissa. Maksujen erääntyminen yli 30 päivää aiheuttaa siirron vaiheeseen 2 useimmin keski- ja heikomman tason luottoluokissa. Lainanhoitojoustot aiheuttavat siirron vaiheeseen 2 yritysasiakkailla useimmin keski- ja heikomman tason luottoluokissa, kun taas henkilöasiakkaissa ne vaikuttavat siirtoihin vaiheeseen 2 kaikissa luottoluokissa. Heikoimmat luottoluokat luokitellaan vaiheeseen 2 absoluuttisen luottoluokkarajan perusteella. Erityisesti heikoimmissa luottoluokissa on useampia syitä siirtoille vaiheeseen 2. Maksukyvyttömyys tunnistetaan ajantasaisesti ja se aiheuttaa välittömän siirron vaiheeseen 3.

Järjestämättömät saamiset (non-performing) luokitellaan vaiheeseen 3 eli sen määritelmä on sama kuin IFRS 9 standardin mukainen luottoriskin jodosta arvoltaan alentuneet rahoitusvaroihin kuuluvat erät (credit impaired).

OP Yrityspankki kalibroi Q1/2021 aikana vähittäisasiakkaiden luottoluokitusmallin vastaamaan uuden, vuoden 2020 maksukyvyttömyyden määritelmää. Tämä vaikutti huhtikuussa vähittäisasiakkaiden IFRS 9:n PD-malliin sekä kvantitatiiviseen SICR-malliin, jolla päätellään sopimuksen siirto vaiheesta 1 vaiheeseen 2. SICR-mallissa käytetyt alkuperäiset PD-käyrät kalibroitiin vertailukelpoisiksi, jolloin kalibroinnilla ei ollut merkittävää vaikutusta ECL:n määrään. OP Yrityspankki päivitti varsinaisen vähittäisasiakkaiden IFRS 9 PD-mallin ja kvantitatiivisen SICR-mallin Q4/2021 osana normaalia mallipäivitystä.

Vähittäisasiakkaiden IFRS 9:n PD-malli päivitettiin mm. uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Lisäksi tarkennettiin mallin segmentointia ja muutettiin makrotaloudelliseksi selittäviksi tekijöiksi 12 kk Euribor, josta on poistettu inflaation ja BKT:n muutoksen vaikutus, 3 kk Euribor - reaalkorko, josta on poistettu inflaation vaikutus sekä työttömyysasteen muutos (aiemmin BKT:n muutos, 12 kk Euribor ja työttömyysasteen muutos). Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä parani 2 miljoonaa euroa, ja se esitetään muutoksena mallioletuksissa ja metodologiassa.

OP Yrityspankki on käyttänyt johdon harkintaa ja tehnyt 6 miljoonan euron suuruisen ECL lisävarauksen kohdistuen lähinnä vaiheessa 3 oleviin liikekiinteistövakuudellisiin saataviin. Varauksella ennakoidaan riskillisimpien liikekiinteistöjen vakuusarvoihin päivityksestä aiheutuvaa ECL:n kasvua ja todennäköisiä maksukyvyttömyyksiä. Varaus puretaan vakuusarvoihin päätyttyä todennäköisesti vuoden 2022 aikana.

Seuraavassa taulukossa esitetään ECL ennen harkinnanvaraisia management overlay varauksia, edellä kuvatut management overlay varaukset ja raportoidun ECL:n yhteismäärä 31.12.2021.

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2021, milj. €	OP Yrityspankki
ECL ennen harkinnanvaraisia varauksia	331
Harkinnanvaraiset management overlay varaukset	
Liikekiinteistövakuudellisten luottojen vakuusarvostus & maksukyvyttömyydet	6
Harkinnanvaraiset management varaukset yhteensä	6
Raportoitu ECL yhteensä	337

Saamistodistukset, milj. €

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa-oloaika	Koko voimassa-oloaika	
Tappiota koskeva vähennys 1.1.2021	2	1		2
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0			0
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0			0
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0		0
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	0	0		0
Tappiota koskeva vähennys 31.12.2021	2	0		2

Seuraavassa taulukossa on esitetty luottoluokittain saamisten taseen sekä taseen ulkopuoliset bruttomääräiset vastuut, vastuun määrä vakuuden vähentämisen jälkeen sekä tappiota koskeva vähennys. Luottoluokkia 1–12 käytetään yritysten ja julkisyhteisöjen luottoluokituksessa ja A–F kotitalouksien luottoluokittelussa. Luottoluokat on yhdistelty taulukkoon niin, että yritysasiakkaan luottoluokka 1 käsittää luottoluokat 1 ja 1,5 jne. Henkilöasiakkaissa luottoluokka A sisältää A+, A ja A- jne. OP Ryhmän luottoluokittelua on kuvattu liitteessä 2 kappaleessa 2.2.1. Nettovastuu on laskettu sopimuskohtaisesti, eikä siinä ole huomioitu ylivakuuksia.

31.12.2022

Rating	Taseen vastuut			Taseen ulkopuolinen vastuu brutto			Nettovastuu vakuuden jälkeen			Tappiota koskeva vähennys		
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
1	1 264			4 258			3 168			0		
2	1 133	5		1 136	4		1 012	5		0	0	
3	3 799	9		1 944	2		2 937	3		0	0	
4	4 636	195		3 172	66		3 368	204		-2	0	
5	4 998	392		2 103	218		2 331	424		-3	-1	
6	4 700	796		1 520	206		1 750	747		-6	-2	
7	3 190	266		846	160		969	96		-9	-2	
8	482	455		168	267		89	302		-9	-8	-160
9		102		0	24			12			-3	-26
10		19			6			3			-5	
11			338			137			179			
12			28			2			25			
A	110			37	0		27	0		0		
B	680	0		55	0		127	0		0	0	
C	1 140	11		37	2		203	5		-1	0	
D	455	68		18	4		126	13		-2	0	
E	1	310		0	9	5	0	82		0	-9	
F			85						36			-21
Yhteensä	26 588	2 627	451	15 294	969	143	16 107	1 898	241	-33	-30	-206

31.12.2021

Milj. € Rating	Taseen vastuut			Taseen ulkopuolinen vastuu brutto			Netto vastuu vakuuden jälkeen			Tappiota koskeva vähennyserä		
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
1	98			149			126			0		
2	1 308	6		1 461	14		1 174	8		0	0	
3	5 263	113		2 401	36		4 169	113		-1	0	
4	3 864	75		2 004	44		2 101	75		-1	0	
5	4 741	21		2 347	15		2 379	16		-2	0	
6	4 330	87		1 822	16		1 659	10		-5	0	
7	2 400	246		889	49		846	62		-8	-1	
8	514	281		282	183		118	124		-6	-12	
9	5	73			23			7			-2	
10		29			4			7			-3	
11			383			147			180			-217
12			53			2			49			-50
A	98	0		25	0		22	0		0	0	
B	604	1		46	0		114	0		0	0	
C	1 019	22		31	1		184	6		-1	0	
D	431	61		18	4		137	20		-1	0	
E		289	1		9			88	0		-8	0
F			71			4			29			-16
Yhteensä	24 673	1 304	508	11 475	399	153	13 029	536	258	-26	-27	-283

Suurin osa luotoista on siirtynyt vaiheeseen 2 OP:n suhteellisen SICR mallin perusteella kaikissa luottoluokissa. Maksujen erääntyminen yli 30 päivää aiheuttaa siirron vaiheeseen 2 useimmin keski- ja heikkomman tason luottoluokissa. Lainanhoitojoustot aiheuttavat siirron vaiheeseen 2 yritysasiakkailla useammin keski- ja heikkomman tason luottoluokissa kun taas henkilöasiakkaissa ne vaikuttavat vaiheeseen 2 siirtoihin kaikissa luottoluokissa. Heikoimmat luottoluokat luokitellaan vaiheeseen 2 absoluuttisen luottoluokkarajan perusteella. Erityisesti heikoimmissa luottoluokissa on useampia syitä vaiheeseen 2 siirroille. Maksukyvyttömyys tunnistetaan ajantasaisesti ja se aiheuttaa välittömän siirron vaiheeseen 3.

OP Yrityspankki voi kirjata lopullisen luottotappion kokonaan tai osaksi rahoitusvaroista mutta kohdistaa niihin vielä tämän jälkeen perintätöimenpiteitä. Tällaisten rahoitusvarojen jäljellä oleva määrä oli 31.12.2022 17 miljoonaa euroa (17).

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen (SICR)

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen todetaan järjestelmäteknisesti laatimisperiaatteissa (Liite 1 kappale 6.4.1) esitetyllä tavalla.

SICR-mallin sopimusten luokittelu luottoriskiominaisuuksiltaan samankaltaisiin ryhmiin on identtinen koko voimassaoloajan PD-mallien (probability at default eli maksukyvyttömyyden todennäköisyys) kanssa. Luottoluokitukset ovat merkittävän PD-mallien syöttötieto. Sekä nykyiset PD:t että kynnysarvo-PD:t sisältävät tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota (alla).

SICR:n tehokkuutta arvioidaan jokaisena raportointipäivänä seuraavien tunnuslukujen avulla:

Maksukyvyttömyyden havainnointiasteella (Default capture rate) mitataan, kuinka moni sopimus oli vaiheessa 2, ennen kuin se siirtyi vaiheeseen 3. Tunnusluku oli 76 prosenttia (81) 31.12.2022. Mitä korkeampi tunnusluku on, sitä paremmin SICR-malli pystyy havaitsemaan luottoriskin merkittävän kasvun. Vaiheessa 2 olevien sopimusten suhteellinen osuus oli 8 prosenttia (4) koko ei-maksukyvyttömästä luottokannasta.

PD:n suhteellisen kasvun SICR-kriteerille on kehitetty oma malli, jonka parametrit lasketaan historia-aineistosta. Näiden parametrien lisäksi SICR-malliin vaikuttavat mm. sopimuksen luottoluokka, segmentti ja makrotaloudelliset muuttujat, jotka yhdessä määrittävät sopimuksen elinajan PD:n. Lisäksi suhteellisen kasvun vertailuun vaikuttaa sopimuksen kulunut ja jäljellä oleva elin aika. Näistä syistä yleistä raja-arvoa PD:n kasvu ei ole määritetty, vaan tilanne on sopimuskohtainen. Voidaan kuitenkin todeta, että keskimäärin PD:n kaksinkolminkertaistuminen aiheuttaa kvantitatiivisen SICR-kriteerin laukeamisen.

Odotettavissa olevan luottotappion laskentamalleihin sisällytetty tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

SICR:n arviointi sekä odotettavissa olevan luottotappion laskenta sisältää tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota, OP Ryhmä on analysoinut millä makrotaloudellisilla muuttujilla on selittävä merkitys luottoriskin määrän.

Seuraavassa taulukossa on esitetty yhteenveto tärkeimpien malleissa käytettyjen viiden makrotaloudellisen muuttujan arvoista ajanjaksolta 2022–2027 (keskiarvo, minimi ja maksimi) kolmessa skenaariossa, joita on käytetty odotettavissa olevan luottotappion laskennassa. Makrotaloudelliset ennusteet ulottuvat 30 vuoden päähän mutta seuraavat 5 vuotta ovat ECL laskennan kannalta merkityksellisimmät. Näitä arvoja on käytetty kaikkiin tuoteryhmiin 31.12.2022.

Makrotaloudellinen muuttuja	Skenaario	Keskiarvo (%)	Minimi (%)	Maksimi (%)
BKT:n kasvu	Heikko	-3,6	-3,6	-2,0
	Perus	-0,5	-0,5	2,0
	Vahva	2,7	2,0	3,2
Työttömyys-%	Heikko	8,1	6,8	8,6
	Perus	7,0	6,7	7,4
	Vahva	6,1	5,2	6,8
Asuntojen hintaindeksi	Heikko	-0,9	-6,6	0,9
	Perus	0,8	-5,1	3,0
	Vahva	2,3	-3,5	4,5
12kk Euribor, josta poistettu BKT:n kasvu ja inflaatio	Heikko	-0,6	-4,1	0,6
	Perus	0,3	-0,4	1,6
	Vahva	1,2	-0,4	0,7
3 kk:n reaalikorko	Heikko	-0,2	-0,6	0,0
	Perus	-0,1	-0,6	0,1
	Vahva	0,0	-0,6	0,2

Skenaarioiden todennäköisyyksien painot olivat 31.12.2022: Heikko 20 prosenttia, Perus 60 prosenttia ja Vahva 20 prosenttia.

Seuraavassa taulukossa esitetty yhteenveto tärkeimpien malleissa käytettyjen viiden makrotaloudellisen muuttujan arvoista ajanjaksolta 2021–2026 (keskiarvo, minimi ja maksimi) kolmessa skenaariossa, joita on käytetty odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Makrotaloudelliset ennusteet ulottuvat 30 vuoden päähän mutta seuraavat 5 vuotta ovat ECL laskennan kannalta merkityksellisimmät. Näitä arvoja on käytetty kaikkiin tuoteryhmiin 31.12.2021.

Makrotaloudellinen muuttuja	Skenaario	Keskiarvo (%)	Minimi (%)	Maksimi (%)
BKT:n kasvu	Heikko	0,6	-0,6	2,8
	Perus	1,5	1,1	3,5
	Vahva	2,3	2,0	5,1
Työttömyys-%	Heikko	8,4	7,5	9,1
	Perus	6,6	6,5	7,8
	Vahva	4,7	4,1	7,7
Asuntojen hintaindeksi	Heikko	1,2	-0,8	2,9
	Perus	2,8	2,0	4,0
	Vahva	3,8	3,0	4,9
12kk Euribor, josta poistettu BKT:n kasvu ja inflaatio	Heikko		-2,0	0,6
	Perus	0,4	-2,1	1,2
	Vahva	0,9	-2,4	-1,8
3 kk:n reaalikorko	Heikko	-0,6	-2,6	-0,1
	Perus	-0,4	-2,8	0,4
	Vahva	-0,1	-3,2	0,9

Skenaarioiden todennäköisyyksien painot olivat 31.12.2021: Heikko 20 prosenttia, Perus 60 prosenttia ja Vahva 20 prosenttia.

Skenaariot perustuvat OP Ryhmän ekonomistien tekemiin ennusteisiin. Ennusteprosessissa huomioidaan myös ulkopuolisten laitosten, kuten OECD:n, International Monetary Fundin, Suomen Pankin, Valtionvarainministeriön jne. tuottamat vastaavat ennusteet sekä akateemiset tutkimukset.

Käytettyjen makrotaloudellisten muuttujien järkevyyttä arvioidaan PD-, LGD-, EAD- ja ennen aikaisen takaisinmaksun mallien toimivuuden tarkastelun yhteydessä.

Seuraavassa taulukossa esitetään olennaisten saamisten tappiota koskeva vähennyserä eri skenaarioissa arvonalentumisvaiheittain 31.12.2022.

Yritys- ja kotitalousasiakkaiden tappiota koskevat vähennyserät yhteensä, milj €	Painotettu tappiota koskeva	Tappiota koskeva vähennyserä heikossa	Tappiota koskeva vähennyserä perusskenaariossa	Tappiota koskeva vähennyserä vahvassa skenaariossa
Vaihe 1	33	33	30	27
Vaihe 2	30	32	29	22
Vaihe 3	206	206	206	206
Yhteensä	269	271	265	255

Seuraavassa taulukossa esitetään olennaisten saamisten tappiota koskeva vähennyserä eri skenaarioissa arvonalentumisvaiheittain 31.12.2021.

Yritys- ja kotitalousasiakkaiden tappiota koskevat vähennyserät yhteensä, milj €	Painotettu tappiota koskeva	Tappiota koskeva vähennyserä heikossa	Tappiota koskeva vähennyserä perusskenaariossa	Tappiota koskeva vähennyserä vahvassa skenaariossa
Vaihe 1	25	27	24	22
Vaihe 2	27	29	27	25
Vaihe 3	256	256	256	256
Yhteensä	308	312	307	303

Sekä henkilö- että yritysasiakkaissa kaikki riskiparametrit vaikuttavat samansuuntaisesti niin, että tappiota koskeva vähennyserä on suurin heikossa skenaariossa. Vaiheen 3 LGD-malli on riippumaton makrotaloudellisista tekijöistä, mutta merkittävä osa vaiheen 3 vastuista arvioidaan kassavirtapohjaisella asiantuntija-arviolla, jossa huomioidaan myös tulevaisuuteen suuntautuva informaatio.

Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysillä kuvataan tappiota koskevan vähennyserän herkkyyttä makrotaloudellisten tekijöiden muutoksille. Alla esitetty analyysi kuvaa ainoastaan jokseenkin mahdollista talouden heikkenemistä eikä lainkaan talouden noususuhdannetta. Lisäksi kaikki herkkyysanalyysin eri komponentit eivät taloudellisessa taantumisessa välttämättä kehity yhdessä herkkyysanalyysissä esitetyllä tavalla.

Merkittävimmit makromuuttajat riskiparametreissa ja vastuuryhmissä ovat 12 kuukauden Euribor -korko, 3 kuukauden Euribor -reaalikorko, josta on vähennetty inflaation vaikutus, ja BKT:n kehitys. Herkkyysanalyysissä käytetyt muutokset ovat 1 %-yksikön kasvu 12 kuukauden Euribor -korossa, 1 %-yksikön kasvu 3 kuukauden Euribor -korossa, 1 %-yksikön kasvu inflaatiossa ja 3,5 %-yksikön lasku BKT:n kasvuasteessa. Luvut kuvastavat siis nykyistä heikompaa suhdannetta ja ovat kaikki tappiota koskevaa vähennyserää kasvattavia ja perustuvat seuraaviin asioihin. Herkkyysanalyysissä käytettyjen muutosten tasot perustuvat muuttujien käyttäytymiseen historiallisella periodilla, ja muutokset vastaavat karkeasti keskihajonnan suuruisia muutosta.

Herkkyysanalyysi tehdään vain vaiheen 1 ja 2 sopimuksille. Herkkyysanalyysissä huomioidaan merkittävän luottoriskin kasvun (SICR) myötä tapahtuvat vaiheen 1 ja 2 väliset siirtymät mikä näkyy vähennyksenä vaiheessa 1 ja lisäyksenä vaiheessa 2. Herkkyysanalyysissä huomioidaan koko voimassaoloajan PD:n muutokset stressatussa skenaariossa sekä tappiota koskevan vähennyserän laskukaavan PD-estimaateissa.

Seuraavassa taulukossa esitetään kotitalouksien ja yritysasiakkaiden ryhmien tappiota koskevan vähennyserän (31.12.2022) muutoksen herkkyys, kun taloudellinen tilanne heikkenee korkotason, reaalikoron, inflaation ja BKT:n muutosten yhteisvaikutuksesta:

Ryhmä Vaihe	Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2022	Tappiota koskevan vähennyserän herkkyysanalyysi*	Suhteellinen muutos
Kotitaloudet			
Vaihe 1	-2	-2	-5%**
Vaihe 2	-9	-10	5 %
Yritysiukkaat			
Vaihe 1	-27	-30	11 %
Vaihe 2	-34	-41	19 %
Yhteensä	-73	-83	13 %

* 1 %-yksikön 12 kk Euribor -koron kasvu, 1 %-yksikön 3 kk Euribor -reaalikoron kasvu, 1 %-yksikön inflaation kasvu ja 3,5 %-yksikön BKT:n kasvun lasku kaikissa skenaarioissa.

** Negatiivinen muutos johtuu siirtymästä vaiheesta 1 vaiheeseen 2.

Seuraavassa taulukossa esitetään kotitalouksien ja yritysasiakkaiden ryhmien tappiota koskevan vähennyserän (31.12.2021) muutoksen herkkyys, kun taloudellinen tilanne heikkenee korkotason, investointien kasvuasteen ja BKT:n muutosten yhteisvaikutuksesta:

Ryhmä Vaihe	Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2021	Tappiota koskevan vähennyserän herkkyysanalyysi*	Suhteellinen muutos
Kotitaloudet			
Vaihe 1	2	2	4 %
Vaihe 2	9	10	11 %
Yritysiukkaat			
Vaihe 1	22	24	10 %
Vaihe 2	18	23	27 %
Yhteensä	51	60	16 %

* 1%-yksikön 12 kk Euribor -koron kasvu, 1 %-yksikön reaalkoron kasvu ja 3,5 %-yksikön BKT:n kasvun lasku kaikissa skenaarioissa.

Tappiota koskevat vähennyserät määräytyvät pitkälti ensimmäisten vuosien perusteella, jolloin herkkyysanalyysin tulosten kannalta olennaisia ovat simuloitujen skenaarioiden ensimmäiset vuodet.

Korkotasojen 1 %-yksikön nousu nostaa tappiota koskevan vähennyserän määrää sekä henkilö- että yritysasiakkaisissa. BKT:n kasvulla on negatiivinen suhde tappiota koskevan vähennyserän määrään kaikkien mallikomponenttien kautta. BKT:n kasvun heikkeneminen kasvattaa sekä henkilöasiakkaiden että yritysasiakkaiden PD:n arvoja. Lisäksi se vaikuttaa LGD:n kautta siten, että BKT:n lasku heikentää asuntovakuuksien käyvän arvon kehitystä, joka vaikuttaa vaiheen 2 sopimuksiin.

Analyysi osoittaa, että merkittävimmät suhteelliset ja absoluuttiset muutokset kohdistuvat yritysasiakkaisiin, joissa vaiheen 1 ja 2 sopimusten tappiota koskevat vähennyserän määrät kasvavat merkittävästi. Henkilöasiakkaisissa muutokset ovat huomattavasti alhaisempia kuin yritysasiakkaiden kohdalla, koska niiden riskiparametrien estimaatit eivät ole niin herkkiä talouden suhdanteille.

Liite 35. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	31.12.2022	31.12.2021
Takaukset	335	406
Takuuvastuut	2 356	2 413
Luottolupaukset	6 247	5 678
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	722	656
Muut	479	495
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	10 138	9 649

Liite 36. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen netoutusjärjestely
Rahoitusvarat

31.12.2022, milj. €	Rahoitus- varojen brutto- määrä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset*	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	7 818	-2 037	5 782	-3 744	-1 228	810

31.12.2021, milj. €	Rahoitus- varojen brutto- määrä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset*	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	4 073	-361	3 712	-2 190	-678	844

Rahoitusvelat

31.12.2022, milj. €	Rahoitus- velkojen brutto- määrä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset*	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	7 301	-1 562	5 739	-3 744	-263	1 732

31.12.2021, milj. €	Rahoitus- velkojen brutto- määrä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista	Taseessa esitettävä nettomäärä	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset*	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	3 015	-345	2 669	-2 190	-488	-9

* OP Yrityspankki Oyj:n käytäntönä on solmia johdannaisyleissopimukset kaikkien johdannaisvastapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing House:n kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin), joka selvitystavasta riippuen käsitellään vakuutena tai lopullisena suorituksena. Vakuus-käsittelyn piirissä olevat Keskusvastapuoliselvittävät korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvittävät OTC- johdannaiset

OP Yrityspankin ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, OP Yrityspankin omaa tai Finanssiala ry:n johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 37. Rahavirtalaskelman liitetiedot

Milj. €	2022	2021
Saadut korot	1 283	694
Maksetut korot	-946	-509
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Saamisten arvonalentumiset	19	74
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	203	304
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	9	12
Maksetut tuloverot	54	52
Muut	0	54
Oikaisut yhteensä	286	497
Rahavarat		
Käteiset varat	34 951	32 789
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	443	102
Yhteensä	35 395	32 891

Riskienhallinnan liitetiedot

Riskienhallinnan periaatteet on kuvattu liitetiedossa 2.

Liite 38. Luottotappioiden ja arvonalentumisten kehitys

Luottotappioiden ja arvonalentumisten kehitys

Milj. €	2016	2017	2018*	2019	2020	2021	2022
Luottotappiot ja arvonalentumiset, brutto	-83	-48	-24	-50	-54	-74	-19
Palautukset	46	36	0	1	1	1	1
Luottotappiot ja arvonalentumiset, netto	-37	-12	-23	-50	-53	-74	-18

* IFRS 9 -standardi otettiin käyttöön 1.1.2018.

Liite 39. Saadut vakuudet vakuuslajeittain

Milj. €	31.12.2022	Osuus, %	31.12.2021	Osuus, %
Kohdevakuus	4 464	31,0	4 846	35,0
Kiinteistö- tai vuokraoikeuskiinnitys toimisto- tai teollisuuskiinteistöön	3 438	23,9	2 996	21,6
Julkisyhteisön takaus	2 222	15,4	2 387	17,2
Osakkeet ja osuudet, muut	1 431	9,9	1 345	9,7
Osakkeet, asunto-osakeyhtiöt ja asuinkäytössä olevat kiinteistöyhtiöt	1 156	8,0	821	5,9
Kiinteistö- tai vuokraoikeuskiinnitys asuinkiinteistöön	488	3,4	502	3,6
Yrityskiinnitys	313	2,2	297	2,1
Muu vakuus	439	3,0	290	2,1
Saatavavakuudellinen rahoitus	286	2,0	201	1,5
Pankkitakaus	176	1,2	172	1,2
Yhteensä	14 412	100,0	13 858	100,0

Saadut vakuudet vakuuslajeittain on laskettu pankin hallussa olevien vastuille kohdistettujen vakuuksien vakuusarvojen perusteella. Vakuusarvon laskennan perustana on vakuuden käypä arvo, josta vakuusarvo saadaan varovaisesti arvioitujen vakuuslajikohtaisten arvostusprosenttien perusteella. Vastuut ylittäviä vakuusarvoja ei ole otettu lukuihin mukaan.

Liite 40. Varainhankinnan rakenne

Milj. €	31.12.2022	Osuus, %	31.12.2021	Osuus, %
Velat luottolaitoksille	40 899	47,3	42 660	49,8
Velat asiakkaille				
Talletukset	14 683	17,0	16 089	18,8
Muut	4 330	5,0	2 268	2,6
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat				
Sijoitustodistukset ja ECP:t (Euro Commercial Paper)	10 370	12,0	7 835	9,1
Joukkovelkakirjat	10 532	12,2	10 869	12,7
Huonomman etuoikeuden luokan joukkovelkakirjalainat (SNP)	4 306	5,0	3 926	4,6
Velat, joilla huonompi etuoikeus	1 384	1,6	1 994	2,3
Yhteensä	86 506	100,0	85 641	100,0

Liite 41. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan

31.12.2022	alle 3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	yli 10 v	Yhteensä
Käteiset varat	34 951					34 951
Saamiset luottolaitoksilta	2 850	2 417	6 668	754	289	12 978
Saamiset asiakkailta	4 029	3 844	16 886	1 974	1 446	28 178
Sijoitusomaisuus						
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	150	49	82	14	0	295
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	452	634	6 357	4 312		11 755
Rahoitusvarat, jotka jaksotettu hankintameno	0	4 020		308		4 328
Varat yhteensä	42 432	10 964	29 993	7 363	1 735	92 486
Velat luottolaitoksille	23 203	5 146	7 728	4 822		40 899
Velat asiakkaille	17 651	927	436			19 014
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 739	6 091	11 585	2 566	228	25 209
Velat, joilla on huonompi etuoikeus			1 384			1 384
Velat yhteensä	45 594	12 163	21 133	7 387	228	86 506
Takaukset	24	96	177	7	31	335
Takuuvastuut	209	615	662	851	20	2 356
Luottolupaukset	6 247					6 247
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	115	491	115			722
Muut	477	1	0	0		479
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	7 072	1 202	955	858	51	10 138
31.12.2021	alle 3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	yli 10 v	Yhteensä
Käteiset varat	32 789					32 789
Saamiset luottolaitoksilta	992	3 304	7 656	981	487	13 419
Saamiset asiakkailta	4 245	3 355	15 091	2 253	1 293	26 236
Sijoitusomaisuus						
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	132	68	71	59	0	331
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	264	740	7 273	4 894		13 171
Rahoitusvarat, jotka jaksotettu hankintameno		501	3 043	310		3 853
Varat yhteensä	38 421	7 967	33 134	8 496	1 780	89 799
Velat luottolaitoksille	10 772	2 703	22 387	6 798		42 660
Velat asiakkaille	17 718	194	411	32		18 357
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 901	6 723	6 918	3 849	239	22 630
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	507		1 487			1 994
Velat yhteensä	33 898	9 620	31 204	10 679	239	85 641
Takaukset	112	67	193	0	34	406
Takuuvastuut	251	614	632	886	30	2 413
Luottolupaukset	5 678					5 678
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	115	389	153			656
Muut	492	2	0	1		495
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	6 647	1 072	978	887	64	9 649

Liite 42. Likviditeettireservi

Likviditeettireservi esitetään Muu toiminta segmentissä.

Likviditeettireservin maturiteetti- ja luottoluokitusjakauma 31.12.2022, milj. €

Vuotta	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Yhteensä	Osuus, %
Aaa*	34 979	526	388	108	170	0	36 171	96,1
Aa1-Aa3	119	391	214	0	35	0	759	2,0
A1-A3	6	0	2	3	0	0	12	0,0
Baa1-Baa3	37	42	33	3	0	0	114	0,3
Ba1 tai alempi	0	42	41	25	0	0	108	0,3
Sisäisesti luokiteltu	158	216	81	2	0	0	457	1,2
Yhteensä	35 300	1 217	759	140	205	0	37 621	100,0

* ml. Talletukset keskuspankissa

Likviditeettireservin (pl. Talletukset keskuspankissa) keskimääräinen jäljellä oleva juoksuaika on 4,0 vuotta.

Likviditeettireservin maturiteetti- ja luottoluokitusjakauma 31.12.2021, milj. €

Vuotta	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Yhteensä	Osuus, %
Aaa*	32 837	603	604	226	254		34 524	91,7
Aa1-Aa3	106	346	439	391	329	0	1 609	4,3
A1-A3	2	2	0	8	2		15	0,0
Baa1-Baa3	1	112	101	41	11	0	267	0,7
Ba1 tai alempi	0	66	30	39			134	0,4
Sisäisesti luokiteltu	305	213	115	267	196		1 095	2,9
Yhteensä	33 250	1 342	1 289	971	792	0	37 645	100,0

* ml. Talletukset keskuspankissa

Likviditeettireservin (pl. Talletukset keskuspankissa) keskimääräinen jäljellä oleva juoksuaika on 4,0 vuotta.

Liite 43. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan

31.12.2022	1 kk tai alle	>1-3 kk	>3-12 kk	1-2 v	2-5v	yli 5 v	Yhteensä
Käteiset varat	34 951						34 951
Saamiset luottolaitoksilta	3 812	4 849	2 784	1 140	322	71	12 978
Saamiset asiakkailta	5 274	9 756	8 522	494	2 654	1 479	28 178
Sijoitusomaisuus							
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	23	103	48	9	94	18	295
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	647	372	562	959	4 919	4 296	11 755
Rahoitusvarat, jotka jaksotettu hankintameno	308	4 020					4 328
Varat yhteensä	45 015	19 099	11 916	2 603	7 989	5 863	92 486
Velat luottolaitoksille	22 588	7 833	2 456	945	3 620	3 458	40 899
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	-0		0				0
Velat asiakkaille	15 505	2 212	1 297				19 014
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 824	3 836	6 336	2 109	7 356	2 748	25 209
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	67	277			1 040		1 384
Velat yhteensä	40 984	14 157	10 088	3 054	12 016	6 207	86 506

Veloista vaadittaessa maksettavia eriä oli yhteensä 15,9 miljardia euroa ja ne muodostuivat lähinnä yleisön talletuksista.

31.12.2021	1 kk tai alle	>1-3 kk	>3-12 kk	1-2 v	2-5v	yli 5 v	Yhteensä
Käteiset varat	32 789						32 789
Saamiset luottolaitoksilta	2 550	4 909	3 016	1 329	1 438	177	13 419
Saamiset asiakkailta	5 828	8 438	7 651	368	2 558	1 393	26 236
Sijoitusomaisuus							
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	22	78	85	9	67	70	331
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	593	138	714	1 596	5 235	4 894	13 171
Rahoitusvarat, jotka jaksotettu hankintameno	810	3 043					3 853
Varat yhteensä	42 593	16 606	11 465	3 303	9 298	6 534	89 799
Velat luottolaitoksille	26 577	7 430	1 519	777	2 056	4 301	42 660
Velat asiakkaille	16 348	1 451	558				18 357
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 807	4 272	5 494	604	5 350	4 105	22 630
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	77	816	7		1 094		1 994
Velat yhteensä	45 809	13 969	7 578	1 380	8 500	8 405	85 641

Veloista vaadittaessa maksettavia eriä oli yhteensä 17,7 miljardia euroa ja ne muodostuivat lähinnä yleisön talletuksista.

Liite 44. Korko- ja markkinariskin herkkyyssanalyysi

Taseen korkoriski

Valuutta, milj. €	2022		2021	
	-200bp	+200bp	-200bp	+200bp
EUR	266	-194	426	-69

Riski raportoidaan kaikille valuutoille euroina. Valuuttamääräisten erien määrät ovat pieniä ja niiden valuutta- ja korkoriskit pääsääntöisesti suojataan. Korkoriski lasketaan kuukausittain kassavirtojen nykyarvon muutosherkkyytenä korkokäyrän 2 %-yksikön yhdensuuntaiselle muutokselle.

Markkinariskin herkkyyssanalyysi

Milj. €		2022	2021
Korkovolatiliteetti*	10bp	-0,1	-2
Valuuttavolatiliteetti*	10 %-yksikköä	0	0
Luottoriskipreemio**	10bp	-52	-55

* Kaupankäyntisalkku

** Pitkäaikainen sijoitusomaisuus

Muut liitetiedot

Liite 45. Maakohtaiset tiedot

OP Yrityspankki Oyj toimii pääosin Suomessa. OP Yrityspankki Oyj:llä on pankkitoimintaa ja rahoitusyhtiötoimintaa harjoittavat sivuliikkeet Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

2022

Nimi		Kotipaikka/ kotimaa
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	sivuliike	Viro
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	sivuliike	Latvia
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	sivuliike	Liettua

Taloudellista asemaa koskevat tiedot 31.12.2022, milj. €	Viro	Latvia	Liettua	Yhteensä
Liiketoiminnan tuottojen yhteenlaskettu määrä	19	18	30	67
Liikevoiton tai -tappion yhteenlaskettu määrä ennen veroja	6	5	14	25
Tilikauteen kohdistuvien tuloverojen yhteenlaskettu määrä	1	-0	3	4
Henkilöstön yhteenlaskettu määrä henkilötyövuosina	39	37	44	120

2021

Nimi		Kotipaikka/ kotimaa
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	sivuliike	Viro
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	sivuliike	Latvia
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	sivuliike	Liettua

Taloudellista asemaa koskevat tiedot 31.12.2021, milj. €	Viro	Latvia	Liettua	Yhteensä
Liiketoiminnan tuottojen yhteenlaskettu määrä	16	19	21	56
Liikevoiton tai -tappion yhteenlaskettu määrä ennen veroja	4	10	9	23
Tilikauteen kohdistuvien tuloverojen yhteenlaskettu määrä	2	1	2	5
Henkilöstön yhteenlaskettu määrä henkilötyövuosina	38	35	43	115

Liite 46. Lähipiiritapahtumat

OP Yrityspankki Oyj:n lähipiiri muodostuu OP Osuuskunta -konsernin tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja näiden läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Yhtiön johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä hallituksen jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellään on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö ja OP Ryhmän henkilöstörähoasto.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Liiketapahtumat lähipiirin kanssa 2022

Tuhatta euroa	Johdon		
	Emoyhtiö	avainhenkilöt	Muut*
Luotot	854 575	190	3 749 301
Muut saamiset	1 910		5 597 345
Talletukset	514 661		2 364 097
Muut velat	4 533		112 022
Korkotuotot	9 483	5	33 452
Korkokulut	1 895		22 098
Palkkiotuotot	363	2	5 202
Palkkiokulut	1 242	1	15 792
Sijoitustoiminnan nettotuotot			-72 986
Liiketoiminnan muut tuotot	2 382		6 940
Liiketoiminnan kulut	89 832		9 802
Vastuusitoumukset ja johdannaiset			
Johdannaissopimukset			
Nimellisarvot			3 340 676
Luottovasta-arvot			40 359
Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat			
Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat		607	
Lähipiirin omistamien			
Osakkeiden lukumäärä	319 551 415		

Liiketahtumat lähipiirin kanssa 2021

Tuhatta euroa	Johdon		
	Emoyhtiö	avainhenkilöt	Muut*
Luotot	997 004	4 505	6 834 997
Muut saamiset	431		3 976 402
Talletukset	659 645	3 120	7 521 581
Muut velat	141 203		320 704
Korkotuotot	1 667	19	36 464
Korkokulut	-955	4	43 039
Palkkiotuotot	199	1	6 273
Palkkiokulut	456	0	21 557
Sijoitustoiminnan nettotuotot			-51 267
Liiketoiminnan muut tuotot	198		10 028
Liiketoiminnan kulut	45 161		60 069

Vastuusitoumukset ja johdannaiset
Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Takuuvastuut		12 500
Luottolupaukset		1 393

Johdannaissopimukset

Nimellisarvot		6 213 935
Luottovasta-arvot		53 634

Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat

Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat		475
-------------------------------------	--	-----

Lähipiirin omistamien

Osakkeiden lukumäärä	319 551 415
----------------------	-------------

* Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö, OP Ryhmän henkilöstörahoisto ja sisaryritykset OP Osuuskunta-keskusyhteisökonsernissa.

Hallituksen palkkiot 2022

Hallituksen jäsenet eivät ole tilikauden 2022 aikana saaneet OP Yrityspankilla kuukausi- eivätkä osake- tai osakeperusteisia palkkioita. OP Osuuskunnan tai sen tytäryhtiöiden palveluksessa oleville hallituksen jäsenille ei maksettu erillistä kokouspalkkiota vuonna 2021. OP Ryhmän osuuskuntien palveluksessa oleville hallituksen jäsenille maksettiin vuonna 2022 kokouspalkkiota 600 euroa/kokous.

Toimitusjohtaja Katja Keitaanniemelle 31.12.2022 päättyneeltä tilikaudelta maksetut palkat ja palkkiot olivat 606 644 euroa

Toimitusjohtajan toimitushteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Toimitusjohtajasopimuksen mukaan yhtiön tulee maksaa toimitusjohtajalle irtisanomisajan palkan lisäksi erokorvauksena kuuden (6) kuukauden kokonaispalkkaa vastaava määrä, jos yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan tehtävästään tai toimitusjohtaja joutuu irtisanoutumaan tai purkamaan sopimuksen yhtiöstä johtuvasta syystä. Toimitusjohtajan toimitushteen päättyessä yhtiöstä johtuvista syistä on toimitusjohtajalla myös oikeus toimitushteen päättymisvuoden tulospalkkiojärjestelmän palkkioihin sekä mahdollisiin sääntelyn mukaisesti lykättyihin palkkioihin, mikäli kyseisen järjestelmän ansaintakriteerit ja järjestelmän ehtojen mukaiset maksamisen edellytykset täyttyvät.

Johdon avalinhenkilöiden eläkesitoumukset

Toimitusjohtaja kuuluu työntekijäin eläkelain TyEL:n piiriin, joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädettyllä tavalla. Toimitusjohtajan eläkeikä vastaa TyEL:n alinta vanhuuseläkettä. Toimitusjohtajan lisäeläketurva on hoidettu OP-Henkivakuutuksen lisäeläkevakuutuksella. Toimitusjohtajan lisäeläkevakuutuksesta aiheutuneet kulut olivat 88 200 (85 560) eur. Hallituksen jäsenten osalta ei ole tehty eläkesitoumuksia. Eläkesitoumuksia ei ole tehty myöskään hallitukseen aikaisemmin kuuluneiden henkilöiden osalta. OP Yrityspankin eläkejärjestelyt on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 27. Varaukset ja muut velat.

Johdon avalinhenkilöiden eläkekulut, tuhatta euroa	2022	2021
Maksuperusteiset TyEL eläkekulut	528	419
Vapaaehtoisten lisäeläkkeiden IFRS-kulu	26	23
Vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevelvoite	564	845
Maksuperusteiset lisäeläkekulut	88	86

Maksuperusteiset TyEL eläkekulut sisältävät työntekijän ja työnantajan osuudet.

Liite 47. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Ei merkittäviä tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 8. päivänä helmikuuta 2023

Timo Ritakallio
hallituksen puheenjohtaja

Olli Lehtilä

Petteri Rinne

Pasi Sorri

Mikko Timonen

Tiia Tuovinen

Katja Keitaanniemi
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2023

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Juha-Pekka Mylén
KHT

Tilintarkastuskertomus

OP Yrityspankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet OP Yrityspankki Oyj:n (y-tunnus 0199920-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön taloudellisesta asemasta, toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 11.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Saamiset asiakkailta – arvostaminen (tilinpäätöksen liitteet 1, 12, 17 ja 34)

Saamiset asiakkailta, yhteensä 28,2 mrd. euroa, on OP Yrityspankin taseen merkittävin erä muodostaen 28 % taseen loppusummasta.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, jotka liittyvät mm. odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyden ja määrän, sekä luottoriskin merkittävän kasvun määrittämiseen.

Ukrainan sodan välilliset vaikutukset, korkojen nousu ja heikentyneet talouden näkymät voivat kasvattaa luottoriskiä, mikä voi realisoitua saamisten arvonalentumisten kasvuna.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöitä päivitetään ja tarkennetaan toteutuneen luottoriskikehityksen, laskentaprosessin validoinnin ja kehittämisen sekä sääntelymuutosten ja -vaatimusten perusteella.

Saamisten tasearvon merkittävydestä, arvostamisessa käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontrolleja.

Olemme arvioineet odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamenetelmiä ja laskennassa käytettyjä keskeisiä oletuksia, sekä testanneet odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaprosessiin ja luottoriskimalleihin liittyviä kontrolleja.

Tarkastuksen keskeisimpiä osa-alueita ovat olleet merkittävimmät ECL-laskentaan liittyvät johdon harkintaa edellyttävät tekijät, kassavirtaperusteiseen asiantuntija-arvioon perustuva ECL-laskenta sekä keskeisimpien ECL-mallien uudelleenlaskenta ja herkkyyssanalyytit.

Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n IFRS- ja rahoitusasiantuntijoita.

Lisäksi olemme arvioineet OP Yrityspankin saamia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Sijoitusomaisuuden ja johdannaissopimusten arvostaminen (tilinpäätöksen liitteet 1, 7, 16, 18, ja 34)

Sijoitusomaisuuden tasearvo on 16,4 mrd. euroa käsittäen pääasiassa käypään arvoon arvostettavia sijoituksia. Johdannaisvarat ovat yhteensä 5,8 mrd. euroa ja johdannaissovelat 5,7 mrd. euroa koostuen kaupankäynti- ja suojaustarkoituksessa pidettävistä sopimuksista. Johdannaiset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla, tai jos toimivia markkinoita ei ole, OP Yrityspankin omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Sijoitusten ja johdannaisten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkintaa erityisesti niiden instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista.

OP Yrityspankin ja osuuspankkien välisten johdannaissopimusten korkoriskin suojauksen toimintamallia muutettiin vuoden 2022 lopussa. Muutos pienentää johdannaissopimusten arvomuutosten tulosvaihtelua OP Yrityspankissa. Aikaisempaan toimintamalliin liittynyt arvostusoikaisu purettiin viimeisellä vuosineljänneksellä.

Sijoitusomaisuuden ja johdannaissopimusten ollessa huomattavan määräisiä ja niiden arvostamiseen liittyessä epälikvidien tuotteiden osalta myös johdon harkintaa, on kyseisten erien arvostaminen määritelty tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Olemme arvioineet OP Yrityspankin soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta sekä testanneet sijoitusomaisuuden ja johdannaissopimusten kirjanpitoa ja arvostamista.

Johdannaissopimusten, mukaan lukien OP Yrityspankin ja osuuspankkien välisten johdannaissopimusten korkoriskin suojauksen toimintamallin muutos, osalta olemme arvioineet kirjanpitokäsittelyä ja arvostusprosessia suhteessa IFRS-säännösten vaatimuksiin.

Tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä olemme verranneet sijoitusomaisuuden ja johdannaisten arvostamisessa käytettyjä käypiä arvoja markkinanoteerauksiin ja muihin ulkopuolisiin hintalähteisiin, arvioineet arvostuksessa käytettyjen syöttötietojen oikeellisuutta sekä käytettyjen oletusten ja arvioiden kohtuullisuutta.

Olemme myös perehtyneet OP Yrityspankin sijoituksiinsa soveltamiin arvonalentumisperiaatteisiin ja -menetelmiin.

Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n IFRS- ja rahoitusasiantuntijoita.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta ja johdannaissopimuksia koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnitellamme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä

tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2002 alkaen yhtäjaksoisesti 21 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 15. helmikuuta 2023

KPMG OY AB

Juha-Pekka Mylén
KHT